

Česká republika
Nejvyšší kontrolní úřad

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI NKÚ ZA ROK 2022

OBSAH

Úvodní slovo prezidenta NKÚ.....	5
I. Postavení a působnost NKÚ.....	6
1. Základní informace o postavení a působnosti NKÚ	6
2. Kolegium NKÚ.....	7
3. Vedení NKÚ	9
4. Poslání a přínosy činnosti NKÚ.....	10
5. Plán kontrolní činnosti na rok 2022.....	11
II. Zhodnocení kontrolní a analytické činnosti za rok 2022.....	13
1. Úvodní shrnutí.....	13
2. Veřejné finance.....	24
3. Příjmy státu.....	35
4. Vládní výdajové oblasti.....	41
4.1 Digitalizace veřejné správy.....	42
4.2 Výzkum, vývoj a inovace	50
4.3 Vnitřní bezpečnost a obrana.....	54
4.4 Doprava.....	60
4.5 Sociální politika.....	64
4.6 Zdravotnictví	70
4.7 Životní prostředí.....	76
4.8 Zemědělství	80
4.9 Školství	84
4.10 Kultura	88
5. Management institucí.....	91
5.1 Hospodaření institucí.....	91
5.2 Řízení zdrojů poskytnutých ČR ze zahraničí.....	93
6. Stanoviska NKÚ k vykazovaným finančním informacím státu	98
6.1 Stanovisko k návrhu státního závěrečného účtu.....	98
6.2 Kontrola finančních informací zveřejněných některými vybranými správci kapitol státního rozpočtu a jejich podřízenými organizacemi	98
6.3 Podpora dobré účetní a auditní praxe	102
III. Finanční zhodnocení kontrolní činnosti.....	106
1. Celkové finanční zhodnocení kontrolních akcí.....	106
2. Plnění oznamovací povinnosti podle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád.....	106

IV. Zhodnocení ostatní činnosti	107
1. Součinnost s orgány činnými v trestním řízení	107
2. Stanoviska k návrhům právních předpisů	107
3. Mezinárodní spolupráce	108
4. Činnost NKÚ ve vztahu k veřejnosti	121
4.1 Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.....	121
4.2 Podání občanů	122
5. Hospodaření s rozpočtovými prostředky kapitoly NKÚ	124
5.1 Plnění závazných ukazatelů kapitoly NKÚ	124
5.2 Nároky z nespotřebovaných výdajů	126
5.3 Výdaje na financování programů reprodukce majetku	126
5.4 Informace o vnějších kontrolách v NKÚ	126
5.5 Povinný audit	126
6. Interní audit	127
7. Odbor bezpečnostní	128
8. Personální zajištění činnosti NKÚ	128
9. Organizační schéma NKÚ	134
10. Nové sídlo	135
Příloha č. 1: Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti na rok 2022.....	136
Příloha č. 2: Přehled kontrolních akcí se schváleným kontrolním závěrem v průběhu roku 2022.....	139
Příloha č. 3: Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2022 projednán kontrolním výborem PS PČR.....	142
Příloha č. 4: Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2022 projednán vládou ČR.....	149
Příloha č. 5: Zdroje informací pro všechny listy obsahující infografiku.....	152
Seznam zkratk.....	154

ÚVODNÍ SLOVO PREZIDENTA NKÚ

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

ambicí této výroční zprávy je nejen zhodnotit činnost Nejvyššího kontrolního úřadu v loňském roce, ale především popsat hlavní problémy v hospodaření s veřejnými prostředky v České republice.

Naši ekonomickou kondici v roce 2022 bezesporu ovlivnila válka na Ukrajině a její dopady. Většina nedostatků, na které ve zprávě poukazujeme, ale s válkou nijak nesouvisí anebo jen velmi okrajově.

Na makroekonomické úrovni je hlavním problémem prohlubující se strukturální deficit daný růstem mandatorních výdajů a rostoucí tempo zadlužování. Růst HDP byl loni o 1,1 procentního bodu nižší, než byl průměr EU. Naopak pátá nejvyšší inflace v EU výrazně snižuje životní úroveň obyvatel. Reálná mzda meziročně klesla o 7,5 %, což je jeden z nejhorších výsledků v rámci zemí OECD. To vše je zarámováno absencí klíčových reforem důchodového, zdravotního i sociálního systému, bez nichž je stabilizace veřejných financí nemožná.

Při rekordním růstu mandatorních výdajů – připomeňme jen valorizaci důchodů, která se v době dvojciferné inflace stává časovanou rozpočtovou bombou – hledá stát zdroje. Tato publikace, tak jako naše předchozí práce, přináší ke zmíněným tématům řadu poznatků.

Z řady oblastí, v nichž je podle našich kontrol možné ušetřit významné veřejné prostředky, chci poukázat především na zbytněly dotační systém. Skutečný smysl dotací nahradil formalismus, čerpání je nadřazeno smysluplnosti a potenciálním přínosům dotací. Systém stovek dotačních titulů, v jejichž rámci se rozdělují stovky miliard korun, se stal neřiditelným. Jeho samotná obsluha vyžaduje významné finanční prostředky a personální zajištění. Nikdo se nezabývá administrativními a distribučními náklady, a to ani na straně státu, ani na straně žadatelů o dotace. Myšlenka, že by bylo možné v zavedeném systému snížit počet státních úředníků, je zcela nerealizovatelná.

Ukazuje se, že je nezbytné přehodnotit, kterými z dotovaných oblastí stát naplňuje své klíčové role a zda dotační politiky skutečně přinášejí proklamované výsledky i jinde než na papíře. Veřejné zdroje budou vždy vzácné a země, která je dokáže smysluplně alokovat a koncentrovat je do oblastí strategického významu, má šanci získat konkurenční výhodu. Konečně i NERV poukázala ve své studii k vyhodnocování dopadů regulace na velmi nízkou úroveň materiálů, které hodnotí dopady jednotlivých politik a které vláda následně (pouze) bere na vědomí.

Samostatnou kapitolou této výroční zprávy jsou případy, kdy stát jednal v rozporu s vlastními prioritami a cíli – a to i v tak klíčových oblastech, jako jsou zemědělství nebo životní prostředí. Ukázkou neefektivity je pak digitalizace agend veřejné správy. V mezinárodním srovnání DESI, zaměřeném primárně na digitalizaci, jsme loni opět o jednu příčku klesli, a to na 19. místo v rámci EU. Celkové výdaje na ICT za loňský rok byly přitom o třetinu vyšší než v roce 2018. Potvrzuje se to, co opakovaně říkáme: digitalizování neefektivních procesů k efektivnímu výkonu státní správy nevede.

Dlouholetá nedůslednost státu v kontrole a regulaci některých oblastí vyústila loni v řadu negativních jevů, které dopadly především na běžné občany. Ať už jde o krachy dodavatelů energií, monopolizaci velkoobchodního prostředí a výroby potravin, které u nás vyústily v Evropě nebývalý růst cen potravin, nebo třeba trh s telekomunikačními službami, kdy máme jedny z nejdražších dat v Evropě.

Tato publikace v sobě nese ještě mnohem víc, než jsem nyní mohl zmínit. Měli jsme také z čeho čerpat! Loni jsme provedli 33 kontrol, zkontrolovali 167 institucí a majetek a peněžní prostředky státu v hodnotě 167 miliard korun. Také jsme další rok řídili organizaci padesáti nejvyšších evropských kontrolních institucí EUROSAI a jednoznačně jsme se spolu se svými partnery postavili za Ukrajinu a její lid. Naši zaměstnanci velmi pomáhali, jsem na ně za to hrdý.

Přeji Vám inspirativní čtení.

Miloslav Kala,
prezident NKÚ

I. POSTAVENÍ A PŮSOBNOST NKÚ

1. ZÁKLADNÍ INFORMACE O POSTAVENÍ A PŮSOBNOSTI NKÚ

Existence Nejvyššího kontrolního úřadu /NKÚ/ vychází přímo z Ústavy České republiky, která zaručuje jeho nezávislost na moci zákonodárné, výkonné i soudní. NKÚ tím představuje jeden z nezastupitelných prvků parlamentní demokracie.

Podrobnější úprava postavení, působnosti, organizační struktury a činnosti NKÚ je obsažena v zákoně č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu. Podle tohoto zákona NKÚ prověřuje zejména hospodaření se státním majetkem a s finančními prostředky vybíranými na základě zákona ve prospěch právnických osob, plnění příjmových a výdajových položek státního rozpočtu a také hospodaření s prostředky poskytnutými České republice ze zahraničí.

Zákonnými orgány NKÚ jsou prezident a viceprezident, Kolegium, senáty a Kárná komora. V zájmu zajištění objektivitu při posuzování kontrolovaných skutečností a v zásadních otázkách týkajících se kontrolní působnosti NKÚ rozhodují jeho kolektivní orgány – Kolegium a senáty NKÚ.

Nezávislost NKÚ zaručuje, že při plánování, přípravě a provádění kontrolní činnosti není ovlivňován mocí zákonodárnou, výkonnou ani soudní. Kromě nezávislosti institucionální má NKÚ i přiměřenou finanční nezávislost. Určujícím orgánem v této oblasti je Poslanecká sněmovna, která schvaluje státní rozpočet, jehož součástí je i rozpočtová kapitola *Nejvyšší kontrolní úřad*.

Kontrolní činnost provádí NKÚ na základě svého plánu kontrolní činnosti. Plán kontrolní činnosti po schválení Kolegiem NKÚ předkládá prezident NKÚ k informaci Parlamentu ČR a vládě ČR a zveřejňuje jej ve *Věstníku NKÚ*. Výsledkem kontrolní činnosti jsou kontrolní závěry, které shrnují a vyhodnocují skutečnosti zjištěné při kontrole. Kontrolní závěry jsou schvalovány Kolegiem nebo příslušnými senáty NKÚ.

V rámci vymezené působnosti provádí NKÚ kontrolu v souladu se svými kontrolními standardy, které vycházejí z mezinárodních standardů nejvyšších kontrolních institucí. NKÚ provádí kontrolu souladu s právními předpisy, která zahrnuje kontrolu legality a kontrolu typu finanční audit, a dále audit výkonnosti.

Kontrolou legality NKÚ prověřuje, zda jsou kontrolované činnosti v souladu s právními předpisy, a přezkoumává věcnou a formální správnost kontrolovaných činností v rozsahu potřebném pro dosažení cílů kontroly.

Kontrolou typu finanční audit NKÚ prověřuje, zda účetní závěrky kontrolovaných osob podávají věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví v souladu s právními předpisy, a zda finanční výkaz o plnění rozpočtu není zatížen významnými chybami. Tento typ kontrol je nástrojem pro ověřování správnosti informací uvedených v závěrečných účtech kapitol státního rozpočtu, které NKÚ využívá při formulování stanoviska k návrhu státního závěrečného účtu.

Při kontrole typu audit výkonnosti NKÚ posuzuje účelnost, hospodárnost a efektivnost použití prostředků státního rozpočtu, majetku státu nebo jiných finančních prostředků, které NKÚ kontroluje v souladu se svou působností.

2. KOLEGIUM NKÚ

Kolegium NKÚ tvoří prezident, viceprezident a členové NKÚ. Kolegium NKÚ schvaluje plán kontrolní činnosti, kontrolní závěry, návrh rozpočtu NKÚ předkládaný Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR /PS PČR/, závěrečný účet rozpočtové kapitoly NKÚ a účetní závěrku NKÚ sestavenou k rozvahovému dni. Kolegium NKÚ dále schvaluje výroční zprávu, jednací řady Kolegia a senátů NKÚ, organizační řád a jeho změny a kárný řád. Rozhoduje o odvolání proti rozhodnutí o námitkách proti kontrolnímu protokolu a o námitce podjatosti, pokud ji vznesla kontrolovaná osoba proti členu NKÚ.

Členové Kolegia NKÚ, zleva: Ing. Jan Stárek, RNDr. Petr Neuvirt, Ing. Pavel Hrnčíř, JUDr. Ing. Jiří Kalivoda, Ing. Jaromíra Steidlová, Ing. Stanislav Koucký, Ing. Miloslav Kala, Ing. Roman Procházka, Ing. Adolf Beznoska, Ing. Michal Šmucr, Ing. Josef Kubiček, Ing. Daniel Reisiegel, MPA, Ing. Jan Kinšt, Ing. Jan Málek, Mgr. Roman Sklenák, RNDr. Vladimír Koniček.

Členové NKÚ vykonávají kontrolu, řídí kontrolní činnost a vypracovávají kontrolní závěry podle plánu kontrolní činnosti, účastní se činnosti senátů NKÚ a Kolegia NKÚ. Řídí průběh kontrolní akce od pověření výkonem kontroly až po schválení kontrolního závěru.¹

¹ V textu výroční zprávy jsou jednotlivé kontrolní akce označeny číslem, pod kterým jsou uvedeny v plánu kontrolní činnosti na příslušný rok. Texty kontrolních závěrů publikovaných v roce 2022 lze nalézt v jednotlivých částkách *Věstníku NKÚ* nebo v elektronické verzi výroční zprávy po kliknutí na modře zvýrazněné číslo dané kontrolní akce.

Tabulka č. 1: Přehled kontrolních akcí prováděných v roce 2022

Jméno člena NKÚ	Členem od	Počet KA, které člen řídil do konce roku 2022	Přehled KA, které člen řídil v roce 2022	
			Ukončené	Neukončené
Ing. Adolf Beznoska	14. 3. 2017	14	21/17 21/20 22/02*	22/21 22/32
Ing. Pavel Hrnčíř	11. 12. 2009	30	21/33 22/03	22/22
JUDr. Ing. Jiří Kalivoda	17. 9. 1993	77	21/08	22/07 22/15 22/27
Ing. Jan Kinšt	25. 1. 2018	13	21/22 21/30 22/04*	22/26
RNDr. Vladimír Koniček	4. 12. 2018	7	21/05 21/12	22/05 22/24
Ing. Stanislav Koucký	8. 10. 2020	4	21/35 21/38	22/10 22/20
Ing. Josef Kubiček	10. 6. 2014	20	21/07 21/15 21/23* 21/34	22/23
Ing. Jan Málek	21. 6. 2016	17	21/03 21/36	21/37 22/08 22/29
RNDr. Petr Neuvirt	21. 12. 2010	42	21/06 21/14 21/19	22/06 22/09 22/11
Ing. Roman Procházka	25. 1. 2018	10	21/10 21/16 21/28	22/01 22/14
Ing. Daniel Reisingel, MPA	30. 4. 2010	33	21/18 21/25	22/17 22/19
Mgr. Roman Sklenák	17. 9. 2021	1	–	22/31
Ing. Jan Stárek	4. 6. 2015	18	20/24 21/21 21/29	22/13 22/28
Ing. Jaromíra Steidlová	16. 11. 2006	36	21/24 21/27	22/16 22/18
Ing. Michal Šmucr	10. 6. 2020	4	21/09	22/12 22/30

* Kontrolní závěr byl schválen v roce 2022, ale byl publikován v roce 2023.

3. VEDENÍ NKÚ

Vedení NKÚ tvoří zaměstnanci přímo podřízení prezidentovi – jedná se o vrchního ředitele kontrolní sekce, vrchního ředitele správní sekce, ředitele kanceláře prezidenta, tajemníka Kolegia, ředitele odboru bezpečnostního a ředitele odboru interního auditu.

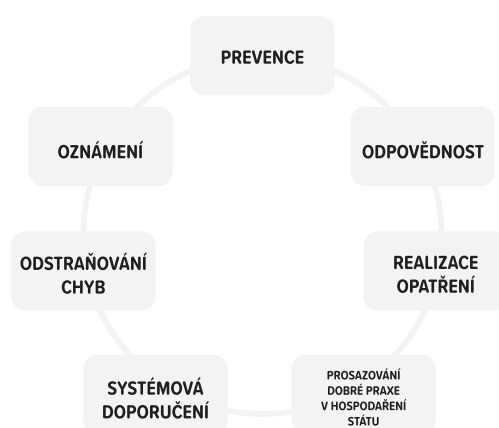

Vedení NKÚ, zleva: PhDr. Radek Haubert, vrchní ředitel správní sekce; Ing. Ladislava Slancová, ředitelka odboru interního auditu; JUDr. Alena Fidlerová, tajemnice Kolegia NKÚ; Ing. Miloslav Kala, prezident NKÚ; Ing. Pavel Skalník, vrchní ředitel kontrolní sekce; Ing. Zuzana Čandová, ředitelka kanceláře prezidenta; Mgr. Jiří Ploc, ředitel odboru bezpečnostního.

4. POSLÁNÍ A PŘÍNOSY ČINNOSTI NKÚ

Strategickým posláním NKÚ je poskytovat objektivní informace o hospodaření státu s veřejnými prostředky. Výstupy v podobě kontrolních závěrů, stanovisek k plnění státního rozpočtu, stanovisek ke státním závěrečným účtům a dalších výstupů činnosti NKÚ mají za cíl podávat především důležité informace o legalitě, účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti hospodaření s veřejnými prostředky a přispívat tím k prosazování dobré praxe. Nezávislá a objektivní zpětná vazba je ve fungování našeho státu nezbytně nutná. Tyto informace jsou důležité pro Parlament a vládu, jako klíčové partnery NKÚ, a rovněž i pro širokou veřejnost pro fungování veřejné kontroly.

NKÚ má ve své činnosti pevnou pozici, která je dána nejen jeho nezávislostí na výkonné moci, ale zejména tím, že je spolehlivým, profesionálním a důvěryhodným partnerem a poskytovatelem těchto informací již dlouhodobě. Ambicí NKÚ je, aby objektivní, adresné a srozumitelné závěry a doporučení NKÚ nezůstaly jen u konstatování zjištěného stavu, ale aby vedly k nápravě nedostatků a k pozitivnímu posunu v nakládání s veřejnými prostředky a majetkem a k prosazování dobré praxe hospodaření.

K nejdůležitějším dopadům činnosti NKÚ patří zejména pozitivní působení na příslušné orgány za účelem odstraňování zjištěných nedostatků a následná realizace systémových doporučení. Nezanedbatelný je také preventivní účinek kontrol, které působí na další subjekty v podobě vyvarování se chyb řízení a kontroly a posilování odpovědnosti veřejné správy a vymahatelnosti práva obecně. S tím souvisí i výsledky činnosti NKÚ v oblasti posuzování fungování právní úpravy a návrhu legislativních doporučení. V neposlední řadě, byť to není hlavním cílem kontroly, NKÚ přináší významný účinek v podobě plnění oznamovací povinnosti ve vztahu k porušení rozpočtové kázně a trestní odpovědnosti.

Klíčové údaje o činnosti NKÚ v roce 2022, které jsou uvedeny v následující části této výroční zprávy, jakož i četná zjištění a poznatky uvedené v jejich dalších částech, jsou jasným a srozumitelným důkazem výsledků a přínosu práce NKÚ.

5. PLÁN KONTROLNÍ ČINNOSTI NA ROK 2022

Základním dokumentem určujícím věcné a časové vymezení kontrolních akcí v uplynulém roce byl plán kontrolní činnosti NKÚ na rok 2022. Při navrhování plánu se NKÚ v souladu se svou strategií zaměřil zejména na ty oblasti a témata, které jsou důležité z hlediska fungování vládních politik v různých oblastech života občanů, efektivity veřejné správy a konkurenceschopnosti ČR v mezinárodním srovnání.

Z důvodu efektivnějšího výkonu kontrolní činnosti vycházel NKÚ především z analytického a rizikově orientovaného přístupu. Se záměrem identifikovat rizika v oblastech hospodaření státu z hlediska nerespektování účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti nebo nedodržování zákonů. Cílem je, aby výsledky kontrolní činnosti přispívaly k prosazování dobré praxe v hospodaření státu a zlepšení v těch oblastech, ve kterých NKÚ shledá nedostatky.

Ke stěžejním problémovým oblastem, na které se NKÚ v plánu zaměřil, patří zejména:

- projekty modernizace veřejné správy,
- podpora digitálního vzdělávání a elektronizace zdravotnictví,
- prostředky na institucionální podporu výzkumných organizací,
- prostředky určené na zvýšení připravenosti k řešení a řízení rizik a katastrof a zajištění systému ochrany obyvatelstva
- pořízování automobilní techniky Armádou České republiky,
- prostředky na výstavbu kanalizačních stok,
- prostředky na kompenzační bonus ke zmírnění dopadu pandemie covidu-19,
- správa DPH se zaměřením na oblast nadměrných odpočtů,
- prostředky na systém časového zpoplatnění pro užití pozemních komunikací; budování dálnic D4 a D35 a zvýšení bezpečnosti silničního provozu,
- prostředky státu z daně z hazardních her a správa této daně,
- podpora zaměstnanosti, bydlení a implementace genderových auditů,
- podpora paliativní péče a infrastruktury regionální zdravotní péče,
- podpora obnovy a záchrany kulturních památek,
- podpora rybářství a péče o přírodu a krajinu,
- hospodaření vybraných státních organizací,
- spolehlivost údajů pro finanční řízení, jejichž prostřednictvím instituce skládají účty z hospodaření s prostředky státního rozpočtu.

Kontrolní akce zařazené v plánu kontrolní činnosti na rok 2022 vycházely z podnětů vzniklých na základě vlastní monitorovací a analytické činnosti NKÚ.

Plán kontrolní činnosti na rok 2022 přijalo Kolegium NKÚ na svém zasedání dne 18. října 2021. Celkem bylo schváleno 30 kontrolních akcí. V průběhu roku 2022 byla jedna kontrolní akce zrušena a dvě další kontrolní akce byly doplněny na celkový počet 31 kontrolních akcí.

Přehled kontrolních akcí zařazených do plánu na rok 2022, jejich konkrétní věcné a časové vymezení jsou uvedeny v příloze č. 1 této výroční zprávy. Jednotlivé kontrolní akce byly v souladu s časovým plánem zahajovány postupně v průběhu roku 2022. V závislosti na termínu zahájení a délce kontrolních akcí jsou plánovány termíny ukončení, tj. schválení kontrolních závěrů kontrolních akcí, v roce 2022 a 2023.

II. ZHODNOCENÍ KONTROLNÍ A ANALYTICKÉ ČINNOSTI ZA ROK 2022

Zhodnocení činnosti NKÚ vychází z výsledků kontrolních akcí, které byly ukončeny v roce 2022 schválením kontrolního závěru Kolegiem NKÚ. Využity byly rovněž poznatky ze stanovisek NKÚ k návrhu státního závěrečného účtu za rok 2021 a ke zprávě o vývoji ekonomiky a plnění státního rozpočtu ČR za 1. pololetí roku 2022, informace z dalších zpráv NKÚ, jakož i další poznatky z analytické činnosti NKÚ.

Zhodnocení vychází z výsledků **33 kontrolních akcí**, z toho jedna kontrolní akce byla zahájena podle plánu kontrolní činnosti v roce 2020, 29 akcí v roce 2021 a tři v roce 2022. Jejich přehled je uveden v příloze č. 2 této výroční zprávy. NKÚ plnil svůj mandát v segmentech působnosti dle ustanovení § 3 odst. 1 a 3 zákona o NKÚ. Kontrolní akce byly zaměřeny převážně na období let 2018–2022.

1. ÚVODNÍ SHRUTÍ

Výsledky kontrol NKÚ za rok 2022 ukazují na řadu problémů, které se České republice dlouhodobě nedaří řešit, případně v jejich řešení stát přímo selhává.

Hlavním problémem i nadále zůstává stále se prohlubující strukturální deficit státního rozpočtu, kdy nárůsty mandatorních neboli nezbytných výdajů nejsou dostatečně kryty odpovídajícími příjmy. Z celkového pohledu pak vzrostly výdaje státního rozpočtu za posledních pět let o 705 mld. Kč, příjmy se přitom navýšily pouze o 351 mld. Kč. Tento stav se promítá do celého veřejného sektoru. Česká republika vykázala dle Eurostatu mezi roky 2016 až 2021 čtvrté největší zhoršení salda veřejných rozpočtů ze zemí EU, a to o téměř 13 procentních bodů. V roce 2016 příjmy kryly 102 % výdajů, ale v roce 2021 už pouze 89 %. Ve výsledku tak Česká republika zůstává jednou z nejrychleji se zadlužujících zemí v Evropské unii a tento trend ohrožuje stabilitu veřejných financí.

Stabilizování veřejných rozpočtů je přitom z pohledu NKÚ nutností pro to, aby financování chodu státu bylo nejen dlouhodobě udržitelné, ale aby mohla Česká republika úspěšně čelit i krizím a nečekaným situacím, mezi které v posledních letech patřila pandemie covidu-19 nebo nyní ruská agrese na Ukrajině.

NKÚ ve výroční zprávě za rok 2022 popisuje řadu oblastí, ve kterých by stát měl svůj přístup zrevidovat a klást důraz na to, aby dosahoval svých cílů bez zbytečného plýtvání s omezenými veřejnými zdroji. V tomto smyslu je prostor pro zlepšení z pohledu NKÚ enormní.

Jde například o přístup státu k vybraným dotačním politikám. Kontroly NKÚ opakovaně dokládají, že státní instituce při poskytování dotací nahradily důraz na smysl a dopady rozdělených peněz formalismem – ten se projevil jak ve výběru toho, co stát podpoří, tak i v hodnocení výsledků, které měly rozdělené peníze přinést. Imperativem dotačních politik se stalo čerpání prostředků samo o sobě, namísto soustředění se na to, co tyto peníze reálně přinášejí. Problém není jen v přístupu jednotlivých ministerstev, ale i v celém systému dotací jako takovém, který je administrativně náročný a svým rozsahem přetěžuje a zahlcuje stát.

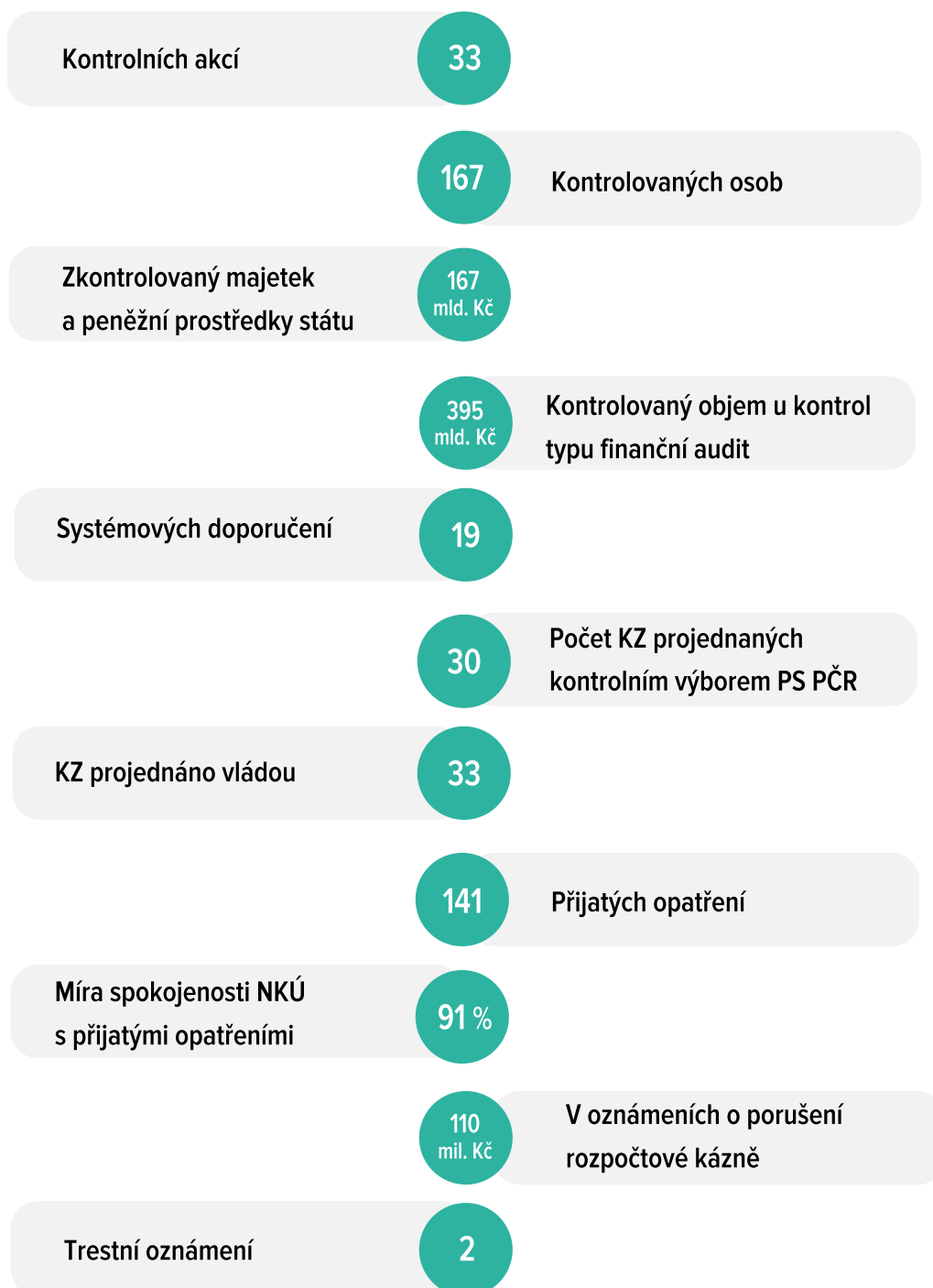
Ve vybraných případech NKÚ v roce 2022 popsal také situace, kdy resorty nejen že nekladly důraz na to, aby měly peníze maximální dopady, ale kdy jednaly přímo v rozporu s vlastními prioritami. V praxi tak vynakládaly peníze zcela opačným směrem, než který si původně stanovily. Jednalo se přitom o strategicky významné oblasti, jako jsou například životní prostředí nebo zemědělství.

V rámci hledání úspor i zvýšení efektivity veřejné správy je také nezbytné zrychlit a hlavně zkvalitnit proces digitalizace veřejné správy. To se ale dosud nepodařilo, přestože na ni stát vynakládá stále více peněz. Celkový objem výdajů na ICT za rok 2022 jen u organizačních složek státu a státních fondů činil více než 19 mld. Kč, což je o téměř třetinu více než v roce 2018. Úspěšné digitalizaci brání skutečnost, že jí v mnoha případech nepředchází zásadní revize stávajících agend. Poptávka po on-line službách státu ze strany občanů přitom stále roste.

NKÚ na základě zjištění z provedených kontrol upozorňuje, že státní instituce v řadě případů rezignovaly na svoji zásadní odpovědnost vůči občanům, tedy na snahu řádně hospodařit. Státní instituce mají zákonnou povinnost se svěřeným majetkem a prostředky nakládat účelně, hospodárně a efektivně a v souladu s právními předpisy. NKÚ opakovaně poukazuje na nedostatky a situace, kdy se instituce nechovaly odpovědně a plýtvaly tak veřejnými prostředky.

Nejvyšší kontrolní úřad

Výroční zpráva 2022

VYSOKÉ TEMPO ZADLUŽOVÁNÍ POKRAČUJE, PODSTATNÉ KROKY A REFORMY NUTNÉ K UDRŽENÍ STABILITY VEŘEJNÝCH FINANČÍ DOSUD CHYBÍ

PŘESTOŽE V ROCE 2022 DOŠLO K NÁRŮSTŮ DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ, TENTO NARŮST NEDOKÁZAL KOMPENZOVAT STRUKTURÁLNÍ DEFICIT STÁTNÍHO ROZPOČTU. NEPODAŘILO SE ZASTAVIT ZVYŠOVÁNÍ MANDATORNÍCH A KVAZIMANDATORNÍCH VÝDAJŮ. HOSPODAŘENÍ STÁTNÍHO ROZPOČTU TAK SKONČILO OPĚT VELMI VYSOKÝM SCHODKEM. TYTO SKUTEČNOSTI DÁLE PROHLUBUJÍ VÝŠÍ STÁTNÍHO DLUHU, COŽ SE TAKÉ PROJEVUJE ZRYCHLUJÍCÍM NÁRŮSTEM VÝDAJŮ NA JEHO OBSLUHU.

Tuzemská ekonomika na začátku roku 2022 pokračovala v oživení, čemuž napomohla uvolněná protiepidemická omezení. Negativním faktorem, který měl vliv na ekonomiku a hospodaření státního rozpočtu, bylo vypuknutí válečného konfliktu na Ukrajině a s ním související dopady například rostoucí ceny komodit, zejména pohonných hmot a energií. Česká republika dosáhla meziročního růstu HDP 2,4 %, ten byl však nižší než průměr EU o 1,1 p. b. Na zhoršení životní úrovně obyvatel se výrazně projevila enormní nárůst průměrné roční míry inflace, která dle Eurostatu dosáhla 14,8 % a byla tak o 5,6 p. b. vyšší, než byl průměr EU. Jednalo se o pátý nejvyšší meziroční nárůst cenové hladiny v rámci zemí EU. Český statistický úřad uváděl průměrnou roční míru inflace v roce 2022 ve výši 15,1 %. Míra inflace byla v ČR rovněž výrazně vyšší než růst průměrné hrubé měsíční mzdy, a proto došlo v roce 2022 k poklesu reálných mezd o 7,5 %. Jednalo se o jeden z největších meziročních poklesů reálných mezd v rámci zemí OECD. ČR i v roce 2022 nadále vykazovala nejnižší míru nezaměstnanosti v EU, a to 2,4 %, což bylo téměř o 3,7 p. b. méně než průměrná míra nezaměstnanosti EU.

Od roku 2017 do roku 2021 se průměrně zvyšuje počet státních zaměstnanců téměř o 10 tisíc za rok a celkové prostředky na jejich platy a ostatní platby se zvyšují v průměru o takřka 20 mld. Kč za rok. S nárůsty se počítá i v následujících letech.

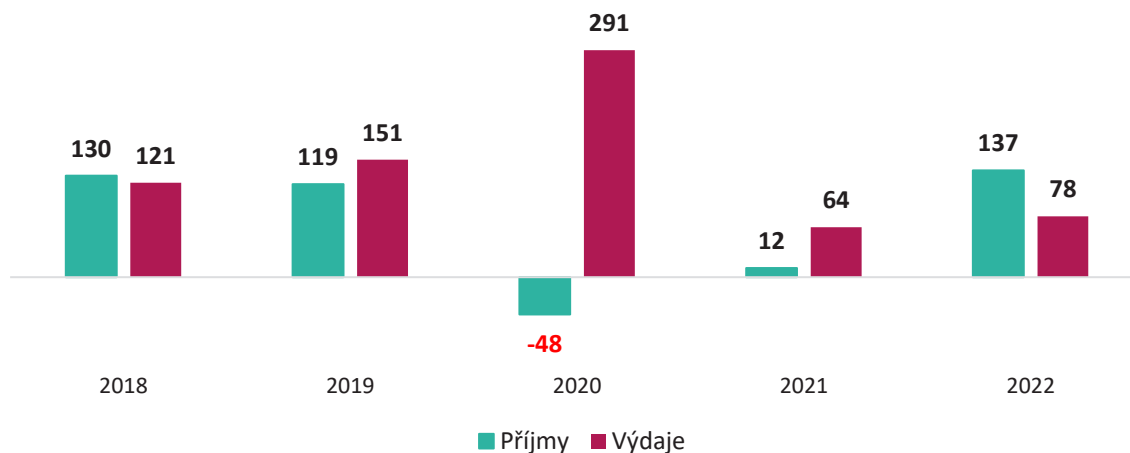
Hospodaření státního rozpočtu v roce 2022 skončilo schodkem ve výši 360,4 mld. Kč. Vykázaný deficit se meziročně snížil o 59,3 mld. Kč. Na vysokém schodku se opět podílel zejména významný nárůst běžných výdajů, které vzrostly o 69 mld. Kč. Oproti tomu kapitálové výdaje se meziročně zvýšily pouze o 8,9 mld. Kč.

Vlivem vysokých deficitů státního rozpočtu se od roku 2020 výrazně zvyšuje státní dluh. Na konci roku 2022 činil téměř 2 895 mld. Kč a meziročně vzrostl o více než 429 mld. Kč. Rovněž významně narostl podíl státního dluhu vztážený k HDP, který se meziročně zvýšil o 2,5 p. b., a výsledný poměr tak činil téměř 43 %. Nárůst dluhu je doprovázen také zvýšením výdajů na jeho obsluhu. Ty se od roku 2020 zvýšily o téměř 10 mld. Kč na celkových 49,7 mld. Kč. Ačkoliv ČR v evropském srovnání patří stále mezi méně zadlužené země, tempo růstu státního dluhu v roce 2022 bylo třetí nejvyšší.

ČR stále patří mezi méně zadlužené státy EU, ale klesá v pořadí. V roce 2019 a 2020 byla dle dat Evropské komise čtvrtou nejméně zadluženou zemí, v roce 2021 šestou zemí a v roce 2022 se zařadila na osmé místo.

V roce 2022 tvořily celkové příjmy státního rozpočtu 1 624,4 mld. Kč a meziročně došlo k jejich zvýšení o 137,2 mld. Kč. Na meziroční růst příjmů mělo vliv především zvýšení daňových příjmů, které meziročně vzrostly o 132,4 mld. Kč. Důvodem bylo zejména zvýšení výběru daně z přidané hodnoty způsobené vysokou inflací. Výdaje státního rozpočtu v roce 2022 činily 1 984,8 mld. Kč a byly meziročně o 77,9 mld. Kč vyšší. Nárůst výdajů státního rozpočtu za posledních pět let činil 705 mld. Kč, při růstu příjmů pouze o 351 mld. Kč.

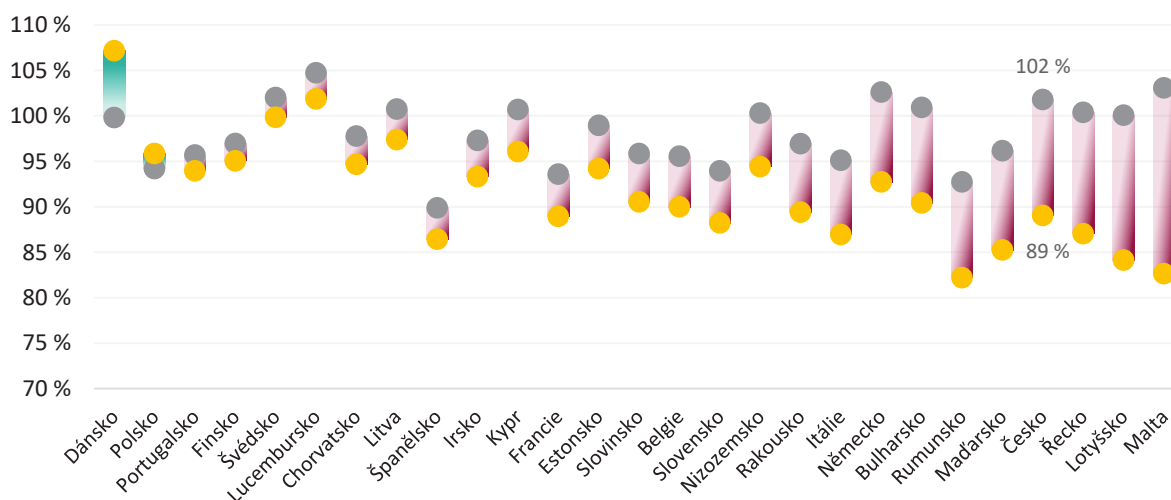
Meziroční změna příjmů a výdajů státního rozpočtu (v mlrd. Kč)

Zdroj: Integrovaný informační systém Státní pokladny.

Neadekvátní růst výdajů je ale problémem celého veřejného sektoru. Česká republika vykázala dle Eurostatu mezi roky 2016 a 2021 čtvrté největší zhoršení salda veřejných rozpočtů ze zemí EU, a to téměř o **13 procentních bodů**. V roce 2016 příjmy kryly **102 %** výdajů, ale v roce 2021 pouze **89 %**.

Podíl výdajů veřejného sektoru krytý příjmy
rozdíl mezi roky 2016 a 2021 (v %)

Poznámka: Hodnota 100 % odpovídá vyrovnanému výsledku hospodaření veřejných rozpočtů.

Zdroj: databáze Eurostatu.

NKÚ opakovaně upozorňuje na významné nedostatky v hospodaření státního rozpočtu, které výrazně ohrožují stabilitu veřejných financí.

DIGITALIZACI STÁTU CHYBÍ KVALITA I RYCHLOST. BEZ ZMĚNY ZABĚHNUTÝCH POSTUPŮ NELZE ČEKAT ZÁSADNÍ VÝSLEDKY

TEMPO A KVALITA DIGITALIZACE AGEND VEŘEJNÉ SPRÁVY V ČESKÉ REPUBLICE JSOU DLOUHODOBĚ NEDOSTATEČNÉ, COŽ POTVRZUJÍ JAK VÝSLEDKY KONTROL NKÚ, TAK MEZINÁRODNÍ SROVNÁNÍ. NKÚ OPAKOVANĚ UPOZORŇUJE, ŽE STÁT NEPŘÍSTUJUJE K ZÁSADNÍM ZMĚNÁM A NEREVIDUJE SVÉ POSTUPY A PROCESY VE STÁTNÍ SPRÁVĚ. PŘITOM PRÁVĚ TO JE KLÍČOVÉ, NEBOŽ BEZ TĚCHTO ZMĚN K EFEKTIVNÍ A SMYSLUPLNÉ DIGITALIZACI NEMŮŽE DOJÍT. NEDOSTATKY V DIGITALIZACI A KOMUNIKACI MEZI RESORTY PŘEDSTAVOVALY TAKÉ JEDNU Z DŮLEŽITÝCH PŘÍČIN, PROČ ČR SELHALA VE ZVLÁDÁNÍ PANDEMIE COVIDU-19.

Elektronizace veřejné správy v ČR postupuje velmi pomalu a nepřináší očekávané výsledky. V mezinárodním srovnání DESI², zaměřeném primárně na digitalizaci, ČR stabilně zaostává za průměrem států EU. Meziročně si ČR navíc opět pohoršila o jedno místo a umístila se tak na 19. místě. Jde o nejhorší výsledek od roku 2014, kdy Evropská komise začala sestavovat tento index. Kontroly NKÚ v roce 2022 poukázaly z pohledu ICT na nepřipravenost orgánů státní správy na možné epidemie nakažlivých onemocnění, ale také i na další ICT problémy u řady konkrétních resortů.

Na straně občanů jakožto klientů veřejné správy existuje poptávka po možnosti využívání elektronické komunikace se státem. Z dostupných údajů MV je jen v posledním roce zřejmý vysoký nárůst zájmu o využívání elektronické komunikace v souvislosti s řešením různých životních situací. Největší nárůst lze sledovat u agendy spojené s vyřizováním sociálních dávek např. u příspěvku na bydlení, dávky důchodového pojištění a podobně. To vytváří tlak na jednotlivé instituce, aby tyto služby byly pro občany co nejprístupnější a nezatěžovaly je nadbytečnou administrativou. To se ale příliš nedaří – příkladem je skutečnost, že odpovědným orgánům se nedaří plnit jeden ze základních principů eGovernmentu definovaném v *Informační koncepci ČR* tzv. once only (pouze jednou). Opakovaně tak vyžadují po občanech stejné údaje, přestože už je mají k dispozici, a tedy by je mezi sebou mohly a měly sdílet.

MZd již od poloviny roku 2017 vědělo o nevybavenosti krajských hygienických stanic výpočetní technikou, kdy chybělo přes 900 ks pracovních stanic a notebooků.

Informační podporu určenou pro řízení epidemií MZd nepřipravilo. Krajské hygienické stanice tak nebyly z hlediska ICT podpory připravené na zvládnání epidemických situací. Chaotické řízení těchto činností včetně informační podpory, jejíž celkové náklady přesáhly v kontrolovaném období **387 mil. Kč**, byly spojené s nevyužitím postupů definovaných *Pandemickým plánem ČR* a navazujícími resortními pandemickými plány. Kromě toho MZd nevyužilo ani IT systém, s nímž *Pandemický plán ČR* počítal – informační systém *Pandemie*. MZd nevyhodnocovalo efektivnost některých nově vytvořených aplikací a systémů služeb *Chytrá karanténa*. Peněžní prostředky nejméně ve výši **14 mil. Kč** vynaložilo neúčelně a nevhodně. Což bylo způsobené tím, že MZd neprověřovalo, za co platí. NKÚ prověřil i náklady na ceny odchozích hovorů přepočtené na jeden nový pozitivní případ, které rapidně rostly od září 2020, kdy byla cena za tento odchozí hovor cca **8 Kč** se v květnu 2021 dostala až na více než **435 Kč**.³

Projekt zaměřený na elektronické náramky pro odsouzené se Probační a mediální služba a MSp pokoušely opakovaně realizovat již od roku 2012. Následně ho v prosinci 2021 po třech letech provozu musely ukončit a poté se musely vrátit ke kontrolám odsouzených formou fyzických návštěv. Průměrné měsíční náklady na tyto kontroly se pohybovaly v rozmezí 232 tis. Kč až 464 tis. Kč.

MSp pokročilo v rozvoji využití ICT v justici s cílem podpořit spravedlivé, zákonné a rychlé rozhodování organizačních složek resortu justice (eJustice) jen minimálně, když z celkem **20 specifických cílů** strategie eJustice splnil resort **pouze dva**. Na realizaci této strategie bylo přitom v období 2016–2021 vynaloženo necelých **332 mil. Kč**; z nich ale takřka **75 %** bylo vynaloženo na pořízení videokonferenčních prostředků a nahrávacích zařízení do soudních síní. Ze tří prověřovaných projektů nefungoval ani jeden. Klíčové IS resortu buď nebyly dokončeny, nebo MSp s jejich realizací ani nezačalo. Přitom bez nového modulárního systému spisové služby k úspěšnému dokončení elektronizace justice nedojde, jelikož stávající IS jsou morálně i technicky zastaralé, nekompatibilní a zároveň i finančně náročné na správu. Mezi resortními

2 Kompozitní ukazatel Digital Economy and Society Index 2022 hodnotí tyto aspekty: připojení, lidský kapitál, používání internetových služeb, integraci digitálních technologií, digitální veřejné služby. Zdroj: *The Digital Economy and Society Index (DESI)* [online]. European Commission, 2022 [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi>.

3 Kontrolní akce NKÚ č. 21/35 (viz kapitola 4.1 této výroční zprávy).

IS nelze sdílet data, ani není zajištěna možnost vzdáleně nahlížet do spisu. Navíc chybí uživatelsky přívětivé nástroje pro komunikaci s účastníky řízení a pro zasílání elektronických podání s možností okamžité elektronické platby. Z výše uvedených důvodů NKÚ vyhodnotil plnění strategie eJustice včetně jejího řízení jako neefektivní.⁴

PŘÍNOSY DOTACÍ ČASTO ZŮSTÁVAJÍ JEN NA PAPIŘE. FORMALISMUS V ŘADĚ PŘÍPADŮ NAHRADIL SKUTEČNÝ SMYSL DOTACÍ

ODPOVĚDNÉ ORGÁNY MAJÍ POVINNOST V RÁMCI ZACÍLENÍ DOTAČNÍCH POLITIK NASTAVIT PODPORU TAK, ABY BYLA CO NEJEFEKTIVNĚJŠÍ A NAPLŇovala SVŮJ HLAVNÍ ÚČEL. NKÚ OPAKOVANĚ UPOZORŇUJE NA TO, ŽE V ČESKÉ REPUBLICE SPLNĚNÍ FORMÁLNÍCH PODMÍNEK PRO POSKYTNUTÍ DOTACE V MNOHA PŘÍPADECH NAHRAZUJE DŮRAZ NA SKUTEČNÝ SMYSL, KTERÉMU MÁ DOTACE SLOUŽIT. DOTACE ROZDĚLOVANÉ BEZ OHLEDU NA SVŮJ SMYSL PŘEDSTAVUJÍ ZBYTEČNĚ VYNALOŽENÉ VEŘEJNÉ PROSTŘEDKY A TAKOVÉ JE NUTNÉ ZÁSADNÍM ZPŮSOBEM ZREDUKOVAT NEBO ZREVIDOVAT TAK, ABY MĚLY SKUTEČNÝ PŘÍNOS PRO OBČANY NEBO PRO ROZVOJ KONKURENCESCHOPNOSTI ČR.

Stát i nadále podporoval celou řadu oblastí, aniž by odpovědné orgány dostatečně vyhodnocovaly účelnost a efektivnost vynaložených prostředků. Z toho důvodu stát nezná skutečné přínosy rozdělených peněz – například, jak podpora pomohla rodinám nebo sociálně ohroženým skupinám. Kontroly NKÚ prokázaly, že resorty podporovaly neúčelné a neefektivní projekty, které neměly potřebné dopady a přínosy, jako třeba v případě dotací průmyslového výzkumu, a nepřispívaly k naplňování vytyčených cílů. To je přitom hlavní důvod, proč projekty dotace získávají.

Na průmyslový výzkum v rámci tří národních programů poskytlo v letech 2016–2022 MPO a TA ČR téměř **10 mld. Kč**. MPO považovalo za úspěšný takový projekt, který dosáhl např. plánovaného počtu patentů, užitných vzorů, průmyslových vzorů, prototypů či funkčních vzorků. Nebralo však ohled na to, zda došlo také k naplnění předpokládaných ekonomických přínosů plynoucích ze zavedení výsledků výzkumu do praxe. Kontrolované projekty z programu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje TRIO nevedly ve většině případů k naplnění ekonomických přínosů v praxi. Skutečné tržby oproti předpokladu byly u kontrolovaných projektů v souhrnu na **10 %** plánovaných, zisk a export na přibližně **8 %**. Více než **63 % z 19** kontrolovaných projektů z programu TRIO vyhodnotil NKÚ jako omezeně účelné a efektivní nebo zcela neúčelné a neefektivní. MPO nenastavilo systém hodnocení pro výběr projektů tak, aby zajistilo podporu účelných a efektivních projektů. Navíc MPO nezamezilo riziku nehospodárnosti výdajů, neboť neupřesnilo kritéria přiměřenosti osobních nákladů.⁵

V případě podpory sociálních podniků v rámci OP Zaměstnanost a z *Integrovaného regionálního operačního programu* /IROP/ vynaložily MPSV a MMR v letech 2015–2021 téměř **1 mld. Kč**. Polovinu z kontrolovaných projektů NKÚ vyhodnotil jako omezeně účelnou a efektivní či zcela neúčelnou, resp. neefektivní. Ukázalo se také, že naprostá většina prověřených podniků nedosahuje ekonomických předpokladů obsažených v podnikatelských plánech. Sociální podniky navíc často vznikaly s významnou personální vazbou na jejich předpokládané odběratele a dodavatele a dotace tak mnohdy pomáhaly spíše jejich příjemcům než sociálně ohroženým lidem.⁶

Jako neúčelný a neefektivní vyhodnotil NKÚ projekt na vývoj nové generace speciálních typů průmyslových šicích strojů, na který příjemce čerpal 20 mil. Kč. Ekonomické přínosy v podobě zvýšení tržeb, zisku i exportu byly výrazně nižší, než příjemce předpokládal, a z šesti plánovaných pracovních míst nevytvořil ani jedno. V roce 2021 tento příjemce skončil v konkurzu, přitom opakovaně čerpal v letech 2007 až 2021 dotace na různé projekty v rámci různých programů podpory výzkumu, vývoje a inovací v souhrnu téměř 455 mil. Kč.

V rámci IROP došlo k proplacení nezpůsobilých výdajů, kdy příjemce podpory použil 2,9 mil. Kč, tj. 69 % z celkové dotace na nákup nemovitosti od rodinného příslušníka. Dle NKÚ takovýto výdaj, nelze (i bez ohledu na jeho nezpůsobilost) považovat za účelný a efektivní ve vztahu ke stanovenému cíli „podporovat vznik a rozvoj sociálního podnikání“.

4 Kontrolní akce NKÚ č. [21/28](#) (viz kapitola 4.1 této výroční zprávy).

5 Kontrolní akce NKÚ č. [21/30](#) (viz kapitola 4.2 této výroční zprávy).

6 Kontrolní akce NKÚ č. [21/22](#) (viz kapitola 4.5 této výroční zprávy).

Prostředky na podporu rodin v celkové výši **8,9 mld. Kč** přispěly k naplňování cílů rodinné politiky pouze částečně. Systém dotační politiky v této oblasti byl nastaven tak, že maximalizoval objem čerpání dotací ze strany příjemců podpory. MPSV však o účinnosti podpory nemělo přehled. Sledován byl totiž především počet podpořených účastníků, nikoliv kvalitativní přínosy podpory, tedy jak reálně rodinám pomohla.⁷

U STRATEGICKY VÝZNAMNÝCH POLITIK RESORTY JEDNALY V ROZPORU S VLASTNÍMI PRIORITYMI

RESORTY SVÝM CHOVÁNÍM V NĚKTERÝCH PŘÍPADECH JEDNALY V ROZPORU S VLASTNÍMI PRIORITYMI A STANOVENÝMI CÍLI. V TAKOVÝCH PŘÍPADECH SE ANI TEORETICKY NEMŮŽE PODAŘIT DOSÁHNOUT VYTYČENÝCH CÍLŮ, KTERÉ JSOU V PŘÍPADĚ TĚCHTO KONKRÉTNÍCH POLITIK ZÁSADNÍ PRO UDRŽITELNÝ ROZVOJ ČR. JEDNALO SE PŘITOM O STRATEGICKY VÝZNAMNÉ POLITIKY, JAKO JE ZEMĚDĚLSTVÍ NEBO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.

NKÚ zjistil, že v případě nakládání s komunálními odpady odpovědné orgány zvýhodňovaly skládkování oproti šetrnějším způsobům, tím jednaly v rozporu s vlastní strategií národní odpadové politiky. Svými kroky dostatečně nepředcházely vzniku odpadu ani nepřispívaly ke snižování jeho produkce.

V případě podpory zpracování zemědělských produktů odpovědné orgány směřovaly většinu podpory na velké zpracovatelské podniky, přestože měly být dle strategií MZe i evropského dotačního programu primárně podpořeny mikropodniky, malé a střední podniky.

V letech 2016–2020 došlo k nárůstu produkce nebezpečných odpadů o 23 %, avšak pouze 7 % nebezpečných odpadů odstraněných skládkováním v provozech skládek bylo zpoplatněno rizikovou složkou poplatku (4 500 Kč/t) za uložení nebezpečného odpadu na skládky, tj. složkou, která byla dle zákona příjmem SFŽP². Tím stát přišel minimálně o 2,5 mld. Kč.

MŽP do konce roku 2020 vynaložil téměř **9 mld. Kč** na opatření v oblasti nakládání s komunálními odpady. K pozitivní změně ve struktuře s jejich nakládáním ale nedošlo. V rozporu s hierarchií způsobů nakládání s odpady uvedenou v zákoně⁸ zůstalo totiž skládkování komunálního odpadu nadále nejvyužívanější metodou. Skládkování je nejméně vhodným způsobem nakládání s odpady, přesto bylo v roce 2020 skládkováno **48 %** komunálního odpadu, **39 %** odpadu bylo využito materiálově a jen **13 %** energeticky. Do konce roku 2020 nedošlo prostřednictvím OPŽP 2014–2020 k předpokládanému zvýšení kapacity pro recyklaci odpadů (plnění cílové hodnoty pouze na úrovni **7,4 %**) ani k předpokládanému zvýšení kapacity nově vybudovaných nebo zmodernizovaných zařízení na energetické využití ostatních odpadů (plnění cílové hodnoty pouze na úrovni **1,2 %**). Tento stav byl mj. způsoben tím, že MŽP nepodpořilo finančními nástroji zákaz skládkování stanovený zákonem na rok 2024⁹ a zákaz posunulo až na rok 2030¹⁰. Navíc MŽP až po 12 letech navýšilo poplatek za skládkování z **500 Kč/t** na **800 Kč/t**. Výjimka v zákoně¹⁰ však umožňuje obcím až do roku 2029 ukládat na skládky část vzniklého odpadu za původní sazbu **500 Kč/t**. To fakticky zvýhodňovalo skládkování oproti jiným formám nakládání s odpady.¹¹

Podpora zpracování zemědělských produktů měla podle strategie MZe¹³ i *Programu rozvoje venkova na období 2014–2020* směřovat přednostně na mikropodniky a malé a střední podniky, resort pro ně ale žádný národní dotační program v letech 2018–2021 nepřipravil. Naopak vyhlásil program na zvyšování konkurenceschopnosti pro velké zpracovatelské podniky, z něhož jim v kontrolovaných letech vyplatil **1,7 mld. Kč**. U evropských dotací pak nastavilo MZe podmínky čerpání tak, že malé a střední podniky měly zájem jen o jednu ze čtyř investičních operací. Výsledkem bylo, že podporu z národních a evropských zdrojů každoročně čerpaly především velké firmy s mnohamilionovými zisky.¹⁴

7 Kontrolní akce NKÚ č. [21/29](#) (viz kapitola 4.5 této výroční zprávy).

8 Ustanovení § 9a zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů; ustanovení § 3 odst. 2 zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech.

9 Zákon č. 229/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

10 Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech.

11 Kontrolní akce NKÚ č. [21/06](#) (viz kapitola 4.7 této výroční zprávy).

12 Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

13 *Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030*, která byla schválena usnesením vlády České republiky ze dne 2. května 2016 č. 392.

14 Kontrolní akce NKÚ č. [21/33](#) (viz kapitola 4.8 této výroční zprávy).

ŘADA CÍLŮ A ÚKOLŮ, KTERÉ MOHLY MÍT PŘÍMÝ DOPAD DO ŽIVOTA OBČANŮ, ZŮSTALA BEZ VÝSLEDKU

STÁTU SE NEDAŘÍ NAPLŇOVAT STRATEGICKÉ CÍLE A ÚKOLY V ŘADĚ OBLASTÍ, KTERÉ MAJÍ PŘÍMÝ DOPAD NA ŽIVOT OBČANŮ. V ROCE 2022 SE JEDNALO O CÍLE VE VZDĚLÁVÁNÍ, BEZPEČNOSTI, NEBO NAPŘÍKLAD TELEKOMUNIKACE. V ŘADĚ PŘÍPADŮ RESORTY A DALŠÍ INSTITUCE VYNAKLÁDALY PENĚŽNÍ PROSTŘEDKY, KTERÉ NEPŘÍSPÍVALY KE STANOVENÉMU CÍLI, A NELZE JE TAK POVAŽOVAT ZA ÚČELNÉ.

MŠMT nenaplnilo cíle *Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020* včas, školy tak nebyly při vypuknutí pandemie covidu-19 dostatečně připraveny na distanční výuku. V ČR stále chybí komplexní systém ochrany měkkých cílů /OMC/ před útoky, přestože se ČR tímto tématem zabývá více než 12 let. Nedošlo ani ke snížení ceny mobilních dat prostřednictvím aukce kmitočtů, přestože to byl záměr státu. Ceny v ČR byly v roce 2021 jedny z nejvyšších v Evropské unii.

MŠMT na podporu digitálního vzdělávání vynaložilo celkem **8,2 mld. Kč**. Vzhledem k významnému zpoždění a nesplnění až čtvrtiny aktivit je zřejmé, že ani prioritní cíle nebyly naplněny. Vzhledem k tomu NKÚ vyhodnotil peněžní prostředky na realizaci SDV jako ne zcela účelně vynaložené. Odpovědné orgány neměly v kontrolovaném období přehled o úrovni digitálních kompetencí učitelů v ČR. Navíc MŠMT v kontrolovaném období nemělo nastavený udržitelný systém financování ICT vybavení škol.¹⁵

MV nenaplnilo cíl *Koncepce ochrany měkkých cílů 2017–2020*, kterým bylo vytvořit národní systém OMC. Kromě toho NKÚ poukázal na významné nedostatky snižující účelnost a hospodárnost vynaložených peněžních prostředků při realizaci neinvestičních programů. Prostřednictvím neinvestičních programů vynaložila MV, MK a MZd v období 2019–2021 na systém ochrany měkkých cílů **194 mil. Kč**. MV rozdělovalo prostředky bez ohledu na předem zjištěné skutečné potřeby.¹⁶

ČTÚ jako správce rádiového spektra uskutečnil v roce 2020 aukci kmitočtů rádiového spektra. Ty si bez výrazného soutěžení rozdělili tři stávající operátoři. Příjem z této aukce ve výši **5,6 mld. Kč** tak byl výrazně nižší než původní předpoklad **7 mld. Kč**. Aukce měla také mj. vést ke snížení ceny mobilních dat a ke zvýšení konkurence na trhu. Ceny volání a mobilních dat v ČR byly ale v roce 2021 jedny z nejvyšších v Evropské unii.¹⁷

V roce 2019 MŠMT identifikovalo potřebu navýšit prostředky na ICT vybavení o 500 Kč/žáka, což se nepodařilo. I z tohoto důvodu pak po vypuknutí pandemie covidu-19 muselo jednorázově poskytnout 1,3 mld. Kč, čímž vzrostl počet přenosných ICT vybavení na školách o téměř 91 % (při porovnání let 2018–2021).

NKÚ poukázal na příklad úspěšného výsledku aukce kmitočtů, který vedl ke snížení ceny volání a mobilních dat ve Francii vstupem čtvrtého infrastrukturního operátora¹⁸. Ten získal licenci na využívání kmitočtů a do roka od spuštění jeho nové sítě pak nastalo snížení cen volání a mobilních dat v průměru o 40 %. Postup Francie při udělování licence byl prověřován Evropskou komisí, která v jejím postupu nespatřovala státní podporu a naopak konstatovala, že v jejím postupu byl kladen důraz na konkurenceschopnost a hospodářskou soutěž.

POMALÝ POSTUP STÁTU A JEHO NEEFEKTIVITA ZBYTEČNĚ ZPOŽDUJÍ A PRODRAŽUJÍ INFRASTRUKTURNÍ PROJEKTY

POMALÝ A LIKNAVÝ POSTUP STÁTU PŘI PŘÍPRAVĚ PROJEKTŮ VÝRAZNĚ ZPOŽDUJE I PODRAŽUJE BUDOVÁNÍ DŮLEŽITÉ INFRASTRUKTURY V ČESKÉ REPUBLICĚ. V NĚKTERÝCH PŘÍPADECH TO MŮŽE ZNAMENAT TAKÉ NEDODRŽENÍ MEZINÁRODNÍCH ZÁVAZKŮ.

Kvůli nedostatečné připravenosti projektů budování transevropské železniční sítě reálně hrozí, že ČR nedodrží termín dokončení do roku 2030, k čemuž se Česká republika zavázala v rámci Evropské unie. Zpoždování rekonstrukcí je navíc spojené s růstem nákladů.

15 Kontrolní akce NKÚ č. [22/02](#) (viz kapitola 4.9 této výroční zprávy).

16 Kontrolní akce NKÚ č. [21/21](#) (viz kapitola 4.3 této výroční zprávy).

17 Kontrolní akce NKÚ č. [22/03](#) (viz kapitola 5.1 této výroční zprávy).

18 Detailní popis situace a postupu Francie je dostupný na: https://ec.europa.eu/competition/publications/cpn/2011_3_6_en.pdf.

Dokončení tratě Praha–Kladno s připojením na Letiště Václava Havla v Praze se posunulo o čtyři roky na rok 2029. Náklady na modernizaci dvou etap této tratě stanovila SŽ aktuálně na **42,7 mld. Kč**, což je o **13,1 mld. Kč** více oproti původním předpokladům.

Příprava projektu Lodní zdvihadlo Orlík probíhá již od roku 2008, ŘVC jej předpokládalo realizovat v letech 2011–2013. Výstavba lodního zdvihadla však zahájena nebyla. Zpoždování realizace projektu s sebou nese i růst předpokládaných nákladů, kde původní předpoklad v roce 2008 byl **360,2 mil. Kč** a poslední odhad z roku 2019 se vyšplhal až na **téměř 2 mld. Kč**.

Podobné problémy vysledoval NKÚ i v případě rozvoje rekreační plavby. MD schvalovalo nedostatečně připravené projekty, u kterých pak často docházelo k množství změn a tím i k následnému zpoždování, což zvyšovalo výsledné náklady. Vyhodnocením skutečných přínosů projektů ani celkových výsledků financování rozvoje rekreační plavby se MD navíc nezabývalo.

Příprava prioritních projektů rekonstrukce vybraných mimokoridorových železničních tratí nebyla realizována podle časových předpokladů uvedených ve strategických materiálech MD. Opoždování realizace se týkalo i projektů na transevropské dopravní síti /TEN-T/, což ohrožuje splnění mezinárodních závazků, tj. provést do roku 2030 modernizaci tratí na hlavní síti TEN-T. Nedostatečná příprava projektů vedla ke změnám koncepce a rozsahu staveb včetně nárůstu nákladů projektů, a v důsledku toho i ke vzniku rizika nedostatečných zdrojů na pokrytí těchto nákladů. Například na 59 prioritních projektů, které jsou klíčové pro zajištění strategických cílů a mezinárodních závazků, MD v roce 2013 předpokládalo náklady ve výši takřka **227 mld. Kč**. Aktuálně už však počítá s částkou **441 mld. Kč**.¹⁹

MD nevytvořilo účinný systém řízení investic pro rozvoj rekreační plavby, který by zajistil účelné, hospodárné a efektivní vynakládání peněžních prostředků. MD schvalovalo nedostatečně připravené projekty, u kterých pak často docházelo k množství změn a tím i k následnému zpoždování, což zvyšovalo výsledné náklady. MD se nezabývalo vyhodnocením skutečných přínosů projektů ani celkových výsledků financování rozvoje rekreační plavby.²⁰

PLÝTVÁNÍ I NEDOSTATEČNÁ KONTROLA. STÁTNÍ ORGANIZACE NEZACHÁZELY SE STÁTNÍMI PENĚŽI PODLE PRAVIDEL

ZÁKLADNÍ PODMÍNKOU VYUŽÍVÁNÍ STÁTNÍCH PENĚŽ JE SKUTEČNOST, ŽE INSTITUCE MAJÍ ZE ZÁKONA POVINNOSTI S NIMI NAKLÁDAT HOSPODÁRNĚ, ÚČELNĚ A EFEKTIVNĚ. TO SE ALE V ŘADĚ PŘÍPADŮ NEDĚLO A NĚKTERÉ STÁTNÍ ORGANIZACE PROSTŘEDKY NEVYNAKLÁDALY V SOULADU S TĚMITO PRINCIPY. KROMĚ TOHO TAKÉ NEVYTVÁŘELY ANI DŮLEŽITÉ KONTROLNÍ MECHANISMY, KTERÝ BY TOMU POMOHLY PŘEDCHÁZET. V KONKRÉTNÍCH PŘÍPADECH SE TÍMTO NEŘÍDILY ANI KLÍČOVÉ INSTITUCE, KTERÉ PRAVIDLA PRO NAKLÁDÁNÍ SE STÁTNÍMI PENĚŽI NASTAVUJÍ A MAJÍ NA NĚ DOHLÍŽET. TO VŠE VEDLO I V ROCE 2022 K PLÝTVÁNÍ S VEŘEJNÝMI ZDROJI.

Kontrola například poukázala na to, že MF hradilo propagační akci *Účtenková loterie* k podpoře výběru daní, aniž by vyhodnotilo, zda ke zvýšení výběru daní došlo. Dále také nevyužívalo takřka třetinu softwarových licencí. MMR pak například zrušilo u podřízené příspěvkové organizace interní audit jako nadbytečný, bez nahrazení veřejnosprávní kontrolou. Kontrola NKÚ ale prokázala celou řadu nedostatků v jejím hospodaření, kterým bylo možné předejít.

Účtenková loterie měla motivovat občany k přebírání účtenek od obchodníků a tím podpořit řádný výběr daní. MF ale po ukončení loterie nevyhodnotilo, zda přispěla k vyššímu výběru daní. Přitom za ni MF zaplatilo celkem **231 mil. Kč**. MF navíc s jejím dodavatelem uzavřelo smlouvu, na jejímž základě muselo platit plnou cenu i v době, kdy samotná loterie už neprobíhala a systém se jen udržoval v chodu – jednalo se o téměř **14 mil. Kč**.²¹

19 Kontrolní akce NKÚ č. [21/36](#) (viz kapitola 4.4 této výroční zprávy).

20 Kontrolní akce NKÚ č. [21/03](#) (viz kapitola 4.4 této výroční zprávy).

21 Kontrolní akce NKÚ č. [21/12](#) (viz kapitola 5.1 této výroční zprávy).

MF mezi roky 2016–2020 také neefektivně vynaložilo minimálně **10,6 mil. Kč** za údržbu nevyužívaných softwarových (platformy SAP) licencí spojených s provozem *Integrovaného informačního systému Státní pokladny*. MF nevyužívalo v průměru **28 %** z cca **6 tisíc** zakoupených softwarových licencí. V roce 2019 se MF podařilo dojednat snížení počtu licencí o **400** kusů, ale bylo to podmíněno pořízením softwaru k zajištění souladu s požadavky kybernetické bezpečnosti za více než **94 mil. Kč**. MF od roku 2008 do ukončení kontroly zaplatilo za softwarové produkty zajištění provozu toho systému celkem **933 mil. Kč**.²²

MMR selhalo v řízení podřízených organizací, protože nedohlíželo na dodržování podmínek pro zadávací řízení a v některých případech porušilo i zákon o finanční kontrole. MMR např. v rozporu s podmínkami danými zákonem o finanční kontrole zrušilo v agentuře CzechTourism útvar interního auditu. Jedním z důvodů měla být malá pravděpodobnost nepřiměřených rizik při hospodaření s veřejnými prostředky, přitom ministerstvo v minulosti u agentury CzechTourism tato rizika opakovaně identifikovalo. Funkce zrušeného útvaru měla být nahrazena veřejnosprávní kontrolou ze strany MMR, avšak do doby ukončení kontrolní akce NKÚ (únor 2022) MMR žádnou takovou kontrolu nezačalo. Kontrola NKÚ přitom zjistila nedostatky u **19 z 60** kontrolovaných veřejných zakázek.²³

Vnitřní kontrolní systém Národní galerie nefungoval správně a celkově byl jedním z podstatných důvodů zásadních nedostatků v jejím hospodaření či při zadávání veřejných zakázek. Ačkoliv měla NG vlastní právní oddělení, najala si tři externí společnosti, které za právní oddělení vykonávaly jeho agendu. Bez výběrového řízení s nimi uzavřela sedm smluv ve výši **6,7 mil. Kč**. Kromě toho NG bez jakéhokoliv výběrového řízení uzavřela se svým generálním ředitelem smlouvu na vytvoření autorského díla za více než **1 mil. Kč**, kterou navíc podepsala v zastoupení neoprávněná osoba – kancleřka generálního ředitele. V neposlední řadě NG za vytvoření nového loga neúčelně vynaložila za **1,3 mil. Kč**. Vzhledem k tomu, že nové logo mělo jiný než zákonem daný název, NG nemůže logo využívat.²⁴

*Horská služba chybovala v **devíti z deseti** kontrolovaných veřejných zakázkách. Zákon o veřejných zakázkách porušila například, že nezveřejnila ve stanovené lhůtě celé znění smlouvy, nezrušila zadávací řízení, ve kterých byla podána pouze jedna nabídka, či s vybraným uchazečem uzavřela kupní smlouvu před uplynutím 10denní lhůty pro podání námitek. Tyto nedostatky vyhodnotil NKÚ jako porušení rozpočtové kázně celkově ve výši téměř **96,5 mil. Kč**.*

22 Kontrolní akce NKÚ č. [21/05](#) (viz kapitola 4.1 této výroční zprávy).

23 Kontrolní akce NKÚ č. [21/07](#) (viz kapitola 5.1 této výroční zprávy).

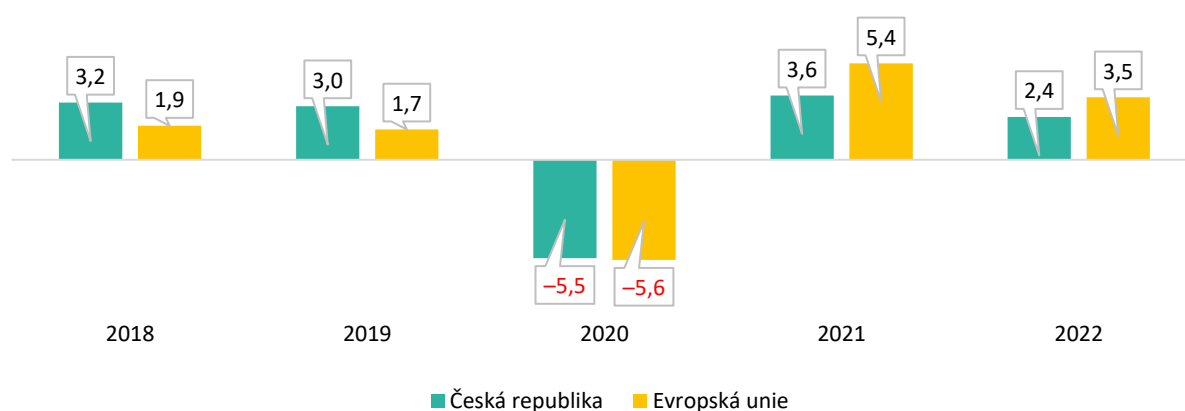
24 Kontrolní akce NKÚ č. [21/10](#) (viz kapitola 5.1 této výroční zprávy).

2. VEŘEJNÉ FINANCE

NKÚ se na základě svých stanovisek k návrhu státního závěrečného účtu a ke zprávě o plnění státního rozpočtu, výsledků kontrolní a analytické činnosti i aktuálních údajů za rok 2022 vyjadřuje k vývoji ekonomické situace a výsledkům hospodaření s veřejnými prostředky, resp. státního rozpočtu.

Česká ekonomika vstupovala do roku 2022 ve fázi oživení a postupného zotavování se z následků pandemie covidu-19, která v předchozích dvou letech negativně ovlivnila celosvětové hospodářství. Během roku se však objevily nové ekonomické potíže způsobené ruskou invazí na Ukrajinu. HDP v roce 2022 meziročně vzrostl o 2,4 %. Na tomto nárůstu se nejvíce podílely spotřeba domácností, která se ale během roku snižovala z důvodu poklesu reálných příjmů, investiční aktivita a také nižší srovnávací základna předchozího roku. V porovnání s EU vykázala ČR horší vývoj HDP, neboť HDP v EU vzrostl v roce 2022 o 3,5 %.

Graf č. 1: Vývoj meziroční změny HDP v letech 2018–2022 (v %)

Zdroj: databáze Eurostatu.

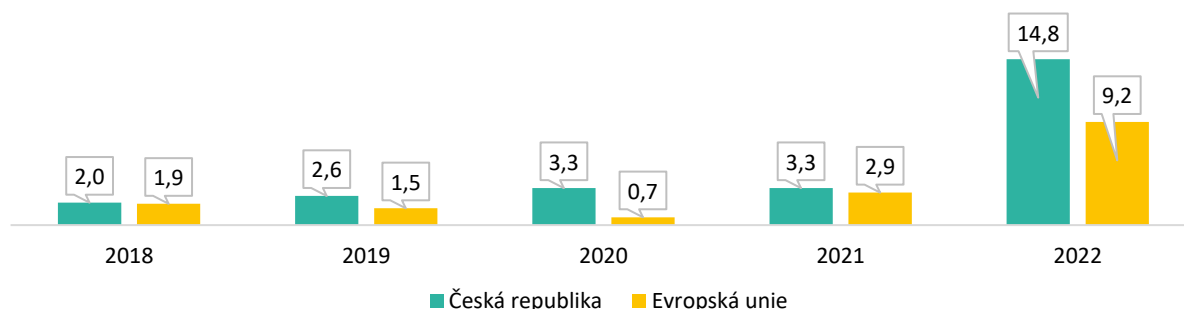
Míra inflace byla v ČR rovněž výrazně vyšší než růst průměrné hrubé měsíční mzdy, a proto došlo v roce 2022 k poklesu reálných mezd o **7,5 %**. Dle dostupných dat OECD (za 3. čtvrtletí 2022)²⁶ došlo v ČR k největšímu poklesu reálných mezd v rámci zemí OECD.

Největší překážkou pro růst ekonomiky byla v roce 2022 výrazně rostoucí inflace, která rovněž snížila životní úroveň obyvatel. Její míra od února 2022 nabývala dvouciferných hodnot, v září dosáhla nejvyšší hodnoty v roce, a to dle Eurostatu **17,8 %**. Následně docházelo k mírnému snižování a průměrná míra inflace za celý rok činila **14,8 %**.²⁵ Jednalo se o pátý nejvyšší meziroční nárůst cenové hladiny v rámci zemí EU. Průměrnou míru inflace v EU ve výši **9,2 %** převýšila inflace v ČR o **5,6 p. b.**

25 Český statistický úřad uvádí průměrnou roční míru inflace v roce 2022 ve výši 15,1 %. Z důvodu mezinárodního srovnání a jednotné metodiky byla v textu zvolena data Eurostatu.

26 *Economic Outlook: Volume 2022 Issue 2* [online]. OECDiLibrary, 2022 [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: https://www.oecd-ilibrary.org/sites/f6da-2159-en/1/3/1/index.html?itemId=/content/publication/f6da2159-en&_csp_=761d023775ff288a22ebcaa183fbd6c&itemGO=oeecd&itemContentType=book#figure-d1e777.

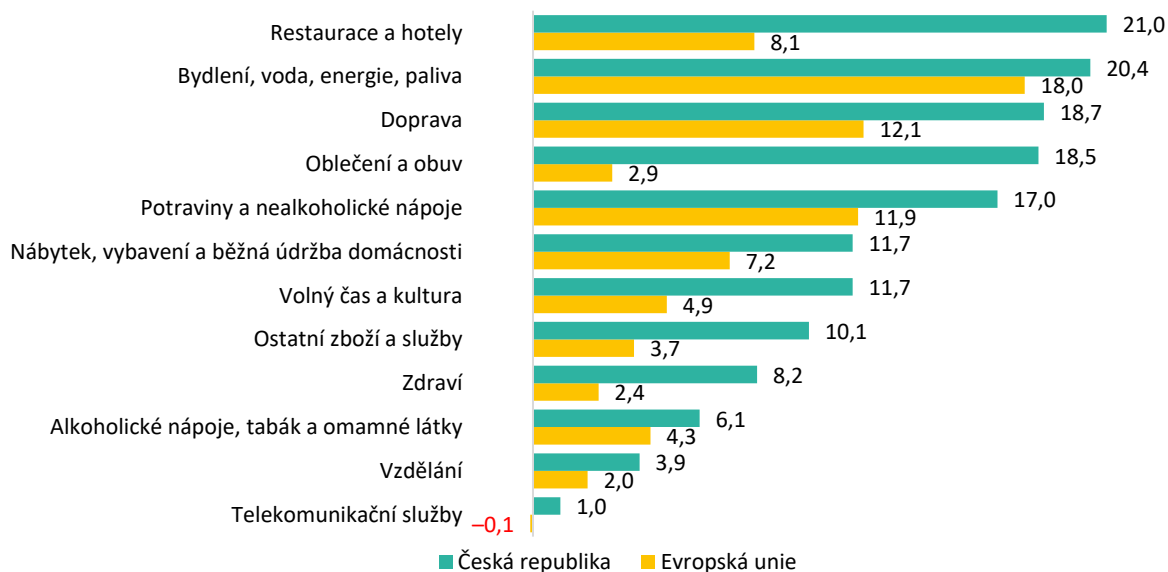
Graf č. 2: Vývoj inflace v letech 2018–2022 (v %)

Zdroj: databáze Eurostatu.

Zvyšování cenových hladin zasáhlo v ČR celý spotřební koš. K nejrychlejšímu meziročnímu nárůstu cen docházelo u služeb v restauracích a hotelech, v oblasti dopravy kvůli zvyšování cen pohonných hmot a v oblasti bydlení prostřednictvím rostoucích cen energií. Významně vzrostly také ceny oděvů, potravin a nealkoholických nápojů.

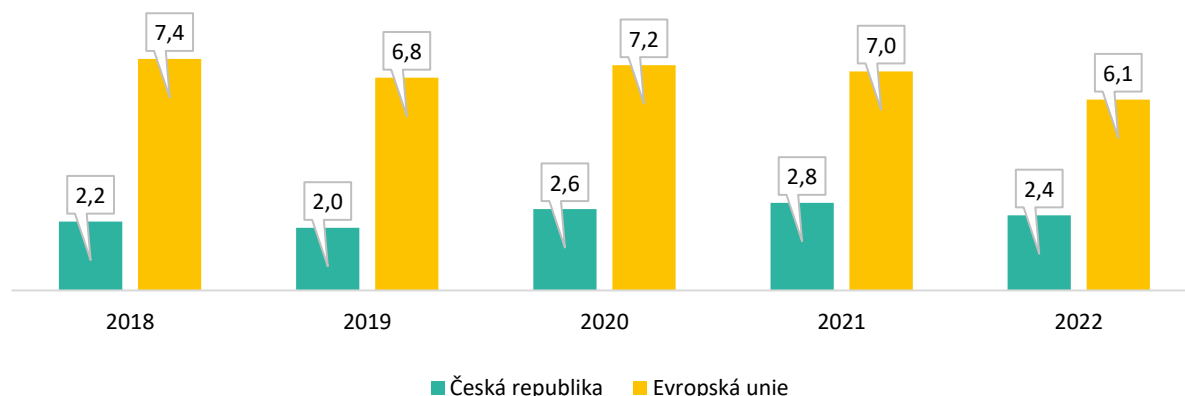
Graf č. 3: Inflace u jednotlivých skupin komodit v ČR a průměru EU za rok 2022 (v %)

Zdroj: databáze Eurostatu.

Na trhu práce měla ČR nadále nejnižší míru nezaměstnanosti mezi zeměmi EU. Míra nezaměstnanosti v ČR dosáhla v roce 2022 celkem **2,4 %**, což bylo o **3,7 p. b.** méně, než činil průměr EU. Na pracovním trhu však stále přetrvává nerovnováha v důsledku nedostatku kvalifikované pracovní síly a na tuto skutečnost zatím neměl výrazný vliv ani příchod uprchlíků z Ukrajiny. Nedostatek zaměstnanců je zřejmý napříč všemi odvětvími ekonomiky a představuje významnou bariéru růstu produkce, především ve stavebnictví.

Graf č. 4: Vývoj nezaměstnanosti v letech 2018–2022 (v %)

Zdroj: databáze Eurostatu.

ČESKOU EKONOMIKU V ROCE 2022 VÝZNAMNĚ OVLIVNILY TŘI FAKTORY, A TO ENERGETICKÁ KRIZE, VYSOKÁ INFLACE A POTÍŽE V DODAVATELSKÝCH ŘETĚZCÍCH. ZOTAVOVÁNÍ EKONOMIKY PO PANDEMII BYLO NEGATIVNĚ OVLIVNĚNO VÁLEČNÝM KONFLIKTEM NA UKRAJINĚ. TENTO KONFLIKT, RESPEKTIVE JEHO DŮSLEDKY ZPŮSOBILY MÍRNOU RECESI, KTERÁ BY MĚLA POKRÁČOVAT JEŠTĚ V PRVNÍ POLOVINĚ ROKU 2023. ZÁSADNÍM PROBLÉMEM V EKONOMICE JE TAKÉ PŘETRVÁVAJÍCÍ VYSOKÁ INFLACE, KTERÁ ZPOMALUJE HOSPODÁŘSKÝ RŮST A ROVNĚŽ SNIŽUJE REÁLNÉ PŘÍJMY DOMÁCNOSTÍ.

Na rok 2023 byl naplánován schodek ve výši **295 mld. Kč**, ale dle Národní rozpočtové rady v něm nejsou obsaženy výdaje ve výši **20 mld. Kč** na mimořádné zvýšení důchodů.

Zákon o státním rozpočtu na rok 2022²⁷ byl schválen až v březnu roku 2022, což znamenalo, že do nabytí účinnosti tohoto zákona hospodařila ČR v tzv. rozpočtovém provizoriu. Přijatý zákon stanovil příjmy ve výši **1 613 mld. Kč**, výdaje ve výši **1 893 mld. Kč** a deficit ve výši **280 mld. Kč**. Kvůli konfliktu na Ukrajině a jeho negativním dopadům na státní rozpočet vstoupila v listopadu 2022 v účinnost novela zákona²⁸, která navýšila příjmy na **1 678 mld. Kč**, výdaje na **2 053 mld. Kč** a očekávaný schodek zvýšila na **375 mld. Kč**. S blížícím se koncem roku tak došlo k prohloubení zákonného deficitu o **95 mld. Kč**. Hospodaření státního rozpočtu za rok 2022 skončilo schodkem ve výši **360 mld. Kč**, tedy o necelých 15 mld. Kč méně, než stanovil zákon.

Tabulka č. 2: Hospodaření státního rozpočtu v letech 2018–2022

(v mld. Kč)

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Příjmy	1 403,92	1 523,22	1 475,48	1 487,24	1 624,41
Výdaje	1 400,97	1 551,74	1 842,93	1 906,93	1 984,81
Saldo	2,94	-28,52	-367,45	-419,69	-360,40
Zákonem schválené saldo	-50,00	-40,00	-500,00	-500,00	-375,00

Zdroj: Integrovaný informační systém Státní pokladny.

Celkové příjmy státního rozpočtu se v roce 2022 meziročně zvýšily o **137,2 mld. Kč** (o **9,2 %**) na **1 624,4 mld. Kč**, a překonaly tak i stejné období roku 2019, které předcházelo epidemické krizi. Tuzemská ekonomika byla od začátku roku silně ovlivněna nastupující vysokou inflací, která se promítla do vyššího výběru daně z přidané hodnoty (meziroční zvýšení o **46,7 mld. Kč**). Pokračující vysoká zaměstnanost a růst objemu platů a mezd zejména v soukromém sektoru se nadále podílely na rostoucím trendu výběru pojistného na sociální zabezpečení (meziroční zvýšení o **42,2 mld. Kč**). Naopak příjmy z Evropské unie a finančních mechanismů, které dosáhly **117,6 mld. Kč**, byly meziročně nižší o **8,8 mld. Kč**. Jejich schválený rozpočet, který činil **194 mld. Kč**, nebyl naplněn o **76,4 mld. Kč**.

27 Zákon č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022.

28 Zákon č. 344/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022.

Celkové výdaje státního rozpočtu v roce 2022 dosáhly **1 984,8 mld. Kč**, což bylo meziročně o **77,9 mld. Kč** více (o **4,1 %**). Na meziročním růstu výdajů se podílely nejen běžné výdaje, které se zvýšily o **69 mld. Kč** (o **4 %**), ale také kapitálové výdaje o **8,9 mld. Kč** (o **5 %**). Výše výdajů byla ovlivněna zejména dobíhající podporou související s pandemií covidu-19, dopady vzniklými válečným konfliktem na Ukrajině a růstem důchodových dávek, které se stávají i kvůli vysoké míře inflace velmi rizikovou složkou výdajů státního rozpočtu.

Tabulka č. 3: Výdaje státního rozpočtu v letech 2018–2022

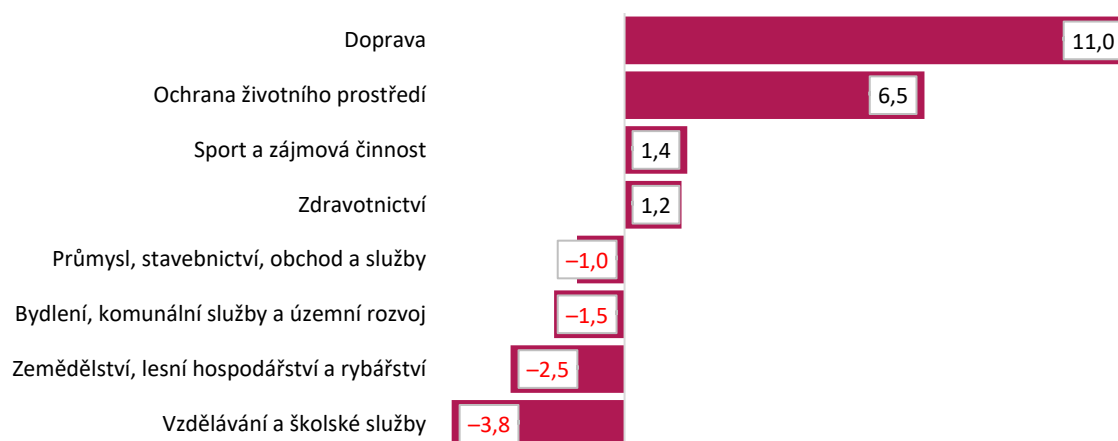
(v mld. Kč)

Třída výdajů	2018	2019	2020	2021	2022	Meziroční změna 2022 → 2021
Běžné výdaje	1 284,52	1 412,60	1 670,31	1 729,79	1 798,81	69,02
Kapitálové výdaje	116,46	139,14	172,62	177,14	186,00	8,86
Celkové výdaje	1 400,97	1 551,74	1 842,93	1 906,93	1 984,81	77,88

Zdroj: Integrovaný informační systém Státní pokladny.

Kapitálové výdaje v roce 2022 dosáhly **186 mld. Kč**, což oproti předchozímu roku znamenalo zvýšení jejich podílu na celkových výdajích na **9,4 %**. V roce 2021 činil tento podíl **9,3 %**. Nejvíce se meziročně zvýšily kapitálové výdaje v oblasti dopravy a ochrany životního prostředí, naopak investiční výdaje na vzdělávání a školské služby byly nižší.

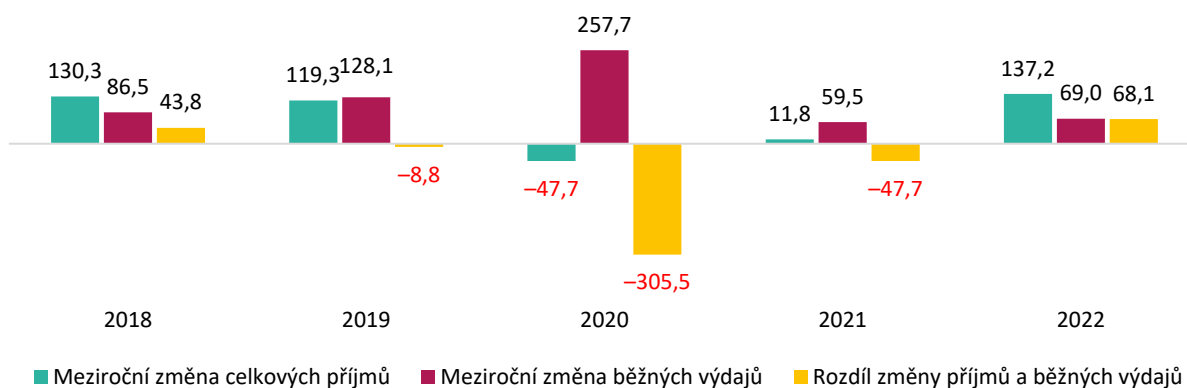
Graf č. 5: Meziroční změna vybraných kapitálových výdajů dle odvětvového třídění v roce 2022 (v mld. Kč)

Zdroj: Integrovaný informační systém Státní pokladny.

V roce 2022 byl po třech letech vykázán kladný rozdíl (meziroční změna) celkových příjmů a běžných výdajů. Tato skutečnost byla dána zejména vysokou inflací, která se významně promítla do plnění daňových příjmů, a končící podporou vztahující se k pandemii covidu-19.

Graf č. 6: Meziroční změna celkových příjmů a běžných výdajů v letech 2018–2022 (v mld. Kč)

Zdroj: Integrovaný informační systém Státní pokladny.

PŘESTOŽE MEZIROČNÍ RŮST PŘÍJMŮ V ROCE 2022 PATŘIL K JEDNĚM Z NEJVÝRAZNĚJŠÍCH, PLNĚNÍ MOHLO BÝT JEŠTĚ VYŠŠÍ, KDYBY SE PODAŘILO NAPLNIT SCHVÁLENÝ ROZPOČET PŘÍJMŮ Z EVROPSKÉ UNIE A FINANČNÍCH MECHANISMŮ (ROZPOČET NENAPLNĚN O 76,4 MLD. KČ). BĚŽNÉ VÝDAJE SE OPĚT MEZIROČNĚ ZVÝŠILY, PŘESTOŽE SROVNÁVACÍ ZÁKLADNA PŘEDCHOZÍHO ROKU BYLA KVŮLI PANDEMII COVIDU-19 VYSOKÁ.

Z mezinárodního srovnání změny příjmů a výdajů veřejných rozpočtů, jejichž hlavní součástí je státní rozpočet, je patrné, že v ČR dochází ke značnému růstu výdajů, které nejsou adekvátně kryty příjmy. V roce 2021 došlo oproti roku 2016 k růstu výdajů o **57 %**, zatímco příjmy se zvýšily jen o **37 %**. Tento trend hospodaření s veřejnými prostředky je dlouhodobě neudržitelný.

Tabulka č. 4: Příjmy a výdaje veřejných rozpočtů v letech 2016 a 2021

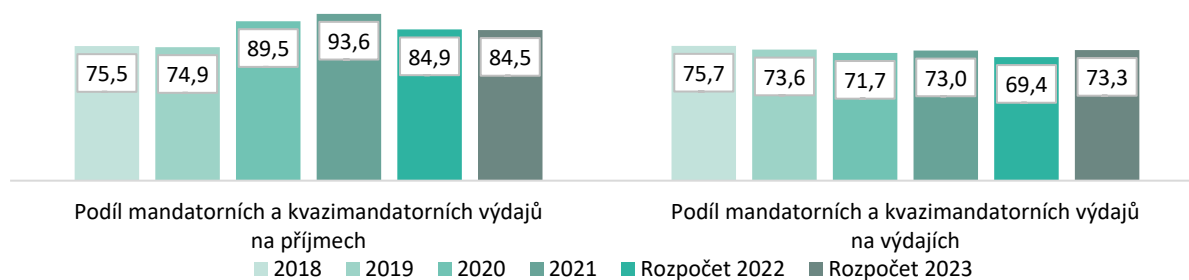
(v mil. €, v %)

Země	Příjmy			Výdaje		
	2016	2021	Změna	2016	2021	Změna
Belgie	218 287,7	250 812,9	15 %	228 451,2	278 744,4	22 %
Bulharsko	17 107,4	26 103,2	53 %	16 952,3	28 871,1	70 %
Česká republika	71 796,6	98 668,8	37 %	70 533,6	110 818,6	57 %
Dánsko	148 272,0	183 302,4	24 %	148 572,1	171 065,9	15 %
Německo	1 426 748,0	1 711 747,0	20 %	1 390 374,0	1 845 999,0	33 %
Estonsko	8 478,5	12 278,1	45 %	8 568,1	13 034,6	52 %
Irsko	73 822,2	98 734,9	34 %	75 880,4	105 814,2	39 %
Řecko	87 476,0	90 830,0	4 %	87 154,0	104 368,0	20 %
Španělsko	425 315,0	527 918,0	24 %	473 208,0	610 864,0	29 %
Francie	1 185 174,0	1 313 353,0	11 %	1 266 435,0	1 476 678,0	17 %
Chorvatsko	21 494,9	26 769,8	25 %	21 985,5	28 276,4	29 %
Itálie	791 500,0	857 266,0	8 %	832 265,0	986 168,0	18 %
Kypr	7 138,1	9 937,8	39 %	7 089,4	10 345,8	46 %
Lotyšsko	9 518,0	12 463,6	31 %	9 512,3	14 814,2	56 %
Litva	13 413,2	20 512,3	53 %	13 315,4	21 067,2	58 %
Lucembursko	23 573,6	31 580,5	34 %	22 509,6	31 006,2	38 %
Maďarsko	52 315,9	63 463,5	21 %	54 404,9	74 447,5	37 %
Malta	3 951,5	5 439,4	38 %	3 834,1	6 582,3	72 %
Nizozemsko	310 066,0	376 745,0	22 %	309 167,0	399 073,0	29 %
Rakousko	173 571,2	203 178,9	17 %	179 059,0	227 261,6	27 %
Polsko	165 371,1	243 556,9	47 %	175 560,8	254 114,0	45 %
Portugalsko	80 007,3	96 321,5	20 %	83 615,9	102 536,9	23 %
Rumunsko	54 354,9	78 825,8	45 %	58 618,8	95 912,6	64 %
Slovinsko	17 893,5	23 295,5	30 %	18 669,7	25 735,1	38 %
Slovensko	32 482,8	40 275,0	24 %	34 574,9	45 656,4	32 %
Finsko	117 350,0	133 019,0	13 %	121 044,0	139 956,0	16 %
Švédsko	236 447,2	265 566,8	12 %	231 790,1	265 985,4	15 %

Zdroj: databáze Eurostatu.

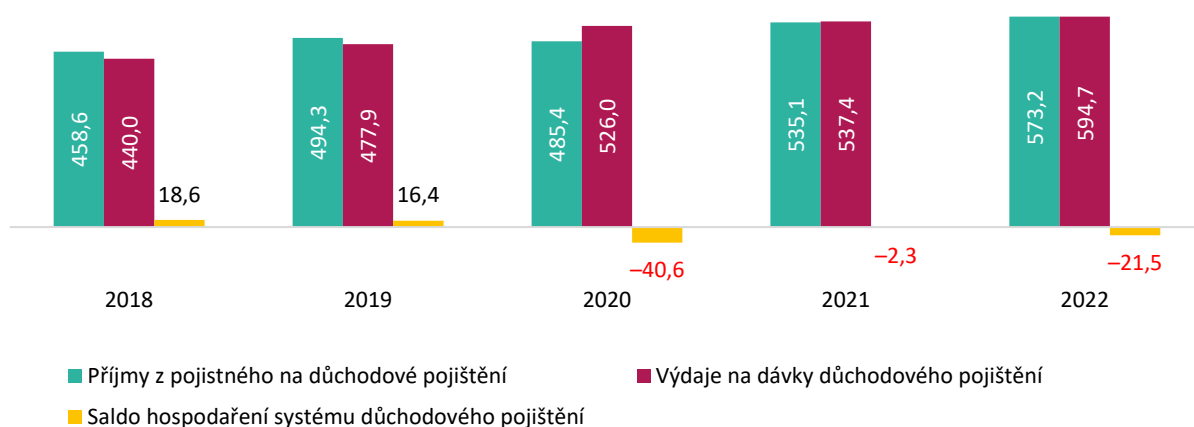
Celkové čerpání výdajů výrazně ovlivňují mandatorní a kvazimandatorní výdaje, které se každým rokem zvyšují. V roce 2021 dosáhly oba tyto druhy povinných výdajů dohromady **1 392 mld. Kč**, což bylo oproti předchozímu roku přibližně o **72 mld. Kč** více. Na rok 2022 jsou naplánovány ve výši **1 424 mld. Kč** a na rok 2023 dokonce téměř **1 630 mld. Kč**, což je o **206 mld. Kč** více.

Vysoký podíl mandatorních a kvazimandatorních výdajů na celkových výdajích je z časového hlediska významným rizikem udržitelnosti veřejných financí. Rovněž rostoucí podíl těchto výdajů na celkových příjmech se negativně promítá do hospodaření státního rozpočtu a do snahy o vyrovnané saldo.

Graf č. 7: Podíl mandatorních a kvazimandatorních výdajů na příjmech a výdajích státního rozpočtu v letech 2018–2023 (v %)

Zdroj: státní závěrečný účet za rok 2021, *Integrovaný informační systém Státní pokladny*, dokumentace k návrhu zákona o státním rozpočtu na rok 2023.

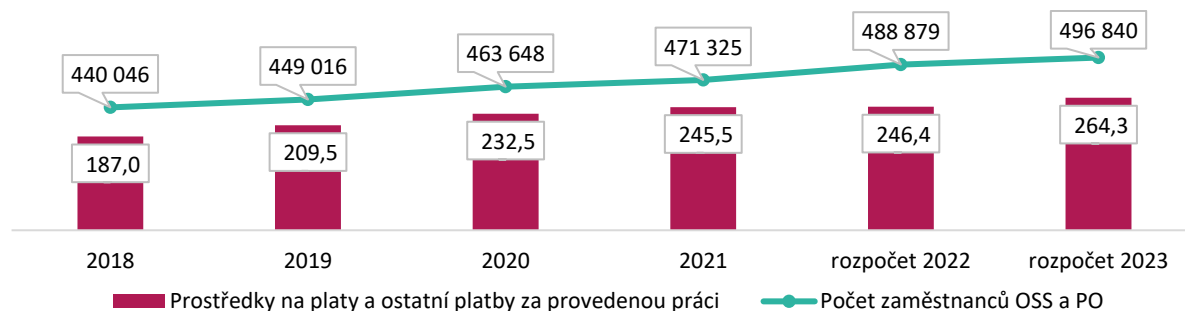
Výši mandatorních výdajů bude v následujících letech negativně ovlivňovat demografická situace, neboť v ČR dochází k nárůstu počtu obyvatel ve věku 65 let a starších a naopak se snižuje počet ekonomicky aktivních obyvatel. Přestože příjmy systému byly díky nízké nezaměstnanosti vysoké, nedokázaly pokrýt výdaje na důchody. Hospodaření důchodového systému tak skončilo v roce 2022 potřetí za sebou deficitem, a to ve výši **21,5 mld. Kč**. Reforma důchodového systému je již neodkladná.

Graf č. 8: Hospodaření důchodového systému v letech 2018–2022 (v mld. Kč)

Zdroj: Ministerstvo financí.

Kvazimandatorní výdaje jsou nejvíce ovlivněny výší platů a ostatních plateb za provedenou práci ve vládnou regulované sféře. Jejich výše souvisí nejen s nárůstem platů, ale také s počtem zaměstnanců v této sféře. Od roku 2018 do roku 2021 vzrostl počet zaměstnanců téměř o **32 tisíc** a celkové platy se zvýšily o téměř **59 mld. Kč**. Na roky 2022 a 2023 bylo naplánováno opět zvýšení. Počet zaměstnanců je na rok 2023 stanoven oproti skutečnosti roku 2021 o více než **25 tisíc** vyšší a prostředky na platy o téměř **19 mld. Kč** vyšší.

Graf č. 9: Počet zaměstnanců organizačních složek státu a státních příspěvkových organizací a prostředky na jejich platy v letech 2018–2023 (v mld. Kč, v osobách)

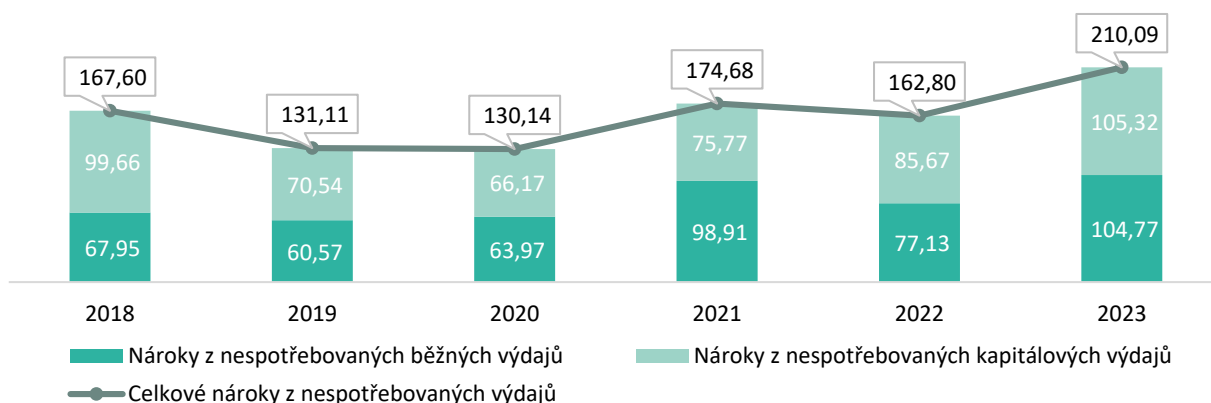

Zdroj: státní závěrečné účty za roky 2018–2021, dokumentace k návrhu zákona o státním rozpočtu na rok 2023.

MANDATORNÍ A KVAZIMANDATORNÍ VÝDAJE BY MĚLY BÝT KLÍČOVOU OTÁZKOU PŘI RESTRUKTURALIZACI VÝDAJŮ. JEJICH PLÁNOVANÝ OBJEM NA ROK 2023 JE MEZIROČNĚ TĚMĚŘ O 206 MLD. KČ VYŠŠÍ, COŽ JE JEDEN Z NEJVÝRAZNĚJŠÍCH NÁRŮSTŮ V POSLEDNÍCH LETECH. KAŽDÝM ROKEM TAK DOCHÁZÍ K RŮSTU TĚCHTO VÝDAJŮ, KTERÝ SE BUDE MUSET PROMÍTNOUT V ÚPRAVĚ PŘÍJMOVÉ STRANY STÁTNÍHO ROZPOČTU PŘI SNAZE O SNIŽOVÁNÍ SCHODKU STÁTNÍHO ROZPOČTU.

Rozpočtování vysokých schodků státního rozpočtu a schopnost kapitol vyčerpat v daném roce veškeré rozpočtované prostředky se odráží ve stavu nároků z nespotřebovaných výdajů. Kvůli mimořádné situaci způsobené pandemií covidu-19 a nadhodnoceným rozpočtům byl stav nároků v letech 2021 a 2022 výrazně vyšší než k 1. 1. let 2019 a 2020. K 1. 1. 2023 činily nároky z nespotřebovaných výdajů **210,1 mld. Kč**, což znamenalo meziroční zvýšení o **47,3 mld. Kč**.

Graf č. 10: Stav nároků z nespotřebovaných výdajů k 1. 1. let 2018–2023 (v mld. Kč)

Zdroj: Integrovaný informační systém Státní pokladny.

Vysoké čerpání nároků z nespotřebovaných výdajů může v následujících letech výrazně zatěžovat výdajovou stranu státního rozpočtu, což by bylo omezením pro potřebnou konsolidaci veřejných financí.

V posledních letech končilo hospodaření státního rozpočtu ve značných deficitech, což se odrazilo v nárůstu státního dluhu. Ten se na konci roku opět zvýšil, a to o **429 mld. Kč** na celkových **2 894,8 mld. Kč**. V poměru k HDP se státní dluh také zvýšil o **2,5 p. b.** na **42,9 % HDP**. Zvyšování dluhu s sebou přináší růst výdajů na jeho obsluhu, které se budou také zvyšovat z důvodu růstu úrokových sazeb.

Tabulka č. 5: Výdaje na obsluhu státního dluhu 2018–2022

(v mld. Kč)

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Výdaje na obsluhu státního dluhu	40,7	39,6	40,1	42,2	49,7

Zdroj: státní závěrečné účty za roky 2018–2021, Zpráva o řízení státního dluhu České republiky v roce 2022.

ČR stále patří mezi nejméně zadlužené státy EU, avšak klesá v pořadí. V roce 2019 a 2020 byla dle dat Evropské komise čtvrtou nejméně zadluženou zemí, v roce 2021 šestou zemí a v roce 2022 se zařadila na osmé místo.

Státní dluh je největší částí dluhu vládního sektoru, a proto došlo k růstu celkového zadlužení ČR, které odhaduje Evropská komise na konci roku 2022 ve výši **42,9 % HDP**. Oproti předchozímu roku se opět jedná o zvýšení dluhu, a to o **0,9 p. b.** ČR se tak v roce 2022 zařadila mezi tři země EU, u kterých je očekáván meziroční růst zadlužení. Zvyšování zadlužení ČR se odhaduje rovněž v letech 2023 a 2024.

Tabulka č. 6: Dluh vládního sektoru v letech 2019–2024 v zemích EU

(v % HDP, v p. b.)

Stát	2019	2020	2021	2022*	2023*	2024*	Rozdíl 2022 → 2021	Rozdíl 2024 → 2022
Malta	40,7	53,3	56,3	57,4	59,9	60,6	1,1	3,2
Estonsko	8,5	18,5	17,6	18,7	19,3	21,9	1,1	3,2
ČR	30,0	37,7	42,0	42,9	44,2	44,5	0,9	1,6
Lucembursko	22,4	24,5	24,5	24,3	26,0	26,3	-0,2	2,0
Maďarsko	65,3	79,3	76,8	76,4	75,2	75,1	-0,4	-1,3
Rumunsko	35,1	46,9	48,9	47,9	47,3	47,6	-1,0	-0,3
Francie	97,4	115,0	112,8	111,7	110,8	110,2	-1,1	-1,5
Německo	58,9	68,0	68,6	67,4	66,3	65,4	-1,2	-2,0
Lotyšsko	36,5	42,0	43,6	42,4	44,0	43,6	-1,2	1,2
Bulharsko	20,0	24,5	23,9	22,5	23,6	25,6	-1,4	3,1
Finsko	64,9	74,8	72,4	70,7	72,0	73,3	-1,7	2,6
Nizozemsko	48,5	54,7	52,4	50,3	52,4	53,2	-2,1	2,9
Polsko	45,7	57,2	53,8	51,3	52,9	54,2	-2,5	2,9
Slovensko	48,0	58,9	62,2	59,6	57,4	57,4	-2,6	-2,2
Dánsko	33,7	42,2	36,6	33,7	32,8	32,1	-2,9	-1,6
Belgie	97,6	112,0	109,2	106,2	107,9	108,6	-3,0	2,4
EU	79,2	91,5	89,4	86,0	84,9	84,1	-3,4	-1,9
Rakousko	70,6	82,9	82,3	78,5	76,6	74,9	-3,8	-3,6
Švédsko	35,2	39,5	36,3	32,1	29,4	28,5	-4,2	-3,6
Španělsko	98,2	120,4	118,3	114,0	112,5	112,1	-4,3	-1,9
Slovinsko	65,4	79,6	74,5	69,9	69,6	68,8	-4,6	-1,1
Litva	35,8	46,3	43,7	38,0	41,0	39,9	-5,7	1,9
Itálie	134,1	154,9	150,3	144,6	143,6	142,6	-5,7	-2,0
Chorvatsko	71,0	87,0	78,4	70,0	67,2	68,0	-8,4	-2,0
Portugalsko	116,6	134,9	125,5	115,9	109,1	105,3	-9,6	-10,6
Irsko	57,0	58,4	55,4	44,7	41,2	39,3	-10,7	-5,4
Kypr	90,4	113,5	101,0	89,6	84,0	77,7	-11,4	-11,9
Řecko	180,6	206,3	194,5	171,1	161,9	156,9	-23,4	-14,2

Zdroj: Evropská komise: Statistical Annex – European Economic Forecast – Autumn 2022.

* V případě let 2022, 2023 a 2024 se jedná o odhad Evropské komise z listopadu 2022.

ČESKÁ REPUBLIKA SICE V MÍŘE ZADLUŽENÍ PATŘÍ KE STÁTŮM EVROPSKÉ UNIE, KTERÉ JSOU MÉNĚ ZADLUŽENÉ, ALE DYNAMIKA RŮSTU DLUHU PATŘÍ K NEJVYŠŠÍM. ZVYŠUJÍCÍ SE ZADLUŽENÍ S SEBOU TAKÉ PŘINÁŠÍ NÁRŮST VÝDAJŮ NA OBSLUHU STÁTNÍHO DLUHU, COŽ VE SPOJENÍ S ODKLÁDÁNÍM KONSOLIDACE VEŘEJNÝCH FINANČÍ A NEPROVÁDĚNÍM POTŘEBNÝCH REFORMŮ ZNAMENÁ VÝRAZNÉ RIZIKO UDRŽITELNOSTI VEŘEJNÝCH FINANČÍ.

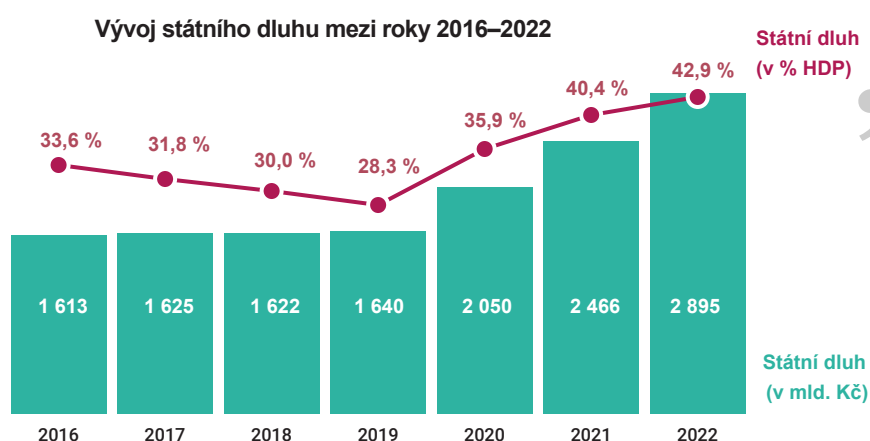

Vysoké tempo **růstu státního dluhu pokračuje**, podstatné kroky a reformy nutné k udržení stability veřejných financí dosud chybí

NÁRŮST PŘÍJMŮ ZPŮSOBENÝ ZEJMÉNA VYSOKOU INFLACÍ NEDOKÁZAL KOMPENZOVAT STRUKTURÁLNÍ DEFICIT STÁTNÍHO ROZPOČTU, A PROTO VÝSLEDEK JEHO HOSPODAŘENÍ SKONČIL OPĚT VYSOKÝM SCHODKEM

NA KONCI ROKU 2022 ČINIL STÁTNÍ DLUH TĚMĚŘ 2 895 MLD. KČ A MEZIROČNĚ VZROSTL O 429 MLD. KČ, POMĚR STÁTNÍHO DLUHU VŮČI HDP SE TAK OPĚT ZVÝŠIL A DOSÁHL HRANICE TĚMĚŘ 43 %

” Zvyšující se zadlužení s sebou přináší mj. nárůst výdajů na obsluhu státního dluhu, což ve spojení s odkládáním konsolidace veřejných financí znamená výrazné riziko udržitelnosti veřejných financí

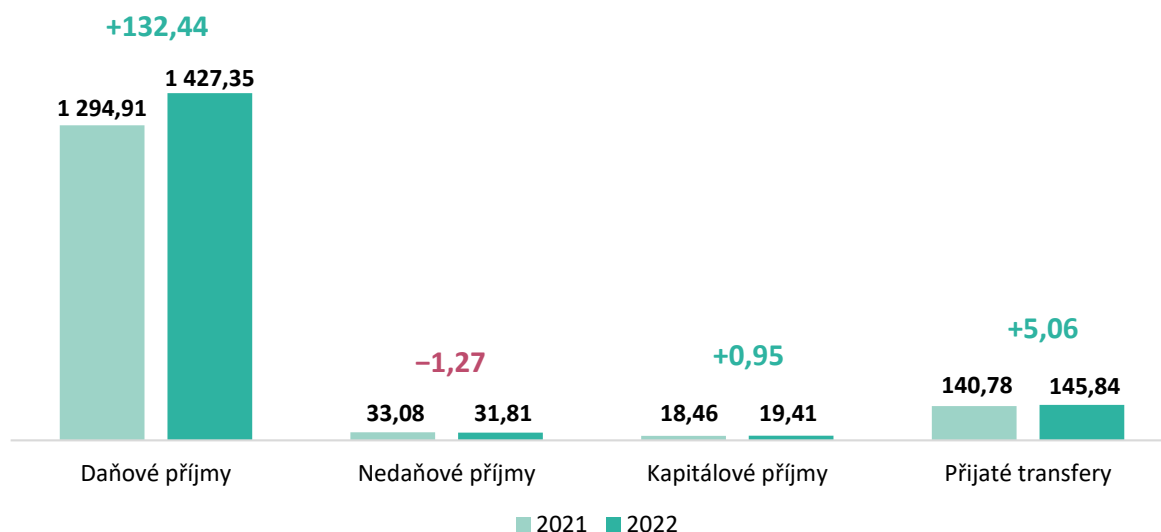
3. PŘÍJMY STÁTU

Trvalou pozornost při své kontrolní činnosti věnuje NKÚ také příjmům státu. Je to nejen proto, že tvorba dostatečných zdrojů je nutnou podmínkou pro naplňování potřeb a cílů výdajových politik státu, ale také z důvodu posouzení efektivit jejich správy, či dopadů řady legislativních změn a opatření v této oblasti. Největší objem příjmů státu tvoří daňové příjmy. Na jejich plnění měla stejně jako v předchozím roce 2021 negativní vliv pandemie covidu-19, tedy částečné omezení ekonomické aktivity v začátku roku 2022, a současně i válečný konflikt na Ukrajině, který začal koncem února 2022. Ten měl negativní dopady jak na straně příjmů, tak i výdajů, resp. enormního nárůstu cen a s tím spojené vysoké inflace. Na rychle rostoucí ceny pohonných hmot a energií reagovaly změny právní úpravy s dopadem na příjmy státního rozpočtu, např. redukcí vozidel podléhajících dani silniční a snížením spotřební daně z motorové nafty nebo zavedením podpory nízkoemisních vozidel. Na meziroční zvýšení příjmů SR potom měla hlavně vliv inflace a odeznívání protiepidemických opatření s vlivem na zvýšení ekonomické aktivity.

Celkové příjmy SR v roce 2022 dosáhly výše **1 624,4 mld. Kč**, **meziročně tedy vzrostly o 9,2 %**, tj. o **137,2 mld. Kč**. Meziroční změnu jednotlivých tříd příjmů státního rozpočtu znázorňuje graf č. 11. Z grafu vyplývá, že daňové příjmy rostly meziročně o **10,2 %**. Suma zahrnující příjmy nedaňové, kapitálové a přijaté transfery se sice meziročně zvýšila o **2,5 %**, k naplnění rozpočtovaných příjmů v roce 2022 však nedošlo.

K celkovému růstu příjmů nejvíce přispěly výnosy z pojistného na sociální zabezpečení a daňových příjmů, které meziročně vzrostly o **132,4 mld. Kč**. Na výši daňových příjmů se významně podílelo zejména inkaso daně z přidané hodnoty s meziročním růstem o **46,7 mld. Kč**, tj. o **15,6 %**, a inkaso daně z příjmů právnických osob, které meziročně vzrostlo o **22,4 mld. Kč**, tj. o **17,3 %**. Vzrostly také výnosy z dividend o **14,1 mld. Kč**. Naopak nejvíce poklesly příjmy z Evropské unie a finančních mechanismů o **8,8 mld. Kč**, tj. **7 %**. Nenaplnění nedaňových, kapitálových příjmů a přijatých transferů o **70,6 mld. Kč**, tj. o **26,4 %**, v meziročním srovnání navíc zkreslovaly příjmy z aukce kmitočtů (**5,6 mld. Kč**) v roce 2021.

Graf č. 11: Plnění příjmů SR podle jednotlivých tříd za roky 2021 a 2022 (v mld. Kč)

Zdroj: Integrovaný informační systém Státní pokladny.

Významné skutečnosti ovlivňující inkaso daňových příjmů státního rozpočtu v roce 2022:

- inkaso daně z příjmů fyzických osob placené plátcí negativně ovlivnily změny účinné v roce 2021, tj. snížení základu daně o více než **25 %** (tj. zrušení superhrubé mzdy), zvýšení slevy na poplatníka a daňového zvýhodnění na děti a výplata kompenzačního bonusu ve výši **2,6 mld. Kč**;
- MF odhadlo, že prominutí daně z přidané hodnoty na vybrané komodity (energie, vakcíny, testy, respirátory) sníží její inkaso cca o **2,5 mld. Kč**;
- celkový dopad dočasného snížení sazby spotřební daně u motorového benzínu účinného od června do září 2022 a u nafty, které bylo prodlouženo až do konce roku 2023, MF odhadlo ve výši **5,3 mld. Kč**;
- + rostoucí zaměstnanost a zvýšení mezd zejména v soukromém sektoru se promítly do meziročně vyššího inkasa pojistného na sociální zabezpečení o **42,2 mld. Kč**;
- + meziroční oživení ekonomiky, růst cen a také vyšší počet pracovních dnů se promítlo do zvýšení inkasa daně z přidané hodnoty o **46,7 mld. Kč**;
- + vyšší zálohy na daň a vyrovnání daně za zdaňovací období 2021 splatné v roce 2022 přispěly k nárůstu inkasa daní z příjmů právnických osob o **22,4 mld. Kč** a v případě daně z příjmů fyzických osob placené poplatníky o **2,8 mld. Kč**;
- + ekonomický růst a oživení cestovního ruchu se promítlo do meziročního zvýšení inkasa spotřebních daní včetně energetických daní o **3,3 mld. Kč**.

V roce 2022 NKÚ v oblasti příjmů dokončil následující dvě kontrolní akce, ve kterých prověřil:

- silniční daň (KA č. [21/34](#));
- správu majetku zajištěného, zastaveného, zabraného, propadlého a prodaného v souvislosti s trestním a daňovým řízením (KA č. [21/23](#)).

V KA č. [21/34](#) NKÚ prověřil správu daně²⁹ silniční v letech 2017 až 2020 se zaměřením na efektivnost a administrativní náročnost jejího výběru i na to, zda kromě fiskálních plnila také environmentální cíle. Zároveň též ověřoval, zda orgány finanční správy (konkrétně GFŘ a dva FÚ) postupovaly při správě této daně v souladu s právními předpisy.

*V letech 2017–2019 činilo inkaso silniční daně průměrně **6,3 mld. Kč/rok**. Po zavedení časově neomezeného³¹ opatření ke zmírnění dopadů pandemie covidu-19 došlo ke **snížení inkasa této daně v roce 2020 o více než 8 %**, tj. cca **525 mil. Kč**.*

Efektivnost správy silniční daně byla více než čtyřikrát nižší než efektivnost správy všech ostatních daní a v průběhu kontrolovaného období se ještě snižovala. Částečně to bylo způsobeno administrativně náročným způsobem prověřování plnění daňových povinností i pomalým zaváděním automatizovaných procesů. Fiskální cíl silniční daň do roku 2019 plnila, ale v roce 2020 její inkaso pokleslo zavedením snížení sazeb ke zmírnění dopadů pandemie covidu-19³⁰. Snížení bylo zavedeno bez časového omezení, což by mělo dopad i do následujících období. Vlivem zastaralé právní úpravy měly navíc motivační prvky ve formě daňových úlev zanedbatelný vliv na plnění environmentálních cílů v oblasti dopravy.

29 Daň silniční je přímou majetkovou daní, kterou upravuje zákon České národní rady č. 16/1993 Sb., o dani silniční.

30 Zákon č. 299/2020 Sb., kterým se mění některé daňové zákony v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, a zákon č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2.

31 Sazba silniční daně se snížila o 25 % u vozidel nad 3,5 tuny.

- NKÚ opakovaně upozorňoval³² na skutečnost, že změna zákona o dani silniční z roku 2008, která zvýšila sazbu daně o 25 % u vozidel poprvé registrovaných před 31. 12. 1989, se postupně stala neefektivním nástrojem, který nevedl ke snižování průměrného stáří vozidla, mj. s ohledem na snižování ekologické zátěže z dopravy v ČR.

EFEKTIVNOST A NÁKLADOVOST DANĚ SILNIČNÍ OVLIVŇOVALY NEJEN VÝDAJE NA SPRÁVU DANĚ, ALE TAKÉ DLOUHODOBĚ NEMĚNNÁ VÝŠE SAZBY DANĚ A DALŠÍ ATRIBUTY OVLIVŇUJÍCÍ KONEČNOU VÝŠI DANĚ (NAPŘ. SLEVY A OSVOBOZENÍ OD DANĚ).

S ohledem na závěry NKÚ a současně v reakci na růst cen pohonných hmot v souvislosti s válkou na Ukrajině schválila vláda ČR novelu zákona o dani silniční³³. Dle MF by novelizací mělo dojít ke zjednodušení a zpřehlednění daňového systému. Novela vyřazuje z předmětu daně silniční osobní automobily, autobusy a vozidla s největší povolenou hmotností pod 12 tun. Také ze zákona odstranila ustanovení zvyšující sazbu daně u vozidel, která byla registrována před rokem 1990. Daňové přiznání k dani silniční se nově podává pouze elektronicky.

V KA č. [21/23](#) NKÚ prověřil, zda správa majetku zajištěného, zastaveného, zabraného, propadlého a prodaného v souvislosti s trestním a daňovým řízením byla účelná a zda dotčené orgány – Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových /ÚZSVM/, Generální ředitelství cel /GŘC/, Generální finanční ředitelství, Ministerstvo vnitra – Centrum zajištěných aktiv, Krajský soud v Ostravě a Krajské ředitelství Policie Jiho-moravského kraje spravovaly tento majetek v souladu s právními předpisy.

NKÚ kontrolou zjistil, že dotčené orgány postupovaly při realizaci jednotlivých činností správy majetku (např. údržbě, skladování nebo prodeji) rozdílným způsobem. U majetku zajištěného v trestním řízení GŘC a ÚZSVM nedodržovaly zákon č. 279/2003 Sb.³⁴, zejména v oblasti údržby a prodeje majetku rychle ztrácejícího na své hodnotě. Nedostatky NKÚ zjistil také při údržbě majetku zajištěného v daňovém řízení.

- ÚZSVM téměř v **67 %** případů kontrolního vzorku³⁵ a GŘC ve všech případech zajištěných motorových vozidel neprováděly jejich údržbu. Nedostatky byly zjištěny také při údržbě majetku zajištěného v daňovém řízení. ÚZSVM v **57 %** případů z kontrolního vzorku³⁶ nenavrhlo orgánům činným v trestním řízení prodej zajištěných osobních motorových vozidel, resp. neprodávalo tento majetek.

32 Kontrolní akce č. 18/22 – Podpora environmentální politiky v oblasti příjmů veřejných rozpočtů (KZ byl zveřejněn v části 6/2019 *Věstníku NKÚ*).

33 Zákon č. 142/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů.

34 Zákon č. 279/2003 Sb., o výkonu zajištění majetku a věcí v trestním řízení a o změně některých zákonů.

35 Kontrolní vzorek u ÚZSVM tvořil celkem 180 zajištěných motorových vozidel a údržba nebyla provedena u 120 motorových vozidel. ÚZSVM spravovalo celkem 334 motorových vozidel.

36 Kontrolní vzorek u ÚZSVM činil celkem 180 zajištěných motorových vozidel a u 102 motorových vozidel nenavrhoval OČTŘ jejich prodej. ÚZSVM spravoval celkem 334 motorových vozidel.

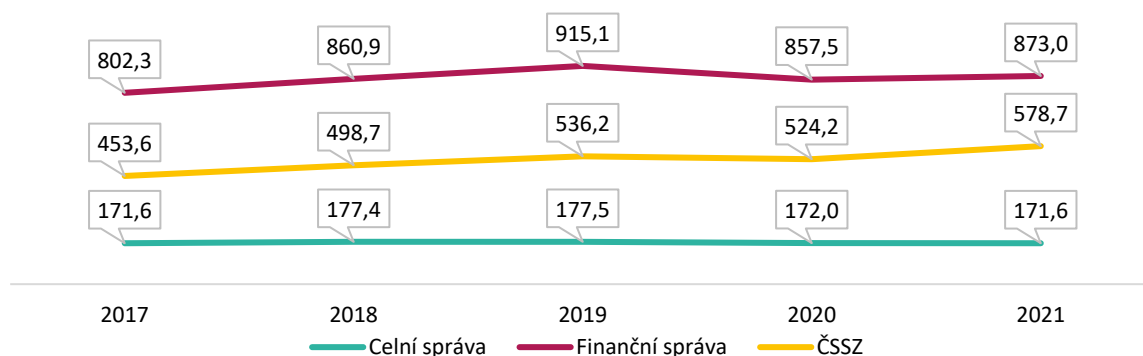
Evidence kontrolovaných osob v některých případech neobsahovaly ocenění zajištěného majetku nebo majetek nebyl oceněn reálnou hodnotou. Např. u ÚZSVM bylo při zavedení majetku do evidence více než 90 % majetku zajištěného v trestním řízení oceněno nulovou hodnotou.

NKÚ doporučil zodpovědným orgánům nastavit postupy správy majetku zajištěného především v trestním řízení tak, aby jednotlivé úkony při správě majetku byly vykonávány příslušnými orgány státní správy srovnatelným způsobem.

Vývoj inkasa daní a výdajů na jejich výběr

Z dlouhodobého hlediska je na údajích o inkasovaných daňových příjmech státního rozpočtu zřejmé, že největší meziroční růst byl zaznamenán v případě výběru pojistného a příslušenství Českou správou sociálního zabezpečení. Na menším meziročním růstu v případě daní vybíraných Finanční správou ČR se nejvíce projevilo zrušení superhrubé mzdy. Stejně jako v roce 2020, tak i v roce 2021 měly na stav získaných příjmů vliv také faktory související se snížením ekonomické aktivity daňových subjektů a přijatá opatření v souvislosti se zamezením šíření pandemie covidu-19.

Graf č. 12: Vývoj celkového inkasa daňových příjmů v letech 2017–2021 (v mld. Kč)

Zdroj: zprávy o činnosti Finanční správy ČR a Celní správy ČR, zprávy o činnosti České správy sociálního zabezpečení; vypracoval NKÚ.

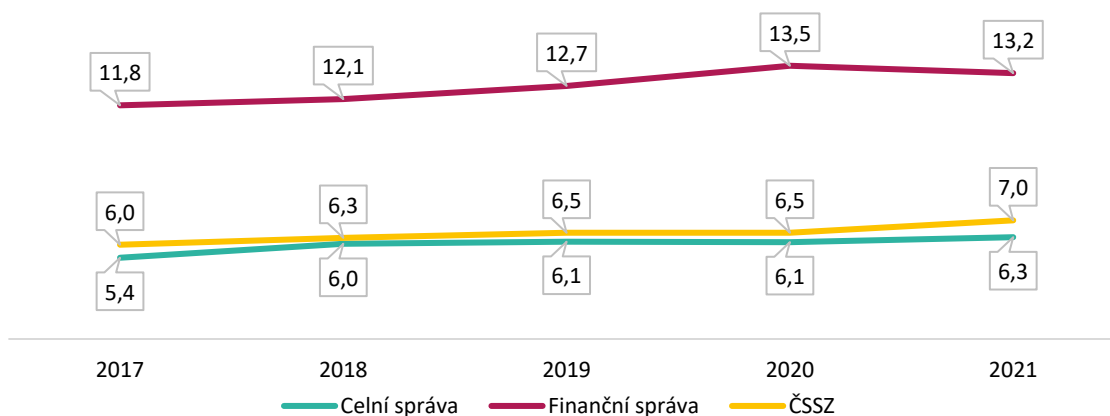
V roce 2021 poklesly výdaje spojené s výběrem daní u orgánů FS ČR o **0,31 mld. Kč**. Např. osobní výdaje v rámci kapitoly 312 – MF byly ve srovnání s rokem 2020 nižší o **1,9 %**. Tento pokles byl způsoben snížením disponibilních zdrojů z důvodu provedeného vázání prostředků určených na platy zaměstnanců a povinné příslušenství k platům za neobsazená systemizovaná místa³⁷. Výdaje na správu daní v působnosti Celní správy ČR a na správu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti naopak vzrostly. A to o **0,21 mld. Kč** v případě Celní správy ČR a o **0,52 mld. Kč** v případě ČSSZ.

37

Závěrečný účet – kapitola č. 312 [online]. Ministerstvo financí, 2021 [cit. 2023-02-10].

Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/2021-12-31_Zaverecny-ucet-kapitoly-312-MF-za-rok-2021.pdf.

Graf č. 13: Vývoj celkových výdajů na výběr daňových příjmů v letech 2017–2021 (v mld. Kč)

Zdroj: závěrečné účty kapitol státního rozpočtu 312 (příloha č. 5) a 313 (příloha č. 3); vypracoval NKÚ.

V OBDOBÍ LET 2020–2021 DOŠLO K MEZIROČNÍMU RŮSTU CELKOVÉHO INKASA DANÍ O 69,6 MLD. KČ, TJ. O CCA 4,5 %. CELKOVÉ VÝDAJE NA VÝBĚR DANÍ VZROSTLY O VÍCE NEŽ 0,4 MLD. KČ, COŽ ČINILO CCA 1,6 %. CELKOVÁ NÁKLADOVÁ EFEKTIVNOST SPRÁVY DANÍ SE PROTO OPROTI PŘEDCHOZÍMU ROKU MÍRNĚ ZVÝŠILA.

Správa silniční daně byla zatížena **náročnou administrací** a **sníženou efektivitou** při jejím výběru

K CELKOVÉMU RŮSTU DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ O VÍCE NEŽ 132 MLD. KČ NEJVÍCE PŘÍSPĚLY ZVÝŠENÉ VÝNOSY DPH A Z POJISTNÉHO NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

Meziroční srovnání inkasa daňových příjmů SR za roky 2021 a 2022 (v mld. Kč)

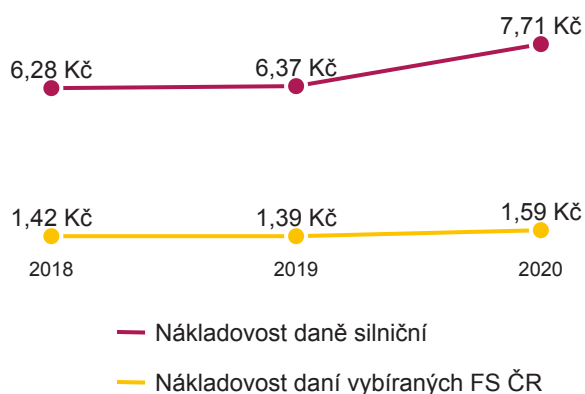
Daně	2021	2022	Meziroční změna
DPH	298,5	345,2	46,7
Pojistné na SZ a příspěvek na SPZ	595,5	637,7	42,2
Daň z příjmů právnických osob	129,1	151,5	22,4
Daň z příjmů fyzických osob	109,0	123,6	14,6
Spotřební daně včetně energetických daní	150,1	153,5	3,4
Daň z hazardních her	6,1	8,0	1,9
Ostatní daně a poplatky	6,5	7,8	1,3

” Do zvýšeného výběru DPH se promítla především vysoká inflace a do meziročního nárůstu inkasa pojistného rostoucí zaměstnanost a zvýšení mezd zejména v soukromém sektoru

SYSTEM VÝBĚRU SILNIČNÍ DANĚ BYL ADMINISTRATIVNĚ NÁROČNÝ V DŮSLEDKU POMALÉ ELEKTRONIZACE I ZASTARALÉ A NEDOSTATEČNÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY

Ukazatel nákladovosti daní – výdaje na 100 Kč příjmů v letech 2018–2020

Nákladovost daně silniční je ovlivněna:

- vyšší příjmů z daně
- administrativní náročnost správy daně silniční – výdaje na správu daně

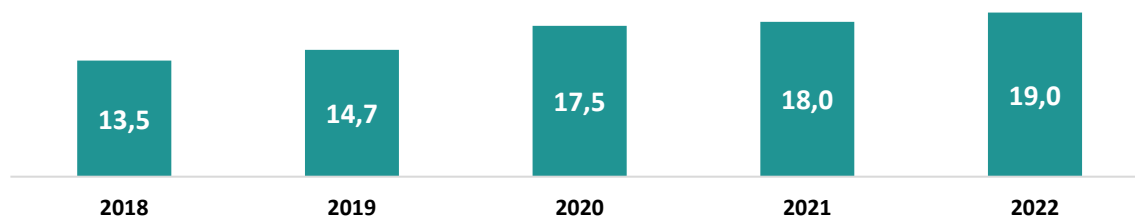
4. VLÁDNÍ VÝDAJOVÉ OBLASTI

Následující části výroční zprávy jsou věnovány výsledkům kontrolní a analytické činnosti NKÚ ve výdajových oblastech vládních politik, kterými se v NKÚ v uplynulém roce zabýval. Ty byly v roce 2022 předmětem více než dvou třetin všech realizovaných kontrolních akcí. Cílem kontrol bylo zejména prověřit, zda byly peněžní prostředky státu vynaloženy v souladu s principy účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti. Tedy aby stát byl schopen přinášet potřebnou hodnotu občanům v souladu s oprávněnými potřebami, a plnil tak svoji nezastupitelnou roli. NKÚ tímto způsobem přináší důležitou zpětnou vazbu tvůrcům politik k uplatnění dobré praxe a lepšímu hospodaření s veřejnými výdaji. Ta by současně měla sloužit zákonodárcům, odborné i nešší veřejnosti jako objektivní informace o skutečném stavu hospodaření státu.

4.1 DIGITALIZACE VEŘEJNÉ SPRÁVY

Státní správa na digitalizaci veřejných služeb (agend) vynakládá značné peněžní prostředky, přesto se odpovědným orgánům nedaří plnit jeden ze základních principů eGovernmentu definovaném v *Informační koncepci ČR*, tzv. *once only* (pouze jednou)³⁸. Celkový objem výdajů na ICT za rok 2022 u organizačních složek státu a státních fondů činil více než **19 mld. Kč**, což je oproti roku 2021 nárůst o **6 %**.

Graf č. 14: Výdaje organizačních složek státu a státních fondů na ICT v letech 2018–2022 (v mld. Kč)

Zdroj: Integrovaný informační systém Státní pokladny.

Od roku 2014, kdy Evropská komise sestavuje index digitální ekonomiky a společnosti (DESI), se v něm Česká republika umístila na doposud **nejhorším 19. místě**.

V mezinárodním srovnání úroveň digitalizace ekonomiky a společnosti /index DESI/ se ČR druhým rokem po sobě zhoršila. Nicméně ve srovnání s loňským rokem se podařilo ČR zlepšit v oblasti digitálních veřejných služeb, která je jednou ze čtyř oblastí hodnocených tímto složeným indikátorem. ČR v této oblasti postoupila z 20. místa v roce 2021 na 17. místo v roce 2022. Přesto v oblasti on-line předvyplněných formulářů orgánů veřejné správy zůstává skóre ČR na nízké úrovni **41 %**, kdy průměr EU v této oblasti je na hodnotě **64 %**. Právě počet předvyplněných formulářů přitom ukazuje, jakým způsobem dokáže státní správa znovu využívat informace, které už o občanech má, tedy naplnění hesla: „Obíhat musí data, ne občan“.

NKÚ UPOZORŇUJE, ŽE DŮSLEDKEM VELKÉ MÍRY AUTONOMIE ŘÍZENÍ ROZVOJE ICT Z ÚROVNĚ JEDNOTLIVÝCH RESORTŮ, KDY KOORDINACE BYLA PONECHÁNA NA BÁZI „DOBROVOLNOSTI“, JE VELMI NÍZKÁ VÝMĚNA DAT MEZI ÚŘADY PROSTŘEDNICTVÍM TZV. REFERENČNÍHO ROZHRANÍ. SPECIFICKÝM PŘÍKLADEM TOHOTO STAVU BYL RESORT ZDRAVOTNICTVÍ NA POČÁTKU PANDEMIE COVIDU-19.

Na straně klientů veřejné správy existuje velký potenciál pro elektronickou komunikaci se státem. Správci agend³⁹ toho začínají pomalu využívat se zlepšující se dostupností obslužných kanálů ve svých agendách tak, aby umožnili ve stále větší míře elektronická podání. Právo na digitální službu mj. stanoví, že uživatel má právo využívat digitální službu a orgán veřejné moci má povinnost poskytovat digitální službu. Výbor pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí Senátu Parlamentu České republiky upozorňoval v souvislosti se zrušením povinnosti vytvoření datových schránek pro fyzické osoby v rámci projednávání změn zákona č. 300/2008 Sb.⁴⁰ na to, že stát má pro své občany vytvářet tak kvalitní služby a systémy, aby je občané sami chtěli využívat a nemuseli k využívání služeb a systémů být nuceni zákonem⁴¹. Na základě tohoto zákona má Ministerstvo vnitra od 1. ledna do 31. března 2023 rozeslat přes dva miliony doporučených dopisů všem živnostníkům, včetně těch s pozastavenou činností, spolkům, nadacím, ale i například společenství vlastníků jednotek informaci o zřízení datové schránky včetně přístupových údajů.

38 Základní funkcí propojeného datového fondu je realizace zásad „only once“, tj. „obíhají data, nikoli lidé“, do běžné praxe veřejné správy ČR. Propojený datový fond (PPDF) je tvořený zejména základními registry a dalšími agendovými informačními systémy a má být rozvíjen o další autoritativní zdroje neveřejných údajů z klíčových oblastí výkonu veřejné správy. Zdroj: *Informační koncepce ČR*, cíl č. 5 – *Efektivní a centrálně koordinované ICT veřejné správy*.

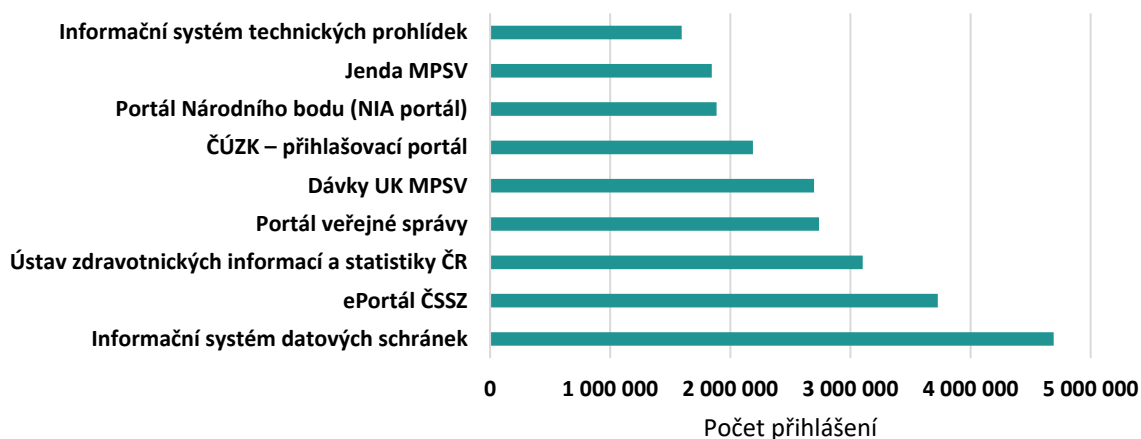
39 Zpravidla ústřední správní úřad, který dle zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ohlásí agendu ve své působnosti správci Registru práv a povinností (§ 49 téhož zákona).

40 Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.

41 Usnesení výboru pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí Senátu Parlamentu ČR ze dne 7. prosince 2022 č. 10 k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Z dostupných údajů MV o počtu elektronických identifikací je v posledním roce zřejmý vysoký nárůst zájmu o využívání elektronické komunikace v souvislosti s řešením různých životních situací (uvedeno v následujícím grafu). Největší nárůst lze sledovat u agendy spojené s vyřizováním sociálních dávek. To vytváří tlak na odpovědné orgány, aby uvnitř zefektivnily procesy a postupy, které umožní zpracovávat elektronická podání s podílem vyšší automatizace rutinních kontrolních mechanismů a dalších úkonů souvisejících s vyřízením žádosti klienta veřejné správy.

Graf č. 15: Nejvýznamnější příklady využití elektronické identifikace v roce 2022

Poznámky: Jenda MPSV – klientský portál MPSV na jednorázový příspěvek 5 000 Kč na dítě; UK MPSV – humanitární dávka určená občanům Ukrajiny.

Zdroj: odbor eGovernmentu MVČR, konference *Snadná navigace světem úřadů 2022* (data k 15. 11. 2022).

Vzhledem k rozšiřující se působnosti⁴² se Odbor hlavního architekta MV /OHA/ v roce 2022 vyjadřoval oproti roku 2021 k většímu počtu projektových záměrů. V průběhu roku 2022 schválil OHA celkem 281 ICT projektů za více než **13,9 mld. Kč** bez DPH. Nejvíce projektů bylo schváleno v oblasti zdravotnictví. Jednalo se celkem o 82 projektů, které byly převážně zaměřeny na zvýšení kybernetické bezpečnosti poskytovatelů zdravotních služeb. Od schválení projektu ze strany OHA do ukončení jeho realizace a jeho rutinního využívání však může uběhnout řada let.

Tabulka č. 7: Projekty schválené OHA v období 2016–2022

Rok posouzení	Počet předložených žádostí	Finanční objem podaných žádostí (v mld. Kč)	Souhlasné stanovisko OHA	Finanční objem schválených žádostí (v mld. Kč)
2016	119	-	115	19,1
2017	357	24,8	296	22,6
2018	106	14,8	88	10,7
2019	132	30,2	97	28,0
2020	210	18,1	180	15,8
2021	148	14,4	138	13,6
2022	409	18,1	281	13,9

Zdroj dat: vypracoval NKÚ na základě podkladů od OHA, MV.

42 Usnesení vlády České republiky ze dne 5. října 2022 č. 831.

V této souvislosti je třeba upozornit, že přetrvávajícím nedostatkem na úrovni správců nově vznikajících či rozvíjených informačních systémů je nedůsledné vyhodnocování jejich skutečných přínosů. Chybí definování měřitelných cílů a indikátorů, které by poskytovaly informace, zda v dané agendě došlo v důsledku významných investic do ICT ke zvýšení efektivnosti nebo alespoň zlepšení kvality poskytovaných služeb. Tato důležitá zpětná vazba stále není ve státní správě standardem.

NKÚ OPAKOVANĚ ZAZNAMENÁVÁ SITUACE, KDY POŘÍZENÍ NOVÉHO ISVS NEBO DOKONČENÍ ROZVOJE STÁVAJÍCÍHO ISVS NEVEDE K ZEFEKTIVNĚNÍ VÝKONU DANÉ AGENDY.

Novým zdrojem financování pokračující digitalizace veřejných služeb je *Národní plán obnovy* (NPO), který je realizován s využitím prostředků v rámci evropského *Nástroje pro oživení a odolnost*. Prostředky na podporu digitalizace veřejných služeb jsou v *Národním plánu obnovy* soustředěny v pilíři 1 (*Digitální transformace*), v němž je alokováno přibližně **28 mld. Kč** z celkových prostředků NPO ve výši **180 mld. Kč**.

Tabulka č. 8: Rozklad pilíře 1 NPO – *Digitální transformace*

Číslo komponenty	Název komponenty	Celková alokace (v mil. Kč)	Vypsanych výzev v roce 2020	Alokace na výzvy vypsane v roce 2022 (v mil. Kč)
1.1	Digitální služby občanům a firmám	2 857	11	1 836,92
1.2	Digitální systémy veřejné správy	7 054	15	7 054,36
1.3	Digitální vysokokapacitní sítě	5 787	2	3 020,00
1.4	Digitální služby ekonomika a společnost, inovativní start-upy a nové technologie	5 710	0	0
1.5	Digitální transformace podniků	5 000	0	0
1.6	Zrychlení a digitalizace stavebního řízení	1 446	0	0
Celkem		27 854	---	11 911,28

Zdroj: webové stránky NPO, MV a MPO, stav k 12. 12. 2022.

Z celkem 28 výzev v pilíři 1 vypsanych v roce 2022 mají dvě výzvy nejzazší termín ukončení projektu v roce 2025 a 26 výzev v roce 2026. Z přehledu podpořených projektů⁴³ plyne, že k 31. 12. 2022 žádný projekt v pilíři 1 – *Digitální transformace* podpořen nebyl. Jednotlivé vypsane výzvy se skládají z dílčích či nezávislých projektů, které mohou být průběžně dokončovány až do roku 2025.

S OHLEDEM NA SOUČASNÝ VÝVOJ INFLACE NKÚ SPATŘUJE U PROJEKTŮ ZÁVISLÝCH NA FINANCOVÁNÍ Z NPO RIZIKO JEJICH OMEZENÉ REALIZOVATELNOSTI Z DŮVODU NIŽŠÍ REÁLNÉ HODNOTY PENĚZ. PŘEVAŽUJÍCÍ ČÁST FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ Z NPO BUDE ČERPÁNA PO ROCE 2024 A HODNOTA PENĚZ⁴⁴ V DOBĚ PROPLACENÍ BUDE VÝRAZNĚ NIŽŠÍ NEŽ V DOBĚ SCHVALOVÁNÍ PROJEKTŮ OBSAŽENÝCH V NPO (2021).

V prosinci 2022 přijal Parlament ČR zákon⁴⁵, kterým schválil vznik nového ústředního správního úřadu – Digitální informační agentury /DIA/, která bude mít nadresortní postavení a bude nezávislá na řízení ministerstev nebo jiných ústředních správních úřadů. DIA bude ve strategické úrovni zajišťovat mj. centrální sdílené služby, služby eGovernment cloudu a poskytovat infrastrukturu i aplikace orgánům veřejné moci.

Rizika spojená se vznikem DIA byla diskutována v Senátu Parlamentu České republiky v rámci projednávání návrhu zákona č. 12/2020 Sb. Ve svém usnesení⁴⁶ Senát např. poukázal na potřebu provedení strategické rozvahy všech zamýšlených změn, a to především s ohledem na dobrou správu, řádné legislativní postupy a bezpečnostní zájmy ČR a jejich občanů.

43 *Národní plán obnovy* [online]. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2021 [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://www.planobnovy.cz>.

44 Časová hodnota peněz.

45 Zákon č. 471/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

46 Usnesení Senátu Parlamentu ČR ze dne 14. prosince 2022 č. 72 přijaté v souvislosti s projednáváním návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (senátní tisk č. 17).

S OHLEDEM NA RYCHLOST A MÍRU PŘIPRAVENOSTI TÉTO ZMĚNY NKÚ SHLEDÁVÁ RIZIKA TÝKAJÍCÍ SE UDRŽENÍ ODBORNÝCH KAPACIT, PŘESUNU ODPOVĚDNOSTÍ A PRÁVOMOCÍ I ZMĚN KOMUNIKAČNÍCH PRAVIDEL SOUVISEJÍCÍCH S ČINNOSTÍ OHA, RESP. DIA. NEGATIVNÍ DOPADY MOHOU VYÚSTIT KE ZPOMALENÍ ČI DOČASNÉMU ZASTAVENÍ PŘÍPRAVY NOVÝCH ICT PROJEKTŮ. V DŮSLEDKU REALIZACE TĚCHTO RIZIK BY DOŠLO K ČASOVÉMU POSUNU, KTERÝ VYTVOŘÍ NEŽÁDOUCÍ TLAK NA ČERPÁNÍ VĚTŠINY FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ V ZÁVĚRU NOVÉHO PROGRAMOVÉHO OBDOBÍ 2021–2027 A TAKÉ OBDOBÍ ČERPÁNÍ PROSTŘEDKŮ Z NPO, TJ. DO ROKU 2026.

V roce 2022 NKÚ dokončil následující kontrolní akce, zaměřené na:

- peněžní prostředky na informační podporu protiepidemických činností (KA č. [21/35](#));
- peněžní prostředky státu a Evropské unie vynakládané na informační systém ESF 2014+ (KA č. [21/20](#));
- peněžní prostředky státu vynakládané na *Integrovaný informační systém Státní pokladny* (KA č. [21/05](#));
- peněžní prostředky na elektronizaci v resortu Ministerstva spravedlnosti (KA č. [21/28](#)).

NKÚ se při KA č. [21/35](#) zaměřil na účelnost a hospodárnost vynaložených peněžních prostředků souvisejících s informační podporou protiepidemických činností, zejména v oblasti zajištění a nastavení IT řešení při výskytu onemocnění covid-19. Kontrolovanými osobami bylo MZd, Ústav zdravotnických informací a statistik ČR /ÚZIS/ a Národní agentura pro komunikační a informační technologie /NAKIT/. Ke kontrole byly vybrány služby pro zajištění systému služeb *Chytrá karanténa*⁴⁷ a nákupy IT techniky včetně softwarových licencí. Kontrolované období bylo mezi lety 2017–2021 a celkový finanční objem činil **495 mil. Kč**.

NKÚ vyhodnotil, že MZd nepřipravilo informační podporu pro řešení epidemických situací, přičemž selhalo také ve své koordinační roli prostřednictvím hlavního hygienika ČR. Krajské hygienické stanice /KHS/ nebyly až do druhé poloviny roku 2020 dostatečně vybaveny výpočetní technikou a neměly jednotné komunikační propojení. Důsledkem byla technologická nepřipravenost a neschopnost KHS účinně zajistit zvládnutí epidemické situace. MZd po vyhlášení pandemie covidu-19 Světovou zdravotnickou organizací nepostupovalo podle schváleného *Pandemického plánu České republiky* a jím definovaných postupů, ani nevyužilo IT podporu, kterou tento plán předpokládal. MZd neaktivovalo ani jinak nevyužilo informační systém *Pandemie*, přestože *Pandemický plán České republiky* s tímto informačním systémem na úrovni protiepidemických činností KHS počítal. Vznikaly nové řídicí struktury, které nebyly nikde definovány a neměly jasně nastavené kompetence a odpovědnosti. MZd také nesledovalo a nevyhodnocovalo účelnost a hospodárnost vynakládaných výdajů ve své rozpočtové kapitole.

MZd již od poloviny roku 2017 vědělo o nevybavenosti krajských hygienických stanic výpočetní technikou, kde chybělo přes 900 ks pracovních stanic a notebooků.

- Chaotické řízení činností souvisejících se zvládnutím pandemie covidu-19 včetně informační podpory, jejíž celkové náklady přesáhly v kontrolovaném období **387 mil. Kč**, bylo spojené s nevyužitím postupů definovaných *Pandemickým plánem České republiky* a navazujícími resortními pandemickými plány. MZd nevyhodnocovalo efektivnost některých nově vytvořených aplikací a systémů služeb *Chytrá karanténa*. Peněžní prostředky nejméně ve výši **14 mil. Kč** vynaložilo neúčelně a nehospodárně, což bylo způsobeno tím, že MZd neprověřovalo, za co platí. NKÚ prověřil i náklady na ceny odchozích hovorů přepočtené na jeden nový pozitivní případ, které rapidně rostly. V září 2020 byla cena za tento odchozí hovor cca **8 Kč**. V květnu 2021 se tato cena dostala na více než **435 Kč**.

MZd zaplatilo 20 mil. Kč za aplikaci eRouška, avšak nepracovalo s daty z aplikace, ani je nemělo k dispozici.

47

Systém služeb *Chytrá karanténa* je komplexním systémem s přesahem do základních registrů a do odborových informačních systémů (ISIN, nástroje sloužící k výkonu agend KHS, laboratorní IS apod.), které nakládají ze zákona s osobními a citlivými údaji, a navíc se rovněž stal integračním platformou pro zahájení komunikačního nástroje trasování.

MZD NEMĚLO NASTAVENÉ DLOUHODOBÉ CÍLE ROZVOJE INFORMAČNÍCH SYSTÉMŮ ANI DEFINOVANÉ POTŘEBY PRO ROZVOJ IT RESORTU ZDRAVOTNICTVÍ, ABY ZAJISTILO FUNGUJÍCÍ INFORMAČNÍ PODPORU NEJEN V OBLASTI PROTIPIDEMICKÝCH ČINNOSTÍ.

Podle smlouvy s dodavatelem měl IS ESF obsahovat aplikaci umožňující snadnou a rychlou tvorbu uživatelských sestav, přesto MPSV objednávalo u dodavatele za úhradu nové sestavy i úpravy existujících sestav v hodnotě více než 600 tis. Kč.

NKÚ při KA č. [21/20](#) prověřil, jak MPSV nakládalo v období 2015–2021 s peněžními prostředky státu a EU určenými na vývoj, rozvoj, provoz a správu informačního systému Evropského sociálního fondu – ESF 2014+ /IS ESF/. MPSV na tento systém vynaložilo více než **67 mil. Kč**.

NKÚ odhalil některá slabá místa IS, která se týkala přesnosti a komplexnosti dat, nedostatečného využívání IS ke kontrolám pro eliminaci výskytu chybných údajů. MPSV také nikdy nepoužilo dvě funkcionality IS ESF⁴⁸.

- IS ESF umožňoval zadávat údaje, které se vzájemně vylučují. Systém kontroly fungoval na namátkové bázi a MPSV nedisponovalo žádnou evidencí o provedených kontrolách.

PŘESTOŽE IS ESF VZNIKL BEZ ZÁSADNÍCH CHYB, ČÁST POŘIZENÝCH FUNKCÍ IS RESORT MPSV NIKDY NEVYUŽIL, COŽ SNÍŽILO ÚČELNOST VYNALOŽENÝCH PENĚŽNÍCH PROSTŘEDKŮ.

NKÚ při KA č. [21/05](#) prověřil, zda byly v období 2015–2020 peněžní prostředky státu určené na pořízení, provoz a rozvoj *Integrovaného informačního systému Státní pokladny /IISSP/* v resortu MF vynakládány účelně, hospodárně a efektivně a v souladu s cíli rozvoje eGovernmentu. Výdaje na provoz a rozvoj IISSP v letech 2016–2020 byly **613 mil. Kč**.

Z provedené kontroly vyplynulo, že v kontrolovaném období MF neefektivně vynaložilo minimálně 10,6 mil. Kč za údržbu nevyužívaných SW licencí (platformy SAP) spojených s provozem IISSP. Také od roku 2019 nezajistilo dodržování smluvně stanovených procesů pro správu hlášení v systému service desk ani nenaplnilo dílčí cíl eGovernmentu⁴⁹, tedy jednotnou autentizaci uživatelů IISSP v původním plánovaném termínu. Jelikož pro současné architektonické řešení IISSP⁵⁰ bude ze strany dodavatele ukončeno poskytování služeb podpory v roce 2027 (resp. 2030), je rizikem také odkládání rozhodnutí o přechodu na novou platformu pro IISSP.

Z celkového počtu takřka **6 tisíc** uživatelských licencí, které MF pořídilo, jich v průměru **28 %** vůbec nevyužívalo.

- MF se v rámci plánu rozvoje systému IISSP zavázalo k zavedení jednotné elektronické identifikace uživatelů, což má umožnit úředníkům snadnou a jednotnou elektronickou identifikaci při práci s IS veřejné správy. Jednotná identifikace je jedním z cílů *Informační koncepce ČR*, která je součástí programu *Digitální Česko* a původně měla být dokončena do konce roku 2019. MF však termín nesplnilo a oddálilo ho na konec roku 2022.

MF PŘI VYUŽÍVÁNÍ SW LICENCÍ SPOJENÝCH S PROVOZEM IISSP NEPOSTUPOVALO VŽDY EFEKTIVNĚ A SKORO TŘETINU JICH NEPOUŽÍVALO. SNÍŽENÍ POČTU LICENCÍ SICE DOJEDNALO, AVŠAK ZA NEVÝHODNÝCH SMLUVNÍCH PODMÍNEK.

NKÚ doporučil MF definovat vazby a pravidla fungování celého systému státní pokladny, a to v souvislosti s avizovaným ukončením poskytování služeb podpory současného technického řešení IISSP a rozhodnutím o novém řešení, které vyžaduje např. definici vazeb jednotlivých modulů, datových toků a výstupů, práv a povinností jednotlivých uživatelů.

48 Jednalo se o funkcionality IS ESF pro generování srovnávací populace jako zdroje dat pro kontrafaktuální dopadové evaluace a rozhraní na informační systém *Zaměstnanost*, který by měl nahradit stávající systémy pro podporu výkonu činnosti agend zaměstnanosti.

49 Dílčí cíl eGovernmentu 3.6 *Zavedení systému důvěryhodné elektronické identifikace do praxe*.

50 Společnost SAP oznámila, že v roce 2027 ukončí poskytování služeb podpory platformě SAP R/3; u některých produktů má být podpora prodloužena do roku 2030.

NKÚ při KA č. [21/28](#) prověřil, zda MSp vynakládalo v období 2016–2021 peněžní prostředky státu a EU určené na *Resortní strategii pro rozvoj eJustice 2016–2020*⁵¹ /Strategie eJustice/ účelně a hospodárně. V případě Probační a mediační služby /PMS/ byl také kontrolován nový agendový informační systém a projekt EMS⁵².

Kontrola ukázala, že MSp pokročilo v rozvoji eJustice⁵³ jen minimálně. Z celkem 20 specifických cílů Strategie eJustice splnil resort pouze dva. MSp se např. nepodařilo umožnit efektivní a uživatelsky přívětivé vedení spisové služby, zajistit dlouhodobou a bezpečnou archivaci dat nebo usnadnit získávání informací z jiných agendových informačních systémů mimo justici. Ze tří prověřovaných projektů nefungoval ani jeden. Klíčové IS resortu buď nebyly dokončeny, nebo MSp s jejich realizací ani nezačalo. Přitom bez nového modulárního systému spisové služby eSpis k úspěšnému dokončení elektronizace justice nedojde, jelikož stávající IS jsou morálně i technicky zastaralé, nekompatibilní a zároveň i finančně náročné na správu. Mezi resortními IS nelze sdílet data, ani není zajištěna možnost vzdáleně nahlížet do spisu. Navíc chybí uživatelsky přívětivé nástroje pro komunikaci s účastníky řízení a pro zasílání elektronických podání s možností okamžité elektronické platby. Z výše uvedených důvodů NKÚ vyhodnotil plnění Strategie eJustice včetně jejího řízení jako neefektivní.

Na realizaci Strategie eJustice bylo v období 2016–2021 vynaloženo necelých 332 mil. Kč. Z nich ale takřka 75 % bylo vynaloženo na pořízení videokonferenčních prostředků a nahrávacích zařízení do soudních síní.

- Projektem eSIR mělo MSp realizovat většinu klíčových aktivit, projekt má však již tříleté zpoždění a MSp během šesti let pořídilo jen tři podpůrné aplikace. Navíc, pokud se nestihne projekt do konce roku 2023 dokončit, dotace z fondu EU ve výši téměř **178 mil. Kč** bude muset ČR vrátit a náklady pokrýt ze státního rozpočtu.
- Projekt EMS se resort MSp pokoušel opakovaně realizovat již od roku 2012. Následně ho v prosinci 2021, po třech letech provozu, musela PMS ukončit. To vedlo k návratu ke kontrolám odsouzených osob k trestu domácího vězení formou fyzických návštěv probačních úředníků. Průměrné měsíční náklady na tyto kontroly se pohybovaly v rozmezí **232 tis. Kč až 464 tis. Kč**.

MSP NESTANOVILO ANI RÁMCOVÝ ODHAD OBJEMU PENĚŽNÍCH PROSTŘEDKŮ, KTERÉ BUDE NA SPLNĚNÍ CÍLŮ STRATEGIE EJUSTICE POTŘEBOVAT. V DŮSLEDKU NĚKOLIKALETÉ ABSENCE RESORTNÍ INFORMAČNÍ KONCEPCE NEMĚLO MSP VYJASNĚNOU PŘEDSTAVU O TOM, JAKÉ PROJEKTY, V JAKÉM ROZSAHU A ČASE BUDE REALIZOVAT. ROZVOJ EJUSTICE TAK BYL NEKOORDINOVANÝ.

51 Schválená usnesením vlády ze dne 8. června 2016 č. 505, o Resortní strategii pro rozvoj eJustice na období let 2016 až 2020. Rozvoj eJustice je také součástí vládního programu *Digitální Česko*.

52 Elektronický monitorovací systém pro monitoring osob odsouzených k trestu domácího vězení a osob v režimu nahrazení vazby dohledem.

53 Pojem eJustice vyjadřuje postupnou elektronizaci justice v souvislosti se snahou o zefektivnění justiční části resortu spravedlnosti zaveden již ve strategii Smart Administration na období 2007–2015. Nejčastěji je pojmem justice označován systém soudů rozšířený o další orgány, které zejména vykonávají správu na úseku soudnictví či souvisejících agend – státní zastupitelství, Probační a mediační služba, Vězeňská služba, Justiční akademie a v neposlední řadě i samotné Ministerstvo spravedlnosti.

Dopady předešlých kontrol v oblasti digitalizace veřejné správy

V roce 2022 bylo vládou ČR⁵⁴ a kontrolním výborem Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR⁵⁵ projednááno plnění opatření MV ke kontrolnímu závěru č. **19/14**.⁵⁶ MV mj. přistoupilo k vyšší propagaci služeb eGovernmentu a v rámci MV objednaného sociologického průzkumu u občanů shledalo, že občané od elektronizace primárně očekávají zjednodušení vyřizování záležitostí na úřadech. Výsledky průzkumu však nepřinesly odpověď, které služby občané vnímají z hlediska svých potřeb za nejdůležitější. Digitalizace tak probíhá na základě zákonem předpokládaného harmonogramu⁵⁷, který i přes opakovanou aktualizaci kumuluje nejvyšší počet digitalizovaných služeb do posledního roku plnění harmonogramu (2025). Z pohledu NKÚ nadále zůstává zásadní otázkou prioritizace digitalizace agend a příslušných úkonů v harmonogramu tak, aby odrážely skutečné potřeby občanů při řešení jejich životních situací.

54 Číslo jednací vlády čj. 414/22, projednáno dne 1. 6. 2022, předkladatel MV.

55 Usnesení kontrolního výboru č. 63 ze 14. schůze ze dne 8. prosince 2022.

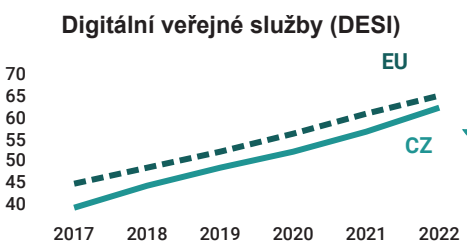
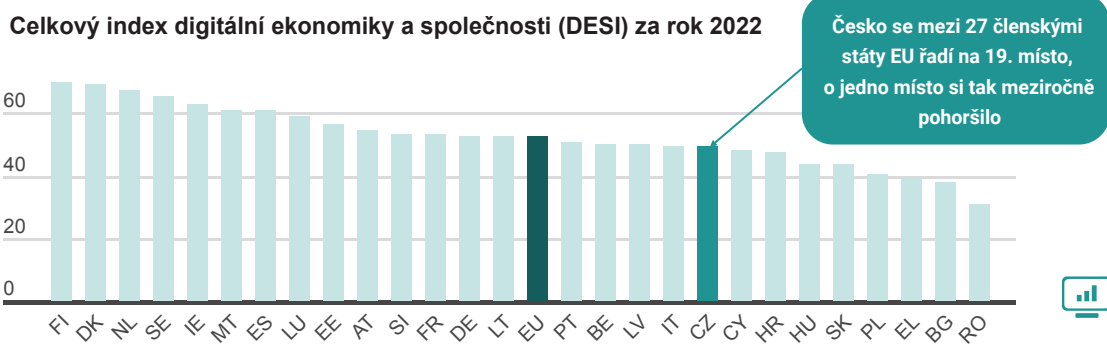
56 Číslo jednací vlády čj. 1152/20, usnesení č. 87.

57 Ustanovení § 14 odst. 4 zákona č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů.

Digitální transformace společnosti v České republice **oproti EU stále zpomaluje**

ČESKÁ REPUBLIKA SI V MEZINÁRODNÍM SROVNÁNÍ V RÁMCI ÚROVNĚ DIGITALIZACE EKONOMIKY A SPOLEČNOSTI OPĚT POHORŠILA A DLOUHODOBĚ TAK ZAOSTÁVÁ ZA EVROPSKÝM PRŮMĚREM

Oblasti – rok 2022

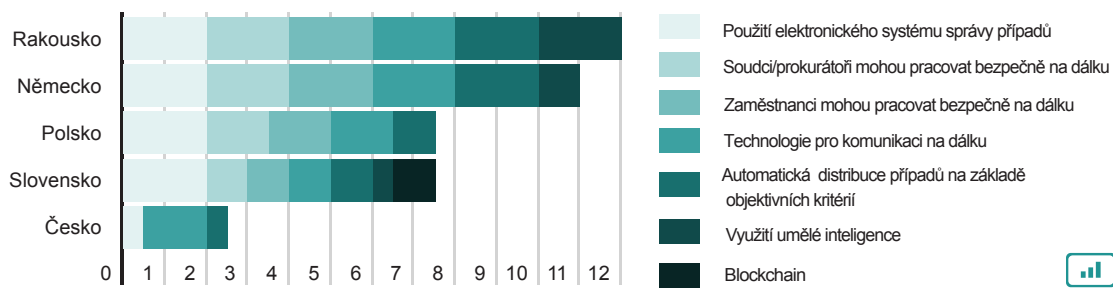
	EU	CZ
Uživatelé elektronické veřejné správy (ve věku 16–74)	65 %	< 76 %
Předvyplněné formuláře (0–100)	64	> 41
Digitální veřejné služby pro občany (0–100)	75	= 75
Digitální veřejné služby pro podniky (0–100)	82	> 81
Otevřená data	81 %	> 74 %

” ČR se meziročně zlepšila v oblasti digitálních veřejných služeb a přiblížila se tak evropskému průměru. Oproti evropskému průměru, ale opakovaně výrazně zaostává v oblasti předvyplněných formulářů.

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI POSTUPUJE V DIGITALIZACI JUSTICE POMALU A NEEFektivně

Využívání digitálních technologií soudy a státními zastupitelstvími (EU Justice Scoreboard 2022)

Maximálně mohly země dostat 14 bodů. V každém kritériu bylo uděleno 0 až dva body, pokud soudy a státní zastupitelství danou technologií nepoužívají vůbec, používají částečně nebo ji používají pravidelně

4.2 VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE

Významným zdrojem hospodářského růstu a konkurenceschopnosti ČR je bezesporu oblast vědy, výzkumu a inovací /VaVal/. Jako slabé místo této oblasti je dle *Inovační strategie České republiky 2019–2030* nízká provázanost a proporcionalita inovačního řetězce *základní výzkum → aplikovaný výzkum → inovace → produkt → zisk → reinvestice do výzkumu*.⁵⁸ I z toho důvodu je jedním z cílů financování a hodnocení výzkumu a vývoje posílit účelovou podporu, jejíž výsledky se uplatňují v praxi, a také účelovou podporu aplikovaného společenskovedního výzkumu.

NKÚ se i proto dlouhodobě zaměřuje na kontroly výdajů a dosahovanou výkonnost v oblasti VaVal. V roce 2022 v této oblasti provedl dvě kontrolní akce zaměřené na:

- průmyslový výzkum, experimentální vývoj a inovace (KA č. [21/30](#)),
- aplikovaný výzkum a vývoj národní a kulturní identity (KA č. [21/16](#)).

NKÚ dlouhodobě poukazuje na přetrvávající systémový problém v oblasti VaVal v ČR, kterým je nesledování plnění cílů a přínosů účelové podpory. To pak neumožňuje vyhodnocovat účelnost a efektivnost této podpory a její efektivnější zacílení do budoucna.

Výsledky obou kontrolních akcí potvrdily, že MPO ani MK neměly nastavené podmínky pro vyhodnocení naplnění očekávaných cílů a dopadů programů účelové podpory. V konečném důsledku to způsobilo, že resorty nejsou nebo nebudou schopny vyhodnotit, zda a do jaké míry přispěla podpora průmyslového výzkumu ke zvýšení konkurenceschopnosti podniků a zda výzkum v oblasti národní a kulturní identity měl konkrétní ekonomický či jiný společenský přínos. V oblasti průmyslového výzkumu NKÚ prokázal, že byly podporovány i neúčelné a neefektivní projekty, které neměly potřebné dopady a nepřispívaly k naplňování vytyčených cílů.

Jako neúčelný a neefektivní NKÚ vyhodnotil projekt na tvorbu prototypu robota určeného k využití pro Správu úložišť radioaktivních odpadů, na který příjemce čerpal více než 19 mil. Kč. MPO tento projekt podpořilo, přestože příjemce nedoložil poptávky od dalších potenciálních zákazníků, a dokonce ani nepředpokládal ekonomické přínosy projektu. Více než dva roky po ukončení projektu byl model prototypu zcela nevyužit a uskladněn ve výrobní hale příjemce.

- NKÚ při KA č. [21/30](#) zjistil, že MPO a Technologická agentura České republiky /TA ČR/ v letech 2016–2022 poskytly na podporu průmyslového výzkumu v rámci tří národních programů⁵⁹ téměř **10 mld. Kč**. Ačkoliv kontrolované projekty převážně dosáhly očekávaných výsledků výzkumu a vývoje, nevedly ve většině případů k naplnění ekonomických přínosů v praxi. U kontrolovaných projektů z programu TRIO⁶⁰ byly za období dvou, resp. tří let od ukončení řešení projektu skutečné tržby oproti předpokladu na **10 %** plánovaných, zisk a export na cca **8 %**. Více než **63 % z 19 kontrolovaných projektů** vyhodnotil NKÚ jako omezeně účelné a efektivní nebo zcela neúčelné a neefektivní. MPO nenastavilo systém hodnocení pro výběr projektů tak, aby podporu získaly účelné a efektivní projekty. Navíc MPO nezamezilo riziku nehospodárnosti výdajů, neboť neupřesnilo kritéria přiměřenosti osobních nákladů. To např. umožnilo, že v jednom případě dosáhla hodinová sazba hlavního řešitele projektu až **4 tis. Kč**, přičemž NKÚ zjistil, že medián hodinové sazby u této pozice činil **545 Kč**.

58 NKÚ na ten tento závažný nedostatek upozorňoval již v minulosti v KA č. 16/19 – *Peněžní prostředky státu určené na účelovou podporu výzkumu a vývoje prostřednictvím rozpočtové kapitoly Grantová agentura České republiky* (KZ byl zveřejněn v částce 3/2017 *Věstníku NKÚ*).

59 Program aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje TRIO a program výzkumu, vývoje a inovací – *The Country for the Future* (program CFF), kde poskytovatelem podpory je MPO. Dále program na podporu průmyslového výzkumu a experimentálního vývoje TREND, kde je MPO gestorem a podporu poskytuje TA ČR ze své rozpočtové kapitoly.

60 Cílem programu TRIO s plánovanou realizací v letech 2016 až 2022 je mj. zvýšit aplikovatelnost výsledků výzkumu a vývoje v podnikové sféře, zvýšit produktivitu a efektivitu výzkumných aktivit v podnicích (zejména malých a středních) a ve výzkumných organizacích.

- NKÚ v rámci KA č. [21/16](#) zjistil, že MK v letech 2016–2020 poskytlo účelovou podporu na aplikovaný výzkum národní a kulturní identity v rámci národního programu⁶¹ více než **1,6 mld. Kč**. NKÚ prověřil 18 projektů, z nichž pět s celkovou čerpanou podporou přesahující **112 mil. Kč** vyhodnotil jako ne zcela účelné a efektivní (z důvodu nedosažení veškerých stanovených hlavních a vedlejších výsledků). Na druhé straně NKÚ pozitivně hodnotí, že podpořené projekty měly praktické využití, např. památkové a metodické postupy pro restaurování, software pro zpřístupnění historických audiovizuálních dat atd. Kontrola však ukázala, že MK nenastavilo takové indikátory, ze kterých by vyhodnotilo míru přínosu k dosažení hlavního cíle programu, tj. aby veřejné prostředky investované do aplikovaného výzkumu a vývoje v oblasti národní a kulturní identity přinášely konkrétní ekonomický či jiný společenský přínos. Navíc MK nepostupovalo vůči příjemcům podpory vždy důsledně, např. nevyžadovalo po nich roční plnění plánů na uplatnění výsledků, což byla jedna z podmínek smlouvy o poskytnutí účelové podpory. To se změnilo až v průběhu kontroly NKÚ.

DLOUHODOBÉ SYSTÉMOVÉ NEDOSTATKY, KTERÉ NKÚ NA ZÁKLADĚ VÝSLEDKŮ KONTROLNÍ ČINNOSTI V OBLASTI VAVAI IDENTIFIKOVAL, JSOU VÝZNAMNOU PŘEKÁŽKOU EFEKTIVNÍHO PROVÁDĚNÍ ÚČELOVÉ PODPORY VĚDY A VÝZKUMU, KTERÝ TAK DOSTATEČNĚ NEPŘÍSPÍVÁ K HOSPODÁŘSKÉMU RŮSTU A ZVYŠOVÁNÍ KONKURENCESCHOPNOSTI ČR.

Na základě zjištěných a vyhodnocených nedostatků při KA č. [21/30](#) NKÚ doporučil MPO ve spolupráci s TA ČR:

- **při posuzování návrhů projektů důsledně hodnotit reálné předpoklady uplatnění výsledků výzkumu v praxi a z toho plynoucích předpokládaných ekonomických přínosů;**
- **nastavit kritéria pro hodnocení projektů tak, aby byly vyloučeny návrhy s nízkým nebo nedostatečně průkazným uplatněním výsledků v praxi a předpokládanými ekonomickými přínosy;**
- **jako součást hodnocení návrhů projektů důsledně posuzovat opodstatněnost výše jednotlivých položek nákladů na realizaci projektu, zejména pak osobních nákladů;**
- **hodnotit účelnost a efektivnost vynaložených peněžních prostředků SR na podpořené projekty i program jako celek nejen na základě dosažených výsledků výzkumu, ale i z hlediska naplnění předpokládaných ekonomických přínosů projektů, a to na základě pravidelných ročních zpráv získávaných od příjemců po ukončení řešení projektů. Taková hodnocení provádět ještě v průběhu trvání programů.**

Dopady kontrol v oblasti výzkumu, vývoje a inovací

Odpovědné orgány přijaly opatření k odstranění nedostatků zjištěných v KA č. [19/17](#)⁶² a [21/16](#), tedy kontrol zaměřených na zdravotnický aplikovaný výzkum a aplikovaný výzkum a vývoj národní a kulturní identity. Ministerstva se mj. zavázala:

- vyhodnocovat plnění cílů programů účelové podpory včetně vyhodnocování přínosů a dopadů vynaložených peněžních prostředků. K uvedenému má napomoci také důsledné vyhodnocování plánů na uplatnění výsledků výzkumu v praxi, které předkládají příjemci účelové podpory;
- nastavit ukazatele v nových programech účelové podpory tak, aby byly realističtější, ambicióznější a lépe odrážely úspěšnost plnění cílů.

Realizace uvedených opatření má umožnit právě efektivnější zaměření účelové podpory.

61 *Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II)* [online]. Ministerstvo kultury, 2013 [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://www.npu.cz/cs/o-nas/veda-a-vyzkum/projekty-a-granty/9533-program-na-podporu-a-plikovaneho-vyzkumu-a-experimentalniho-vyvoje-narodni-a-kulturni-identity-na-leta-2016-az-2022-naki-ii>.

62 KA č. 19/17 – *Peněžní prostředky státu poskytnuté na účelovou podporu zdravotnického výzkumu z rozpočtové kapitoly Ministerstva zdravotnictví* (KZ byl zveřejněn v části 3/2020 *Věstníku NKÚ*).

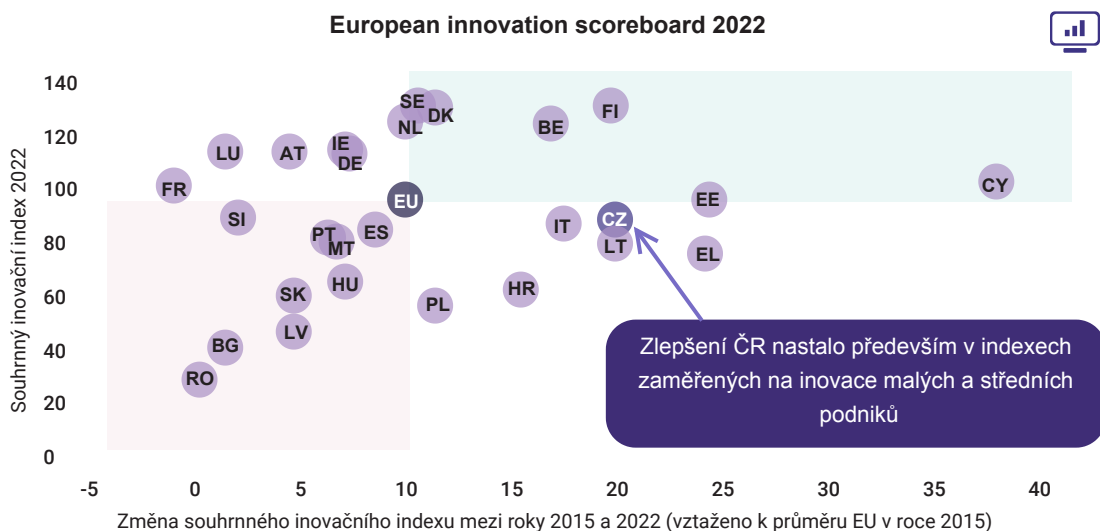
NKÚ pozitivně hodnotí, že inovační výkonnost ČR měřená ukazatelem *European Innovation Scoreboard* se zlepšuje. Sice je ČR trvale pod průměrem inovační výkonnosti EU, v posledních letech 2015–2022 se tomuto průměru silně přibližuje. Zatímco v roce 2015 byla inovační výkonnost ČR na necelých **82 %** průměru EU, v roce 2022 již inovační výkonnost ČR činila téměř **93 %** průměrné inovační výkonnosti v EU.

K DOSAŽENÍ A PŘEKONÁNÍ PRŮMĚRU EVROPSKÉ INOVAČNÍ VÝKONNOSTI MŮŽE VÉST EFEKTIVNĚJŠÍ ZAMĚŘENÍ ÚČELOVÉ PODPORY VÝZKUMU, VÝVOJE A INOVACÍ NA TAKOVÉ PROJEKTY, KTERÉ MAJÍ REÁLNÉ PŘEDPOKLADY UPLATNĚNÍ VÝSLEDKŮ VÝZKUMU V PRAXI. NA ZÁKLADĚ VYHODNOCOVÁNÍ PLNĚNÍ CÍLŮ A PŘÍNOSŮ PODPORY JE PAK TŘEBA PŘIJÍMAT TAKOVÁ OPATŘENÍ, KTERÁ Povedou k efektivnějšímu využití disponibilních zdrojů, bez potřeby jejich dalšího navyšování.

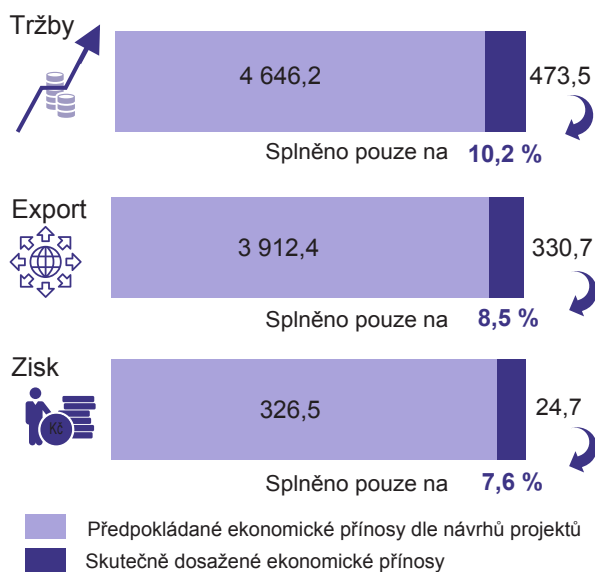
Ministerstvo průmyslu a obchodu podpořilo i neúčelné a neefektivní projekty průmyslového výzkumu

ČESKÁ REPUBLIKA SE V EVROPSKÉM SROVNÁNÍ INOVAČNÍ VÝKONNOSTI POSTUPNĚ ZLEPŠUJE, ALE STÁLE ZŮSTÁVÁ POD PRŮMĚREM EU

MPO POVAŽOVALO PROJEKTY ZA ÚSPĚŠNÉ I V PŘÍPADECH, KDY PŘÍJEMCI NEDOSÁHLI NAPLNĚNÍ OČEKÁVANÝCH EKONOMICKÝCH PŘÍNOSŮ

Porovnání předpokládaných a skutečně dosažených ekonomických přínosů u 19 vybraných projektů z programu TRIO (v mil. Kč)

Výsledek hodnocení 19 vybraných projektů z programu TRIO

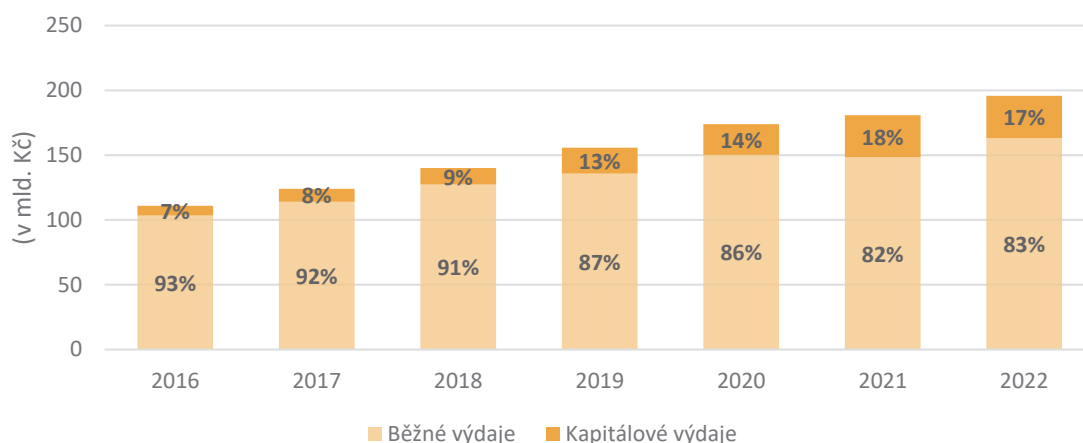

” NKÚ upozorňuje na riziko, že předpokládaná výše tržeb za 5 let po ukončení projektů z programu TRIO nebude s velkou pravděpodobností ve významné míře naplněna

4.3 VNITŘNÍ BEZPEČNOST A OBRANA

Programové prohlášení vlády ČR z ledna roku 2022 obsahuje řadu úkolů a postupných kroků k zajištění vnitřní a vnější bezpečnosti státu. Vláda usiluje o efektivní, moderní a profesionální veřejnou správu. Efektivní řízení má zavést MV např. v přípravě na krizové situace, ke kterým patří pandemie, povodně, kybernetické útoky nebo ochrana měkkých cílů. V oblasti spravedlnosti a práva má MSp mj. připravit nové procesní kodexy, které jsou podmínkou pro modernizaci, zrychlení a zkvalitnění soudního řízení. Celkové výdaje státního rozpočtu vynakládané na bezpečnost a právní ochranu od roku 2016 narůstají a v roce 2022 dosáhly takřka **196 mld. Kč**.

Graf č. 16: Celkové výdaje státního rozpočtu na *Bezpečnost a právní ochranu**

* Skupina paragrafů SR – *Bezpečnost a právní ochrana* obsahuje oddíly: *Obrana, Civilní připravenost na krizové stavy, Bezpečnost a veřejný pořádek, Právní ochrana, Požární ochrana a integrovaný záchranný systém.*

Zdroj: *Integrovaný informační systém Státní pokladny.*

V oblasti vnější bezpečnosti je obrana země základním úkolem státu. Válka na Ukrajině tento úkol akcentovala a některé připravované kroky i urychlila. Již před vypuknutím konfliktu bylo zřejmé, že vzhledem ke zhoršujícímu se bezpečnostnímu prostředí bude nutné zvýšit investice do Armády ČR. NKÚ ve *Výroční zprávě NKÚ za rok 2021* mj. upozornil, že nedošlo k realizaci některých klíčových investičních projektů nutných k posílení obranyschopnosti a splnění závazků vůči NATO.

NKÚ UPOZORŇUJE, ŽE AKTUÁLNÍ NAVYŠOVÁNÍ VÝDAJŮ NA OBRANU MUSÍ ODPOVÍDAT EKONOMICKÝM MOŽNOSTEM STÁTU A SCHOPNOSTEM MO ÚČELNĚ, EFEKTIVNĚ A HOSPODÁRNĚ VYUŽÍT VYČLENĚNÉ PENĚŽNÍ PROSTŘEDKY. TATO KRITÉRIA PLATÍ I PRO V POSLEDNÍ DOBĚ VELMI ČASTO VYUŽÍVANÝ ZPŮSOB REALIZACE FINANČNĚ VÝZNAMNÝCH STRATEGICKÝCH AKVIZIC, KDY MO UZAVŘELO BEZ SOUTĚŽE SMLOUVY S VYBRANÝMI ZAHRANIČNÍMI VLÁDAMI, RESP. S KONKRÉTNÍMI VÝROBCI.

V roce 2022 ukončil NKÚ v oblasti vnitřní bezpečnosti, justice a obrany tři kontrolní akce, jejichž předmětem byly:

- peněžní prostředky státu vynakládané na systém ochrany měkkých cílů (KA č. [21/21](#));
- peněžní prostředky státu vynakládané na odškodňování (KA č. [21/38](#));
- peněžní prostředky státu vynakládané Ministerstvem obrany na pořizování, skladování a vyřazování střeliva a munice (KA č. [21/19](#))⁶³.

V ČR jsou na základě analýz bezpečnostního prostředí pravidelně určovány specifické hrozby pro její bezpečnost. K těmto hrozbám patří již řadu let teroristické a násilné útoky. Ty jsou stále častěji směřovány na tzv. měkké cíle⁶⁴, tj. místa s vysokou koncentrací obyvatelstva a nízkou úrovní zabezpečení (např. nákupní centra, nemocnice, kulturní střediska a další). Cílem koncepčních dokumentů a vynakládaných peněžních prostředků měl být dle MV fungující národní systém ochrany měkkých cílů, díky kterému bude možné pružně, komplexně a rychle reagovat na hrozby útoků. NKÚ při KA č. [21/21](#) prověřil, zda MV, MK a MZd vynakládala a vybraní příjemci čerpali peněžní prostředky neinvestičních programů na systém ochrany měkkých cílů účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy. Výše uvedená ministerstva vynaložila v období 2019–2021 na tyto programy částku **194 mil. Kč**.

NKÚ v rámci této kontroly poukázal na významné nedostatky snižující účelnost a hospodárnost vynaložených peněžních prostředků, protože ministerstva nestanovila cíle programů měřitelně, což vedlo k tomu, že nebudou schopna následně vyhodnotit přínos poskytnuté podpory ani zamýšlený dopad, kterým mělo být zvýšení OMC. Dále také nerealizovala programy na základě vyhodnocení skutečných potřeb a nezahájila původně plánované navazující investiční programy⁶⁵. MV také do doby ukončení kontroly NKÚ nevyhodnotilo *Koncepci ochrany měkkých cílů 2017–2020* a nezpracovalo plánovanou navazující koncepci pro období 2021–2023 ani nevyhodnotilo plnění cílů neinvestičních programů.

MK a MZd v průběhu kontrolovaného období upustily od záměru zvýšit ochranu prioritních měkkých cílů (46 nemocnic a 57 kulturních zařízení) a okruh příjemců rozšířily. I přesto zůstala velká část alokovaných prostředků nevyužita, celkově nebylo vyčeráno 153 mil. Kč, tj. 44 %.

- Snižování hospodárnosti zjistil NKÚ u MK a MZd v roce 2019, neboť tato ministerstva neposuzovala při hodnocení přiměřenost jednotkových cen žádostí a nestanovila např. na základě průzkumu trhu maximální finanční limity podporovaných oblastí, což vedlo k významným cenovým rozdílům. MK např. v roce 2019 poskytlo dotaci ve výši takřka **623 tis. Kč** na analýzu rizik divadelního objektu, resp. částku **1,2 mil. Kč** na objekt knihovny. V roce 2020 stanovilo MK maximální finanční limity na zpracování analýzy rizik ve výši **350 tis. Kč** pro všechny typy objektů a tento maximální finanční limit příjemci nepřekročili.

MV NENAPLNIL CÍL KONCEPCE OCHRANY MĚKKÝCH CÍLŮ 2017–2020, PROTOŽE NEVYTVOŘILO NÁRODNÍ SYSTÉM OMC, ANI NEZAHÁJILO PLÁNOVANÉ INVESTIČNÍ PROGRAMY.

63 KA č. 21/19 obsahuje utajované informace dle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, a její KZ proto nebyl podle § 30 odst. 3 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, publikován.

64 Podle *Auditu národní bezpečnosti* (2016) jsou právě měkké cíle zřejmě nejpravděpodobnějším terčem možného teroristického útoku na českém území.

65 V materiálu č. j. 784/17, který byl schválen usnesením vlády ČR ze dne 24. července 2017 č. 527, k návrhu na zřízení dotačních programů za účelem zvýšení ochrany měkkých cílů, je mj. uvedeno: „Spolu s předložením nové Koncepce ochrany měkkých cílů předloží Ministerstvo vnitra ve spolupráci s ministerstvy dopravy, kultury a zdravotnictví vládě vyhodnocení plnění neinvestičních dotačních programů, na základě kterého budou upřesněny navrhované finanční prostředky na zřízení investičních dotačních programů.“

V justiční oblasti se dlouhodobě usiluje při respektování nezávislosti soudců i státních zástupců o zvyšování kvality jejich činnosti. MSp má také jednat dle zákona č. 82/1998 Sb.⁶⁶ jménem ČR o poskytnutí odškodnění v případech, kdy škoda byla způsobena nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o vazbě, trestu nebo ochranném opatření a nesprávným úředním postupem orgánů státu (včetně např. nepřiměřené délky řízení). MSp přiznává odškodnění na základě žádosti žadatele po ověření skutečností významných pro vznik daného nároku. NKÚ v KA č. [21/38](#) prověřil, zda peněžní prostředky použité na odškodňování byly vynaloženy účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy. V kontrolovaném období 2016–2021 MSp vypořádalo více než 20 tisíc žádostí o odškodnění a vynaložilo za odškodnění **1,6 mld. Kč**.

MSp nevyřídilo žádosti o odškodnění z předchozích let, jejich počet klesl v kontrolovaném období pouze o 16 %.

MSp v kontrolovaném období vypořádalo téměř polovinu žádostí o odškodnění až po uplynutí zákonné lhůty šesti měsíců⁶⁷. Příčiny nedodržení zákonné lhůty NKÚ spatřuje především v pozdním provedení prvního úkonu rozpracování žádosti o odškodnění (tzv. rozšetření) ze strany MSp. U 35 % kontrolovaných spisů MSp provedlo rozšetření až po marném uplynutí zákonné lhůty, často až po podání žaloby k soudu žalobcem.

- Například u žádosti o odškodnění ve výši takřka **1 mil. Kč** za újmu způsobenou při výkonu veřejné moci nesprávným úředním postupem exekutora provedlo MSp rozšetření až po **436 dnech** od doručení žádosti, přestože zákonná lhůta pro náhradu škody již dávno marně uplynula. Až po **826 dnech** po uplynutí zákonné lhůty zpracovalo MSp v této věci stanovisko, na jehož základě bylo poškozenému uhrazeno odškodnění v celkové výši téměř **700 tis. Kč**. Se zpožděním řízení byly u jiných případů spojeny i další výdaje, které NKÚ vyhodnotil jako nevhodně vynaložené. Jednalo se o prostředky na úhradu úroků z prodlení a nákladů řízení před soudy ve výši téměř **703 tis. Kč**, které MSp v kontrolovaných letech uhradilo poškozeným v případech, kdy jejich nárok nevyřadilo v zákonné lhůtě.
- Kontrola poukázala také na případy, kdy MSp nemohlo požadovat regresní úhrady po soudcích. Například v jednom případě MSp uhradilo poškozenému odškodnění ve výši **184 tis. Kč** za nesprávný úřední postup způsobený nepřiměřenou délkou řízení. Soudní řízení totiž trvalo takřka **25 let**. MSp tuto délku vyhodnotilo jako nepřiměřenou, když zjistilo průtahy v řízení soudu zaviněné soudcem. MSp však nemohlo požadovat regresní úhradu, protože v té době již zanikla kárná odpovědnost soudce, neboť MSp do tří let od spáchání kárného provinění soudce nepodalo návrh na zahájení kárného řízení, které je nezbytným předpokladem pro uplatnění regresní úhrady.

MSp hradilo poškozeným odškodnění s prodlením od 2 do 1 145 dnů po uplynutí zákonné lhůty.

MSP NESLEDOVALO A NEKontrolovalo DODRŽENÍ ZÁKONNÉ LHŮTY K VYŘÍZENÍ ŽÁDOSTÍ O ODŠKODNĚNÍ. VČASNÝM ŘEŠENÍM ŽÁDOSTÍ MOHLO PŘITOM MSP PŘEDEJÍT VÝDAJŮM ZA ÚROKY Z PRODLENÍ, ČI NÁKLADŮM ZA SOUDNÍ ŘÍZENÍ. POKUD NEDOJDE K NÁPRAVĚ, TENTO PŘÍSTUP PŮVEDE K NEHOSPODÁRNÉMU VYNAKLÁDÁNÍ PENĚŽNÍCH PROSTŘEDKŮ I V BUDOUCNOSTI.

66 Zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád).

67 Lhůta šesti měsíců stanovená ustanovením § 15 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb.

Dopady předešlých kontrol NKÚ ve vazbě na vnitřní bezpečnost

V KA č. **20/10**⁶⁸ NKÚ zjistil obecné cíle kontrolovaných programů migrační politiky státu, jejichž dopadem byl obtížně vyhodnotitelný přínos. V rámci kontroly vybraných projektů popsal NKÚ nedostatky, které snižovaly účelnost, efektivnost a hospodárnost vynakládaných peněžních prostředků. Na základě opatření provedených MV došlo např. k vytvoření nového, méně administrativně náročného systému kontroly a monitoringu integrace osob nebo zavedení soustavy ukazatelů výstupů a výsledků a evaluačních nástrojů, jejichž pomocí je možné sledovat efektivitu a účelnost programů a případně provádět jejich korekce tak, aby byly maximálně přínosné a zároveň co nejefektivnější z hlediska státu.

NKÚ v KA č. **20/27**⁶⁹ vyhodnotil, že Generální inspekce bezpečnostních sborů /GIBS/ neměla nastaven systém pro hospodárné a účelné hospodaření s majetkem a peněžními prostředky. Na základě opatření provedených GIBS došlo ke stanovení potřeb v ekonomické, investiční a personální oblasti např. formou úpravy tvorby rozpočtu nebo podrobnějšího určení plánovaných investic, což je předpokladem také pro efektivnější využívání peněžních prostředků a dlouhodobých investic a pro stabilizaci personální oblasti.

68 KA č. 20/10 – *Peněžní prostředky státu vynakládané na plnění vybraných cílů migrační politiky České republiky* (KZ byl zveřejněn v částce 3/2021 *Věstníku NKÚ*).

69 KA č. 20/27 – *Majetek a peněžní prostředky státu určené na zajištění činnosti Generální inspekce bezpečnostních sborů* (KZ byl zveřejněn v částce 4/2021 *Věstníku NKÚ*).

Dopady předešlých kontrol NKÚ v oblasti obrany

V KA č. **20/03**⁷⁰ NKÚ vyhodnotil, že systém pořizování výzbroje MO není efektivní. V reakci na zjištění z kontroly zaměřilo MO opatření na zkvalitnění plánování a zvýšení odborné připravenosti zaměstnanců akvizičního procesu, na přesné stanovení požadovaných parametrů pořizované výzbroje, na širší využití rámcových dohod, na zajištění a sledování nákladů životního cyklu výzbroje a na zabezpečení zkoušek vzorků zaváděných nových zbraní nebo jejich součástí a ověření jejich parametrů. Např. nově uzavřená rámcová dohoda na pořízení kulometů MINIMI řeší nově i pořízení náhradních dílů na zabezpečení oprav vojskovými opravárenskými kapacitami po dobu 10 let a taktéž dodání potřebného příslušenství ke kulometům.

V KA č. **19/20**⁷¹ NKÚ mj. vyhodnotil, že MO prostřednictvím Univerzity obrany v Brně /UNOB/ nezabezpečovalo efektivně vzdělávací potřeby Armády ČR. Důvodem bylo i nenastavení způsobu hodnocení efektivnosti činnosti UNOB nebo obecné nastavení cílů vzdělávání v koncepčních dokumentech. V oblasti efektivního zabezpečení vzdělávacích potřeb Armády ČR zaměřilo MO opatření především na zkvalitnění náborové kampaně, zatraktivnění studia, na zlepšování studijního a ubytovacího prostředí, což rovněž přispělo k tomu, že počet studentů zapsaných ke studiu do 1. ročníku v roce 2021 vzrostl oproti roku 2020 na 551 vojenských studentů, tj. o 201 studujících ve prospěch Armády ČR. V oblasti koncepčních dokumentů zpracovala UNOB strategický záměr její vzdělávací a tvůrčí činnosti na období 2021–2030, který obsahuje 17 operačních cílů, které rozpracovává do 62 konkrétních a hodnotitelných opatření, přičemž stanovuje i ukazatele naplňování jednotlivých cílů.

70 KA č. 20/03 – Pořizování výzbroje Armádou České republiky (KZ byl zveřejněn v částce 6/2020 Věstníku NKÚ).

71 KA č. 19/20 – Vysokoškolské vzdělávání příslušníků bezpečnostních sborů a vojáků ozbrojených sil (KZ byl zveřejněn v částce 6/2020 Věstníku NKÚ).

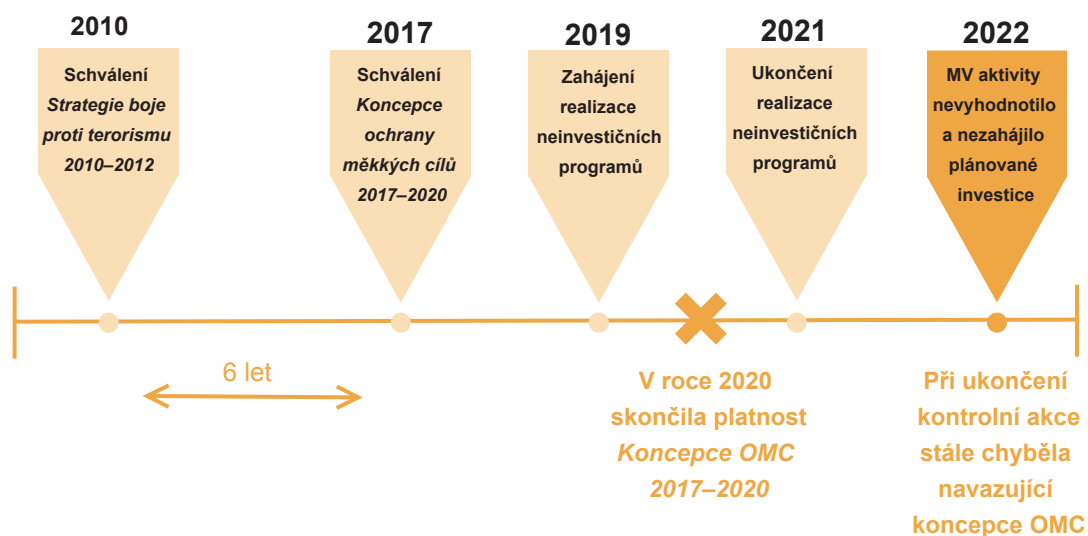

Česká republika stále nemá dokončen systém ochrany měkkých cílů

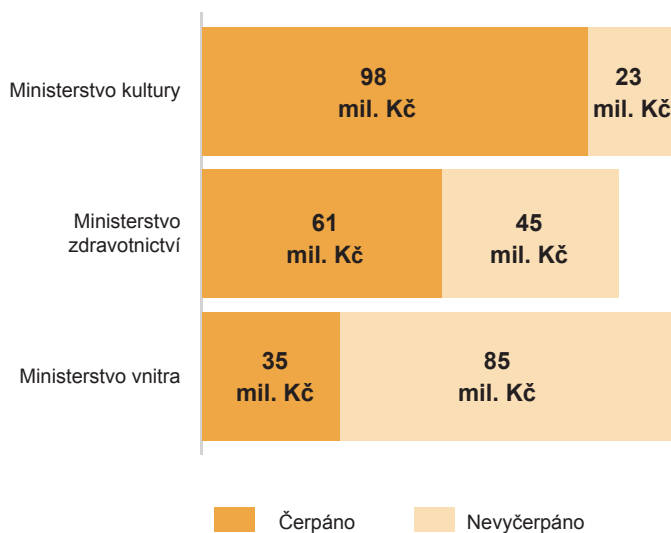
MV NESPLNILO CÍL OCHRANY MĚKKÝCH CÍLŮ, KDY MĚLA BÝT JEJICH PODSTATNÁ ČÁST SCHOPNA PŘI ÚTOKU ZAREAGOVAT TAK, ŽE PŘÍPADNÉ ŠKODY BUDOU NÁSOBNĚ NIŽŠÍ, NEŽ KDYBY JE ZASTIHL NEPŘIPRAVENÉ

Vývoj klíčových aktivit MV v oblasti ochrany měkkých cílů /OMC/ v letech 2010–2022

Čerpání peněžních prostředků státního rozpočtu na neinvestiční programy ochrany měkkých cílů

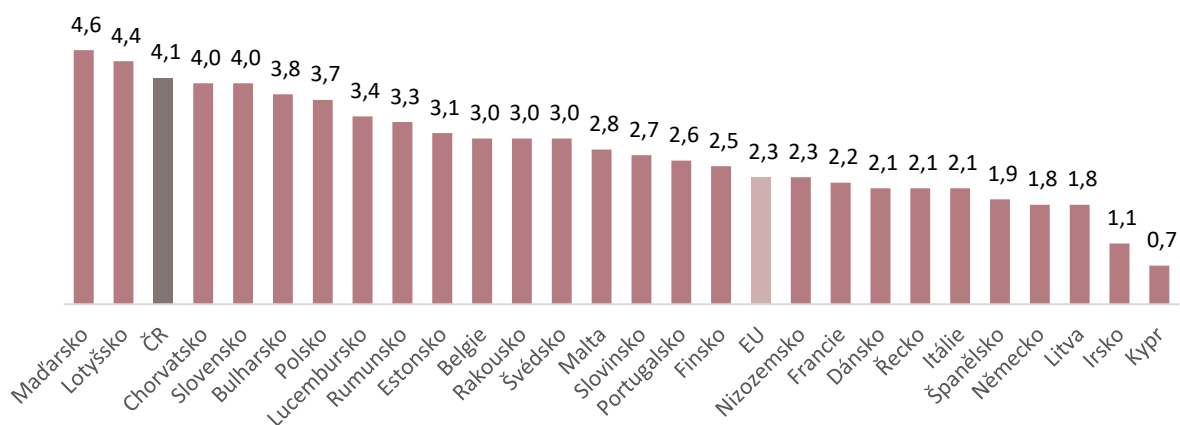

”Kontrolované resorty nepostupovaly při realizaci neinvestičních programů ochrany měkkých cílů účelně, neboť je nerealizovaly mimo jiné dle zjištěných potřeb. Navíc zůstalo nevyužito více než 44 % plánovaných prostředků.

4.4 DOPRAVA

Svou zeměpisnou polohou je Česká republika předurčena k tomu, aby byla významným dopravním uzlem Evropy. Tento potenciál však musí stát podpořit cíleným strategickým rozvojem dopravní infrastruktury, jelikož s tím přímo souvisí i další ekonomický, regionální a sociální rozvoj naší země. Ačkoliv v rámci EU patří dle Eurostatu náš stát k těm, který do sektoru dopravy vynakládá jeden z největších podílů HDP⁷², výsledky kontrol NKÚ dlouhodobě odhalují neuspokojivý stav dopravní infrastruktury. NKÚ se proto snaží upozorňovat na příčiny toho stavu a tím přispět k efektivnějšímu využívání vynaložených peněžních prostředků.

Graf č. 17: Podíl výdajů do sektoru dopravy (v % HDP)

Zdroj: databáze Eurostatu.

V roce 2022 NKÚ dokončil následující dvě kontrolní akce, ve kterých prověřil:

- podporu rekreační plavby (KA č. [21/03](#));
- rekonstrukce vybraných mimokoridorových železničních tratí (KA č. [21/36](#)).

Rekreační plavba představuje dopravu osob malými plavidly (motorové čluny, jachty, malá kabinová plavidla a hausbóty) a dále výletními loděmi (osobní lodní doprava). NKÚ při KA č. [21/03](#) prověřil podporu rekreační plavby z prostředků státu i EU v letech 2014 až 2021. Kromě koncepční a řídicí činnosti MD zkontroloval NKÚ konkrétní projekty, za které zodpovídalo Ředitelství vodních cest ČR /ŘVCC/ a státní podnik Povodí Vltavy. Konkrétně prověřil vzorek 13 projektů v hodnotě více než **5,1 mld. Kč**.

72

General government expenditure by function (COFOG) [online]. Eurostat, 2023 [cit. 2023-02-10].
Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/GOV_10A_EXP_custom_2640137/bookmark/table?lang=en&bookmarkId=a9b3a0d6-2aee-483a-8bbf-e63fdd6d5e5f.

Kontrola ukázala, že nedostatky v koncepční a řídicí činnosti MD přetrvávají. Na tyto nedostatky NKÚ upozornil již v předchozích kontrolních akcích⁷³. MD nevytvořilo účinný systém řízení investic pro rozvoj rekreační plavby, který by zajistil účelné, hospodárné a efektivní vynakládání peněžních prostředků. ŘVC předkládalo MD ke schválení nedostatečně připravené projekty, u kterých pak často docházelo k množství změn a tím i k následnému zpoždění, což zvyšovalo výsledné náklady. MD se nezabývalo vyhodnocením skutečných přínosů projektů ani celkových výsledků financování rozvoje rekreační plavby⁷⁴. Při kontrole vybraných projektů NKÚ zjistil porušení právních předpisů upravujících zadávání veřejných zakázek⁷⁵, což vyhodnotil jako skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně v částce 87 mil. Kč.

- NKÚ zjistil, že koncepční dokumenty nadále obsahují nejasnosti a nesrovnalosti mezi údaji, které zpochybňují jejich věrohodnost. *Koncepce vodní dopravy pro období 2016 až 2023* nebyla schválena vládou, a MD tak nadále chybí závazný podklad pro plánování rozvoje vodních cest. Dlouhodobý problém představují také nevěrohodná hodnocení očekávané ekonomické efektivnosti projektů. Příkladem nedostatečně připraveného projektu schváleného MD byl projekt z března 2006 *Dokončení vltavské vodní cesty v úseku mezi VD Hněvkovice a Týnem nad Vltavou*. Oproti plánovanému termínu 2014 byl dokončen až v roce 2017, což v důsledku vedlo ke snížení podílu evropských dotací na financování projektu **z 85 % na 46 %** (včetně finanční korekce) a jejich nahrazení národními zdroji.

Modernizaci přístaviště v Lito-měřicích, kterou v rámci širšího projektu Úvaziště osobní vodní dopravy na dolním Labi schválilo MD v roce 2010, nyní ŘVC realizuje s náklady patnáctinásobně vyššími, než původně navrhlo.

CHYBĚJÍCÍ PRIORITYZACE A NEAKTUÁLNÍ ŘAZENÍ PROJEKTŮ NA PODPORU ROZVOJE REKREAČNÍ PLAVBY DO VZÁJEMNĚ SOUVISEJÍCÍCH CELKŮ ZPŮSOBILO, ŽE PROJEKTY JSOU PŘIPRAVOVÁNY A ZE STRANY MD SCHVALOVÁNY AD HOC BEZ VZÁJEMNÝCH NÁVAZNOSTÍ A KOORDINACE. TAKOVÝ POSTUP PŘEDSTAVUJE VÝZNAMNÉ RIZIKO NEÚČELNÉHO A NEEFektivního VYNAKLÁDÁNÍ PENĚŽNÍCH PROSTŘEDKŮ NA PROJEKTY S PŘÍNOSY VÁZANÝMI NA DOKONČENÍ JINÝCH PROJEKTŮ, JEJICHŽ REALIZACE JE Z RŮZNÝCH DŮVODŮ ODKLÁDÁNA.

ČR s délkou 9 355 km železničních tratí⁷⁶ má jednu z nejhustších železničních sítí v EU a jejich rekonstrukce jsou dlouhodobě podporovány značným objemem peněžních prostředků, i proto se NKÚ zaměřil v letošním roce na tuto oblast dopravy. V případě KA č. [21/36](#) NKÚ prověřoval, jak MD a SŽ rozdělovaly od roku 2016 do poloviny roku 2021 peněžní prostředky státu i EU určené na rekonstrukce vybraných mimokoridorových železničních tratí. Ke kontrole bylo vybráno 15 z celkových 156 projektů zaměřených na rekonstrukci, modernizaci, optimalizaci, revitalizaci a zvýšení traťové rychlosti. Finanční objem kontrolovaných projektů činil téměř **105 mld. Kč**⁷⁷.

NKÚ poukázal zejména na to, že příprava prioritních projektů nebyla realizována podle časových předpokladů uvedených ve strategických materiálech MD. Opoždění realizace se týkalo i projektů na transevropské dopravní síti (TEN-T), což ohrožuje splnění mezinárodních závazků, tj. provést do roku 2030 modernizaci tratí na hlavní síti TEN-T⁷⁸. Nedostatečná příprava projektů vedla ke změnám koncepce a rozsahu staveb, včetně nárůstu nákladů projektů, a v důsledku toho i ke vzniku rizika nedostatečných zdrojů na krytí těchto nákladů.

73 KA č. 08/19 – *Peněžní prostředky určené na rozvoj a modernizaci vodních cest a přístavů* (KZ byl zveřejněn v částce 1/2009 *Věstníku NKÚ*); KA č. 14/03 – *Peněžní prostředky určené na rozvoj a modernizaci vodních cest a přístavů a na podporu multimodální nákladní přepravy* (KZ byl zveřejněn v částce 4/2014 *Věstníku NKÚ*); KA č. 18/16 – *Rozvoj vodních cest a podpora vodní dopravy* (KZ byl zveřejněn v částce 4/2019 *Věstníku NKÚ*).

74 Celkové částky vynaložené na podporu rozvoje rekreační plavby a osobní lodní dopravy MD samostatně nesleduje s odůvodněním, že vodní cesta je využívána společně nákladní i osobní dopravou.

75 Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, a zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

76 Stav ke dni 31. 12. 2022. Základní charakteristika železniční sítě Správy železnic: *Délka tratí celkem* [online]. Správa železnic, 2022 [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://www.spravazeleznic.cz/o-nas/vse-o-sprave-zeleznic/zeleznice-cr/zeleznicni-sit-v-cr>.

77 Všechny ceny jsou uváděny bez DPH.

78 Cíl stanovený v *Dopravní politice ČR* a v právním předpisu EU, tj. do roku 2030 provést modernizaci tratí na hlavní síti TEN-T. (*Dopravní politika ČR pro období 2014–2020 s výhledem do roku 2050* je základním koncepčním materiálem rekonstrukce železničních tratí a byla schválena usnesením vlády ČR ze dne 12. 6. 2013 č. 449. Dále je cíl stanoven v ustanovení čl. 13 a čl. 19. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1315/2013 ze dne 11. prosince 2013, o hlavních směrech Unie pro rozvoj transevropské dopravní sítě a o zrušení rozhodnutí č. 661/2010/EU).

U jednoho z kontrolovaných projektů SŽ v otevřeném zadávacím řízení na zhotovení projektové dokumentace obdržela tři nabídky, přičemž NKÚ z údajů ve výročních zprávách uchazečů ověřil, že všichni tři uchazeči byli propojeni personálně i majetkově. Nabídkové ceny všech uchazečů byly vyšší než předpokládaná hodnota veřejné zakázky, a to o 17,5–19,2 %.

- Z 15 kontrolovaných projektů splnilo cíle, jako např. zvýšení rychlosti na trati či zkrácení jízdních dob, zatím pouze pět projektů. Dva projekty cíle dosud nesplnily a u zbývajících osmi nebylo možné plnění ověřit, protože nebyly ještě dokončeny. Např. dokončení tratě Praha–Kladno s připojením na Letiště Václava Havla Praha se posunulo o čtyři roky na rok 2029. Náklady na modernizaci dvou etap této tratě stanovila SŽ aktuálně na **42,7 mld. Kč**, což je o **13,1 mld. Kč** více oproti původním předpokladům. Důvodem je mj. změna technického řešení ražených tunelů nebo vznik nových podchodů.
- SŽ nepostupovala jednotně při řešení chyb a nedostatků v projektech, když v některých případech nepostupovala v souladu s uzavřenou smlouvou o dílo a neuplatnila sankce vůči zpracovateli chybné projektové dokumentace. U osmi zadávacích řízení na zhotovitele projektové dokumentace identifikoval NKÚ vzájemné vazby jednotlivých účastníků, což představuje riziko nedostatečného konkurenčního prostředí.

ČR REÁLNĚ HROZÍ NEDODRŽENÍ MEZINÁRODNÍCH ZÁVAZKŮ V BUDOVÁNÍ TRANSEUROPSKÉ ŽELEZNIČNÍ SÍTĚ. MŮŽE ZA TO NEDOSTATEČNÁ PŘIPRAVENOST PROJEKTŮ, ZPOŽĎOVÁNÍM REKONSTRUKCÍ NAVÍC ROSTOU I NÁKLADY NA REALIZACI PROJEKTŮ.

I v roce 2022 NKÚ při kontrolních akcích zjistil mj. přetrvávající problémy spočívající v dlouhé době přípravy dopravních staveb, nerealizaci prioritních staveb a naopak realizaci projektů, které neodpovídají předpokladům stanoveným ve strategických dokumentech sektoru dopravy. Tento přístup neposkytuje záruku účelného a efektivního vynakládání peněžních prostředků státu a EU.

MD plánuje výše uvedené zjištěné nedostatky řešit realizací *Dopravní sektorové strategie, 3. fáze*, kterou předpokládalo předložit vládě k projednání do konce února 2023. Tato strategie má reflektovat změny v legislativních podmínkách, koncepčním a metodickém prostředí, ke kterým došlo od doby zpracování předchozího strategického dokumentu, a bude provázána na disponibilní finanční zdroje. MD v rámci návrhu nápravných opatření mj. uvedlo, že SŽ na základě kontrolního závěru upravila aplikaci smluvních sankcí, tedy v případech, kdy se při realizaci stavby objeví vady projektové dokumentace, SŽ uplatní vůči zpracovateli projektu smluvní sankce.

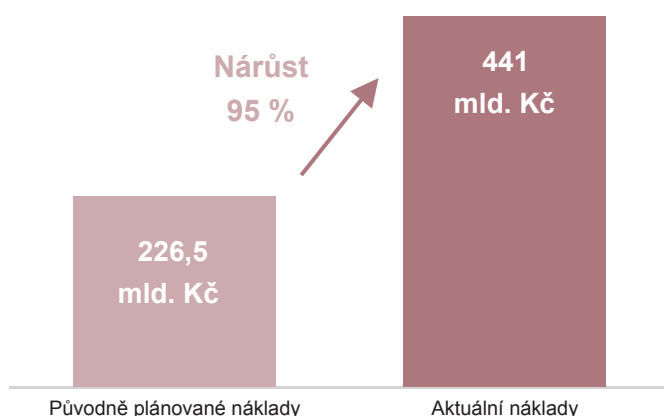

Nedostatky v přípravě a realizaci projektů rozvoje dopravní infrastruktury vedou ke zpoždování a výraznému nárůstu celkových výdajů

PROJEKTY REKONSTRUKCE MIMOKORIDOROVÝCH ŽELEZNIČNÍCH TRATÍ SE VÝZNAMNĚ ZPOŽDUJÍ, ČR TAK REÁLNĚ HROZÍ NEDODRŽENÍ MEZINÁRODNÍCH ZÁVAZKŮ V BUDOVÁNÍ TRANSEVROPSKÉ DOPRAVNÍ SÍTĚ

Původně plánované a aktuální náklady na 59 prioritních projektů

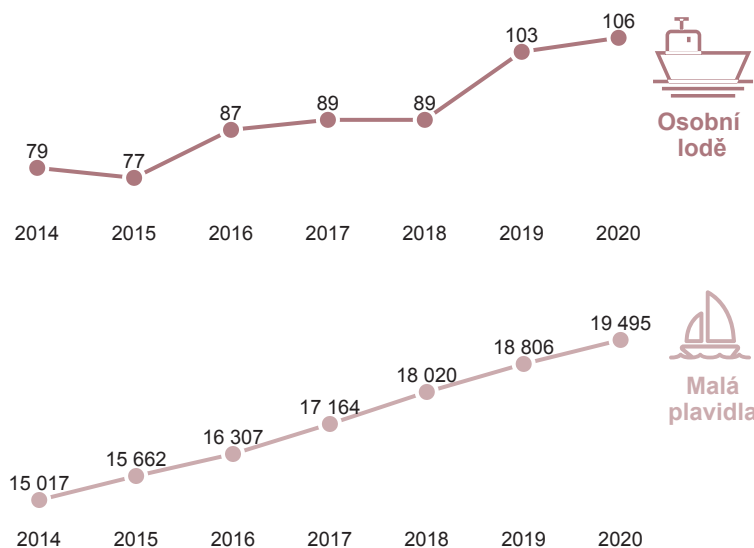

” Zpoždování rekonstrukcí má závažný dopad na růst nákladů. Například na 59 prioritních projektů, které jsou klíčové pro zajištění strategických cílů a mezinárodních závazků, předpokládalo MD v roce 2013 náklady ve výši 226,5 mld. Kč. Aktuálně už však počítá s částkou 441 mld. Kč.

MD NEVYTVOŘILO ÚČINNÝ SYSTÉM ŘÍZENÍ INVESTIC PRO ROZVOJ REKREAČNÍ PLOUVBY A SCHVALOVALO NEDOSTATEČNĚ PŘIPRAVENÉ PROJEKTY, U KTERÝCH DOCHÁZELO K MNOŽSTVÍ ZMĚN, A TUDÍŽ I K ZPOŽDOVÁNÍ, COŽ ZVÝŠOVALO VÝSLEDNÉ NÁKLADY

Počet malých plavidel a osobních lodí evidovaných v rejstřících vedených Státní plavební správou

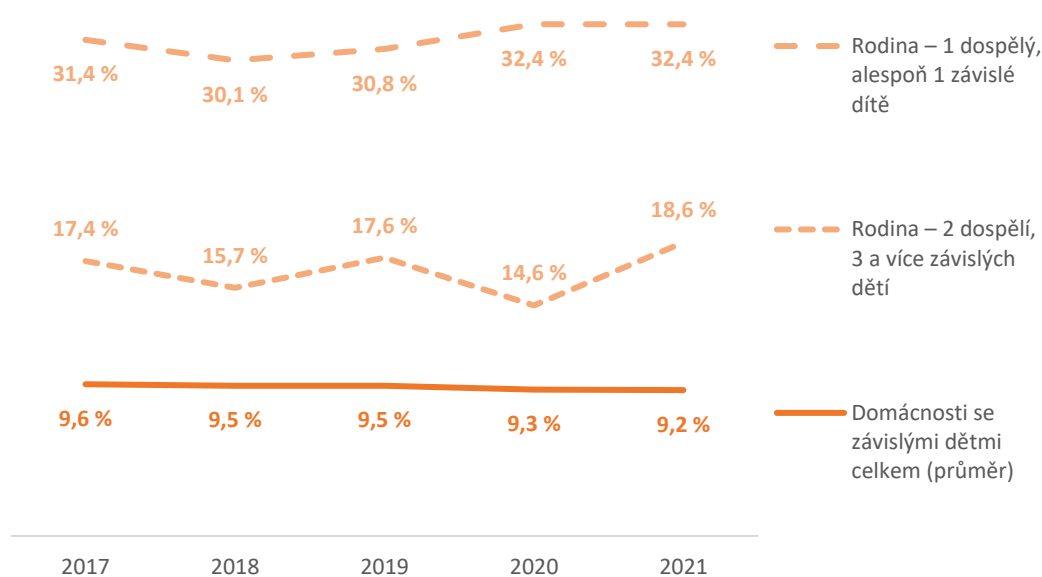

” Zájem o rekreační plavbu sice roste, není však zřejmé, nakolik k tomu přispěly podpořené projekty. MD nestanovilo konkrétní cíle ani ukazatele, podle kterých by bylo možné objektivně vyhodnotit míru pokroku v rozvoji rekreační plavby.

4.5 SOCIÁLNÍ POLITIKA

Aktuální a dlouhodobé trendy v demografickém i ekonomickém vývoji ovlivňují celou společnost. Dochází k proměnám české rodiny, ovlivněna je i bytová politika v ČR. V posledních letech je stále více kladen důraz na flexibilitu práce, podporu bydlení i finanční pomoc rodinám s cílem snížit počty osob ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením. V sociálním a ekonomickém kontextu patří mezi osoby nejvíce ohrožené chudobou rodiny neúplné a vícečetné. Data v grafu č. 18 dokladují, že ačkoliv se průměrné ohrožení chudobou u domácností se závislými dětmi mírně snižovalo, u rodin neúplných a vícečetných docházelo naopak k postupnému nárůstu ohrožení chudobou či sociálním vyloučením.⁷⁹ I z tohoto důvodu NKÚ zaměřoval svou činnost na kontrolu podpor, které mají za cíl předcházet těmto negativním jevům.

Graf č. 18: Míra ohrožení příjmovou chudobou u vybraných domácností se závislými dětmi

Zdroj: ČSÚ.

V roce 2022 NKÚ dokončil v oblasti sociální politiky tři kontrolní akce zaměřené na:

- podporu rodinné politiky (KA č. [21/29](#));
- podporu sociálního bydlení (KA č. [21/08](#));
- podporu sociálních podniků (KA č. [21/22](#)).

V rámci KA č. [21/29](#) se NKÚ zaměřil na podporu rodinné politiky poskytovanou z operačního programu *Zaměstnanost /OPZ/* a národního dotačního titulu */NDT/ Rodina*, ze kterých MPSV poskytlo téměř **9 mld. Kč⁸⁰**.

79 Více socioekonomických informací o stavu rodin v ČR je uvedeno v interaktivním zobrazení dat obsažených v KA č. 21/29, které je dostupné zde: <https://www.nku.cz/scripts/detail.php?id=12728>.

80 Na podporu rodin byly z operačního programu *Zaměstnanost 2014–2020* k 31. 12. 2021 vynaloženy peněžní prostředky ve výši 8,6 mld. Kč. V rámci národního dotačního titulu *Rodina* byly na podporu rodin v letech 2018–2020 vyplaceny peněžní prostředky ve výši 0,3 mld. Kč.

Systém podpory byl v rámci OPZ nastaven tak, aby příjemci vyčerpali maximální objem peněžních prostředků. Dle zjištění NKÚ současně MPSV nemělo přehled o reálných dopadech projektů, neboť sledovalo především počet podpořených účastníků projektů, nikoliv kvalitativní přínosy podpory pro osoby z cílové skupiny. NKÚ současně vyhodnotil, že peněžní prostředky SR a EU vynaložené na kontrolované projekty zaměřené na podporu rodinné politiky přispěly ke zlepšení situace osob z cílových skupin v menší míře, než sami příjemci podpory předpokládali. Dlouhodobé dopady ukončených kontrolovaných projektů jsou pouze dílčí, nebo nejsou prokazatelné. Obdobná situace byla u NDT *Rodina*, který má přispívat k předcházení nežádoucích situací, jako je např. rozpad rodiny či odebrání dětí. Zde MPSV nestanovilo konkrétní cíle a indikátory, jejichž prostřednictvím by bylo možné sledovat a vyhodnocovat jeho přínosy, a tím nevytvořilo podmínky pro účelné vynakládání peněžních prostředků SR.

- U příjemců podpory NKÚ zkontroloval 10 projektů, na které bylo vynaloženo **217 mil. Kč**. Tyto projekty měly za cíl zlepšit situaci osob pečujících o děti do 15 let a také těch, které jsou ohroženy sociálním vyloučením. Projektů se zúčastnilo takřka **3 tisíce** osob, z toho **91 %** byly ženy. Průměrné náklady na podporu každé osoby činily v kontrolovaných projektech **přibližně 102 tis. Kč**. Současně NKÚ zjistil, že vynaložené prostředky přispěly ke zlepšení situace těchto osob v menší míře, než sami příjemci podpory předpokládali. Dlouhodobé dopady podpory byly pouze dílčí, nebo nebyly prokazatelné.

U 179 z 331 (tj. 54 %) ukončených projektů na podporu rodinné politiky s celkovými výdaji ve výši 495 mil. Kč nebylo dosaženo stanoveného dílčího cíle, tedy získání kvalifikace pro účastníky projektů. NKÚ vyhodnotil, že peněžní prostředky, které měly účastníkům pomoci k získání kvalifikace, nebyly u těchto projektů vynaloženy účelně.

NKÚ UPOZORŇUJE ŽE, KONCEPCE RODINNÉ POLITIKY Z ROKU 2017⁸¹ NEPOSKYTUJE DOSTATEČNOU OPORU PRO ÚČELNÉ VYNAKLÁDÁNÍ PENĚŽNÍCH PROSTŘEDKŮ SR A EU V OBLASTI PODPORY RODINNÉ POLITIKY. MPSV V NÍ NESTANOVIL ŽÁDNÉ KONKRÉTNÍ, MĚRITELNÉ A ČASOVĚ OHRANIČENÉ CÍLE A OPATŘENÍ ANI INDIKÁTORY PRO JEJICH HODNOCENÍ. FINANČNÍ DOPADY PLNĚNÍ OPATŘENÍ KONCEPCE NA SR NAVÍC SLEDOVALO MPSV POUZE V OMEZENÉ MÍŘE.

NKÚ provedl v rámci KA [21/08](#) kontrolu nastavení a realizace poskytované podpory sociálního bydlení z IROP a prověřil, zda tato podpora přispěla k zajištění přiměřené dostupnosti bydlení v oblasti sociálního bydlení. Tato kontrolní akce navazovala na předchozí kontroly NKÚ zaměřené na bytovou politiku⁸², které přinesly informace o neuspokojivém stavu v zacílení a vyhodnocování poskytnutých podpor, či neexistenci zákona o sociálním bydlení, na které mělo MMR reagovat nápravnými opatřeními.

Výsledky kontroly ukázaly, že MMR nezajistilo pořízení původně plánovaných 5 000 sociálních bytů. V případě úspěšného dokončení realizovaných projektů do roku 2023 bude vybudováno pouze 2 212 bytů. Nízký zájem o podporu byl mj. způsoben právě tím, že v době nastavení podpory ani v době kontroly NKÚ, nebyla vymezena práva a povinnosti subjektů realizujících sociální bydlení. Zejména pak obce neměly jasně vymezenou roli v této oblasti, což negativně ovlivnilo jejich zájem o podporu. I proto MMR snížilo celkovou alokaci ze 7,5 mld. Kč. na cca 4,5 mld. Kč. Ze zjištění NKÚ je navíc zřejmé, že nejméně třetina peněžních prostředků nebude vyčerpána.

Příjemci i přes získání rozhodnutí o poskytnutí dotace předčasně ukončili (do doby ukončení kontroly NKÚ) realizaci celkem 76 projektů, v nichž mělo být pořízeno 522 sociálních bytů.

81 Koncepce byla schválena usnesením vlády ČR ze dne 18. září 2017 č. 654, ve kterém vláda ČR dále uložila MPSV související úkoly.

82 KA č. 15/18 – Peněžní prostředky určené na podporu bydlení (KZ byl zveřejněn v části 3/2016 *Věstníku NKÚ*) a KA č. 17/02 – Podpora sociálního bydlení jako součást politiky sociálního začleňování (KZ byl zveřejněn v části 3/2018 *Věstníku NKÚ*).

- MMR při výběru projektů nezohledňovalo náklady v přepočtu na podpořený byt, lůžko nebo osobu využívající sociální bydlení, ani nestanovilo žádné jiné kritérium pro vyhodnocení přínosu vynaložené podpory. Nemůže tak vyhodnotit skutečný měřitelný dopad poskytnuté podpory na zvyšování kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi, což byl cíl podpory. MMR též nemělo údaje o všech dostupných bytech určených pro sociální bydlení ani aktuální údaje o potřebném počtu bytů k zajištění sociálního bydlení.

PRO ZAJIŠTĚNÍ PŘIMĚŘENÉ DOSTUPNOSTI BYDLENÍ V OBLASTI SOCIÁLNÍHO BYDLENÍ JE NUTNÉ NEJEN ODSTRANIT PRÁVNÍ NEJISTOTU PLYNOUCÍ Z ABSENCE ZÁKONA O SOCIÁLNÍM BYDLENÍ, ALE TÉŽ ZNÁT SKUTEČNOU POTŘEBU BYTŮ K ZAJIŠTĚNÍ SOCIÁLNÍHO BYDLENÍ.

Na základě výsledků této kontrolní akce vláda uložila MMR realizovat opatření k nápravě. V této souvislosti MMR deklarovalo, že:

- předloží vládě v říjnu 2023 návrh zákona o podpoře v bydlení, který nabídne obcím soubor volitelných nástrojů, jež umožní řešit situaci obyvatel v souladu s jejich potřebami;
- ve spolupráci s Českým statistickým úřadem, MPSV a Technologickou agenturou ČR do konce roku 2024 navrhne a pilotně ověří systém jednotné evidence bytů k sociálním účelům;
- pro IROP na období 2021–2027 nastaví podmínky pro příjemce podpory tak, aby byly jasně definované jeho povinnosti nejen v době udržitelnosti projektu, ale i po celou dobu poskytování služby obecného hospodářského zájmu.

NKÚ při KA č. [21/22](#) prověřil, zda peněžní prostředky SR a EU určené na podporu sociálních podniků byly poskytovány a čerpány účelně, efektivně a v souladu s právními předpisy. Na uvedenou podporu MPSV a MMR vynaložily téměř **1 mld. Kč** v rámci operačních programů *Zaměstnanost 2014–2020* a IROP.

Jako neefektivní NKÚ vyhodnotil jeden z projektů na sociální podniky, v jehož rámci příjemce nakoupil technologii na výrobu sladové limonády za téměř 800 tis. Kč. Prodal však jen 2 % plánovaného množství a utržil pouze 5 % plánovaných tržeb. Navíc nevytvořil ani stanovený počet pracovních úvazků. CRR při své kontrole tuto skutečnost zjistilo, ale vůči příjemci neuplatnilo žádné sankce.

Kontrolní akce odhalila nedostatky v nastavení, řízení a realizaci obou operačních programů na straně poskytovatelů i příjemců podpory, které významně snižovaly účelnost a efektivnost poskytovaných a čerpaných peněžních prostředků. Polovinu z kontrolovaných projektů NKÚ vyhodnotil jako omezeně účelnou a efektivní či zcela neúčelnou, resp. neefektivní. Ukázalo se také, že naprostá většina prověřených podniků nedosahuje ekonomických předpokladů obsažených v podnikatelských plánech. Sociální podniky často vznikaly s významnou personální vazbou na jejich předpokládané odběratele a dodavatele. Motivací k jejich vzniku tak byly v některých případech spíše ekonomické výhody, které z podpory plynuly, než samotná snaha pomoci sociálně ohroženým skupinám. Principy sociálního podnikání stanovily MPSV a MMR nejednoznačně a bez minimální úrovně nutné pro jejich plnění, proto nebylo možno věrohodně ověřit jejich naplňování.

- V případě IROP zjistil NKÚ významný systémový nedostatek spočívající v proplácení nezpůsobilých výdajů příjemců na nákup nemovitostí od osob blízkých.
- Další systémový nedostatek z pohledu efektivnosti poskytované podpory spočívá v tom, že MPSV i MMR ani u jednoho z operačních programů nestanovily maximální výši podpory na jednoho účastníka, resp. na vytvoření jednoho pracovního úvazku. To vedlo k tomu, že byly podpořeny projekty, u kterých intenzita podpory významně převyšovala průměr operačních programů. V jednom případě činily roční náklady na jeden pracovní úvazek až **1 mil. Kč**.

NKÚ DÁLE UPOZORŇUJE, ŽE BEZ ADEKVÁTNÍCH ÚPRAV PRINCIPŮ SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ, KTERÝMI BUDOU ODSTRANĚNY JEJICH NEDOSTATKY A SLABÁ MÍSTA IDENTIFIKOVANÁ KONTROLOU NKÚ, NENÍ MOŽNÉ PRINCIPUÁLNĚ PŘEDEJÍT TOMU, ABY SE SNÍŽENÁ HODNOCENÍ ÚČELNOSTI A EFEKTIVNOSTI POSKYTOVANÉ PODPORY NEOPAKOVALA I V BUDOUCNOSTI.

Na základě uvedených skutečností zjištěných kontrolou MPSV a MMR deklarovaly provedení následujících opatření:

- MPSV pro výzvy OPZ+ (2021–2027) upravilo indikátorovou soustavu a nastavilo kvantifikované cíle se záměrem získat nový ucelený pohled na intervenci a její dopady.
- MMR zahájilo v prosinci 2021 mimořádnou kontrolu dodržení podmínek „zákazu koupě nemovitostí od osob blízkých“ u všech projektů zaměřených na podporu sociálního podnikání.
- Posouzení hospodárnosti a efektivity projektu bude v OPZ+ součástí výstupu hodnotící komise. Zároveň MPSV snížilo maximální objem investičních prostředků z 50 % na 25 % vůči přímým nákladům projektu.

Dopady předešlých kontrol v sociální oblasti

NKÚ v rámci KA č. **20/12**⁸³ zaměřené na programy protidrogové politiky poukázal na nedostatky při poskytování a administraci dotací. V návaznosti na tyto zjištěné nedostatky se Úřad vlády ČR zavázal mj. k optimalizaci a zprůhlednění procesu poskytování dotací, omezí tak např. nesystémová mimořádná dotační řízení a více dohlédne na účelné použití poskytnutých prostředků.

NKÚ považuje centralizaci poskytované podpory v rámci protidrogové politiky směrem k Úřadu vlády ČR za krok vedoucí k zefektivnění procesů a snížení administrativní zátěže pro žadatele o dotace v této oblasti.

83

KA č. 20/12 – *Peněžní prostředky státu poskytované na programy protidrogové politiky* (KZ byl zveřejněn v částce 3/2021 *Věstníku NKÚ*).

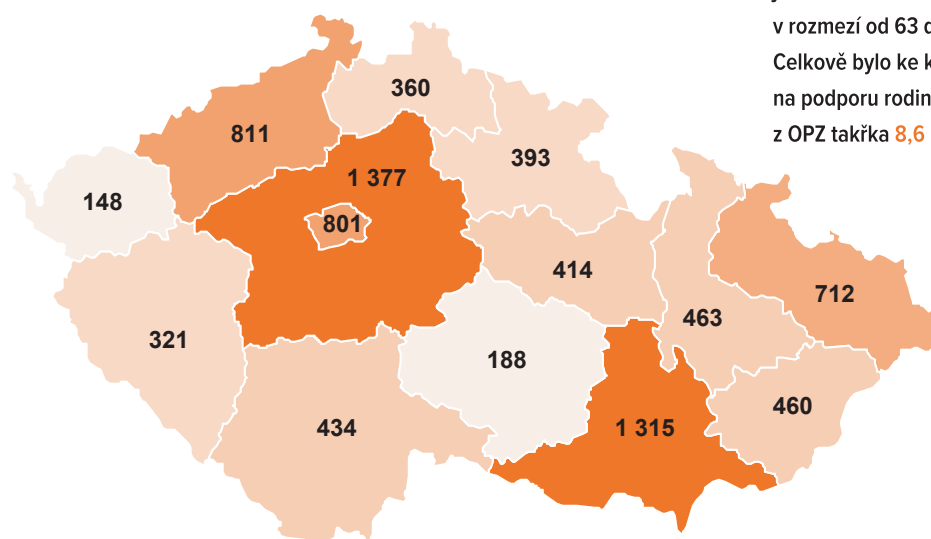

Odpovědná ministerstva **nevyhodnocovala dostatečně skutečný přínos** prostředků vynakládaných na sociální oblast

MPSV NESLEDOVALO KVALITATIVNÍ PŘÍNOSY PROSTŘEDKŮ VYNALOŽENÝCH NA PODPORU RODIN A SOUČASNĚ V NĚKTERÝCH PŘÍPÁDECH NEMĚLO PŘEHLED, JAK REÁLNĚ TYTO PENÍZE POTŘEBNÝM OSOBÁM POMOHLY

Výdaje na projekty OPZ zaměřené na podporu rodinné politiky v ČR (v mil. Kč)

Průměr proplacených výdajů na jednoho účastníka se pohyboval v rozmezí od 63 do 121 tis. Kč. Celkově bylo ke konci roku 2021 na podporu rodin vyčerpáno z OPZ takřka **8,6 mld. Kč**

NEDOSTATKY V NASTAVENÍ A ŘÍZENÍ SYSTÉMU NA PODPORU SOCIÁLNÍCH PODNIKŮ VÝZNAMNĚ SNIŽOVALY ÚČELNOST A EFEKTIVNOST VYNALOŽENÝCH PENĚŽNÍCH PROSTŘEDKŮ

Souhrnný výsledek hodnocení posuzovaných 16 projektů

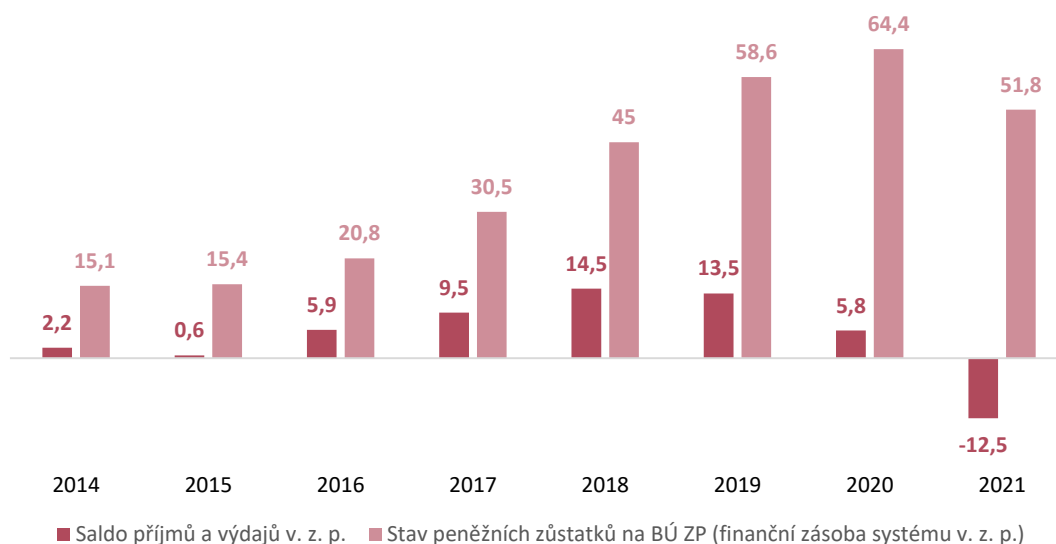
Naprostá většina prověřených podniků nedosahovala ekonomických předpokladů obsažených v podnikatelských plánech. **Dotace přitom mnohdy ekonomicky pomáhaly jen svým příjemcům. Například jeden z příjemců dotace použil prostředky ve výši téměř 2,9 mil. Kč na nákup nemovitosti od rodinného příslušníka.**

4.6 ZDRAVOTNICTVÍ

Jednou z významných priorit státu by měla být dlouhodobá udržitelnost financování zdravotnictví a zlepšování systému zdravotní péče. V České republice jsou výdaje na zdravotnictví hrazeny především z veřejných zdrojů, a to platbami ze systému veřejného zdravotního pojištění, které jsou ovlivněny aktuálním vývojem ekonomiky. NKÚ ve svých stanoviscích k SZÚ opakovaně poukazuje na problematiku finanční udržitelnosti a odolnosti systému veřejného zdravotního pojištění /v. z. p./ vůči případným vlivům souvisejících s demografickým vývojem či poklesem ekonomiky.

Systém v. z. p. se po sedmiletém období přebytkového hospodaření dostal v roce 2021 do záporného salda hospodaření ve výši **12,5 mld. Kč**. Meziročně se tak saldo zhoršilo o **18,3 mld. Kč**. Současně s tím došlo ke snížení zůstatků na běžných účtech zdravotních pojišťoven na **51,8 mld. Kč**, což je přes **12 %** celkových výdajů systému (viz graf č. 19).

Graf č. 19: Vývoj ukazatelů systému veřejného zdravotního pojištění v letech 2014–2021 (v mld. Kč)

Zdroj: hodnocení vývoje systému veřejného zdravotního pojištění, které každoročně předkládá MZd vládě ČR.

V roce 2021 příjmy systému veřejného zdravotního pojištění činily **407,1 mld. Kč** a v meziročním srovnání vzrostly o **49,1 mld. Kč**. Výdaje dosáhly téměř **419,6 mld. Kč**, meziroční nárůst činil rekordních **67,4 mld. Kč**. Významný vliv na růst příjmů mělo zejména navýšení pojistného za státní pojištěnce. V roce 2021 ČR zaplatila na pojistném za státní pojištěnce rekordních **126,3 mld. Kč**. Tímto navýšením plateb za ekonomicky neaktivní osoby stát sice pomohl stabilizovat příjmy systému v. z. p., zároveň ale došlo k vyššímu zatížení státního rozpočtu. NKÚ ve svém stanovisku k SZÚ upozornil, že v roce 2022 došlo ke snížení plateb za státní pojištěnce, a dá se očekávat pokles výběru pojistného o **14 mld. Kč**, což v souvislosti se zhoršující se ekonomickou situací, uprchlickou krizí a nejistotou ohledně pandemie covidu-19 způsobuje silnou nepředvídatelnost systému v. z. p.

BUDOUCÍ VÝVOJ HOSPODAŘENÍ ZDRAVOTNÍCH POJIŠŤOVEN SMĚRUJE K VÝRAZNÝM DEFICITŮM, NEBOŽ VÝDAJE NA ZDRAVOTNÍ PÉČI ROSTOU VYŠŠÍM TEMPEM NEŽ PŘÍJMY. PŘÍJMY JSOU VŠAK NAVYŠOVÁNY ZEJMÉNA PLATBAMI ZA STÁTNÍ POJIŠTĚNCE, ČÍMŽ VZNIKÁ STÁLE VĚTŠÍ ZÁVISLOST PŘÍJMŮ NA STÁTNÍM ROZPOČTU. MOŽNÝMI DŮSLEDKY NEDOSTATKŮ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ V SYSTÉMU V. Z. P. MŮŽE BÝT OMEZENÍ DOSTUPNOSTI ZDRAVOTNÍ PÉČE A SNÍŽENÍ KVALITY POSKYTOVANÉ PÉČE.

Hospodaření s veřejnými zdroji ve zdravotnictví je opakovaně předmětem kontrolní činnosti NKÚ. V roce 2022 se zaměřil na:

- hospodaření Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky (KA č. [20/24](#));
- humanizaci psychiatrické péče (KA č. [21/17](#));
- podporu infrastruktury regionální zdravotní péče (KA č. [22/04](#)).

Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky /VZP ČR/ je z hlediska příjmů a výdajů v systému zdravotního pojištění finančně nejvýznamnější institucí a v roce 2021 měla registrováno více než polovinu všech pojištěnců v ČR. NKÚ při KA č. [20/24](#) prověřil, zda tato pojišťovna v letech 2018 až 2019 využívala prostředky z vybraného pojistného na veřejné zdravotní pojištění účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

VZP ČR v několika případech nevhodně a neúčelně využívala prostředky z vybraného pojistného na veřejné zdravotní pojištění, chybovala při čerpání fondu prevence a nepostupovala v souladu s právními předpisy, které upravují oblasti pojistného na veřejné zdravotní pojištění, veřejných zakázek, účetnictví, registru smluv a vnitřního kontrolního systému. Nejvýznamnější nedostatky odhalil NKÚ u fondu prevence, kdy VZP ČR v několika případech postupovala netransparentně nebo diskriminačně a nezachovala k pojištěncům rovný přístup. V jiném případě hradila projekty, které dle zákona hradit neměla⁸⁴. Dlouhodobě také nedostatečně spravovala pohledávky, což svědčí o systémovém problému, jelikož na něj NKÚ upozornil již při své kontrole v roce 2010⁸⁵. Pokud by měla VZP ČR dostatečně funkční vnitřní kontrolní systém, mohla některým z uvedených problémů předejít.

VZP ČR za léta 2018 a 2019 zaplatila za přímošské ozdravné pobyty dětí v projektu s názvem Mořský koník téměř 59 mil. Kč dodavatel, kterého měla z výběrového řízení vyloučit. Přestože při inspekci zjistila, že uvedl nepravdivé údaje, uzavřela s ním následně smlouvu.

- VZP ČR z fondu prevence částečně hradila minimálně dva pilotní projekty za více než **1,3 mil. Kč**, ačkoliv nesloužily k odhalování či předcházení závažných onemocnění. NKÚ vyhodnotil tyto prostředky jako neúčelně a nevhodně vynaložené, neboť se jednalo o skryté financování výzkumu a vývoje ve zdravotnictví. VZP ČR také nevymáhala včas dlužné pojistné a penále v celkové výši více než **13 mil. Kč**. Dále NKÚ upozornil na skutečnost, že VZP ČR od předchozí KA č. 09/29 nezjedнала nápravu v oblasti provádění dokladových inventur pohledávek veřejného zdravotního pojištění. Vedla např. zaniklé a nevymahatelné pohledávky staré až 25 let; v roce 2019 se jednalo pohledávky za téměř **20 mil. Kč**.

V průběhu let 2010–2019 VZP ČR neoprávněně proplatila zdravotnickým zařízením 672 tis. Kč za výkony spojené s úmrtím u 362 žijících pojištěnců.

NKÚ PŘI TÉTO KONTROLE IDENTIFIKOVAL MOŽNÉ ÚSPORY NA STRANĚ VÝDAJŮ VZP ČR A UPOZORNIL NA MOŽNOSTI NAVÝŠENÍ JEJÍCH PŘÍJMŮ, A TO NAPŘÍKLAD DŮSLEDNOU SPRÁVOU POHLEDÁVEK. TO BY SOUČASNĚ MOHLO PŘÍSPĚT KE ZLEPŠENÍ HOSPODAŘENÍ S PROSTŘEDKY V. Z. P.

84 Zákon České národní rady č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky.

85 KA č. 09/29 – *Prostředky vybírané na základě zákona ve prospěch Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky* (KZ byl zveřejněn v částce 1/2011 *Věstníku NKÚ*).

NKÚ kladně hodnotí, že VZP ČR v reakci na zjištění ještě v průběhu kontroly přijala některá opatření. Například:

- Zavedla řadu kontrolních mechanismů u zjišťování stavu pojištěnců, tak aby nedocházelo k platbám za výkony spojené s úmrtím u žijících pojištěnců.
- V oblasti vymáhání pohledávek VZP ČR zavedla automatické sledování promlčecích lhůt pro vymáhání dlužného pojistného a penále. Dále také nastavila kontrolní mechanismus pro zjišťování zániku či fúze plátců pojistného na veřejné zdravotní pojištění.
- VZP ČR se zavázala k provedení aktualizace vnitřních předpisů tak, aby došlo ke zlepšení v nastavení vnitřního kontrolního systému, a tedy i ke zlepšení výběru peněžních prostředků v systému veřejného zdravotního pojištění.

V oblasti zdravotnictví NKÚ zaměřil svoji pozornost také na to, jak MZd (dva programy)⁸⁶ a MMR (dvě výzvy)⁸⁷ poskytováním dotací v oblasti humanizace psychiatrické péče naplňují jeden z významných pilířů probíhající reformy péče o duševní zdraví. NKÚ při KA č. 21/17 prověřil vybrané investiční projekty, které byly zaměřeny jak na deinstitucionalizaci psychiatrické péče, tak na podporu rozvoje a obnovy materiálně technické základny psychiatrických nemocnic. Na tyto projekty MZd a MMR v letech 2016–2020 poskytly více než **2,8 mld. Kč**. Kontrola probíhala také u dvou příjemců podpory, tj. Fakultní nemocnice /FN/ Brno a FN Ostrava.

MZd proplatilo formou dotace FN Brno nezpůsobilé výdaje za více než 50 mil. Kč a tím tuto nemocnici neoprávněně zvýhodnilo oproti ostatním.

NKÚ vyhodnotil vynaložené peněžní prostředky na jím kontrolované projekty jako účelné. Kontrola dále ukázala, že MMR jako řídicí orgán IROP přeneslo odpovědnost za průběžnou kontrolu plnění podmínek u vybraných příjemců podpory⁸⁸ na MZd, které investiční projekty předfinancovalo ze státního rozpočtu. MMR ale provádí kontrolu stanovených podmínek a uhradí způsobilé výdaje projektů až po jejich ukončení, resp. po ukončení etapy projektu. V případě nesrovnalostí ze strany příjemce nebude dotace z prostředků Evropské unie v celkové výši 913 mil. Kč proplacena, ačkoli MZd již vynaložilo výdaje ze státního rozpočtu. MMR také nestanovilo vhodné indikátory, aby bylo možno vyhodnotit skutečný přínos vynaložených prostředků na deinstitucionalizaci psychiatrické péče.

- Kontrolní činnost MZd na úrovni správce programu byla neúčinná, nefunkční a pouze formální. Např. MZd rozhodlo o poskytnutí dotace u dvou projektů v celkové výši **více než 1,1 mld. Kč**, přestože projektové záměry obsahovaly nedostatky. Dokonce si svými vnitřními předpisy významně omezilo možnost výkonu monitorovacích návštěv u financovaných projektů. NKÚ též poukázal na malý zájem příjemců o podporu aktivit souvisejících s centry duševního zdraví, což dokládá fakt, že tyto projekty tvořily jen necelých **21%** z celkového počtu podpořených projektů.

MMR DOSTATEČNĚ NEVYHODNOCOVALO, ZDA DOTACE SKUTEČNĚ VEDLY KE ZVÝŠENÍ DOSTUPNOSTI A KVALITY POSKYTOVANÉ PSYCHIATRICKÉ PÉČE, STEJNĚ JAKO KE ZVÝŠENÍ ÚSPĚŠNOSTI ZAČLEŇOVÁNÍ LIDÍ S DUŠEVNÍM ONEMOCNĚNÍM DO SPOLEČNOSTI. KONTROLNÍ ČINNOST POSKYTOVATELŮ DOTACÍ (MZD A MMR) NEPROBÍHALA V SOULADU S PRÁVNÍMI PŘEDPISY.

86 Program č. 135 03 – Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny státních léčebných ústavů a program č. 135 11 – Předfinancování IROP.

87 Výzvy Integrovaného regionálního operačního programu: výzva č. 54 – Deinstitucionalizace psychiatrické péče a výzva č. 75 – Deinstitucionalizace psychiatrické péče II.

88 Příspěvkové organizace MZd, např. fakultní nemocnice.

Na základě zjištěných a vyhodnocených nedostatků z KA č. [21/17](#) se MZd a MMR zavázalo k přijetí řady opatření:

- **MMR již upravilo pro programové období 2021–2027 indikátorovou soustavu a doplnilo ji o nový indikátor. Ten kromě podpořené kapacity měří i skutečný počet uživatelů.**
- **MZd ve spolupráci s MMR upravilo znění podmínek řídicí dokumentace pro projekty příspěvkových organizací MZd financovaných z IROP tak, aby bylo jednoznačně definováno financování nezpůsobilých výdajů.**
- **MZd upraví jak znění metodiky kontroly projektů PO MZd a OSS MZd financovaných z IROP, tak u národních investičních programů upraví výkon veřejnosprávních kontrol formou vydání metodického pokynu.**

V uplynulém roce se NKÚ v oblasti zdravotnictví také zaměřil na podporu infrastruktury regionální zdravotní péče (KA č. [22/04](#)), na niž MMR v letech 2015 až 2022 v rámci IROP vynaložilo celkem cca **7,5 mld. Kč**.

Při kontrole pořízování zdravotnického vybavení ve vybraných projektech NKÚ zjistil, že naprostá většina peněžních prostředků byla čerpána účelně a hospodárně. Pořízené vybavení přispívalo ke kvalitativnímu zlepšení poskytované regionální zdravotní péče a příjemci čerpali peněžní prostředky v souladu s právními předpisy. NKÚ nicméně zjistil nedostatky, ze kterých vyplývají rizika pro naplnění stanoveného cíle podpory⁸⁹. Některé nemocnice nepostupovaly zcela hospodárně, když pořizovaly zbytečně drahé či nadbytečné vybavení.

Nákupy zdravotnického vybavení tří nemocnic v celkové výši přes 27 mil. Kč vyhodnotil NKÚ jako omezeně hospodárné (i účelné). Jednalo se o nákup druhého anesteziologického přístroje k magnetické rezonanci, ačkoliv nemocnice již jedním disponovala a vzhledem k nízkému využití byl pro její potřeby dostačující. Další dvě nemocnice nakoupily nepřiměřené množství operačních stolů s vysokou nosností (více než 360 kg).

- MMR při přípravě podmínek pro předložení a hodnocení žádostí o dotaci na podporu návazné zdravotní péče zcela opomenulo problém regionální nerovnosti v kvalitě a dostupnosti zdravotní péče, který chtělo pomocí podpory řešit. Bez přesunu peněžních prostředků z jiného OP až necelé dva roky před koncem programového období 2014–2020 by nebyla podpora vůbec poskytnuta například Pardubickému kraji, což by mělo oproti stanovenému cíli opačný efekt. Vlivem poskytnuté podpory mělo také dojít ke snížení počtu akutních lůžek návazné zdravotní péče, avšak průběžně vykazované hodnoty vypovídají o opaku a není pravděpodobné, že tohoto cíle bude dosaženo. Oproti roku 2014 došlo k mírnému nárůstu o cca **0,5 %**, proto NKÚ nepovažuje za pravděpodobné, že do konce roku 2023 bude dosaženo plánovaného snížení kapacity akutních lůžek návazné zdravotní péče o **13 %**.

89

Cílem je dle programového dokumentu IROP zlepšení systému funkční a udržitelné péče podporující sociální začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením v důsledku jejich zdravotního stavu, dále zlepšení dostupnosti zdravotních služeb (tj. problém regionální nerovnosti v kvalitě a dostupnosti vysoce specializované a návazné zdravotní péče) a zkrácení doby pobytu pacientů mimo přirozené prostředí a doby pracovní neschopnosti.

NKÚ VYHODNOTIL, ŽE POŘÍZENÉ ZDRAVOTNICKÉ VYBAVENÍ BYLO PŘÍNOSNÉ PRO ZLEPŠENÍ POSKYTOVÁNÍ REGIONÁLNÍ ZDRAVOTNÍ PÉČE. AVŠAK CÍL KONCENTROVAT NÁVAZNOU ZDRAVOTNÍ PÉČI A TÍM VE VÝSLEDKU SNÍŽIT POČET LŮŽEK V RÁMCI VYSOCE SPECIALIZOVANÉ A NÁVAZNÉ ZDRAVOTNÍ PÉČE SE NEDAŘILO NAPLNIT. MMR NESLEDOVALO VÝSLEDKY POSKYTNUTÉ PODPORY, S VÝJIMKOU KONCENTRACE NÁVAZNÉ ZDRAVOTNÍ PÉČE, A NEVYHODNOCOVALO PŘÍNOSY PRO PACIENTY VYSOCE SPECIALIZOVANÉ A NÁVAZNÉ ZDRAVOTNÍ PÉČE.

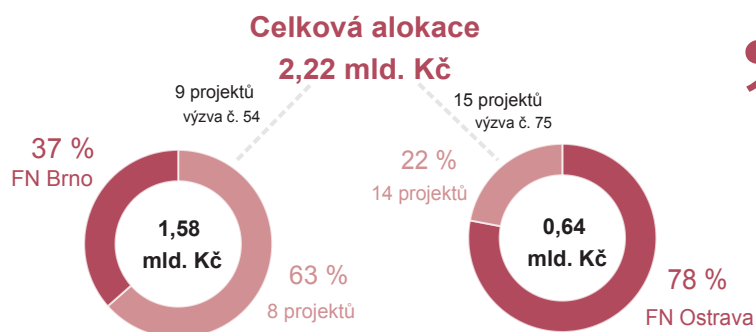

Odpovědné orgány nevyhodnocovaly dostatečně skutečné dopady podpor na oblast zdravotnictví

MMR A MZD VYNAKLÁDALY PENĚŽNÍ PROSTŘEDKY NA KONTROLOVANÉ PROJEKTY ÚČELNĚ, ALE NEBUDE MOŽNÉ POSODIT JEJICH SKUTEČNÝ DOPAD NA DEINSTITUCIONALIZACI PSYCHIATRICKÉ PÉČE

Dotace poskytnuté z Evropského fondu pro regionální rozvoj a SR v letech 2016–2020 na podporu 24 projektů

Skutečný dopad nebude dle NKÚ možné vyhodnotit, protože MMR nastavilo pouze jediný specifický programový indikátor výsledku "průměrná délka hospitalizace v institucích dlouhodobé psychiatrické péče" a v jeho rámci sleduje data jen pro úzce vymezenou část cílové skupiny

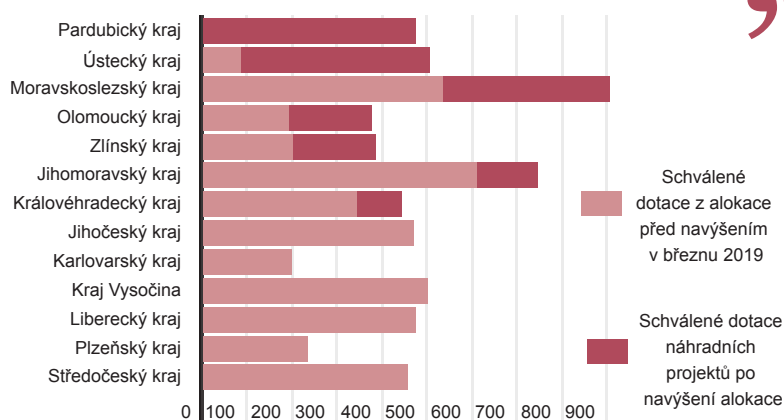
Selhání vnitřního kontrolního systému

- MZd postupovalo v rozporu se všemi podmínkami a pravidly financování programu, když uhradilo nezpůsobilé výdaje ve výši cca 50 mil. Kč formou dotace, tím neoprávněně zvýhodnilo jednoho příjemce (FN Brno).
- MMR nezajistilo splnění všech podmínek u žadatele o dotaci (FN Ostrava), neboť žadatel nepředložil platné stavební povolení.

MMR NEPROVEDLO VYHODNOCENÍ ÚČINKŮ POSKYTNUTÉ PODPORY REGIONÁLNÍ ZDRAVNÍ PÉČE. PODPORA NÁVAZNÉ ZDRAVNÍ PÉČE BEZ DODATEČNÝCH ZDROJŮ BY NEPŘÍSPĚLA KE SNÍŽENÍ REGIONÁLNÍCH ROZDÍLŮ

Schválené dotace ze zdrojů EFRR před navýšením alokace pro návaznou zdravotní péči a dotace pro náhradní projekty po navýšení alokace v březnu 2019 (v mil. Kč)

Bez přesunu peněžních prostředků z jiného operačního programu až necelé dva roky před koncem programového období 2014–2020 by nebyla podpora vůbec poskytnuta například Pardubickému kraji, což by mělo opačný efekt oproti stanovenému cíli vyrovnat regionální rozdíly v kvalitě a dostupnosti poskytovaných zdravotních služeb.

4.7 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

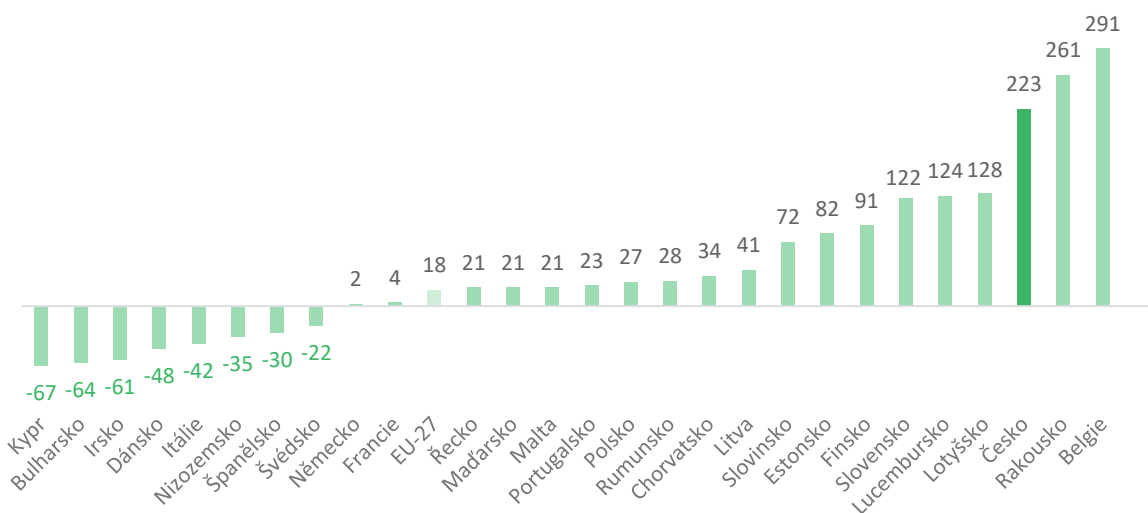
Ambicí nejen ČR ale i celé EU v oblasti životního prostředí je uchovat kvalitu života i pro budoucí generace. Způsob vývoje lidské společnosti, v minulosti zaměřený zejména na ekonomický růst, má však za následek degradaci životního prostředí a zhoršení podmínek k životu. Proto je tak důležité klást důraz na udržitelný rozvoj společnosti, o což se ČR snaží prostřednictvím *Státní politiky životního prostředí 2030 /SPŽP 2030/*, resp. dosažením *Cílů udržitelného rozvoje 2030*. Mezi hlavní tematické oblasti mj. patří kromě ochrany přírody a krajiny také klimaticky neutrální a oběhové hospodářství. Naplňování cílů v těchto oblastech by mělo vést ke zlepšení stavu přírody a krajiny, dosažení udržitelného hospodaření, a k transformaci na oběhové a klimaticky neutrální hospodářství. Snahou NKÚ při systematickém prověřování této oblasti je odpovědět na otázku, zda stát plní výše uvedené cíle tak, aby zajistil udržitelné kvalitní prostředí pro život svých občanů.

V roce 2022 se NKÚ zaměřil na dvě již zmíněné priority SPŽP 2030. Prostřednictvím dvou kontrolních akcí prověřil:

- realizaci opatření v oblasti nakládání s odpady (KA č. [21/06](#)),
- projekty návštěvnické infrastruktury související s ochranou přírody (KA č. [21/09](#)).

Významnou zátěží pro ŽP je v ČR i v EU oblast produkce a nakládání s odpady, zejména produkce komunálního odpadu. Z mezinárodního srovnání Eurostatu vyplynulo, že množství odpadu na obyvatele se v různých státech EU výrazně lišilo. V ČR v roce 2020 činilo množství komunálního odpadu vyprodukovaného na osobu **543 kg**, což bylo o **26 kg** nad průměrem EU. Analýza dat z Eurostatu ukázala, že ČR v rámci jednotlivých států EU zaznamenala třetí největší nárůst produkce komunálního odpadu mezi lety 2011 a 2020 (viz graf č. 20).

Graf č. 20: Nárůst produkce komunálního odpadu v kg v zemích EU v mezi lety 2011 a 2020⁹⁰ (v kg/osobu)

Poznámka: V případě Řecka nebyl dostupný údaj za rok 2020, proto byl použit údaj za rok 2019. Dále byly použity kvalifikované odhady v roce 2011 u Polska a v roce 2020 u Španělska a Francie.

Zdroj: Eurostat.

90 Municipal waste by waste management operations [online]. Eurostat, 2023 [cit. 2023-02-10].
Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/env_wasmun/default/table?lang=en.

Navzdory rostoucí produkci se celkové množství komunálního odpadu ukládaného na skládky v EU snížilo. V roce 2020 klesl oproti roku 1995 celkový objem skládkovaného komunálního odpadu o **58 %**⁹¹. Situace v ČR je však zcela opačná a skládkování je stále nejvyužívanější metodou. Tuto skutečnost potvrdily i výsledky KA č. [21/06](#), při které NKÚ prověřil, zda a jak v letech 2018–2020 přispěly dotace k předcházení vzniku odpadů, ke správnému nakládání s nimi i k dalším stanoveným cílům. MŽP do konce roku 2020 na realizaci opatření v oblasti nakládání s odpady poskytlo z evropského operačního programu *Životní prostředí 2014–2020 /OPŽP/* téměř **9 mld. Kč** a z *Národního programu Životní prostředí 600 mil. Kč*.

Přes toto značné množství vynaložených prostředků k pozitivní změně ve struktuře nakládání s komunálními odpady nedošlo. NKÚ odhalil zásadní problémy v nakládání s odpady v ČR. V rozporu s hierarchií způsobů nakládání s odpady uvedenou v zákoně⁹² zůstalo skládkování komunálního odpadu nadále nejvyužívanější metodou. Celková produkce odpadů včetně nebezpečných neklesala, dokonce produkce komunálních odpadů od roku 2012 narůstala, ačkoliv pokles celkové produkce odpadů byl spolu s předcházením jeho vzniku prioritním cílem národní odpadové politiky. Evropské dotace významně nepřispěly ani ke zvýšení kapacity pro recyklaci odpadů, ani k modernizaci či vybudování zařízení na energetické využití ostatních odpadů.

- Ačkoli je skládkování nejméně vhodným způsobem nakládání s odpady, bylo v roce 2020 skládkováno **48 %** komunálního odpadu, **39 %** odpadu bylo využito materiálově a jen **13 %** energeticky. Do konce roku 2020 nedošlo prostřednictvím OPŽP k předpokládanému zvýšení kapacity pro recyklaci odpadů (plnění cílové hodnoty pouze na úrovni **7,4 %**) ani k předpokládanému zvýšení kapacity nově vybudovaných nebo zmodernizovaných zařízení na energetické využití ostatních odpadů (plnění cílové hodnoty pouze na úrovni **1,2 %**). Tento stav byl mj. způsoben tím, že MŽP nepodpořilo finančními nástroji zákaz skládkování stanovený zákonem na rok 2024⁹³ a zákaz posunulo až na rok 2030⁹⁴. Navíc MŽP až po 12 letech navýšilo poplatků za skládkování z **500 Kč/t na 800 Kč/t**. Výjimka v zákoně⁹⁴ však umožňuje obcím až do roku 2029 ukládat na skládky část vzniklého odpadu za původní sazbu **500 Kč/t**. To fakticky zvýhodňovalo skládkování oproti jiným formám nakládání s odpady. Např. energetické využití jedné tuny odpadu stálo v roce 2021 v průměru **1 799 Kč**. MŽP též nezajistilo, aby byly peněžní prostředky získané z poplatku za skládkování využity na rozvoj odpadového hospodářství.

V letech 2016–2020 došlo k nárůstu produkce nebezpečných odpadů o 23 %, avšak pouze 7 % nebezpečných odpadů odstraněných skládkováním v provozech skládek bylo zpoplatněno rizikovou složkou poplatku (4 500 Kč/t) za uložení nebezpečného odpadu na skládky, tj. složkou, která byla dle zákona o odpadech příjmem SFŽP, což představovalo za uvedené období snížení příjmů SFŽP ve výši přesahující 2,5 mld. Kč.⁹⁵

NKÚ VYHODNOTIL, ŽE ODPOVĚDNÉ ORGÁNY SVÝM POSTUPEM ZVÝHODŇOVÁLY SKLÁDKOVÁNÍ OPROTI EKOLOGIČTĚJŠÍM VARIANTÁM ZPRACOVÁNÍ ODPADŮ, ČÍMŽ NENAPLNĚVALY VLASTNÍ ANI EVROPSKÉ PRIORITY ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ.

NKÚ pozitivně hodnotí, že MŽP navrhlo nebo již realizovalo řadu opatření a stanovilo velmi ambiciózní dlouhodobé cíle, které vyplývají z nové legislativy odpadového hospodářství a aktualizace *Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015–2024 s výhledem do roku 2035*. MŽP se mj. zavázalo, že dojde k:

- **podpoře přechodu na oběhové hospodářství;**
- **navýšení recyklace komunálního odpadu na 65 % do roku 2035;**
- **zásadnímu snížení skládkování komunálního odpadu do roku 2035 (skládkovat by se mělo maximálně 10 % komunálního dopadu).**

91 Municipal waste generation up to 505 kg per person [online]. Eurostat, 2022 [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/-/ddn-20220214-1>.

92 Ustanovení § 9a zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů; § 3 odst. 2 zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech.

93 Zákon č. 229/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

94 Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech.

95 Podle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů byl SFŽP příjemcem části vybraných poplatků, avšak neměl kontrolní pravomoc pro kontrolu průběžné evidence ukládaných odpadů na skládku. Tuto pravomoc měla Česká inspekce životního prostředí, krajské úřady a příslušné obce, na jejichž katastrálním území skládky leží.

Dalším významným problémem s přímými i nepřímými dopady na přírodní a krajinné hodnoty je výrazný nárůst počtu turistů v posledních dekádách vytvářející zvyšující se tlak na životní prostředí hlavně ve zvláště chráněných územích /ZCHÚ/. NKÚ proto v roce 2022 v rámci své kontrolní činnosti (KA č. 21/09) prověřil podporu projektů návštěvnické infrastruktury související s ochranou přírody za období 2012 až 2021 financovanou ze dvou OPŽP na období 2007–2013 a 2014–2020, a to ve výši **1,3 mld. Kč**. Kontrola se zaměřila zejména na projekty týkající se vstupních objektů jeskyní a návštěvnických středisek /NS/, která měla sloužit ke snížení negativního vlivu návštěvníků na životní prostředí.

NKÚ zjistil, že návštěvnická střediska sice plnila předpokládanou vzdělávací a osvětovou funkci, ale jejich přínos k ochraně přírody není prokazatelný. Nepotvrdily se ani předpoklady MŽP, že dojde k pozitivním změnám v chování návštěvníků. V některých lokalitách dokonce počet přestupků v chráněných územích stoupal. MŽP také nastavilo limit orientačních investičních nákladů příliš vysoko, což umožnilo výstavbu nadstandardně nákladných projektů, které jsou navíc ztrátové a závislé na poskytování veřejné podpory. Existuje tak vážné riziko udržitelnosti těchto projektů.

- MŽP nastavilo kritéria pro výběr projektů pouze v obecné rovině, nezohlednilo atraktivnost, velikost ani návštěvnost zvláště chráněných území ani do hodnocení nepromítlo vzdálenost budoucích středisek od obdobných zařízení. Navíc MŽP výrazně nadhodnotilo finanční limit pro hodnocení hospodárnosti projektů a oproti předchozímu programovému období navýšilo hranici investičních nákladů na uvedené projekty tak, že převyšovala inflaci i oficiální údaje o nárůstu cen ve stavebnictví. Dále také NKÚ vyhodnotil riziko nevhodného vynakládání peněžních prostředků v budování obdobně vybavených nákladných NS, které jsou těsně blízko sebe. Kromě nedostatku při výběru projektů NKÚ též poukázal na fakt, že MŽP nenastavilo vhodné indikátory pro sledování a vyhodnocování přínosu projektů k ochraně životního prostředí. Na obdobné nedostatky poukázal NKÚ již v předchozí **KA č. 16/10⁹⁶**.

MŽP PO OBĚ PROGRAMOVÁ OBDOBÍ OPŽP NENASTAVILO JEDNOZNAČNÁ HODNOTICÍ KRITÉRIA ZAJIŠŤUJÍCÍ ÚČELNÉ VYNALOŽENÍ PENĚŽNÍCH PROSTŘEDKŮ NA REALIZACI PROJEKTŮ ANI INDIKÁTORY PRO SLEDOVÁNÍ A VYHODNOCOVÁNÍ PŘÍNOSŮ NS. NAVÍC MŽP VÝRAZNĚ NADHODNOTILO FINANČNÍ LIMIT, KTERÝ SE POUŽÍVAL PRO HODNOCENÍ HOSPODÁRNOSTI PROJEKTŮ.

Dopady předešlých kontrol v oblasti životní prostředí

V roce 2021 NKÚ ukončil KA č. 20/04⁹⁷ zaměřenou na zajištění udržitelné jakosti vod a eliminaci znečištění v důsledku antropogenní činnosti. Zásadní nedostatky se týkaly nastavení cílů a úkolů národních akčních plánů /NAP/ a zavedení elektronické evidence spotřeby pesticidní látek, resp. přípravků na ochranu rostlin /POR/. Národní akční plány neobsahovaly opatření vedoucím ke snižování obsahu pesticidů ve vodách. Ke zlepšení kvality podzemních a povrchových vod nedošlo, což potvrdil i průběžný monitoring Českého hydrometeorologického ústavu. Proto musí stát investovat miliardy korun z fondů EU i ze SR do modernizace úpraven pitných vod. MZe také nemělo k dispozici přesné a aktuální informace o skutečné spotřebě hnojiv a pesticidů.

V návaznosti na zjištění NKÚ deklarovalo MZe řadu opatření, která by měla vést k omezení obsahu pesticidů ve vodách. MZe např.:

- **novelou zákona o rostlinolékařské péči⁹⁸ zavedlo povinnost elektronické evidence POR hospodařícími subjekty. Novela ale není zavedena plošně a vztahuje se pouze na zemědělské podnikatele hospodařící na výměře větší než 200 ha, tudíž informace o spotřebě POR nebudou k dispozici od všech zemědělských subjektů;**
- **připravuje novou podobu NAP, která by měla být celkově ambicióznější, měla by obsahovat závazné i nezávazné cíle a především plánovaný měřitelný pokrok.**

K uvedeným opatřením NKÚ zdůrazňuje důležitost opatření, která povedou k implementaci efektivního způsobu evidence skutečné spotřeby POR (pesticidů) a předávání evidovaných informací o aplikaci těchto přípravků vodoprávními úřady, orgánům ochrany veřejného zdraví a v neposlední řadě producentům pitné vody v reálném čase, množství a dle konkrétní lokality.

96 KA č. 16/10 – Peněžní prostředky poskytované na zlepšování stavu přírody a krajiny (KZ byl zveřejněn v částce 1/2017 Věstníku NKÚ).

97 KA č. 20/04 – Intervence k zajištění udržitelné jakosti vod (KZ byl zveřejněn v částce 4/2021 Věstníku NKÚ).

98 Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů.

Dlouhodobě udržitelná ochrana životního prostředí v ČR závisí na důsledném plnění nastavených priorit

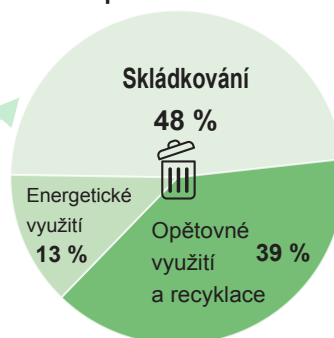
ODPOVĚDNÉ ORGÁNY SVÝM POSTUPEM ZVÝHODŇOVÁLY SKLÁDKOVÁNÍ KOMUNÁLNÍHO ODPADU PŘED JINÝMI VARIANTAMI ZPRACOVÁNÍ ODPADŮ PREFEROVANÝMI VE SCHVÁLENÉ HIERARCHII

Hierarchie způsobů nakládání s odpady dle zákona o odpadech

Nakládání s komunálními odpady v České republice v roce 2020

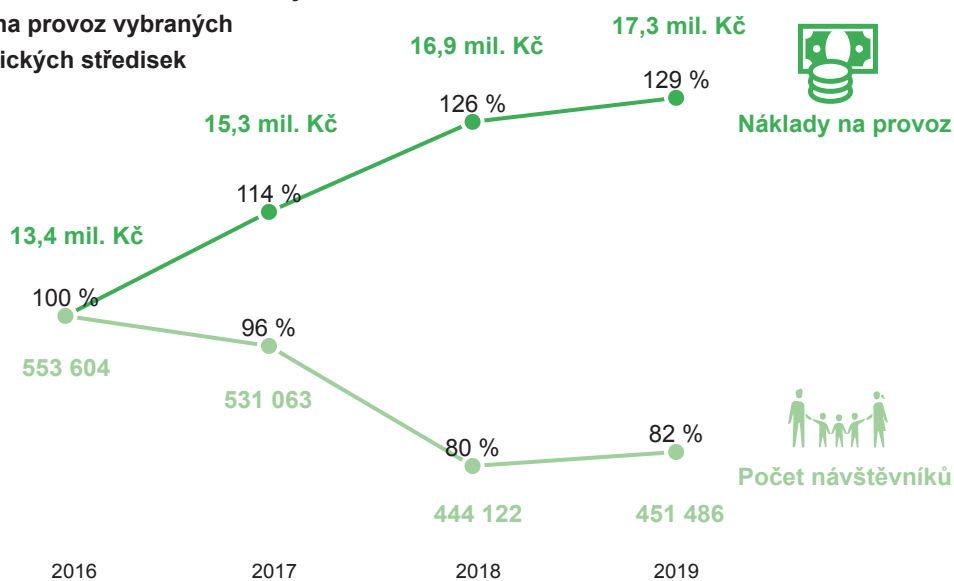

Mezi roky 2009 a 2020 nebyl zvýšen poplatek za skládkování komunálních odpadů, nesnížila se produkce odpadů a nedošlo ani k předpokládanému zvýšení podílu jejich energetického využití.

PROJEKTY NÁVŠTĚVNICKÝCH STŘEDIŠK JSOU ZTRÁTOVÉ A DLE NKÚ HROZÍ RIZIKO, ŽE NEBUDOU UDRŽITELNÉ, PROTOŽE JSOU ZÁVISLÉ NA STÁTNÍCH DOTACÍCH

Změna počtu návštěvníků a celkových nákladů na provoz vybraných návštěvnických středisek

4.8 ZEMĚDĚLSTVÍ

Jak vyplývá ze strategie resortu MZe,⁹⁹ mezi jeho základní dlouhodobé priority patří rozvoj konkurenceschopného a udržitelného zemědělství a potravinářství. S tím přímo souvisejí i hlavní stanovené cíle, mezi něž patří zabezpečení přiměřené potravinové soběstačnosti a bezpečnosti potravin, podpora podnikání se zvláštním zřetelem na mikro-, malé a střední podniky, funkční a spravedlivá organizace trhů či neméně významné posilování výzkumu a inovací v potravinářství včetně provázanosti výzkumu s domácími potravinářskými podniky. Z těchto důvodů MZe podporuje zpracovatelské podniky řadou dotačních titulů, a to jak národních, tak spolufinancovaných EU. Vzhledem ke strategické významnosti a vysokým alokacím finančních prostředků určených na podporu tohoto sektoru se NKÚ ve svých kontrolách na tuto oblast opakovaně zaměřuje.

V roce 2022 NKÚ uskutečnil dvě kontrolní akce zaměřené na:

- propagaci zemědělských produktů a potravin (KA č. [21/15](#)),
- podporu zpracování zemědělských produktů (KA č. [21/33](#)).

Díličními cíli v oblasti potravinářství jsou rozvoj marketingu českých potravin a propagace zemědělských a potravinářských produktů. Této oblasti se NKÚ věnoval při KA č. [21/15](#), ve které prověřil podporu propagace zemědělských produktů a potravin z prostředků státu a EU v letech 2016 až 2020 včetně realizace opatření přijatých k odstranění nedostatků zjištěných v předchozích kontrolách¹⁰⁰. Kontrolováno bylo Ministerstvo zemědělství /MZe/, Státní zemědělský intervenční fond /SZIF/ a vybraní příjemci dotací, mj. Agrární komora ČR /AK/ a Potravinářská komora ČR /PK/. Na tuto podporu bylo v kontrolovaném období vynaloženo více než **1,4 mld. Kč**.

NKÚ našel závažné chyby v propagačních programech spolufinancovaných z prostředků EU, na něž byla čerpána podpora za téměř 268 mil. Kč. Jednalo se zejména o nedostatky v zadávání veřejných zakázek, kdy příjemci vybrali dodavatele bez výběrového řízení nebo byla uzavřena smlouva na vyšší než vysoutěženou cenu. V případě národních dotací poskytovaných nestátním neziskovým organizacím /NNO/ v letech 2016 a 2017 nastavilo MZe netransparentní systém hodnocení žádostí o dotace, tuto praxi v roce 2018 na doporučení NKÚ (po KA č. 15/09) zlepšilo. MZe nevymezilo limity pro určité typy způsobilých výdajů, čímž nezajistilo dostatečně hospodárnost vynaložených výdajů. Resort také nedostatečně vyhodnocoval přínosy dotací NNO. V marketingové podpoře značek kvality KLASA, Regionální potravina a BIO nezjistil NKÚ nedostatky.

- V programech spolufinancovaných z prostředků Evropské unie oslovila AK přímo tři agentury a vybrala dodavatele služeb pro tříletý program *Bílé plus (Mléko a mléčné výrobky, velké PLUS pro vás)* v hodnotě **11 mil. Kč** bez otevřené soutěže, ačkoli měla podle zákona¹⁰¹ povinnost zakázku vypsát. Administrátor programu SZIF toto pochybení nezjistil a akceptoval. PK pochybila v programu *Kvalita z Evropy – chutě s příběhem*; sice veřejnou zakázku vypsala, ale uzavřela smlouvu na částku o **10,8 mil. Kč** vyšší, než byla původní cena vítězné nabídky. Vysoutěžená cena přitom měla být nepřekročitelná, jak vyplynulo ze zadávací dokumentace.
- V případě národních dotací rozdělilo MZe v letech 2016–2020 dotace NNO ve výši více než **124 mil. Kč** z rozpočtu ČR, ale nepožadovalo, aby příjemci dotací při závěrečném vyúčtování předkládali doklady, na základě kterých by bylo možné i bez kontroly projektů na místě ověřit, zda příjemce dodržel podmínky pro čerpání dotace a zda uplatňované výdaje souvisely s projektem.
- V oblasti strategického řízení podpory propagace kvalitních potravin, nastavení a hodnocení cílů zareagovaly SZIF i MZe na doporučení NKÚ (KA č. 13/36) a přijaly řadu opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Tím předešly opakování závažných problémů, SZIF lépe reagoval na aktuální trendy a mj. začal podporovat i další značky kvality. Z rozpočtu ČR šla v kontrolovaných letech na tuto podporu částka **přesahující 1 mld. Kč**.

99 Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030, která byla schválena usnesením vlády České republiky ze dne 2. května 2016 č. 392.

100 KA č. 13/36 – Peněžní prostředky vynakládané na služby, jejichž cílem je podpora zemědělských produktů a potravin na tuzemském trhu (KZ byl zveřejněn v částce 3/2014 *Věstníku NKÚ*); KA č. 15/09 – Peněžní prostředky vynakládané na podporu vzdělávání a na poradenství a propagaci v resortu Ministerstva zemědělství (KZ byl zveřejněn v částce 4/2016 *Věstníku NKÚ*); KA č. 18/03 – Peněžní prostředky poskytované nestátním neziskovým organizacím (KZ byl zveřejněn v částce 3/2019 *Věstníku NKÚ*).

101 Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

VŠECHNY TŘI DRUHY PODPOR NA PROPAGACI ZEMĚDĚLSKÝCH PRODUKTŮ A POTRAVIN JSOU FUNKČNÍ, AVŠAK DVA Z NICH VYKAZUJÍ CHYBY, KTERÉ MAJÍ NEGATIVNÍ DOPAD NA HOSPODÁRNOST A ÚČELNOST VYNALOŽENÝCH PROSTŘEDKŮ.

V rámci opatření k nápravě zjištěných nedostatků MZe mj.:

- upravilo podmínky pro čerpání dotace, například nově upravilo podmínky pro uchování dokladů o zakázkách malého rozsahu;
- deklarovalo, že bude potenciální příjemce lépe informovat o systému hodnocení žádostí, tj. že zveřejní také informaci o míře krácení dotace;
- zavázalo se, že bude sledovat plnění indikátorů na úrovni podprogramů.

Výroba potravin patří v ČR k nosným odvětvím zpracovatelského průmyslu zejména svou důležitostí pro zabezpečení výživy obyvatelstva kvalitními a převážně i cenově dostupnými potravinami. Proto NKÚ při KA č. [21/33](#) prověřoval podporu zpracování zemědělských produktů prostřednictvím evropských a národních dotací v období 2018 až 2021 včetně realizace opatření přijatých k odstranění nedostatků zjištěných v předchozích kontrolních akcích¹⁰². Kontrolováno bylo MZe, SZIF a vybraní příjemci dotací. NKÚ prověřil vynaložené prostředky podpory v celkovém objemu **7,9 mld. Kč**.

Kontrola NKÚ ukázala, že ačkoliv podpora měla podle strategie MZe¹⁰³ i Programu rozvoje venkova na období 2014–2020 směřovat přednostně na mikro-, malé a střední podniky, resort zemědělství pro ně žádný národní dotační program v letech 2018–2021 nepřipravil. Zato vyhlásil program na zvyšování konkurenceschopnosti pro velké zpracovatelské podniky, z něhož jim v kontrolovaných letech vyplatil 1,7 mld. Kč. V případě evropských dotací nastavilo MZe podmínky čerpání tak, že malé a střední podniky měly zájem pouze o jednu ze čtyř investičních operací. Výsledkem bylo, že podporu z národních a evropských zdrojů každoročně čerpaly především velké firmy s mnohamilionovými zisky.

Každoročním opakovaným čerpáním národních dotací z rozpočtu MZe vzniká podle NKÚ riziko tzv. efektu mrtvé váhy, tedy situace, kdy by příjemci investovali i bez veřejné finanční podpory.

- Podpora z PRV 2014–2020¹⁰⁴ měla přispět k realizaci tematického cíle EU „*zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků*“. Mikropodniky a malé a střední potravinářské podniky mohly čerpat dotace v čtyřech operacích¹⁰⁵. Žadatelé měli zájem zejména o jednu investiční operaci, do které však MZe umožnilo od roku 2020 vstoupit i velkým podnikům, které tak získaly další zdroj podpory. MZe navíc navýšilo původní částku maximální dotace **z 12 mil. Kč na 37,5 mil. Kč**. Je tedy reálné riziko, že tyto prostředky vyčerpají právě velké podniky. U jiné operace, určené na podporu vývoje nových produktů a technologií, MZe zvýhodnilo především velké projekty. Resort nastavil podmínky tak, aby výdaje na spolupráci s výzkumnou institucí (což byl klíčový prvek operace) tvořily u velkých a finančně významných projektů jen minimální procento výdajů. Z celkem **51** projektů připadlo **37** na velké podniky s dotací téměř **1,6 mld. Kč**. Mikropodniky a malé a střední podniky uskutečnily 14 projektů a získaly podporu ve výši necelých **485 mil. Kč**.
- Kromě investičních podpor vyplácelo MZe producentům a zpracovatelům mléka národní neinvestiční dotace na podporu jakosti mléka. V rámci této podpory získali žadatelé z řad mlékáren peníze na úhradu běžných provozních nákladů souvisejících s režimem jakosti mléka Q CZ (např. spotřeba elektrické energie, plynu, vodné a stočné). Jednalo se přitom o podniky, které dlouhodobě vykazují zisky v řádech desítek až stovek milionů korun.

102 Kontrolní akce NKÚ č. 17/26 – *Peněžní prostředky určené na opatření Spolupráce v rámci Programu rozvoje venkova ČR na období 2014–2020* (KZ byl zveřejněn v částce 3/2018 *Věstníku NKÚ*) a kontrolní akce NKÚ č. 18/08 – *Peněžní prostředky vymakládané na podpory v sektoru živočišné výroby* (KZ byl zveřejněn v částce 3/2019 *Věstníku NKÚ*).

103 *Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030*, která byla schválena usnesením vlády České republiky ze dne 2. května 2016 č. 392.

104 *Program rozvoje venkova na období 2014–2020*.

105 Operace 4.2.1 *Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů*, operace 16.2.2 *Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií při zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh*, operace 16.3.1 *Sdílení zařízení a zdrojů*, záměr b) *Spolupráce v oblasti zpracování zemědělských produktů na zemědělské a nezemědělské produkty a jejich uvádění na trh*, operace 16.4.1 *Horizontální a vertikální spolupráce mezi účastníky krátkých dodavatelských řetězců a místních trhů*.

- V rámci národních dotací MZe nevytvořilo základní podmínky pro hospodárné vynakládání peněžních prostředků, neboť nestanovilo žádné závazné podmínky a postupy pro výběr dodavatelů ani maximální limity výdajů na pořízení služeb a majetku. U velkých podniků posuzovaly MZe a SZIF motivační účinek čili nezbytnost dotací pouze formálně a umožnily těmto podnikům, které vykazovaly mnohamilionové zisky, každoročně čerpat finanční podporu na modernizaci a obnovu technického vybavení, i když by velké podniky investice realizovaly i bez státní podpory. Tím, že MZe nedefinovalo žádné ukazatele výsledku či dopadu, nelze rovněž posoudit, zda došlo ke zvýšení kvality zpracování produktů a zda se zvýšila konkurenceschopnost našich podniků na evropském trhu.

MZE NESLEDOVALO A NEVYHODNOCOVALO HOSPODÁRNOST, ÚČELNOST ANI PŘÍNOSY VYNAKLÁDANÝCH PENĚŽNÍCH PROSTŘEDKŮ V RÁMCI NÁRODNÍCH DOTACÍ. PŘI POSKYTOVÁNÍ EVROPSKÝCH PROSTŘEDKŮ MZE NEOVĚŘOVALO, ZDA PODPOŘENÉ PROJEKTY PŘINESLY POŽADOVANÉ INOVACE, NEBO ZDA SE JEDNALO O POUHOU VÝMĚNU STROJŮ, ZAŘÍZENÍ A TECHNOLOGIÍ.

NKÚ dlouhodobě poukazuje na nedostatky v naplňování strategických cílů agrárního sektoru zaměřených na zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků či dosažení dříve opomíjené potravinové soběstačnosti u hlavních komodit, například v produkci masa a mléka.

Přestože malé a střední podniky tvoří na venkově významnou příležitost pro podnikání a zaměstnávání lidí a zároveň představují významný inovační potenciál, MZe se nedaří zvýšit zájem těchto podniků o poskytovanou podporu. Je to zejména nastavením podmínek, v nichž MZe dává více dotačních příležitostí velkým podnikům.

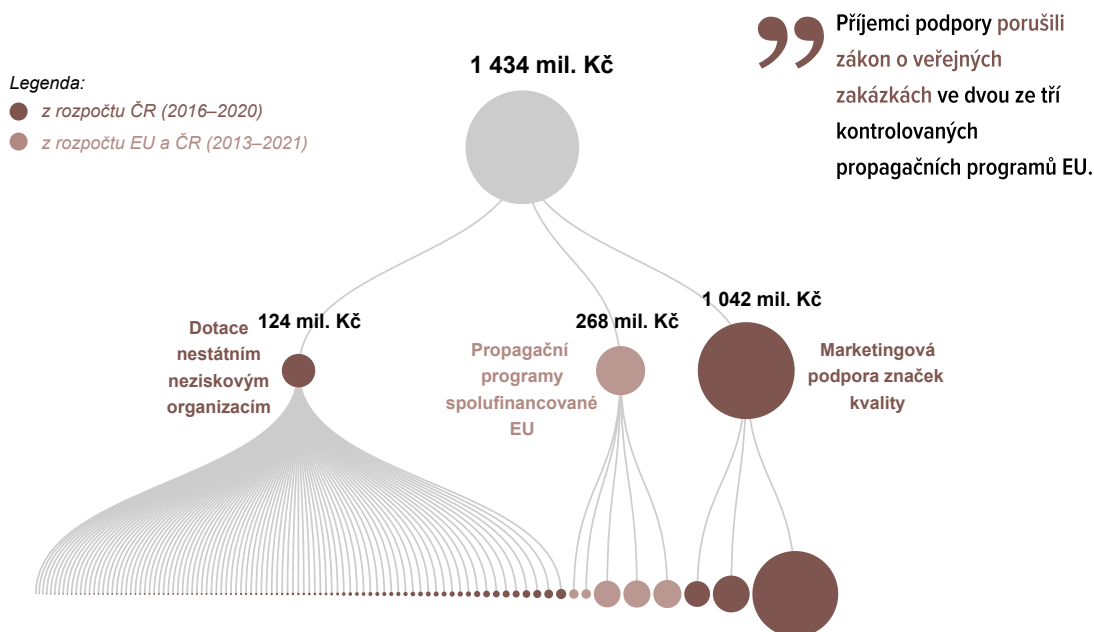

Ministerstvo zemědělství vytváří více dotačních příležitostí pro velké podniky

KONTRLOVANÉ OSOBY NEPOSTUPOVALY V SOULADU S PRÁVNÍMI PŘEDPISY, COŽ NEGATIVNĚ OVLIVNILO HOSPODÁRNOST A ÚČELNOST PROSTŘEDKŮ VYNALOŽENÝCH NA PROPAGACI ZEMĚDĚLSKÝCH PRODUKTŮ A POTRAVIN

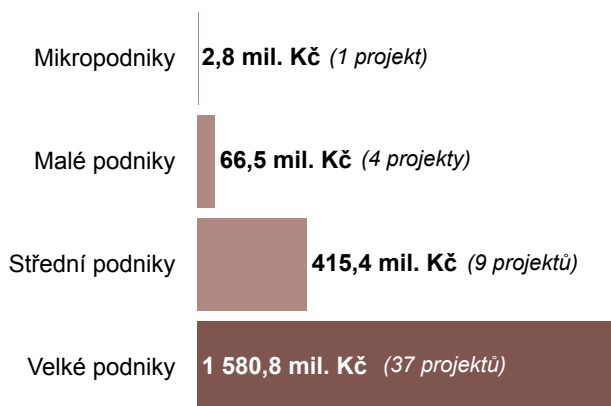
Vyplacená podpora na propagaci zemědělských produktů a potravin

MZe NESMĚROVALO PODPORU ZPRACOVÁNÍ ZEMĚDĚLSKÝCH PRODUKTŮ PŘEDNOSTNĚ NA MIKROPODNIKY A MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKY, PŘESTOŽE SI TO STANOVILO VE SVÉ STRATEGII DO ROKU 2030

Přehled projektů a na ně vyplacených dotací v rámci operace Podpora vývoje nových produktů z PRV 2014–2020

(Stav od počátku realizace k 26. 5. 2022.)

” MZe při poskytování prostředků z PRV 2014–2020 neověřovalo, zda podpořené projekty na vývoj nových produktů přinesly požadované inovace anebo se jednalo o pouhou výměnu strojů, zařízení a technologií

4.9 ŠKOLSTVÍ

Podpora státu k zajištění kvalitního vzdělávání je důležitou investicí do budoucnosti každé země. S postupujícím rozvojem digitálních technologií dochází ke stále rychlejšímu globálnímu propojování a dosažitelnosti informací a jejich využívání v nejrůznějších oblastech lidských činností. Vzdělávací systém v České republice musí umět na tyto změny reagovat, využívat digitální technologie k podpoře výuky a učení, ale také rozvíjet digitální gramotnost žáků a tím je připravovat na uplatnění ve společnosti a na trhu práce.

V roce 2022 se NKÚ při KA č. [22/02](#) zaměřil na podporu digitálního vzdělávání v ČR hrazenou z prostředků státu i EU a v návaznosti na pandemii onemocnění covid-19 prověřoval i distanční vzdělávání během ní. Kontrola byla provedena za období 2019–2021 u MŠMT jako garanta oblasti digitálního vzdělávání a u Národního pedagogického institutu /NPI/ jako řešitele systémových projektů. Kontrolovaný objem peněžních prostředků na systémové úrovni činil u MŠMT téměř **8,2 mld. Kč**¹⁰⁶.

V roce 2019 MŠMT identifikovalo potřebu navýšit prostředky na neinvestiční výdaje škol, mj. i na ICT vybavení, o 500 Kč/žáka, což se nepodařilo. I z tohoto důvodu pak po vypuknutí pandemie onemocnění covid-19 muselo jednorázově poskytnout 1,3 mld. Kč, čímž vzrostl počet přenosných ICT zařízení na školách o téměř 91 % (při porovnání let 2018 a 2021).

Z kontroly NKÚ vyplynulo, že MŠMT nerealizovalo stanovené aktivity a opatření Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020 /SDV/¹⁰⁷ včas, proto nebyly školy při vypuknutí pandemie onemocnění covid-19 dostatečně připraveny na distanční výuku. Nástroje¹⁰⁸ k rozvoji digitálního vzdělávání /DV/ byly sice vytvořeny, ale jejich dopad nelze komplexně vyhodnotit, např. proto, že se některé dosud nepoužívají. MŠMT také v kontrolovaném období nenastavilo udržitelný systém financování ICT vybavení škol. Navíc ministerstvo ani NPI neměly přehled o úrovni digitálních kompetencí učitelů v ČR. Dotazníkové šetření NKÚ¹⁰⁹ i zprávy České školní inspekce /ČŠI/ však ukázaly, že pandemie přispěla k významnému urychlení v oblasti digitálního vzdělávání zejména v základním školství.

- MŠMT každoročně průběžně hodnotilo realizaci aktivit SDV. Z těchto hodnocení bylo zřejmé, že splnilo **pouze 3 z 43** aktivit v termínu, tj. přibližně **7 %**. Celkově se pak (dle závěrečného hodnocení strategie) s výrazným zpožděním podařilo ministerstvu splnit **33 ze 43** stanovených aktivit, tj. čtvrtina splněna nebyla. MŠMT tedy nenaplnilo prioritní cíle SDV, a není tedy zřejmé, jak došlo k otevření vzdělávání novým metodám a způsobům učení prostřednictvím digitálních technologií či jak se zlepšila kompetence žáků v oblasti práce s informacemi a digitálními technologiemi nebo jak se rozvinulo informatické myšlení žáků. Navíc MŠMT nenastavilo ani soubor indikátorů pro vyhodnocení Strategie 2030+¹¹⁰. Dále vyšlo najevo, že ze čtyř kontrolovaných systémových projektů se používají pouze výstupy dvou projektů. K využití výstupů dalších dvou projektů dojde až při změně obsahu vzdělávání na ZŠ, která je MŠMT plánována na rok 2024. ČR dle OECD¹¹¹ patřila k zemím, kde distanční forma vzdělávání kvůli pandemii probíhala nejdéle. Z výsledků šetření vyplývá, že MŠMT celou situaci podcenilo a tím, že nerealizovalo včas aktivity a opatření SDV schválené už v roce 2014, školy na tuto situaci nebyly dostatečně připravené.

106 To odpovídá peněžním prostředkům vynaloženým na projekty podpořené z 18 výzev OP VVV souvisejících s digitálním vzděláváním a z mimořádné jednorázové podpory po vypuknutí pandemie onemocnění covid-19 ze státního rozpočtu ve výši 1,3 mld. Kč.

107 Klíčový strategický dokument pro rozvoj digitálního vzdělávání v ČR *Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020*, schválený usnesením vlády České republiky ze dne 12. listopadu 2014 č. 927.

108 Například projekt *Podpora rozvoje digitální gramotnosti* byl úspěšně ukončen na pilotních školách, některé výstupy již byly začleněny do systému vzdělávání, další implementace je plánována až od září 2024.

109 NKÚ provedl kvantitativní výzkum metodou standardizovaného dotazníku. Účelem dotazníkového šetření bylo doplnění informací o zkušenostech ředitelů, učitelů a rodičů žáků ohledně digitálního vzdělávání na základních školách. Dotazník vyplnilo 21 656 pedagogů základních škol, 28 852 zákonných zástupců žáků 4. a 8. tříd základních škol a je přístupný zde: <https://www.nku.cz/scripts/detail.php?id=12815>.

110 *Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+*. MŠMT ve strategii stanovilo pět souborů opatření podporujících rozvoj mj. i digitálního vzdělávání pro období 2020–2023.

111 *The State of Global Education: 18 Months into the Pandemic* [online]. OECDiLibrary, 2021 [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: https://www.oecd-ilibrary.org/education/the-state-of-global-education_1a23bb23-en.

- Ačkoliv NPI podporoval platformu pro sdílení digitálních učebních materiálů, tak *Metodický portál RVP.CZ*¹¹², který obsahoval velké množství vzdělávacích materiálů, nebyl kvůli své nepřehlednosti široce využíván cílovou skupinou, tj. učiteli. Například z přibližně **47 tisíc** výukových materiálů vložených do *Katalogu EMA*¹¹³ (stav ke konci června 2022) nebylo nikdy žádným uživatelem zobrazeno takřka **30 tisíc**, tj. **64 %**. U jiných modulů sledoval NPI pouze počet zobrazení, jelikož však pouze stažený učební materiál lze použít ve výuce, neměl NPI přehled, zda byly vůbec někdy využity. Z dotazníkového šetření NKÚ dále vyplynulo, že by téměř **16 %** respondentů (učitelů/ředitelů) uvítalo dostupnost informací na jednom portálu.

*Aplikace Profil Učitel21 má sloužit učitelům k hodnocení a plánování rozvoje jejich digitálních kompetencí. Přitom z celkového množství **133 tisíc** učitelů ZŠ a SŠ¹¹⁴ si své digitální kompetence otestovalo do konce roku 2022 jen necelých **2,5 tisíce učitelů (2 %)**.*

MŠMT DOSUD NEPROMÍTLO VÝSLEDKY SYSTÉMOVÝCH PROJEKTŮ V OBLASTI DIGITÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ DO VZDĚLÁVACÍHO SYSTÉMU V ČESKÉ REPUBLICCE.

Z hlediska nastavení udržitelného systému financování ICT vybavení se NKÚ domnívá, že finanční příspěvek na provoz škol by měl být poskytován především ze státního rozpočtu nebo z jiných trvale udržitelných zdrojů (např. od zřizovatele) a jen v minimální míře by měl být závislý na jednorázových zdrojích (např. z evropských strukturálních a investičních fondů).

112 METODICKÝ PORTÁL RVP.CZ [online]. Národní pedagogický institut České republiky [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://rvp.cz/>; obsahuje modul *Katalog EMA* (katalog digitálních vzdělávacích zdrojů), modul *Materiály do výuky* a modul *Odborné články*.

113 Katalog digitálních vzdělávacích zdrojů, kde jsou na jednom místě soustředěny odkazy na různé digitální vzdělávací zdroje. Za obsah vložený do Katalogu EMA plně odpovídá jeho autor a ten, kdo materiál zveřejnil.

114 Vzataženo na školní rok 2021/22.

Dopady předešlých kontrol v oblasti školství

Na základě nedostatků zjištěných v KA č. **20/06**¹⁵ zaměřené na oblasti financování veřejných vysokých škol /VVŠ/ přijalo MŠMT několik opatření souvisejících s nastavením systému financování VVŠ, výzkumem a se strategickým řízením, která v současnosti realizuje.

- MŠMT se zavázalo výrazněji uplatňovat kvalitativní parametry při financování VVŠ, klást důraz na dlouhodobé strategické plánování VVŠ a lépe motivovat VVŠ k vyšší míře spolupráce se soukromým sektorem (při jejich financování).
- MŠMT se také zavázalo pravidelně monitorovat postavení českého systému vysokého školství a jednotlivých VVŠ v mezinárodních žebříčcích a následně přijímat strategická opatření k odstraňování slabých míst, a to nejen v oblasti akademické, ale rovněž v oblasti výzkumu.

MŠMT nenastavilo udržitelný systém financování informačních a komunikačních technologií na školách

OBDOBÍ UZAVŘENÍ ŠKOL BĚHEM PANDEMIE COVIDU-19 POTVRDILLO, ŽE VYUŽÍVÁNÍ PRVKŮ DISTANČNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ S PODPOROU DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ JE KLÍČOVÉ A ŽE ŠKOLY NA NĚJ NEBYLY DOSTATEČNĚ PŘIPRAVENY

Přehled vybavenosti škol ICT (zahrnuty MŠ, ZŠ, SŠ, VOŠ a konzervatoře)

	Stolní počítače	Přenosná zařízení	Školní bezdrátová síť (WI-FI)	Školní systém pro komunikaci s žáky a rodiči	
				rodiče	žáci
2018	307 340	166 117	10 332	3 200	2 409
2021	319 664	317 391	12 882	6 632	5 515
nárůst	4 %	91 %	24 %	107 %	129 %

” MŠMT se nepodařilo zajistit dostatečné navýšení neinvestičních výdajů. Proto MŠMT po vypuknutí pandemie covidu-19 muselo jednorázově poskytnout mimořádné peněžní prostředky ve výši 1,3 mld. Kč ze státního rozpočtu. Po této mimořádné podpoře výrazně vzrostl počet zejména přenosných komunikačních zařízení na školách.

Dotazníkové šetření NKÚ mezi řediteli, učiteli a rodiči žáků

Zlepšení digitálních dovedností u pedagogů před pandemií a po ní

Pedagogové se hodnotili na stupnici od 1 do 6, kdy 1= nízké digitální dovednosti; 6= vysoké digitální dovednosti

94 % učitelů a 89 % ředitelů pomohla distanční online výuka zlepšit jejich digitální dovednosti

92 % učitelů a 83 % ředitelů si myslí, že distanční online výuka pomohla urychlit digitalizaci výuky

Vyjádření ředitelů škol k doplňkové finanční podpoře od MŠMT na pořízení ICT

- byla dostatečná pro **74 % škol**
- metodicky podpořeno bylo **64 % škol**
- byla včasná pro **61 % škol**
- administrativně náročná pro **28 % škol**

4.10 KULTURA

Zejména v dnešním globalizovaném světě hraje kultura klíčovou roli v utváření identity každé země. Její nedílnou součástí je kulturní dědictví, tj. odkaz předchozích generací. Aby tento odkaz zůstal zachován i pro generace budoucí, je třeba o něj pečovat. Zde sehrává svou zásadní úlohu především stát, který by měl svou aktivní politikou vytvářet vhodné podmínky pro ochranu a zachování tohoto dědictví a zároveň využívat potenciál kulturního dědictví pro sociální a ekonomický rozvoj regionů. V podmínkách ČR je tak jedním z cílů *Státní kulturní politiky na léta 2021–2025* i účinná péče o kulturní dědictví zejména pomocí rozvoje integrovaného systému ochrany movitého kulturního dědictví. S ohledem na význam a hodnotu kulturního dědictví v ČR se NKÚ opakovaně na tuto oblast ve své kontrolní činnosti zaměřuje.

NKÚ při KA č. [21/14](#) prověřil, zda projekty IROP určené k revitalizaci vybraných kulturních památek přispěly k zachování, ochraně a rozvoji potenciálu kulturního dědictví¹¹⁶ a zda jsou schopny naplnit cíle programu¹¹⁷. A zjišťoval, jak v kontrolovaném období 2015–2020 MMR rozdělovalo a CRR administrovalo podporu revitalizace vybraných památek v individuálních projektech. V letech 2014–2020 bylo z IROP rozděleno **více než 7,1 mld. Kč** mezi 105 památek v rámci 119 projektů. V rámci kontrolní akce bylo realizováno rovněž dotazníkové šetření mezi příjemci dotací¹¹⁸.

Z dotazníkového šetření například vyplynulo, že více než polovina příjemců by bez podpory z IROP památky nerevitalizovala, a dále to, že nejnáročnějšími úkony pro příjemce nebyly prvky realizace jako rozšíření expozic a celková udržitelnost, ale samotné řízení projektu a jeho administrace.

Kontrola NKÚ ukázala, že i když podpora revitalizace vybraných památek přispívá k zachování, ochraně a rozvoji potenciálu kulturního dědictví, vyskytují se nedostatky v nastavení, řízení a realizaci této podpory. Zmiňované nedostatky snižují hospodárnost a účelnost podpory. Zjištěné nedostatky omezují průkaznost a ověřitelnost přínosů podpory k využití potenciálu kulturního dědictví k vyváženému rozvoji území s pozitivními dopady na místní či regionální zaměstnanost a konkurenceschopnost. Kontrola NKÚ rovněž zjistila porušení právních předpisů u příjemců.

- MMR také nedostatečně nastavilo ukazatel pro měření skutečných přínosů podpory. Tím byl počet návštěv památek zpřístupněných za vstupné. Tento ukazatel však nemonitoruje vývoj návštěvnosti konkrétních (podpořených) památek. Nebylo možné změřit ani dopad na regionální zaměstnanost a konkurenceschopnost, protože v době kontroly nemělo MMR nastaveny potřebné ukazatele.

NKÚ UPOZORNIL, ŽE U DEVĚTI PROJEKTŮ HROZÍ RIZIKO, ŽE SE NA NĚ NEPODAŘÍ DOČERPAT TĚMĚŘ 546 MIL. Kč Z PROSTŘEDKŮ IROP. PROJEKTY MAJÍ BÝT TOTIŽ DOKONČENY DO 31. PROSINCE 2023, ALE V DOBĚ KONTROLY¹¹⁹ U NICH STÁLE NEBYLY UZAVŘENY SMLOUVY NA STAVEBNÍ A RESTAURÁČSKÉ PRÁCE.

V reakci na nedostatky zjištěné touto kontrolní akcí NKÚ:

MMR jako řídicí orgán IROP se zavázalo připravit evaluaci, která bude zaměřena jak na prioritní osu 3, tak na výsledky specifického cíle 3.1. Na základě vyhodnocení ze strany řídicího orgánu IROP je v programovém období 2021–2027 v IROP nově nastaven výsledkový indikátor „počet návštěvníků podpořených lokalit v oblasti kultury a cestovního ruchu“, jehož hodnota bude vycházet z projektové úrovně. Z téže (výsledkové) evaluace bude MMR vycházet při měření dopadů na regionální zaměstnanost či konkurenceschopnost.

¹¹⁶ *Integrovaný regionální operační program v rámci specifického cíle 3.1 Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví/SC 3.1.*

¹¹⁷ Cílem SC 3.1 je zachovat, ochránit a rozvíjet potenciál kulturního dědictví a využít ho k vyváženému rozvoji území s pozitivními dopady na místní či regionální zaměstnanost a konkurenceschopnost.

¹¹⁸ Online dotazníkové šetření, jehož výsledky jsou přístupné zde: <https://www.nku.cz/scripts/detail.php?id=12352>.

¹¹⁹ Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob od května do prosince 2021.

Dopady předešlých kontrol NKÚ v oblasti kultury

V oblasti kulturního dědictví provedl NKÚ v předchozích letech např. **KA č. 20/16¹²⁰**, která odhalila řadu nedostatků při hospodaření Národního památkového ústavu /NPÚ/ s majetkem a peněžními prostředky státu mj. právě i v oblasti péče o kulturní dědictví. Na základě provedené kontroly NKÚ se Ministerstvo kultury /MK/ a NPÚ mj. zavázaly nastavit systémové řízení sbírkotvorné činnosti v NPÚ v souladu se zákonem o ochraně sbírek muzejní povahy, systémově nastavit přístupy do evidencí majetku zvláštní povahy (sbírky, mobiliární fondy, zámecké knihovní fondy, archeologické nálezy), zlepšit podmínky pro ukládání spravovaného movitého kulturního dědictví, vytvořit metodiku pro evidenci archeologických nálezů a jednat s Ministerstvem financí ve věci legislativní změny institutu tzv. dohodnutého jednání (umožnění zastupování NPÚ v majetkových sporech Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových).

120

KA č. 20/16 – *Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušná hospodařit příspěvková organizace Národní památkový ústav* (KZ byl zveřejněn v části 4/2021 *Věstníku NKÚ*).

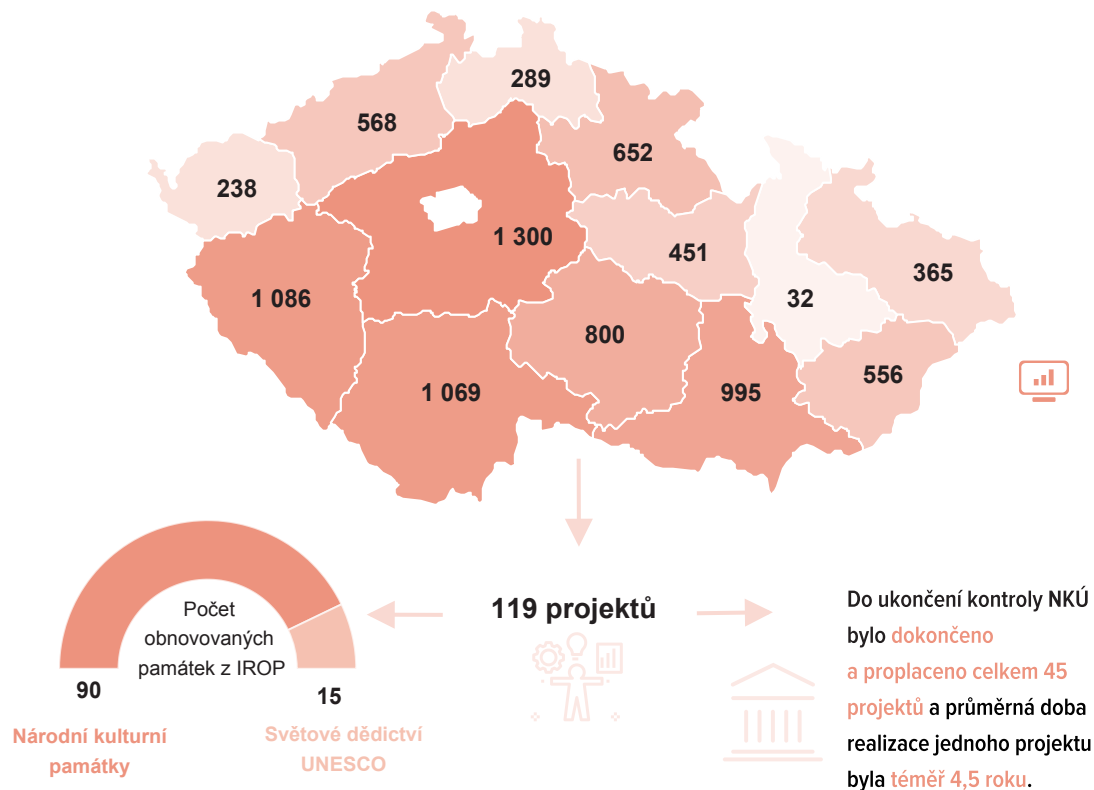

Peněžní prostředky Evropské unie přispěly k záchraně podpořených českých památek

PENĚŽNÍ PROSTŘEDKY PŘÍSPĚLY K ZACHOVÁNÍ, OCHRANĚ A ROZVOJI POTENCIÁLU KULTURNÍHO DĚDICTVÍ, ALE MMR NEBYLO V DOBĚ KONTROLY NKÚ SCHOPNÉ VYHODNOTIT, JAKÝ MĚLA POSKYTNUTÁ PODPORA DOPAD NA MÍSTNÍ ČI REGIONÁLNÍ ZAMĚSTNANOST A KONKURENCESCHOPNOST

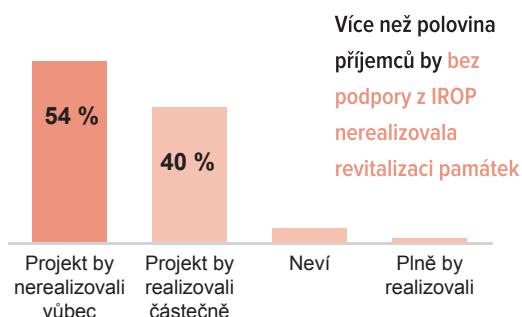

Peněžní prostředky vynaložené z IROP na revitalizaci souboru vybraných památek (v mil. Kč)

Dotazníkové šetření NKÚ mezi příjemci dotací

Revitalizovali byste památku bez podpory z IROP?

Které úkony byly nejnáročnější?

Nejvíce náročné

- Administrace změnových listů
- Řízení projektů

Nejméně náročné

- Udržitelnost
- Vytvoření podmíněných aktivit (rozšíření expozic, doba zpřístupnění památky apod.)

5. MANAGEMENT INSTITUCÍ

NKÚ v rámci své kontrolní a analytické činnosti neopomíjí vedle významných výdajových politik ani oblast managementu institucí, která zahrnuje široké spektrum činností spojených s jejich hospodařením, řízením a kontrolou. Hospodaření se státním majetkem a peněžními prostředky státu, jež jsou státními institucemi vynakládány k zajištění jejich provozu a plnění zadaných úkolů, je důležitým předmětem kontroly NKÚ v této oblasti. Další velmi důležitou oblastí, na kterou se NKÚ každoročně při svých kontrolách rovněž zaměřuje, je řízení finančních prostředků poskytnutých ČR ze zahraničních zdrojů, především z rozpočtu EU.

5.1 HOSPODAŘENÍ INSTITUCÍ

Jednou z pravidelně sledovaných oblastí kontrolní činnosti NKÚ je hospodaření státních institucí s majetkem a peněžními prostředky státu. NKÚ se snaží dlouhodobě a systematicky upozorňovat kontrolované osoby na ty oblasti jejich hospodaření, ve kterých spatřuje významný prostor pro úspory při čerpání rozpočtových výdajů, pro zlepšení vynakládání prostředků z hlediska jejich účelnosti a pro zvyšování výnosů státu. V roce 2022 dokončil NKÚ celkem pět kontrolních akcí zaměřených na:

- hospodaření vybraných organizačních složek státu a příspěvkových organizací (v KA č. [21/07](#) byla provedena kontrola u organizací MMR, v KA č. [21/10](#) u příspěvkových organizací MK, v KA č. [21/12](#) u MF, v KA č. [22/03](#) u ČTÚ);
- hospodaření Všeobecné zdravotní pojišťovny v KA č. [20/24](#).

Skutečnost, že v oblasti výdajů na pořizování majetku a služeb nadále existuje prostor pro efektivnější vynakládání peněžních prostředků, ukazují výsledky kontrolních akcí ukončených i v roce 2022. Kontrolované osoby při plnění svých úkolů hospodařily s peněžními prostředky státu v některých případech neúčelně a v rozporu s právními předpisy. Hradily služby, které prakticky nebyly potřebné nebo které nebyly reálně poskytovány v plném rozsahu. Konkrétně se jednalo např. o výdaje na nákupy právních a souvisejících služeb, které mohly být pokryty z vlastních personálních zdrojů či o úhradu zajištění provozu úctenkové loterie v době, kdy již neexistovala. NKÚ také spatřuje prostor pro úsporu výdajů státu, kterou by mohla přinést změna nařízení vlády v oblasti poskytování základních poštovních služeb.

- V rámci KA č. [21/10](#) NKÚ zjistil, že ačkoliv měla Národní galerie v Praze /NG/ vlastní právní oddělení, najala tři externí společnosti, které vykonávaly jeho agendu. Bez výběrového řízení s nimi uzavřela sedm smluv ve výši **6,7 mil. Kč**. Tři z nich byly navíc neplatné, jelikož NG porušila zákon o registru smluv (neuedla povinné údaje a pozměnila účinnost smlouvy); přesto na jejich základě zaplatila **4,5 mil. Kč**. Dokonce jednomu z dodavatelů právních služeb platila paušální odměnu i v měsících, kdy neposkytoval žádné služby. Dále NG za vytvoření nového loga vynaložila neúčelně cca **1,3 mil. Kč**. Vzhledem k tomu, že nové logo obsahuje jiný než zákonem daný název, nemohla NG logo užívat na oficiálních dokumentech.
- Při KA č. [21/12](#) NKÚ zjistil, že MF na zajištění provozu úctenkové loterie vynaložilo celkem **231 mil. Kč**, z toho největší část, **téměř 160 mil. Kč**, tvořily peněžní či věcné výhry pro účastníky loterie. Aktivních hráčů loterie bylo v průměru **372 tis.** měsíčně, přičemž jejich počet se každoročně snižoval. MF po ukončení loterie nevyhodnotilo, zda přispěla k vyššímu výběru daní. Navíc na základě nevhodně nastavené smlouvy muselo MF uhradit dodavateli plnou cenu, tj. **14 mil. Kč**, i když loterie již neprobíhala a systém se jen udržoval v chodu.
- Při KA č. [22/03](#) NKÚ zjistil, že objem základních poštovních služeb mezi roky 2013 a 2020 klesl na polovinu, přesto se celkové náklady téměř zdvojnásobily. ČTÚ jako správní a regulační úřad v oblasti poštovních služeb uhradil ze státního rozpočtu držitelům poštovní licence náklady za poskytování tzv. základních poštovních služeb v letech 2013 až 2017 celkem **2,6 mld. Kč**. Významnou část nákladů základních poštovních služeb (v roce 2020 cca **75 %**), které proplácí

ČTÚ držitelé poštovní licence, tvoří náklady na provozovny (pošty). Jejich povinný počet stanoví nařízení vlády¹²¹ ve výši 3 200. Dle výpočtu ČTÚ z roku 2015, zahrnujícího i dostupnost a hustotu pošt či kvalitu služeb¹²², by jich ale stačilo jen 2 100. Vysoký počet povinných pošt je jednou z příčin nízkého zájmu o poštovní licenci. Úsporu nákladů by mohla přinést změna nařízení vlády.

V oblasti nakládání s majetkem státu spatřuje NKÚ také nevyužitý prostor pro maximalizaci výnosů státu. Výsledky kontrol ukázaly nedostatky v chování některých státních institucí při péči o jim svěřený majetek. Pochybení se týkala zejména snižování výnosů z pronájmů a bezúplatného užívání majetku státu třetími osobami, ale také např. v rámci aukce kmitočtů.

- Při KA č. [21/10](#) Uměleckoprůmyslové museum /UPM/ uzavřelo 2 nájemní smlouvy, ve kterých přenechalo nájemci do užívání prostory sloužící k podnikání a k tomu bezúplatně i vybavení. V jednom z těchto případů se jednalo o majetek v hodnotě **1 mil. Kč**. Smlouvy navíc neobsahovaly režim zvyšování nájemného, tzv. inflační doložku.
- Při KA č. [21/12](#) MF u smlouvy na pronájem pozemků nevyužilo institut inflační doložky a tím snížilo výnosy z majetku státu. NKÚ zjistil, že MF celých třináct let pronajímalo rozsáhlé pozemky na výstavišti v pražských Letňanech o výměře téměř 30 000 m² za nezměněnou cenu nájemného. Stejnému nájemci ji upravilo až při podpisu nové smlouvy v roce 2021, avšak s fixní valorizací ve výši **2,6 %** bez využití inflační doložky. Inflace v roce 2020 přitom dosáhla podle ČSÚ **3,2 %**. Sám nájemce navíc v nabídkách k uzavření smlouvy uváděl inflaci ve výši **4,5 %**. MF svým postupem nezajistilo, aby nedocházelo ke snižování výnosu z majetku státu.
- V rámci KA č. [22/03](#) NKÚ poukázal na to, že ČTÚ jako správce rádiového spektra uskutečnil v roce 2020 aukci kmitočtů rádiového spektra. Ty si bez výrazného soutěžení rozdělili tři stávající operátoři. Příjem z této aukce ve výši **5,6 mld. Kč** tak byl výrazně nižší než původní předpoklad **7 mld. Kč**. Aukce měla také mj. vést ke snížení ceny mobilních dat a ke zvýšení konkurence na trhu. Ceny volání a mobilních dat v ČR byly ale v roce 2021 jedny z nejvyšších v Evropě. Vysoké ceny volání a mobilních dat potvrzuje rovněž studie zpracovaná pro Evropskou komisi¹²³.

Značná část zjištěných pochybení byla způsobena nefunkčností vnitřních kontrolních mechanismů jednotlivých státních organizací. Jak ukázaly výsledky kontrolních akcí, některé kontrolované instituce neměly nastaven účinný vnitřní kontrolní systém, který by byl způsobilý včas zjišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat rizika související s činnostmi v oblasti nákupů a hospodářských operací. Je zřejmé, že pokud by vnitřní kontrolní systém kontrolovaných osob fungoval, k následujícím významným nedostatkům v jejich hospodaření, které měly vliv na neúčelné a neekonomické nakládání s prostředky, by vůbec nemuselo dojít.

- NKÚ při KA č. [21/07](#) zjistil, že MMR selhávalo v řízení podřízených organizací, jelikož nedohlíželo na dodržování podmínek pro zadávací řízení a v některých případech porušilo i zákon o finanční kontrole¹²⁴. Např. v rozporu s tímto zákonem zrušilo u agentury CzechTourism útvar interního auditu. Funkce zrušeného útvaru měla být nahrazena veřejnosprávní kontrolou ze strany MMR, avšak do doby ukončení kontrolní akce NKÚ žádnou takovou kontrolu MMR nezahájilo. Přitom NKÚ zjistil nedostatky u **19 z 60** kontrolovaných veřejných zakázek. Pravidelné veřejnosprávní kontroly neprovádělo ani u Horské služby ČR /HS/, která např. chybovala u **devíti z deseti** kontrolovaných zakázek. Z toho ve třech případech nezrušila zadávací řízení, v jejichž rámci byla podána vždy pouze jedna nabídka, či s vybraným uchazečem uzavřela kupní smlouvu před uplynutím 10denní lhůty pro podání námitek. Tyto nedostatky vyhodnotil NKÚ jako porušení rozpočtové kázně ve výši více než **96 mil. Kč**. HS též v rozporu s rozhodnutím o poskytnutí dotace vyplatila v roce 2016 z provozní dotace mzdové náklady v celkové výši téměř **2,5 mil. Kč**, když jako účastník soudního řízení neuspěla ve sporu s bývalým zaměstnancem. I tuto záležitost vyhodnotil NKÚ jako porušení rozpočtové kázně.

121 Nařízení vlády č. 178/2015 Sb., o stanovení minimálního počtu provozoven pro poskytování základních služeb.

122 Vyhláška č. 464/2012 Sb., o stanovení specifikace jednotlivých základních služeb a základních kvalitativních požadavků na jejich poskytování.

123 Mobile and Fixed Broadband Prices in Europe in 2021. In: *Shaping Europe's digital future* (europa.eu),

dostupné z: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/mobile-and-fixed-broadband-prices-europe-2021>.

124 Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

- V rámci KA č. [21/10](#) NKÚ zase poukázal na to, že NG ani UPM neměly funkční vnitřní kontrolní systém. Zásadní nedostatky se týkaly NG a jejich veřejných zakázek i samotného hospodaření. NG ignorovala zadávací řízení při výběru dodavatelů na právní, realitní nebo úklidové služby, obcházela zákon o registru smluv či postupovala netransparentně. Např. u zakázky na poskytování bezpečnostních služeb nezveřejnila v registru smluv její hodnotu, a smlouva tedy byla dle zákona o registru smluv zrušena. NG i přesto zaplatila dodavateli na základě neplatné smlouvy **154 mil. Kč**. Kromě toho NG uzavřela se svým generálním ředitelem smlouvu na vytvoření autorského díla za více než **1,1 mil. Kč** bez jakéhokoliv výběrového řízení. Smlouvu navíc podepsala v zastoupení neoprávněná osoba. Nefunkční vnitřní kontrolní systém NG souvisí i s tím, že Národní galerie nevedla elektronickou spisovou službu ani po **17 letech** od doby, kdy jí tuto povinnost stanovil zákon¹²⁵.

NKÚ v roce 2022 též upozornil na neplnění zákonných povinností státních organizací při vykazování majetku, při jeho evidenci, při účtování o něm i v oblasti inventarizace majetku a závazků. Mezi nejzávažnější zjištěné nedostatky patřilo pozdní či neoprávněné účtování o majetku či neohlášení nemovitosti u katastrálního úřadu. Přitom správné a řádné vedení účetnictví i provádění inventarizace tvoří základ pro hospodárné a efektivní nakládání s peněžními prostředky státu a bezchybnou správu svěřeného majetku.

- Při KA č. [21/10](#) NKÚ zjistil, že NG zakázku ve výši téměř **2,6 mil. Kč**, kterou převzala v prosinci 2019, zařadila do účetnictví až v říjnu 2020. Obdobně v případě uměleckého díla v hodnotě **8 mil. Kč**, které koupila v lednu roku 2020, zaúčtovala jeho pořízení až o **6 měsíců** později. NG také provedla technické zhodnocení objektu zámku Zbraslav, ve kterém byla v nájmu. Přestože byl nájemní vztah v roce 2009 ukončen, NG dalších **10 let** vedla technické zhodnocení zámku Zbraslav v účetnictví jako majetek v pořizovací hodnotě téměř **13 mil. Kč**. V případě UPM pak došlo k tomu, že neohlásilo příslušnému katastrálnímu úřadu nově nabytou nemovitost v Praze. Přitom ji mělo od roku 1972 zařazenou v majetku a tuto skutečnost neodhalilo ani při provádění inventarizací. Tento stav napravilo až na základě kontroly NKÚ v roce 2021, kdy byla budova zaměřena a UPM podalo návrh na její zanesení do katastrálních map.

NA ZÁKLADĚ ZJIŠTĚNÝCH A VYHODNOCENÝCH NEDOSTATKŮ ODHALENÝCH KONTROLNÍMI AKCEMI V OBLASTI HOSPODAŘENÍ STÁTNÍCH INSTITUCÍ JE ZŘEJMÉ, ŽE PŘETRVÁVAJÍ DLOUHODOBÉ A OPAKUJÍCÍ SE NEDOSTATKY V PÉČI O MAJETEK I V NAKLÁDÁNÍ S PENĚŽNÍMI PROSTŘEDKY STÁTU. PODLE NÁZORU NKÚ JE PRO JEJICH ODSTRANĚNÍ NEZBYTNÉ, ABY PŘÍSLUŠNÉ STÁTNÍ INSTITUCE DŮSLEDNĚ PLNILY ZÁKONNOU POVINNOST VĚST A UDRŽOVAT FUNKČNÍ A ÚČINNÝ VNITŘNÍ KONTROLNÍ SYSTÉM TAK, ABY BYLO ZAJIŠTĚNO DŮSLEDNÉ DODRŽOVÁNÍ PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ A ABY DOCHÁZELO K VYNAKLÁDÁNÍ PENĚŽNÍCH PROSTŘEDKŮ STÁTU NA KRYTÍ JEN NEZBYTNÝCH POTŘEB V SOULADU S PRINCIPY ÚČELNOSTI, HOSPODÁRNOSTI A EFEKTIVNOSTI.

5.2 ŘÍZENÍ ZDROJŮ POSKYTNUTÝCH ČR ZE ZAHRANIČÍ

V průběhu roku 2022 NKÚ dokončil celkem **16** kontrolních akcí, jejichž předmětem byly výdaje hrazené jak z prostředků státu, tak i z prostředků poskytnutých ČR ze zahraničí. Ve všech těchto kontrolních akcích se jednalo o peněžní prostředky poskytnuté na spolufinancování společných programů a projektů s EU (viz tabulka č. 9).

Poznatky z výše uvedených kontrolních akcí jsou vyhodnoceny v souladu s jejich prioritním zaměřením na věcně příslušné výdajové oblasti v předchozích částech této výroční zprávy. NKÚ v uvedených kontrolách poukázal mj. na řadu pochybení při čerpání podpory z EU způsobených jednotlivými články implementační struktury, tj. příslušnými řídicími orgány, zprostředkujícími subjekty nebo samotnými příjemci podpor. Na základě analýzy schválených kontrolních závěrů lze charakterizovat řadu společných systémových i procesních nedostatků shrnutých do následujících čtyř skupin:

125

Ustanovení § 63 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů.

- **Absence koncepce nebo konkrétních a relevantních cílů podpor stanovujících, čeho má být dosaženo, vedla k tomu, že odpovědné orgány neměly jasnou představu, které projekty realizovat a co mají tyto projekty přinést.**

Například *Koncepce vodní dopravy pro období 2016 až 2023* nebyla schválena vládou, nadále tak chybí závazný podklad pro plánování rozvoje vodních cest. Cíle a očekávané výsledky projektů pak byly stanoveny jen obecně a bez měřitelných ukazatelů (KA č. [21/03](#)). Obdobně MSp v důsledku několikaleté absence resortní informační koncepce nemělo vyjasněnou představu o tom, jaké projekty, v jakém rozsahu a v jakém čase bude v rámci *eJustice* realizovat z prostředků IROP (KA č. [21/28](#)). MZd nezpracovalo *Informační koncepci na období 2019–2024*, což bylo příčinou nedostatečné informační podpory pro řešení epidemických situací (KA č. [21/35](#)).

- **Hodnocení pro výběr projektů nevycházelo ze zásad účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti. Zároveň nebyly v mnoha případech stanoveny limity pro maximální výši podpory, resp. byly stanoveny nereálné.**

Například MŽP u projektů návštěvnické infrastruktury související s ochranou přírody financovaných z OPŽP nestanovilo jednoznačná hodnotící kritéria zajišťující účelné vynaložení peněžních prostředků na realizaci projektů. Současně stanovená výše limitu orientačních investičních nákladů byla značně nadhodnocená, důsledkem čehož byla realizace finančně nadstandardně nákladných projektů (KA č. [21/09](#)). V rámci podpory sociálních podniků nebyla stanovena hranice maximální výše dotace na jednoho účastníka projektu, resp. na jedno vytvořené pracovní místo. Podpora jedné osoby v projektu OPZ tak např. převýšila roční průměr **170 tis. Kč** až šestinásobně, když přesáhla **1 mil. Kč** za rok (KA č. [21/22](#)).

- **Řídící a kontrolní systém pro řízení podpory některých operačních programů vykazoval chyby ve svém nastavení a fungování.**

Tak tomu bylo v případě poskytování podpory z PRV 2014–2020 na zpracování zemědělských produktů; podpora měla být určena pro mikro-, malé a střední podniky, avšak MZe nastavilo takové podmínky čerpání, že tyto podniky měly zájem jen o jednu ze čtyř investičních operací. Podporu pak každoročně čerpaly především velké firmy s mnohamilionovými zisky. Navíc MZe neověřovalo, zda podpořené projekty přinesly požadované inovace, anebo se jednalo o pouhou výměnu strojů, zařízení a technologií (KA č. [21/33](#)).

- **V procesu zadávání veřejných zakázek se vyskytovaly nedostatky, které byly v rozporu s podmínkami stanovenými zákonou úpravou.**

Výběr dodavatele nebyl prováděn v souladu s platnými předpisy, např. příjemce zadal veřejnou zakázku na dodavatele služeb k realizaci propagačního programu tuzemských potravin v hodnotě **11 mil. Kč** mimo režim zákona o veřejných zakázkách, aniž by byly splněny zákonné podmínky. SZIF jako pověřený subjekt tento postup příjemce schválil a potvrdil Evropské komisi soulad s právními předpisy. Ta následně příjemci proplatila požadované prostředky (KA č. [21/15](#)).

Tabulka č. 9: Zastoupení charakteristických nedostatků v uvedených kontrolních akcích

Kontrolní akce č.	Zdroj financování	Nedostatky strategických dokumentů, cíle programů nejsou SMART, nedefinování indikátorů dopadu	Netransparentní hodnocení žádostí, absence limitů výdajů	Chyby v nastavení a fungování	Chyby v procesu zadávání zakázek
21/03	OPD	●			●
21/06	OPŽP				●
21/08	IROP	●	●		
21/09	OPŽP	●	●		
21/14	IROP	●	●	●	
21/15	Propagační programy EU		●		●
21/17	IROP	●		●	
21/20	OP LZZ, OPTP				●
21/22	OPZ, IROP	●	●		
21/28	IROP	●			
21/29	OPZ	●			
21/33	PRV			●	
21/35	IROP	●			
21/36	OPD	●			
22/02	OP VVV	●			
22/04	IROP	●	●		
		75 %	38 %	19 %	25 %

Zdroj: data z kontrolních akcí NKÚ.

Stav implementace ESI fondů v ČR v programovém období 2014–2020

V ROCE 2022 POKRAČOVAL V ČESKÉ REPUBLICE NADÁLE POZITIVNÍ TREND V ČERPÁNÍ ALOKACE ESI FONDŮ. TENTO VÝVOJ DOKLÁDÁ I SKUTEČNOST, ŽE JIŽ KE KONCI 3. ČTVRTLETÍ 2022 BYLO PRAVIDLO N+3¹²⁶ ROKU 2022 SPLNĚNO VŠEMI PROGRAMY.

V roce 2022 došlo k navýšení alokace u programů IROP a PRV¹²⁷, čímž byla zároveň navýšena celková alokace dle *Dohody o partnerství pro programové období 2014–2020* /DoP/ na cca **660 mld. Kč**.

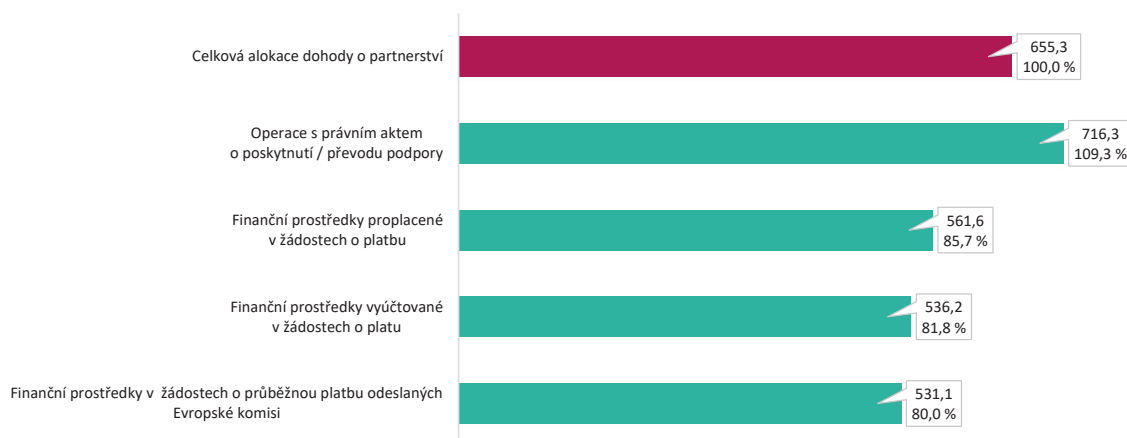
Stav čerpání znázorňuje graf č. 21. K 31. prosinci 2022 bylo od počátku programového období vyhlášeno za všechny programy celkem **1 192 výzev** s alokací **914,8 mld. Kč**, tj. **139,6 %** z celkové alokace DoP¹²⁸. V poměru k celkové alokaci dosáhl objem finančních prostředků v právních aktech o poskytnutí/převodu podpory **109,3 %**, proplaceny byly prostředky v objemu **85,7 %** a žádosti o průběžnou platbu odeslané Evropské komisi dosáhly **80 %** celkové alokace.

126 Podle tohoto pravidla musí být alokace na rok „n“ vyčerpána do konce roku n+3. V případě nesplnění této podmínky hrozí ztráta nevyčerpaných finančních prostředků, tzv. automatické zrušení závazku Evropské komise.

127 Podle *Čtvrtletní zprávy o implementaci ESI fondů v České republice v programovém období 2014–2020 za III. čtvrtletí 2022* zachycující stav k 30. září 2022 byla dodatečně upravena alokace ESI fondů pro ČR na rok 2022. Alokace IROP byla navýšena prostřednictvím druhé tranše REACT-EU ve výši 313 203 897 €. Od srpna 2022 došlo i k navýšení alokace PRV o 7 840 000 €.

128 *Čtvrtletní zpráva o implementaci ESI fondů v České republice v programovém období 2014–2020, IV. čtvrtletí 2022*, vydalo MMR (národní orgán pro koordinaci) 21. února 2023.

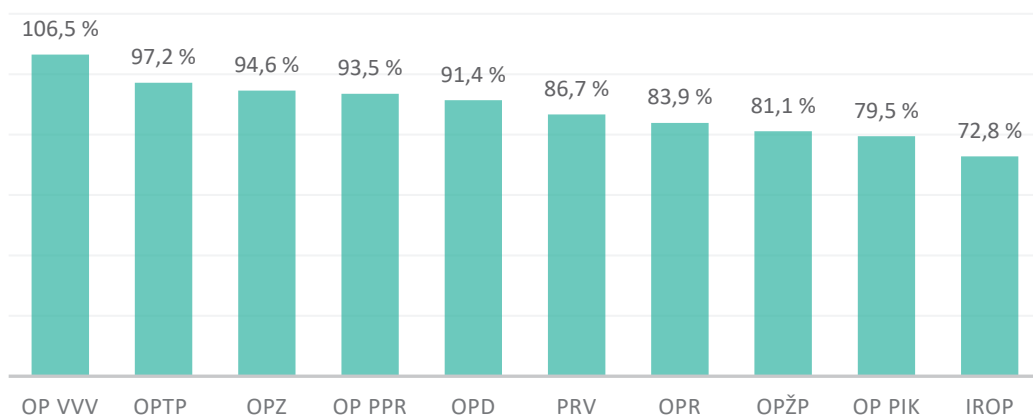
Graf č. 21: Čerpání prostředků ESI fondů v mld. Kč s vyjádřením podílu v % na celkové alokaci (k 31. prosinci 2022)

Zdroj: informace MMR, stav k 31. prosinci 2022.

Na zvýšení míry proplacených finančních prostředků v žádostech o platbu (včetně starých závazků) ve vztahu k celkové alokaci se podle měsíční informace národního orgánu pro koordinaci (MMR) za prosinec 2022 podílel především OP VVV se **106,5 %** a OPTP s **97,2 %**. Naopak nejnižšího podílu proplacených prostředků dosáhl IROP se **72,8 %**, jak znázorňuje následující graf č. 22.

Graf č. 22: Podíl peněžních prostředků v proplacených žádostech o platbu vůči celkové alokaci u jednotlivých operačních programů ČR k 31. prosinci 2022 (v %)

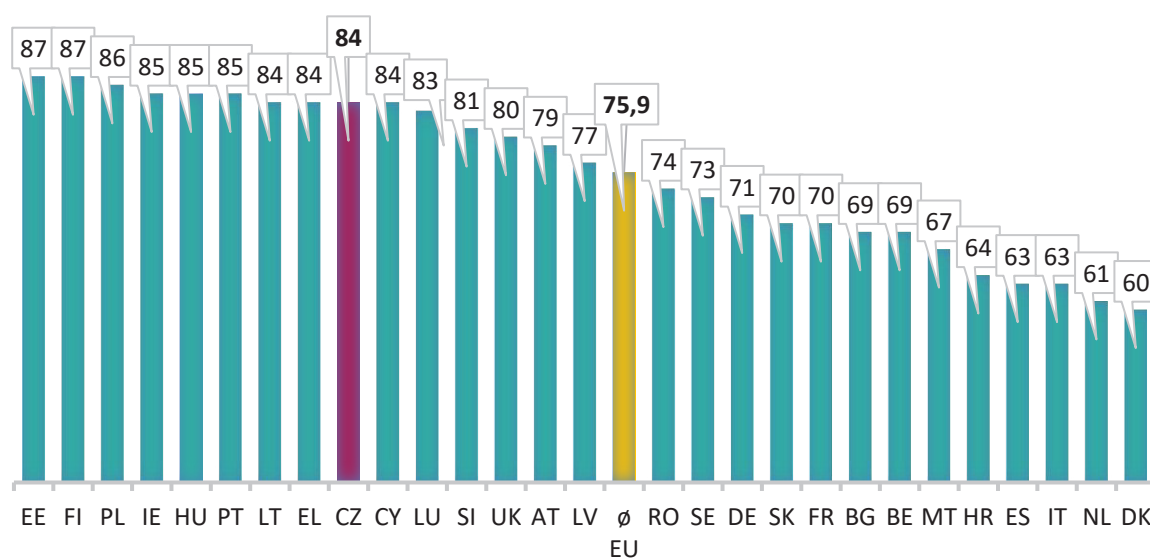

Zdroj: informace MMR.

Z POROVNÁNÍ PRŮBĚHU ČERPÁNÍ ALOKACE VYČLENĚNÉ PRO ČR V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2014–2020 S PROGRAMOVÝM OBDOBÍM 2007–2013 JE ZŘETELNÁ VĚTŠÍ PROPORCIONALITA V ROZLOŽENÍ PROFINANCOVANÝCH ČÁSTEK MEZI JEDNOTLIVÝMI ROKY I PLYNULOST ČERPÁNÍ JEDNOTLIVÝMI OPERAČNÍMI PROGRAMY 2014–2020. PRAVIDLO N+3 I STANOVENÉ MILNÍKY BYLY PLNĚNY, A NEHZOZÍ TUDIŽ ZRUŠENÍ ZÁVAZKU EVROPSKÉ KOMISE (DECOMMITMENT). ŘÍDÍCÍ A KONTROLNÍ SYSTÉMY OPERAČNÍCH PROGRAMŮ ZLEPŠILY SVÉ NASTAVENÍ I FUNGOVÁNÍ A ČETNOST I ZÁVAŽNOST CHYB ZJIŠŤOVANÝCH NKŮ I DALŠÍMI ORGÁNY EXTERNÍ KONTROLY POKLESLY. KONTROLNÍ ČINNOST NKŮ VŠAK I NADÁLE POUKAZOVALA NA ŘADU POCHYBENÍ PŘI ČERPÁNÍ PODPORY Z FONDŮ EU, NEJČETNĚJI SE JEDNALO O ABSENCI KONCEPCE NEBO KONKRÉTNÍCH A RELEVANTNÍCH CÍLŮ, PŘÍP. O NESTANOVENÍ UKAZATELŮ PRO VYHODNOCENÍ ÚČINNOSTI POSKYTOVANÝCH PODPOR. VZHLEDEM K TOMU NEBYLY SCHOPNY PŘÍSLUŠNÉ ŘÍDÍCÍ ORGÁNY, POPŘ. ZPROSTŘEDKUJÍCÍ SUBJEKTY V ŘADĚ PŘÍPADŮ SLEDOVAT A VYHODNOCOVAL SKUTEČNÉ PŘÍNOSEY PODPORY, COŽ JE JEJICH ZÁKONNOU POVINNOSTÍ.

Zintenzivnění čerpání podpory z ESI fondů zejména v posledních třech letech se projevilo i postavením České republiky mezi členskými státy EU v žebříčku úspěšnosti čerpání celkové národní alokace. Česká republika si už druhým rokem drží **9. místo**¹²⁹ a průměr EU vztažený k celkové alokaci EU překročila o **8 procentních bodů**.

Graf č. 23: Podíl prostředků vyplacených z ESI fondů za programové období 2014–2020 do konce roku 2022 členskými státy EU v poměru k celkové alokaci těchto států (v %)

Zdroj: Cohesion Open Data Platform (data stažena k 25. lednu 2023).

PRO PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2021–2027, PODOBNĚ JAKO PRO OBĚ PŘEDCHOZÍ PROGRAMOVÁ OBDOBÍ, JE CHARAKTERISTICKÝ „POMALÝ ROZJEZD“. KLÍČOVÉ DOKUMENTY, TJ. *DOHODA O PARTNERSTVÍ V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2021–2027* A PROGRAMOVÉ DOKUMENTY JEDNOTLIVÝCH PROGRAMŮ, JSOU ALE EVROPSKOU KOMISÍ SCHVÁLENY¹³⁰ A OD DRUHÉHO POLOLETÍ 2022 PROBÍHÁ VYHLAŠOVÁNÍ VÝZEV. OPROTI JINÝM ČLENSKÝM STÁTŮM NENÍ ČR OPOZDĚNA.

129 Souhrn prostředků proplacených Evropskou komisí včetně počátečního předfinancování a ročního předfinancování.

130 Dohoda o partnerství byla schválena Evropskou komisí dne 13. května 2022 a jednotlivé operační programy byly následně schvalovány v období mezi 19. květnem až 26. zářím 2022.

6. STANOVISKA NKÚ K VYKAZOVANÝM FINANČNÍM INFORMACÍM STÁTU

6.1 STANOVISKO K NÁVRHU STÁTNÍHO ZÁVĚREČNÉHO ÚČTU

NKÚ se v roce 2022 v rámci svého *Stanoviska k návrhu státního závěrečného účtu ČR za rok 2021* vyjádřil i ke správnosti vykázaných údajů¹³¹, tj. k úplnosti a správnosti vykázání příjmů a výdajů státního rozpočtu uvedených v návrhu SZÚ.

NKÚ VYJÁDŘIL NÁZOR, ŽE ÚDAJE¹³¹ OBSAŽENÉ V NÁVRHU SZÚ ZA ROK 2021 JE MOŽNÉ POVAŽOVAT ZA SPRÁVNÉ.¹³² NKÚ VŠAK ZÁROVEŇ DLOUHODOBĚ UPOZORŇUJE NA SKUTEČNOST, ŽE ZÁVĚREČNÉ ÚČTY VYUŽÍVAJÍ AKRUÁLNÍ ÚDAJE Z ÚČETNÍCH ZÁVĚREK JEN MINIMÁLNĚ. VZHLEDEM K VYSOKÉ VYPOVÍDACÍ SCHOPNOSTI AKRUÁLNÍCH ÚDAJŮ O HOSPODAŘENÍ KAPITOL STÁTNÍHO ROZPOČTU POVAŽUJE NKÚ ZA VHODNÉ, ABY PŘÍSLUŠNÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY NASTAVILY PŘI SKLÁDÁNÍ ÚČTŮ Z HOSPODAŘENÍ VYUŽÍVÁNÍ TĚCHTO ÚDAJŮ VE VYŠŠÍ MÍŘE.

6.2 KONTROLA FINANČNÍCH INFORMACÍ ZVEŘEJNĚNÝCH NĚKTERÝMI VYBRANÝMI SPRÁVCI KAPITOL STÁTNÍHO ROZPOČTU A JEJICH PODŘÍZENÝMI ORGANIZACEMI

Smyslem pravidelného prověřování vykazovaných finančních informací státu je získat a podat informace o jejich spolehlivosti a vypovídací schopnosti, což umožňuje zvyšovat míru důvěry uživatelů v tyto informace a přispívat též k jejich správnosti. Účetní jednotky pomocí finančních informací skládají účty o svém hospodaření, údaje mají sloužit pro monitorování a řízení veřejných financí. Využitelnost těchto informací je však podmíněna jejich spolehlivostí. Proto NKÚ prostřednictvím kontrol typu finanční audit /FA/ věnuje část své kapacity ověřování spolehlivosti účetních závěrek /ÚZ/, kontrole údajů uvedených ve finančních výkazech pro hodnocení plnění rozpočtu /FV/ a kontrole závěrečných účtů /ZÚ/.

NKÚ v roce 2022 dokončil čtyři kontrolní akce typu finanční audit, u kterých vydal stanovisko k vykázaným finančním informacím (blíže viz tabulky č. 10 a 11). V případě KA č. 21/24 (MZd) a KA č. 21/27 (MV) se jednalo o průběžné audity, kdy kontrola z části probíhala v neuzavřeném účetním období, takže kontrolovaná osoba měla možnost provést opravy zjištěných nedostatků.

Z VÝSLEDKŮ KONTROL TYPU FA VYPLYNULO, ŽE PRŮBĚŽNÉ AUDITY, PŘI KTERÝCH MAJÍ KONTROLOVANÉ OSOBY MOŽNOST OPRAVOVAT ZJIŠTĚNÉ NEDOSTATKY JEŠTĚ BĚHEM KONTROLY, VÝZNAMNÝM ZPŮSOBEM PŘÍSPÍVAJÍ KE SPOLEHLIVOSTI VYKAZOVANÝCH ÚDAJŮ. NA ZÁKLADĚ PRŮBĚŽNÝCH AUDITŮ PROVEDENÝCH V RÁMCI KONTROLOVANÉHO OBDOBÍ ROKU 2021 BYLY OPRAVENY NESPRÁVNOSTI ZA TĚMĚŘ 12 MLD. KČ V ÚČETNÍCH ZÁVĚRKÁCH A TĚMĚŘ 4 MLD. KČ VE FINANČNÍCH VÝKAZECH (BLÍŽE VIZ TABULKA Č. 11). V RÁMCI EX POST FINANČNÍCH AUDITŮ BYLY ZJIŠTĚNY VÝZNAMNÉ NESPRÁVNOSTI V ÚZ VE VÝŠI TĚMĚŘ 838 MIL. KČ, A TO V NĚKTERÝCH ČÁSTECH ÚZ. VE FV BYLY ZJIŠTĚNY CELKOVÉ NESPRÁVNOSTI VE VÝŠI 129 MIL. KČ, Z TOHO NESPRÁVNOSTI V KA Č. 21/25 BYLY VÝZNAMNÉ. NA TYTO NESPRÁVNOSTI BUDOU MOCI ÚČETNÍ JEDNOTKY REAGOVAT V NÁSLEDUJÍCÍCH OBDOBÍCH. V ZÁVĚREČNÝCH ÚČTECH BYLY ZJIŠTĚNY POUZE OJEDINĚLÉ NEDOSTATKY BEZ DOPADU NA JEJICH VYPOVÍDACÍ SCHOPNOST.

131 Jedná se o údaje uvedené v sešitech G – *Tabulková část k návrhu státního závěrečného účtu ČR a H – Výsledky rozpočtového hospodaření kapitol návrhu SZÚ za rok 2021.*

132 Blíže ke stanovisku ke správnosti údajů SZÚ: [Stanovisko NKÚ k návrhu státního závěrečného účtu ČR za rok 2021 | NKÚ \(nku.cz\)](#).

Tabulka č. 10: Výsledky ex post kontrol typu FA ve vztahu k vykázaným finančním informacím státu

(v mil. Kč)

			Výsledky kontrol typu FA ve vztahu k účetní závěrce					Výsledky kontrol typu FA ve vztahu k finančním výkazům				Výsledky kontrol typu FA ve vztahu k závěrečnému účtu
Číslo KA	KO	Typ kontroly typu FA	Kontrolovaný objem ¹³³	Významnost	Opravy během KA	Vyčíslené nesprávnosti	Spolehlivost údajů ÚZ	Kontrolovaný objem ¹³⁴	Významnost	Vyčíslené nesprávnosti	Spolehlivost finančních výkazů	Spolehlivost údajů v ZÚ
21/18 ¹³⁵	MZV	Ex post	73 937,0	275,0	0,0	775,3 ¹³⁶	ÚZ nelze považovat za spolehlivou ve výkazu R	8 493,5	160,0	88,3	Nezjištěny nespolehlivé údaje s ohledem na celkové vykázané údaje	Nesprávnosti bez významného dopadu na celkovou vypovídací schopnost ZÚ
21/25 ¹³⁷	ČRA	Ex post	1 116,3	9,0	0,0	62,5 ¹³⁸	ÚZ nelze považovat za spolehlivou ve výkazu R, VZZ, P	468,3	9,0	40,7 ¹³⁹	Zjištěny nespolehlivé údaje s ohledem na celkové vykázané údaje	ZÚ nebyl předmětem kontroly
Celkem			75 053,3		0,0	837,9		8 961,8		129,0		

Zdroj: kontrolní závěry z jednotlivých KA.

133 Kontrolovaný objem ÚZ = aktiva netto + pasiva + náklady + výnosy + podrozvaha.

134 Kontrolovaný objem FV = příjmy + výdaje.

135 KA č. 21/18 – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstva zahraničních věcí za rok 2020, účetnictví Ministerstva zahraničních věcí za rok 2020 a údaje předkládané Ministerstvem zahraničních věcí pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2020 (KZ byl zveřejněn v části 3/2022 Věstníku NKÚ).

136 Nejvýznamnější pochybení: nevykázání opravné položky z důvodu významného snížení hodnoty podílu na vkladu v nadačním fondu (724 mil. Kč).

137 KA č. 21/25 – Účetní závěrka České rozvojové agentury za rok 2020 a údaje předkládané Českou rozvojovou agenturou pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2020 (KZ byl zveřejněn v části 3/2022 Věstníku NKÚ).

138 Nejvýznamnější pochybení: nesprávné vykázaní podmíněných závazků z titulu dotací ze státního rozpočtu ČR na rok 2021 (51,7 mil. Kč).

139 Nejvýznamnější pochybení: nesprávné zařídění dotací dle odpovědného členění rozpočtové skladby (34,7 mil. Kč).

Tabulka č. 11: Výsledky průběžných kontrol typu FA ve vztahu k vykázaným finančním informacím státu

(v mil. Kč)

			Výsledky kontrol typu FA ve vztahu k účetní závěrce					Výsledky kontrol typu FA ve vztahu k finančním výkazům					Výsledky kontrol typu FA ve vztahu k závěrečnému účtu
Číslo KA	KO	Typ kontroly typu FA	Kontrolovaný objem ¹⁴⁰	Významnost	Opravy během KA	Vyčíslené nesprávnosti	Spolehlivost údajů ÚZ	Kontrolovaný objem ¹⁴¹	Významnost	Opravy během KA	Vyčíslené nesprávnosti	Spolehlivost finančních výkazů	Spolehlivost údajů v ZÚ
21/24 ¹⁴²	MZd	Průběžný	128 254,5	569,0	10 973,1 ¹⁴³	0,0	ÚZ lze považovat za spolehlivou	35 145,0	572,0	3 985,3 ¹⁴⁴	0,0	Nezjištěny nespolehlivé údaje s ohledem na celkové vykázané údaje	Nesprávnosti bez významného dopadu na celkovou vypovídací schopnost ZÚ
21/27 ¹⁴⁵	MV	Průběžný	108 874,8	656,0	915,3 ¹⁴⁶	13,9	ÚZ lze považovat za spolehlivou	38 732,6	725,0	0,0	0,0	Nezjištěny nespolehlivé údaje s ohledem na celkové vykázané údaje	Nesprávnosti bez významného dopadu na celkovou vypovídací schopnost ZÚ
Celkem			237 129,3		11 888,4	13,9		73 877,6		3 985,3	0,0		

Zdroj: kontrolní závěry z jednotlivých KA.

140 Kontrolovaný objem ÚZ = aktiva netto + pasiva + náklady + výnosy + podrozvaha.

141 Kontrolovaný objem FV = příjmy + výdaje.

142 KA č. 21/24 – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo zdravotnictví za rok 2021, účetní závěrka Ministerstva zdravotnictví za rok 2021 a údaje předkládané Ministerstvem zdravotnictví pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021 (KZ byl zveřejněn v částce 4/2022 Věstníku NKÚ).

143 Nejvýznamnější opravy: nesprávně vykázané podmíněné závazky z transferů za projekty EDS/SMVS (3,6 mld. Kč). Hodnota oprav provedených v průběhu kontroly převýšila významnost více než 19krát.

144 Nejvýznamnější opravy: nesprávné třídění výdajů na transfery poskytované obcím a krajským nemocnicím (4 mld. Kč). Hodnota oprav provedených v průběhu kontroly převýšila významnost 7krát.

145 KA č. 21/27 – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo vnitra za rok 2021, účetnictví Ministerstva vnitra za rok 2021 a údaje předkládané Ministerstvem vnitra pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021 (KZ byl zveřejněn v částce 4/2022 Věstníku NKÚ).

146 Nejvýznamnější opravy: nesprávné účtování o dlouhodobém majetku, který nesl utajovanou informaci (748,4 mil. Kč). Hodnota oprav provedených v průběhu kontroly převýšila významnost 1,4krát.

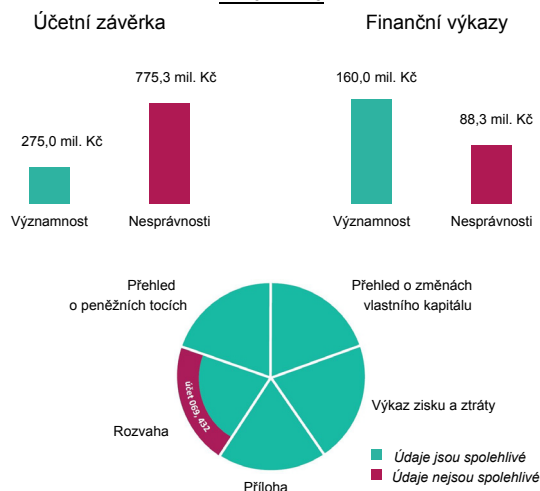
Finanční audity přispívají k vyšší spolehlivosti finančních informací

MZV NEVYKÁZALO VÝZNAMNÉ SNÍŽENÍ HODNOTY VKLADU DO NADAČNÍHO FONDU, TATO CHYBA ČINILA 724 MIL. KČ

Ex post

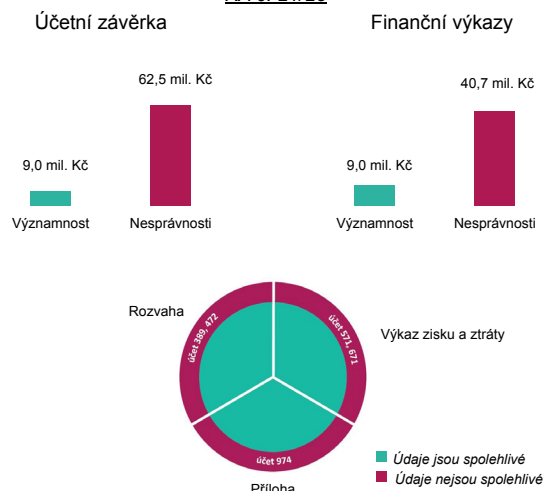
Ministerstvo zahraničních věcí

KA č. 21/18

Česká rozvojová agentura

KA č. 21/25

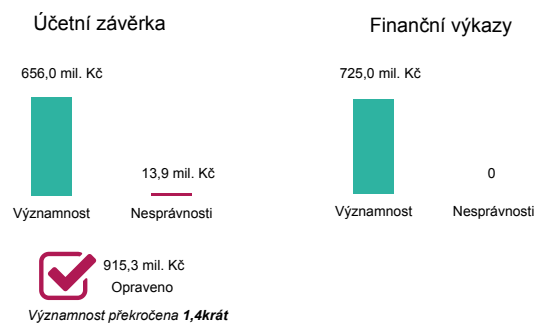

PŘI KONTROLÁCH FINANČNÍCH INFORMACÍ BYLY ODSTRANĚNY NESPRÁVNOSTI ZA TĚMĚŘ 16 MLD. KČ

Průběžný

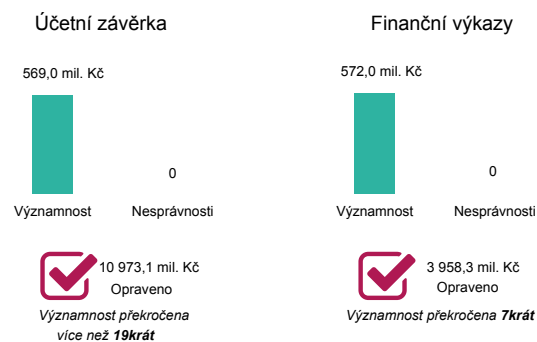
Ministerstvo vnitra

KA č. 21/27

Ministerstvo zdravotnictví

KA č. 21/24

Opatření k nápravě zjištěných nedostatků

Součástí kontrol typu FA je i systematické ověřování plnění opatření k nápravě z předchozích KA.

Tabulka č. 12: Přehled plnění opatření k nápravě z předchozích kontrolních akcí

Číslo KA	Kontrolovaná osoba	Číslo předchozí KA	Počet opatření přijatých k nápravě nedostatků	Počet opatření realizovaných úplně a správně	Počet opatření realizovaných částečně	Počet nerealizovaných opatření	Počet již nerelevantních opatření (např. díky změně předpisu)
21/18	Ministerstvo zahraničních věcí	16/17	20	15	5	x	1
21/24	Ministerstvo zdravotnictví	16/25	21	21	x	x	x
21/27	Ministerstvo vnitra	15/32	21	20	x	x	1

Zdroj: kontrolní závěry z jednotlivých KA.

V rámci KA č. 21/24 bylo zjištěno, že MZd poskytlo peněžní dar WHO bez předchozího souhlasu vlády. MZd dále nerespektovalo pravomocná rozhodnutí soudu, když neplnilo v nich uložené povinnosti vyplývající ze zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, a následně nereagovalo ani na výzvy exekutorů ke splnění vymáhané povinnosti. Na základě této skutečnosti bylo MZd povinno uhradit částku **téměř 3,6 mil. Kč**.

Z výše uvedeného přehledu vyplývá, že KO ve většině případů na uložená opatření reagují. KA č. 21/25 není součástí přehledu, jelikož se jednalo o první kontrolní akci typu FA u České rozvojové agentury.

Výsledky kontrol v oblasti výkaznictví ve vztahu k vnitřnímu kontrolnímu systému

Při kontrolách typu FA byly zjištěny nedostatky a rizika v oblasti účetnictví i v rozpočtovém systému, které vnitřní kontrolní systém neidentifikoval, ale kontrolovaná osoba je v průběhu kontroly (KA č. 21/24 a KA č. 21/27) řádně opravila. V oblasti hospodaření s majetkem státu a v oblasti finančního hospodaření byly zjištěny významné nedostatky, kterým vnitřní kontrolní systém nezabránil, neidentifikoval je a ani v průběhu kontroly je neodstranil (KA č. 21/24).

6.3 PODPORA DOBRÉ ÚČETNÍ A AUDITNÍ PRAXE

HLAVNÍM SMYSLEM KONTROLNÍCH AKCÍ TYPU FA JE PŘÍSPÍVAT KE ZVYŠOVÁNÍ SPOLEHLIVOSTI FINANČNÍCH INFORMACÍ OBSAŽENÝCH V ÚZ, FV A ZÚ PRO JEJICH UŽIVATELE.

K naplňování tohoto cíle významně **přispěly**:

- **průběžné audity**, během kterých mohly kontrolované osoby opravovat zjištěné nedostatky (viz tabulka č. 11);
- **opakované prováděné finanční audity**, kdy byly monitorovány reakce KO na zjištěné nedostatky v podobě nápravných opatření (viz výše část *Opatření k nápravě zjištěných nedostatků*);
- **projednávání výsledků kontrol** typu FA vládou a kontrolním výborem Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR; kontrolní závěry jsou dále k dispozici jak odborné, tak i široké veřejnosti.

NKÚ JE ZE SVÉ PODSTATY NEJEN KONTROLNÍ, ALE I ODBORNOU INSTITUCÍ.

NKÚ se dlouhodobě věnuje mezinárodní standardizaci v oblasti účetnictví a možnostem využití mezinárodně uznávané dobré praxe výkaznictví ve veřejném sektoru ČR. Svou kontrolní a analytickou činností napomáhá pojmenovávat systémová rizika a problémy při vykazování účetních a rozpočtových údajů, hledá možnosti jejich řešení a podporuje prohlubování využívání aktuálních účetních údajů.

Napomáhá tím šíření dobré účetní a auditní praxe a zasazuje se o zajišťování využitelných a spolehlivých údajů pro potřeby skládání účtů a rozhodování.

NKÚ PODPORUJE VYUŽÍVÁNÍ ÚČETNÍCH AKTUÁLNÍCH INFORMACÍ, A TÍM LEPŠÍ SKLÁDÁNÍ ÚČTŮ.

NKÚ opakovaně konstatoval vhodnost většího využívání aktuálních údajů a jejich srovnávání s informacemi založenými na peněžních tocích včetně komentování rozdílů.

Jako součást podpory dobré praxe uvádí NKÚ příklady takového srovnání i v kontrolních závěrech (např. KA č. [21/24](#)¹⁴⁷ a KA č. [21/27](#)¹⁴⁸).

NKÚ UPOZORŇUJE NA METODICKÉ PROBLÉMY V OBLASTI ÚČETNICTVÍ A VÝKAZNICTVÍ.

NKÚ v rámci své kontrolní činnosti monitoruje i způsob aplikace závazných právních předpisů ve vztahu k výkaznictví a poukazuje na zjištěné neprovázanosti právních předpisů v oblasti účetnictví, na nedostatky v jejich komplexnosti či výkladové nejasnosti a s tím na související metodické a aplikační problémy.

Zjištěné metodické problémy uvádí NKÚ v kontrolních závěrech a následně o nich diskutuje i s odbornou veřejností.

¹⁴⁷ V KA č. [21/24](#) byl porovnáním výsledku rozpočtového hospodaření MZd za rok 2021 hodnoceného na bázi peněžních toků s výsledkem na aktuální bázi zjištěn rozdíl ve výši 1,9 mld. Kč (vyšší deficit na bázi peněžních toků než ztráta dle účetních výkazů). Tento rozdíl vznikl zejména v důsledku vytvoření dohadné položky aktivní ve výši 6,6 mld. Kč na očekávaný výnos od zdravotních pojišťoven za očkovací látky proti onemocnění covid-19 a dále v důsledku zaúčtování přijatých záloh od zdravotních pojišťoven ve výši 5,7 mld. Kč ze stejného titulu. MZd rovněž k 31. 12. 2021 evidovalo neuhrazené faktury za očkovací látky proti onemocnění covid-19 ve výši 1,2 mld. Kč, které pak zatížily výdaje státního rozpočtu v roce 2022. Vliv na rozdíl mezi výsledky hospodaření mělo i poskytnutí peněžních prostředků na pořízení dlouhodobého majetku zřízeným příspěvkovým organizacím ve výši 1,37 mld. Kč, kdy tyto prostředky vybrané účetní jednotky účtují jako snížení svého jmění, a ne jako náklad.

¹⁴⁸ V KA č. [21/27](#) byl porovnáním výsledku rozpočtového hospodaření MV za rok 2021 na bázi peněžních toků a na aktuální bázi zjištěn rozdíl ve výši 1,2 mld. Kč (vyšší deficit na bázi peněžních toků než ztráta dle účetních výkazů). Vliv na tento rozdíl mělo zejména vykázání nákladů na odpisy dlouhodobého majetku, které jsou realizovány bez souvisejícího výdaje (1,7 mld. Kč), a dále změna stavu krátkodobých závazků ve výši 0,6 mld. Kč.

S významnými metodickými problémy se NKÚ opakovaně setkává v následujících oblastech:

Tabulka č. 13: Problémové oblasti a metodické problémy

Problémová oblast	Popis metodického problému	Názor NKÚ
Stanovení významnosti pro účtování a vykázání	Některé vybrané účetní jednotky neúčtují o některých účetních případech s odkazem na jejich údajnou nevýznamnost. Jednalo se např. o neúčtování o zálohách na transfery (dotace) (viz např. KA č. 20/34). Povinnost účtovat o těchto případech však nelze dle NKÚ negovat či obcházet úpravou významnosti ve vnitřním předpise.	NKÚ podporuje účtování o významných skutečnostech.
Finanční nástroje spolufinancované z rozpočtu EU	Finanční nástroje představují formu poskytování prostředků zejména z rozpočtu EU, kdy podpory jsou příjemcům poskytovány NÁVRATNOU FORMOU (např. půjčky, záruky, kapitálové investice), oproti tomu dotace (transfery) jsou poskytovány NENÁVRATNOU FORMOU. Neexistuje pro ně ani český účetní standard, který by specificky pro finanční nástroje upravil postupy účtování. Obecně nelze v těchto případech vyloučit možnost různého přístupu k vykázání, vždy bude záležet na konkrétních okolnostech. Ve svých KA shledal NKÚ za možné vykázání prostřednictvím účtu 069 – <i>Ostatní dlouhodobý finanční majetek</i>, a to např. v případě, kdy správce finančního nástroje poskytuje peněžní prostředky svým jménem na účet řídicího orgánu (viz KA č. 20/34).	NKÚ napomáhá využitelnosti účetních informací tím, že poukazuje na mimořádné účetní případy a na jejich vykázání v účetních závěrkách.
Informace vykazované na podrozvahových účtech	Informace vykazované na podrozvahových účtech nejsou spolehlivé (viz např. KZ z KA č. 21/24 a KA č. 21/25), srovnatelné (existuje prostor volit ocenění a významnost na úrovni jednotlivých účetních jednotek) ani srozumitelné (nemožnost komentování v příloze ÚZ). To snižuje využitelnost těchto informací.	Dle názoru NKÚ existuje riziko snížené využitelnosti podrozvahových informací.

Zdroj: kontrolní závěry z jednotlivých KA.

NKÚ SPOLUPRACUJE S ODBORNÝMI INSTITUCEMI V OBLASTI VÝKAZNICTVÍ STÁTU.

V průběhu roku 2022 pokračoval NKÚ ve spolupráci s odbornými institucemi. Jednalo se o různé formy spolupráce s následujícími institucemi:

- workshop se zástupci **Ministerstva financí**, který se uskutečnil v lednu 2022; jeho předmětem bylo řešení nejasností souvisejících s účtováním a vykazováním transferů. Následně MF zveřejnilo na svých internetových stránkách *Metodickou pomůcku k transferům*¹⁴⁹;
- spolupráce s **Vysokou školou ekonomickou** ohledně mapování využívání aktuálních účetních informací státu – zejména v oblasti přípravy dotazníkových šetření pro různé okruhy respondentů;
- účast na jednání pracovní skupiny **Ministerstva financí a Českého statistického úřadu** pro vládní statistiku;
- účast na metodických dnech **Ministerstva financí** ohledně přípravy nového zákona o účetnictví a prováděcích předpisů pro účetní jednotky veřejného sektoru.

Spolupráce NKÚ s odbornými institucemi přispívá k prosazování mezinárodně uznávané dobré praxe výkaznictví ve veřejném sektoru ČR.

149 *Metodická pomůcka k transferům* [online]. Ministerstvo financí, odbor 75 – Výkaznictví státu, 2022 [cit. 2023-02-10].

Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/ucetnictvi-a-ucetnictvi-statu/ucetni-reforma-verejnych-financi-ucetnic/metodicka-podpora/metodicka-pomucky/2022/metodicka-pomucka-k-transferum-46457>.

NKÚ PŘISPÍVÁ SVÝM NÁZOREM K ÚPRAVĚ PŘEDPISŮ V OBLASTI ÚČETNICTVÍ A VÝKAZNICTVÍ STÁTU.

Poznatky z kontrol využil NKÚ v roce 2022 při připomínkových řízeních k návrhům úprav právních předpisů. Jednalo se zejména o připomínky k návrhu **nového zákona o účetnictví**. Již samotný návrh nového zákona o účetnictví obsahuje pro účetní jednotky veřejného sektoru ustanovení, která reagují na doporučení a zjištění NKÚ souhrnně zveřejněná v kontrolním závěru z KA č. [17/36](#) (např. vymezení **cíle účetního výkaznictví**, vymezení **některých prvků účetního výkaznictví**, nevyužívání **přehledu o peněžních tocích a přehledu o změnách vlastního kapitálu** účetními jednotkami veřejného sektoru).

Jako další příklady lze uvést připomínky NKÚ k návrhům novel následujících vyhlášek:

- **novela vyhlášky č. 5/2014 Sb.**, o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků a rozpočtů dobrovolných svazků obcí;
- **novela vyhlášky č. 419/2001 Sb.**, o předkládání údajů pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu.

NKÚ SE ÚČASTNÍ MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE V OBLASTI FINANČNÍHO AUDITU A VÝKAZNICTVÍ.

NKÚ se pravidelně zapojuje do finančních auditů mezinárodních organizací. V roce 2022 měl své zástupce v kolegiu auditorů Evropské obranné agentury a v radě pro audit mezinárodní organizace Eurocontrol.

NKÚ také zajišťuje překlad *Příručky mezinárodních účetních standardů pro veřejný sektor* z anglického do českého jazyka a se souhlasem Mezinárodní federace účetních ji zveřejňuje na stránkách NKÚ.

III. FINANČNÍ ZHODNOCENÍ KONTROLNÍ ČINNOSTI

1. CELKOVÉ FINANČNÍ ZHODNOCENÍ KONTROLNÍCH AKCÍ

Prostřednictvím ukazatele celkového objemu zkontrolovaných finančních prostředků, majetku a závazků je každoročně sledováno celkové finanční zhodnocení kontrolní činnosti NKÚ. Jedná se o informativní údaj, který vypovídá o celkovém zkontrolovaném rozsahu příjmů a výdajů státního rozpočtu, majetku státu a závazků, finančních prostředků poskytnutých ČR ze zahraničí a ostatních finančních prostředků (např. prostředků státních fondů). Výši tohoto ukazatele ovlivňuje počet kontrolních akcí, jejich cíle a předměty zaměření a rovněž délka kontrolovaného období.

Zkontrolovaný celkový objem finančních prostředků a majetku je ve výši **166,8 mld. Kč**. Tento objem vychází z kontrolních akcí, jejichž kontrolní závěr byl schválen v roce 2022. Uvedená částka neobsahuje údaje z kontrolních akcí zaměřených na kontrolu závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu ani údaje o finančních prostředcích posuzovaných pouze na úrovni systému (např. při kontrole strategických a koncepčních materiálů a při kontrole finančních prostředků programů v rámci kontroly činnosti jejich správců nebo zprostředkujících subjektů). V kontrolních akcích typu finanční audit byly prověřovány údaje kontrolovaných osob vykázané v jejich účetních závěrkách a finančních výkazech v celkové výši **395 mld. Kč**. Hodnota finančních prostředků posuzovaných na úrovni systému představovala v kontrolních akcích ukončených v minulém roce částku **570,2 mld. Kč**.

2. PLNĚNÍ OZNAMOVACÍ POVINNOSTI PODLE ZÁKONA Č. 280/2009 SB., DAŇOVÝ ŘÁD

Na základě skutečností uvedených v kontrolních protokolech oznamuje NKÚ příslušným správcům daně zjištěné nedostatky, které mají vztah k daňovým povinnostem kontrolovaných osob. Konkrétní kontrolní zjištění mohou být využita příslušnými správci daní k zahájení řízení, které může vést k vydání rozhodnutí o stanovení odvodu za porušení rozpočtové kázně.

V roce 2022 bylo v rámci oznamovací povinnosti příslušným správcům daně odesláno z **15** kontrolních akcí celkem **23** oznámení, která souvisela se správou daní. Celková částka finančních prostředků vyčíslená v těchto oznámeních činila přes **110 mil. Kč**. Oznámení se týkala zejména porušení povinností ze strany příjemců dotací (13) a dále porušení povinností organizačních složek státu a státních příspěvkových organizací (10).

IV. ZHODNOCENÍ OSTATNÍ ČINNOSTI

1. SOUČINNOST S ORGÁNY ČINNÝMI V TRESTNÍM ŘÍZENÍ

V roce 2022 podal NKÚ podle ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), na základě zjištění **ze dvou** kontrolních akcí **dvě** oznámení nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin.

Tato oznámení se týkala podezření na spáchání trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku a trestného činu zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě.

Orgány činné v trestním řízení si v roce 2022 vyžádaly součinnost NKÚ celkem v **třinácti** případech. Na základě těchto žádostí poskytoval NKÚ kontrolní materiály ze **čtyř** kontrolních akcí.

2. STANOVISKA K NÁVRHŮM PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Podle ustanovení § 6 zákona o NKÚ jsou obě komory Parlamentu ČR a jejich orgány oprávněny vyžádat si od NKÚ stanoviska k návrhům právních předpisů týkajících se rozpočtového hospodaření, účetnictví, státní statistiky a výkonu kontrolní, dozorové a inspekční činnosti. Uvedené orgány tohoto svého oprávnění v roce 2022 způsobem spočívajícím v podání formální žádosti o stanovisko nevyužily.

V meziresortním připomínkovém řízení, jehož proces je upraven *Legislativními pravidly vlády*, se NKÚ vyjadřoval k návrhům právních předpisů, které se vztahovaly k jeho působnosti nebo se jej týkaly jako organizační složky státu. V roce 2022 obdržel NKÚ k posouzení celkem **161** legislativních návrhů a nelegislativních materiálů. Konkrétní připomínky, vycházející především z poznatků z kontrolní činnosti, uplatnil NKÚ celkem k **31** návrhům.

Z okruhu zásadních návrhů legislativních úprav uplatnil NKÚ připomínky k návrhu zákona o ochraně označovatелů a k návrhu zákona o financování obrany České republiky a o změně zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů (zákon o financování obrany), přestože návrh tohoto zákona Ministerstvo obrany nepředložilo NKÚ k posouzení jako připomínkovému místu.

Z legislativních materiálů předložených Ministerstvem financí uplatnil NKÚ obsáhlé připomínky k návrhu zákona o účetnictví. Dále se NKÚ vyjádřil k návrhu zákona, kterým se zrušuje zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, k návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další související zákony, k návrhu státního závěrečného účtu České republiky za rok 2021 a k návrhům dvou novel prováděcích vyhlášek k rozpočtovým pravidlům.

NKÚ dále uplatnil připomínky mj. k návrhům novel předpisů z oblasti sociálního zabezpečení, sociálního a důchodového pojištění, k novele zákona o zaměstnanosti a k novele zákoníku práce, předkladatelem bylo Ministerstvo práce a sociálních věcí. Z předpisů předložených do připomínkového řízení Národním bezpečnostním úřadem uplatnil NKÚ připomínky k návrhu vyhlášky o administrativní bezpečnosti a o registrech utajovaných informací a k návrhu novely zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

Z předpisů, k nimž se NKÚ vyjadřoval již v předchozích obdobích, uplatnil NKÚ připomínky k návrhu zákona o lobbování a k návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o lobbování, jejichž předkladatelem je Ministerstvo spravedlnosti. K návrhu zákona o lobbování uplatnil NKÚ již v roce 2018 zásadní připomínku týkající se nesouhlasu se zařazením prezidenta NKÚ, viceprezidenta NKÚ a členů NKÚ mezi lobbované. Tuto připomínku předkladatel akceptoval a navržený text byl ze současného návrhu zákona o lobbování vypuštěn.

Z nelegislativních materiálů předložených do připomínkového řízení uplatnil NKÚ připomínky k aktualizaci strategie financování implementace tzv. nitrátové směrnice, dále připomínky k *Výroční zprávě o stavu veřejných zakázek v České republice za rok 2021* či k vládní *Koncepci boje proti korupci na léta 2023 až 2026*.

3. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Rok 2022 se nesl ve znamení pokračujícího tříletého předsednictví NKÚ v Evropské organizaci nejvyšších kontrolních institucí /EUROSAI/¹⁵⁰, jehož cílem je nabídnout evropským kontrolním institucím takové platformy a okruhy zájmů, které podpoří hlubší rozvoj další spolupráce v kontrolní činnosti.

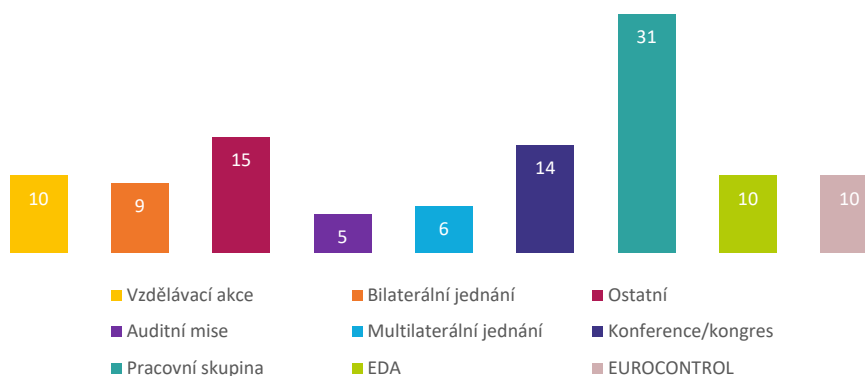
NKÚ v rámci svého předsednictví zorganizoval v květnu mezinárodní konferenci *EUROSAI Prague Post-Congress Get-Together*, na které se v Praze sešlo více než 200 kontrolorů z 37 převážně evropských zemí. NKÚ dále podpořil vznik sedmi nových mezinárodních projektových skupin EUROSAI, navázal užší spolupráci s Rozvojovou iniciativou INTOSAI /IDI/¹⁵¹ a prezident NKÚ zastupoval organizaci EUROSAI na světovém kongresu mezinárodních kontrolních institucí INCOSAI 2022¹⁵².

V roce 2022 pokračovaly kontroly zaměřené zejména na vládní opatření proti pandemii covidu-19. Zástupci NKÚ poskytovali svým zahraničním protějškům expertní konzultace ve sféře dobrého řízení organizace, právních reforem, transparentnosti a odpovědnosti, v oblasti pořádání mezinárodních akcí většího rozsahu, kontrolních a informačních systémů a srovnávacích analýz a také v oblasti sémantického vyhledávání.

Kvůli válce na Ukrajině došlo k přerušení spolupráce s kontrolními úřady Ruska a Běloruska. NKÚ v této souvislosti nabídl pomoc a asistenci ukrajinským kontrolorům a jejich rodinám.

Mezinárodní spolupráce NKÚ se pomalu vrací do stavu před pandemií covidu-19. Zvýšil se počet osobních jednání a oficiálních návštěv. V roce 2022 se zástupci NKÚ zúčastnili celkem 110 mezinárodních akcí, z toho v 71 případech se jednání uskutečnilo online a 39 pracovních setkání proběhlo osobně.

Graf č. 24: Přehled mezinárodních akcí s účastí NKÚ

150 Viz <https://www.euroesai2021.cz/>.

151 Viz <https://www.idi.no/>.

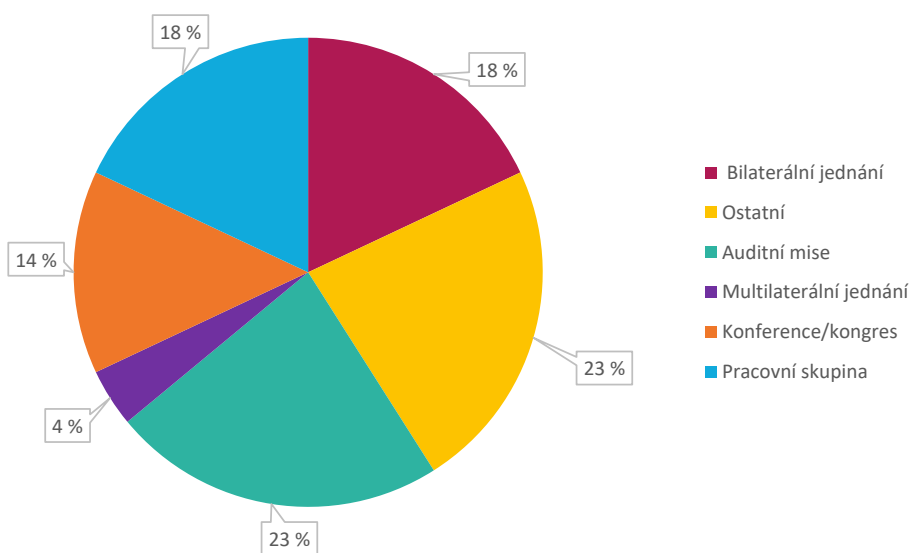
152 Viz <https://incosai2022.rio.br/>.

Po dvouleté přestávce způsobené pandemií covidu-19 došlo k obnovení tradičního setkání prezidenta NKÚ s velvyslanci zemí EU v pražském sídle Nejvyššího kontrolního úřadu. Počátkem českého předsednictví v Radě EU zavítali na oficiální návštěvu do Prahy také delegáti Evropského účetního dvora /EÚD/ v čele s prezidentem Klausem-Heinerem Lehnem.

Do mezinárodních aktivit se promítly i auditní mise EÚD, spolupráce s Evropským úřadem pro boj proti podvodům /OLAF/ a zapojení NKÚ do auditu Evropské obranné agentury /EDA/ a Evropské organizace pro bezpečnost leteckého provozu /EUROCONTROL/.

Přehled mezinárodních akcí s účastí NKÚ

Graf č. 25: Mezinárodní návštěvy v ČR a jednání organizovaná NKÚ

Rok 2022 byl poznamenán dramatickými událostmi na Ukrajině. Dne 3. března 2022 svolal prezident NKÚ ze své pozice předsedajícího EUROSAI mimořádné 56. online zasedání Řídící rady organizace EUROSAI, jejíž členové rozhodli o přerušení spolupráce s kontrolními úřady Ruska a Běloruska¹⁵³.

Největší mezinárodní akcí roku 2022 v ČR, co se počtu účastníků týče, byla konference *EUROSAI Prague Post-Congress Get-Together*, během které se uskutečnilo devět odborných workshopů s daňovými, protikorupčními, ekologickými a dalšími tématy. Pět workshopů vedli kontroloři z NKÚ a čtyři proběhly pod vedením SAI Belgie, Švédska, Turecka a Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku. Součástí setkání byla také práce na novém strategickém plánu EUROSAI pro roky 2024–2030 a tzv. „marketplace“, kde experti z jednotlivých kontrolních institucí prezentovali svou kontrolní práci a odborné projekty.

153

Viz <https://www.nku.cz/en/for-media/press-releases/situation-in-ukraine-czech-sao-and-eurosai-president-miloslav-kala-has-summoned-an-extraordinary-meeting-of-the-eurosai-governing-board-id12402/>.

Během konference navštívilo 30 nejvyšších představitelů evropských kontrolních institucí prezidenta České republiky na Pražském hradě.

Dne 18. července 2022 navštívila NKÚ šestičlenná delegace z Evropského účetního dvora v čele s jeho prezidentem Klausem-Heinerem Lehmem a členem EÚD za ČR Janem Gregorem. Jednalo se o návštěvu, kterou zástupci EÚD tradičně vykonávají u kontrolního úřadu té země, která předsedá Radě EU. Tématem schůzky byla především auditní metodika a rotační zaměstnanecká politika EÚD.

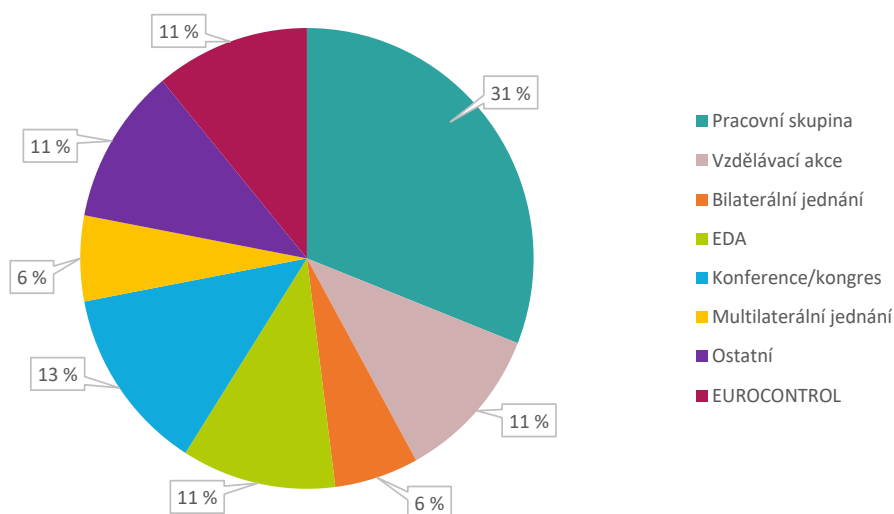
V rámci mise OLAF v ČR proběhlo dne 20. září 2022 jednání zaměřené na problematiku *Nástroje pro oživení a odolnost* a nastavení systému implementace *Národního plánu obnovy* v ČR.

Dne 22. listopadu 2022 se po dvouleté přestávce způsobené pandemií uskutečnilo každoroční setkání prezidenta NKÚ s velvyslanci zemí Evropské unie a s představiteli Ministerstva zahraničních věcí a Zastoupení Evropské komise v ČR. Hosté byli seznámeni s kontrolní a mezinárodní činností NKÚ, s výstavbou nového sídla NKÚ a s aktuálními tématy, která rezonují ve společnosti, tj. zadlužování státu, pandemie covidu-19 a její dopady, pokračující válka na Ukrajině.

Ve dnech 24. a 25. listopadu 2022 proběhl v prostorách NKÚ seminář zaměřený na metodu analýzy datových obalů. Seminář vedli auditori ze SAI Švédska a SAI Norska za účasti 25 osob z 11 zemí.

Graf č. 26: Účast zástupců NKÚ na mezinárodních akcích a jednáních v zahraničí

Zapojení NKÚ do mezinárodních pracovních a projektových skupin

Největší podíl (31 %) představovalo v mezinárodních aktivitách zapojení zástupců NKÚ do pracovních skupin. Během roku 2022 NKÚ aktivně pokračoval ve své účasti v mezinárodních pracovních skupinách nebo se zapojil do činnosti nových pracovních skupin a projektů, a to zejména pod záštitou EUROSAI, EÚD, Kontaktního výboru /KtV/ a INTOSAI.

V EUROSAI existují čtyři pracovní skupiny: pro IT, pro kontrolu v oblasti životního prostředí, pro kontrolu fondů určených na likvidaci škod způsobených pohromami a katastrofami a pro kontrolu samospráv¹⁵⁴; a jedna Síť pro etiku¹⁵⁵. NKÚ je členem prvních tří výše zmíněných skupin a Sítě pro etiku.

Každoročně se scházejí také členové pracovních skupin dvou strategických cílů EUROSAI: cíl 1 pro profesní spolupráci a cíl 2 pro rozvoj institucionálních kapacit, aby se navzájem informovali o naplňování strategického plánu EUROSAI a o probíhajících projektech a kontrolách. Role NKÚ jako předsedajícího organizaci EUROSAI spočívá především v koordinaci všech činností, v dohledu na dodržování oficiálních procedurálních pravidel a v propagaci činnosti organizace.

Pracovní skupina EUROSAI pro informační technologie /WGIT/¹⁵⁶ vedená estonským kontrolním úřadem uspořádala v roce 2022 celkem čtyři schůzky, z toho ve třech případech šlo o odborné webináře. WGIT sdružuje 42 členů a prostřednictvím projektů, jako je databáze kontrolních zpráv eGovernmentu, školicí online moduly či aktivní manuál pro kontrolu IT, podporuje evropské nejvyšší kontrolní instituce v IT kontrolách.

154 Viz <https://www.tfma.eu/>.

155 Viz <https://eurosai.revizija.hr/en>.

156 Viz <https://eurosai-it.org/>.

V květnu a v listopadu 2022 se uskutečnily schůzky pracovní skupiny EUROSAI pro audit v oblasti životního prostředí¹⁵⁷, kterou vede SAI Polska. V roce 2022 se 43 členů této skupiny zaměřilo na témata jako změna klimatu, energetická krize, nakládání s odpady v souvislosti s pandemií covidu-19 nebo financování ochrany životního prostředí.

Činnost pracovní skupiny EUROSAI pro audit fondů určených na likvidaci škod způsobených pohromami a katastrofami vedené Účetní komorou Ukrajiny byla z důvodu války utlumena.

Kromě pracovních skupin funguje pod záštitou EUROSAI dalších 16 odborných projektových skupin¹⁵⁸. NKÚ se v roce 2022 zapojil do činnosti projektových skupin působících v oblastech:

- modernizace webových stránek EUROSAI (vede SAI Španělska);
- metoda analýzy datových obalů a ostatní metody v kontrolní činnosti (vede SAI Švédsko);
- angličtina pro kontrolory (vede SAI Polska);
- příprava na rizika budoucnosti a klimatickou krizi (vede SAI Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku);
- nový strategický plán EUROSAI pro roky 2024–2030 (vede SAI Izraele);
- audit reakce na pandemii covidu-19 (vede SAI Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku);
- klub odborníků/auditorů (vede SAI Litvy).

Zástupci NKÚ jsou také zapojeni do několika pracovních skupin zřízených při EÚD a KtV.

Neformální pracovní skupina odborníků na audit výkonnosti v odvětví dopravy sdružující 12 kontrolních institucí se sešla třikrát. Členové skupiny se vzájemně informují o připravovaných kontrolách i o odborných publikacích souvisejících s dopravní infrastrukturou.

Členové Sítě styčných pracovníků pro mezinárodní profesní standardy INTOSAI spravované EÚD jednali online dne 5. května 2022 a zabývali se budoucností profesního *Rámce pro odborné standardy INTOSAI*.

V Kontaktním výboru EU jsou kontroloři NKÚ aktivně zapojeni v níže uvedených pracovních skupinách:

- Iniciativa pro fond obnovy EU nové generace a pro *Nástroj pro oživení a odolnost*. Zástupci z více než dvaceti kontrolních institucí EU se během roku 2022 sešli třikrát a řešili probíhající i plánované kontroly *národních plánů obnovy*.
- Síť pro audit fiskální politiky zahájila v roce 2019 paralelní kontrolu zaměřenou na střednědobý rozpočtový rámec a výsledky kontroly byly prezentovány v Bratislavě ve dnech 6.–7. září 2022.
- Po dvouleté pandemické odmlce proběhlo také online jednání pracovní skupiny KtV pro DPH se zaměřením na zjišťování problémů v oblasti DPH z pohledu nejvyšších kontrolních institucí.

157 Viz <http://www.eurosaiwgea.org/>.

158 Viz <https://www.eurosai.org/en/ESP-2017-2024/ProjectGroups/>.

Pod záštitou Mezinárodní organizace nejvyšších kontrolních institucí (INTOSAI) se za účasti zástupců NKÚ uskutečnilo jednání těchto pracovních skupin:

- Po jednoleté pandemické přestávce uspořádala egyptská SAI 15. schůzku pracovní skupiny INTOSAI pro boj proti korupci a praní špinavých peněz. Hlavními tématy byly zkušenosti a role nejvyšších kontrolních institucí při prevenci a potírání korupce.
- Pracovní skupina INTOSAI pro dopad vědy a technologií na auditní činnost, vedená Spojenými arabskými emiráty, uspořádala v červnu 2022 webinář zaměřený na strategické směřování a vliv pokročilých technologií při jejich implementaci vládami a následně také dopad na práci nejvyšších kontrolních institucí.
- V červenci 2022 uspořádala pracovní skupina INTOSAI pro kontrolu v oblasti životního prostředí (INTOSAI WGEA), jejíž sekretariát sídlí v Helsinkách, 21. setkání svých členů, které se týkalo zejména problematiky adaptace na klimatické změny.
- Předmětem fóra pracovní skupiny INTOSAI pro vyhodnocování veřejných politik a programů byly během zářijového jednání v Bernu inovativní metody a analýzy dat.

Bilaterální a multilaterální jednání a konference s účastí zástupců NKÚ

Na bilaterální úrovni jsou kontrolóři NKÚ již tradičně v úzkém spojení se svými slovenskými kolegy. Prezident NKÚ se dne 11. července 2022 v Brně potkal se svým slovenským protějškem, nově jmenovaným předsedou NKÚ SK Ľubomírem Andrassym na pracovní schůzce zaměřené na zkušenosti s předsednictvím EUROSAI a na výzvy, kterým kontrolní instituce čelí.

Ve slovenské Bojnici se ve dnech 19.–22. září 2022 uskutečnilo pracovní setkání českých a slovenských kontrolorů zaměřené na analýzu rizik, strategické a prioritní oblasti kontrolní činnosti, systémy řízení kvality kontrolních akcí, zpracování dat a vizualizaci výstupů kontrolní činnosti.

Na dubnovém setkání nejvyšších představitelů kontrolních institucí zemí V4, Rakouska a Slovinska ve slovenských Rajeckých Teplicích se prezidenti úřadů vzájemně informovali o tom, jak kontrolní úřady přizpůsobily svůj modus operandi nouzovému stavu. Dále si také vyměnili zkušenosti s kontrolami souvisejícími s protipandemickými opatřeními.

Na začátku května 2022 se setkalo 22 nejvyšších představitelů kontrolních úřadů států EU v sídle EÚD v Lucemburku na jednání Kontaktního výboru, aby představili své zkušenosti s kontrolami zaměřenými na *Nástroj pro oživení a odolnost*. Hovořilo se také o výzvách a nárocích, které na členské země EU čekají v souvislosti pandemií covidu-19 a invazí na Ukrajinu.

Ve dnech 27.–29. června 2022 proběhla ve Varšavě schůzka Řídící rady EUROSAl na technické úrovni za účasti 30 delegátů ze 13 kontrolních institucí. Jedním ze stěžejních bodů byla práce na přípravě nového *Strategického plánu EUROSAl pro roky 2024–2030*.

Prezidenta NKÚ pozvali v roce 2022 na bilaterální jednání nejvyšší představitelé kontrolních úřadů Černé Hory a Izraele. Předmětem setkání byly oblasti spojené s mezinárodní spoluprací a vedení EUROSAI. Zejména prezidenta SAI Izraele, jakožto následného předsedajícího organizaci EUROSAI, zajímala dobrá praxe a zkušenosti s přípravou kongresů EUROSAI.

Ve dnech 21.–22. září 2022 se konalo 57. jednání Řídící rady EUROSAI v sídle portugalského kontrolního úřadu v Lisabonu. Jednání moderoval prezident NKÚ a členové Řídící rady mimo jiné diskutovali o implementaci *Strategického plánu EUROSAI pro roky 2017–2024*, o činnostech jednotlivých pracovních a projektových skupin EUROSAI, o finančních záležitostech organizace a o situaci na Ukrajině.

Kontroloři NKÚ se také pravidelně dělí o své profesní zkušenosti se svými zahraničními kolegy na mezinárodních konferencích. V roce 2022 rezonovala témata jako dluhový management, implementace *Agendy 2030 pro udržitelný rozvoj*, budoucnost EU, nezávislost nejvyšších kontrolních institucí, cíle udržitelného rozvoje OSN atd. Kontroloři NKÚ do 35 let věku se společně s dalšími 90 auditory ve Stockholmu účastnili 5. ročníku konference pro mladé auditory (tzv. YES konference)¹⁵⁹.

Účast na mezinárodních vzdělávacích aktivitách

Zaměstnanci a představitelé NKÚ se zúčastnili několika mezinárodních odborných seminářů/webinářů týkajících se oblastí jako analýza dat, řízení rizik, kontrola klimatických změn, informační systémy kontroly, rizika pro kybernetickou bezpečnost apod. Toto vzdělávání bylo zajištěno např. maďarským Institutem interních auditorů, lublaňským Centrem excelence ve finančnictví, INTOSAI IDI, EÚD či Evropskou konferencí institucí interního auditu.

159 Viz <https://www.yes-2022.com/>.

4. ČINNOST NKÚ VE VZTAHU K VEŘEJNOSTI

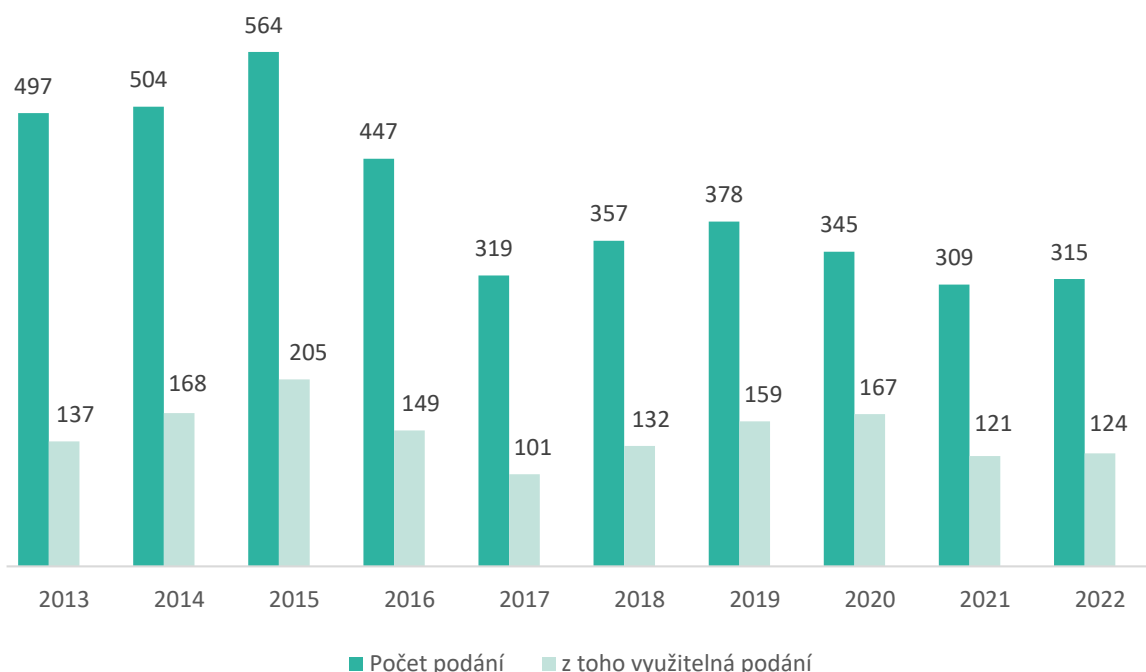
4.1 POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 SB., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM

V roce 2022 NKÚ obdržel sedmnáct písemných žádostí o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále „informační zákon“). V případě osmi žádostí NKÚ poskytl požadované informace v plném rozsahu, např. informace o výsledcích kontrolní činnosti včetně kontrolních závěrů, informace týkající se nájmu hrazeného Nejvyšším kontrolním úřadem za kancelářské budovy nebo poskytování příspěvku na pojistné zaměstnancům NKÚ. Tři žádosti NKÚ odložil podle § 14 odst. 5 písm. c) informačního zákona, protože požadované informace se netýkaly působnosti NKÚ. K jedné žádosti o poskytnutí velkého počtu informací z různých oblastí činnosti NKÚ a o zaslání mnoha dokumentů v listinné podobě NKÚ požadované informace vyhledal a oznámil žadateli výši úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací a za pořízení kopií požadovaných dokumentů. Žadatel podal stížnost proti rozhodnutí o úhradě a NKÚ stížnost postoupil Úřadu pro ochranu osobních údajů, který do 31. 12. 2022 nevydal rozhodnutí. NKÚ vydal tři rozhodnutí o odmítnutí žádosti, jedno rozhodnutí o odložení části žádosti a jedno rozhodnutí o odmítnutí části žádosti. Šlo o požadavek na vytvoření názoru, případně žádost o nové informace nebo informace, na které se vztahuje výlučka z informační povinnosti. Proti rozhodnutím NKÚ byla podána dvě odvolání, přičemž Úřad pro ochranu osobních údajů v obou případech vydal rozhodnutí, kterým potvrdil rozhodnutí NKÚ o odmítnutí žádosti a žadatelovo odvolání zamítl. Všechny žádosti o informace byly vyřízeny v zákonných lhůtách.

4.2 PODÁNÍ OBČANŮ

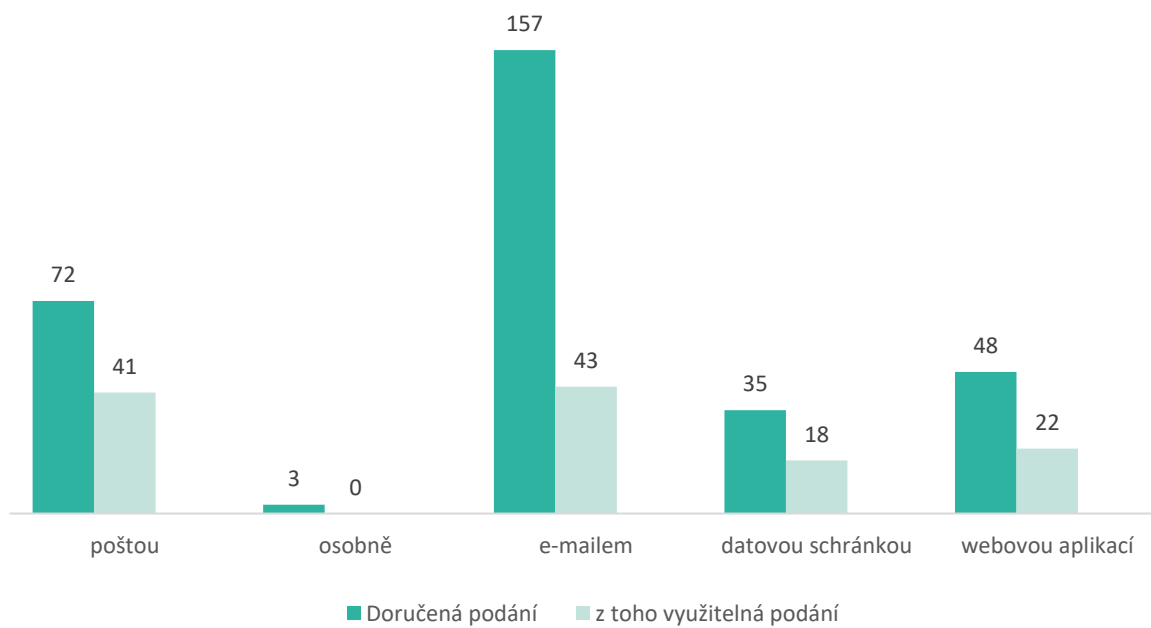
V roce 2022 zaevidoval odbor komunikace NKÚ celkem 315 písemných podání (podnětů, stížností, žádostí, dotazů atd.) občanů a právnických osob. Obsah všech podání je posuzován ve vztahu k působnosti NKÚ a z hlediska možného využití v kontrolní činnosti. Podání, která se týkají oblastí, na něž se vztahuje působnost NKÚ, jsou využívána jako doplňkový informační materiál v rámci věcně odpovídajících plánovaných kontrol a při přípravě námětů na zaměření kontrol v dalším období. V roce 2022 NKÚ obdržel 124 takto využitelných vnějších podnětů, tj. 39 % z celkového počtu doručených podání. Ve své kontrolní činnosti NKÚ využíval poznatky z podání zaměřených zejména na hospodaření s majetkem státu a s prostředky státního rozpočtu a na užití účelových dotací poskytovaných z národních zdrojů a z evropských fondů různým příjemcům; těchto oblastí se týkalo 86 podání, tj. 69 % využitelných vnějších podnětů.

Graf č. 27: Přehled celkového počtu podání a jejich využitelnosti pro kontrolní činnost NKÚ za roky 2013 až 2022

Převažujícím způsobem komunikace občanů s NKÚ byly i v roce 2022 elektronické formy, tj. e-mail, datová schránka a aplikace *Napište nám* na webu NKÚ, a to u 76 % doručených podání.

Graf č. 28: Přehled počtu podání za rok 2022 podle způsobu doručení a jejich využitelnost

5. HOSPODAŘENÍ S ROZPOČTOVÝMI PROSTŘEDKY KAPITOLY NKÚ

5.1 PLNĚNÍ ZÁVAZNÝCH UKAZATELŮ KAPITOLY NKÚ

Schválený rozpočet kapitoly 381 – Nejvyšší kontrolní úřad na rok 2022 byl stanoven zákonem č. 344/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022.

Přehled o plnění stanovených závazných ukazatelů v roce 2022 je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 14: Přehled o plnění stanovených závazných ukazatelů v roce 2022

v tis. Kč	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách (RZ)	Konečný rozpočet (R3)	Skutečnost	% plnění k RZ	% plnění k R3
Souhrnné ukazatele						
Příjmy celkem	626	626	–	1 011,22	161,66	–
Výdaje celkem	787 908	798 081	1 354 748	1 034 547,96	129,63	76,36
Specifické ukazatele – příjmy						
Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	626	626	–	1 011,22	161,66	–
v tom: příjmy z rozpočtu Evropské unie	–	–	–	–	–	–
ostatní nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	626	626	–	1 011,22	161,66	–
Specifické ukazatele – výdaje						
Výdaje na zabezpečení plnění úkolů NKÚ	787 908	798 081	1 354 748	1 034 547,96	129,63	76,36
Průřezové ukazatele						
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	358 981	366 472	362 430	351 394,58	95,89	96,96
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	120 688	123 220	121 786	118 041,88	95,80	96,93
Převod fondu kulturních a sociálních potřeb	6 552	6 702	6 617	6 454,91	96,32	97,55
Platy zaměstnanců v pracovním poměru	327 596	335 087	330 845	322 745,37	96,32	97,55
Výdaje spolufinancované zcela nebo částečně z rozpočtu Evropské unie celkem	–	–	–	–	–	–
v tom: ze státního rozpočtu	–	–	–	–	–	–
podíl rozpočtu Evropské unie	–	–	–	–	–	–
Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS celkem	173 850	173 850	650 131	435 159,78	250,31	66,93

Příjmy

Schválený rozpočet příjmů kapitoly NKÚ ve výši **625,52 tis. Kč** byl plněn částkou 1 011,22 tis. Kč, tj. na 161,66 %.

Výdaje

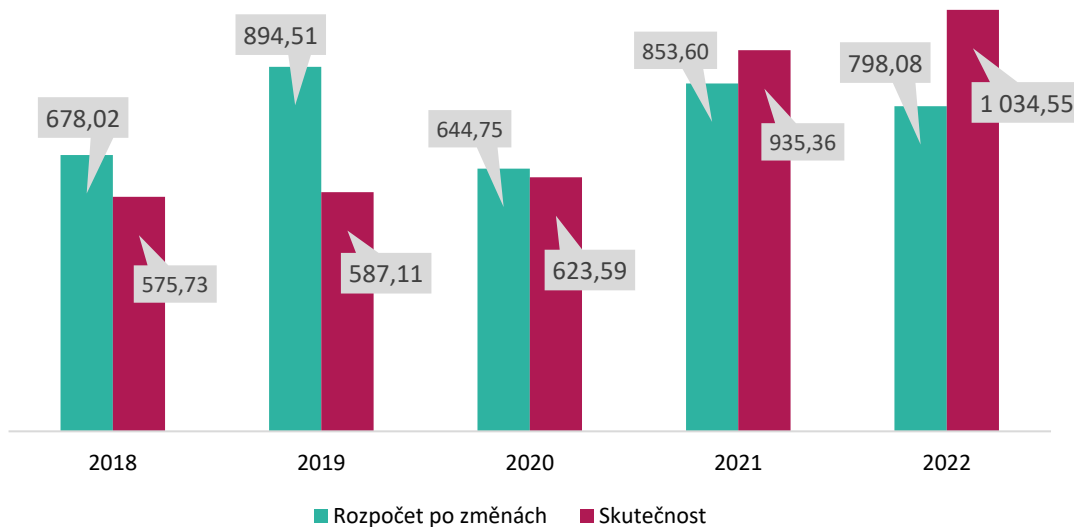
Schválený rozpočet výdajů kapitoly ve výši **787 908,27 tis. Kč** byl upravován. Do rozpočtu byly zapojeny nespotřebované výdaje z minulých let v celkové částce 573 520,86 tis. Kč a vázané prostředky v celkové výši 16 760,50 tis. Kč. Konečný rozpočet výdajů dosáhl výše 1 354 748 tis. Kč a byl čerpán částkou 1 034 547,96 tis. Kč, tj. na 131,30 % schváleného rozpočtu a na 76,36 % rozpočtu konečného.

Nejvyšší podíl z rozpočtu (469 525,68 tis. Kč, tj. 45,38 %) zaujímají výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci (včetně výdajů na platy představitelů NKÚ) a s nimi související výdaje, tj. zákonné pojistné.

Všechny závazné ukazatele rozpočtové kapitoly NKÚ byly v roce 2022 dodrženy.

Přehled výdajů kapitoly 381 – *Nejvyšší kontrolní úřad* za roky 2018 až 2022 znázorňuje graf č. 29. Od roku 2018 do roku 2022 vzrostl rozpočet po změnách o 120 063 tis. Kč. Hlavním důvodem růstu rozpočtu jsou prostředky na platy včetně odvodů, které vzrostly od roku 2018 o 120 063 tis. Kč, v roce 2022 pak i prostředky ve výši 161 600 tis. Kč na výstavbu a vybavení nového sídla.

Graf č. 29: Přehled výdajů kapitoly 381 – *Nejvyšší kontrolní úřad* dle rozpočtu po změnách a plnění rozpočtu za roky 2018 až 2022 (v mil. Kč)

5.2 NÁROKY Z NESPOTŘEBOVANÝCH VÝDAJŮ

K 31. 12. 2022 dosáhl stav nároků z nespotřebovaných výdajů celkové výše 104 010,63 tis. Kč. V roce 2022 byly zapojeny do rozpočtu výdaje ve výši 573 520,86 tis. Kč.

5.3 VÝDAJE NA FINANCOVÁNÍ PROGRAMŮ REPRODUKCE MAJETKU

Schválený rozpočet výdajů na financování programů reprodukce majetku činil 173 850 tis. Kč. Do rozpočtu byly následně zapojeny nároky z nespotřebovaných výdajů ve výši 476 281,36 tis. Kč. Konečný rozpočet tedy činil 650 131,36 tis. Kč. Rozpočet byl čerpán částkou 435 159,78 tis. Kč, tj. 250,31 % schváleného rozpočtu (i rozpočtu po změnách) a 66,93 % konečného rozpočtu.

Od roku 2020 se program 18101 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny NKÚ od roku 2011* využívá pouze k výstavbě sídla a jeho vybavení. Schválený rozpočet byl ve výši 167 450 tis. Kč. Po zapojení nároků z nespotřebovaných profilujících výdajů ve výši 469 178,86 tis. Kč dosáhl konečný rozpočet částky 636 628,86 tis. Kč. Čerpání činilo 427 981,81 tis. Kč. Zdrojem programu byly pouze kapitálové prostředky.

Program 08101 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny NKÚ od roku 2020* zahrnuje období let 2020–2024. Výše účasti státního rozpočtu na financování programu je stanovena na maximálně 105 465 tis. Kč. Pro rok 2022 byl schválen rozpočet ve výši 6 400 tis. Kč. Do rozpočtu byly zapojeny nespotřebované výdaje ve výši 7 102,50 tis. Kč, konečný rozpočet tedy činil 13 504,50 tis. Kč. Cílem programu je zajistit materiální a technické podmínky pro výkon kontrolní činnosti a pro práci zaměstnanců NKÚ v celorepublikové působnosti. Prostředky vynaložené na realizaci programu v roce 2022 dosáhly částky 7 217,97 tis. Kč.

5.4 INFORMACE O VNĚJŠÍCH KONTROLÁCH V NKÚ

Ze strany externích orgánů byla v roce 2022 v NKÚ provedena jedna kontrola. Ministerstvo vnitra, odbor eGovernmentu, provedlo kontrolu zajištění přístupnosti internetových stránek a zveřejnění prohlášení dle zákona č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Byly zjištěny dílčí nedostatky, které byly odstraněny.

5.5 POVINNÝ AUDIT

Roční účetní závěrka NKÚ byla ve smyslu ustanovení § 33 odst. 3 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, v platném znění, ověřena auditorem. Výrok auditora zní: „Podle našeho názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv organizační složky státu Nejvyšší kontrolní úřad k 31. 12. 2022 a nákladů, výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31. 12. 2022 v souladu s českými účetními předpisy.“

6. INTERNÍ AUDIT

Odbor interního auditu je organizačně oddělen od řídicích a výkonných struktur, funkčně nezávislý a podřízený přímo prezidentovi NKÚ. Účel, pravomoci a odpovědnosti interního auditu byly stanoveny ve směrnici č. 77, o zajištění interního auditu v Nejvyšším kontrolním úřadu, a jeho kvalitní a efektivní výkon podporuje dokumentace odboru. Průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců, kteří vykonávali ve sledovaném roce interní audit, činil 4,98.

Odbor interního auditu vykonával svou činnost na základě schváleného ročního plánu a v průběhu roku 2022 zrealizoval čtyři audity a dvě konzultace.

Tabulka č. 15: Počet realizovaných zakázek dle plánu interního auditu na rok 2022

Počet ukončených interních auditů, které byly obsaženy v ročním plánu	Počet ukončených konzultací, které byly obsaženy v ročním plánu	Počet ukončených interních auditů a konzultací, které nebyly obsaženy v ročním plánu
4	2	0

Zdroj: zprávy o zjištěních z interních auditů a záznamy o konzultacích.

Výše uvedenými interními audity a konzultacemi byla ověřována funkčnost a účinnost opatření přijatých na základě doporučení odboru interního auditu, soulad postupů dotčených útvarů NKÚ s vybranými právními předpisy, soulad vykonávaných činností s jejich popisem ve vnitřních předpisech, funkčnost plnění cílů a úkolů auditovaných útvarů, funkčnost a účinnost vnitřního kontrolního systému a efektivnost nastavených procesů v auditované oblasti včetně identifikace a řízení rizik.

K odstranění nedostatků odhalených provedenými interními audity a konzultacemi byla formulována odborem interního auditu doporučení. Zprávy z provedených interních auditů a konzultací byly předloženy prezidentovi NKÚ. Ke všem doporučením přijali vedoucí zaměstnanci odpovědní za řízení auditovaných činností adekvátní a termínovaná opatření k nápravě a ke zlepšení účinnosti souvisejícího vnitřního kontrolního systému a zvýšení efektivnosti auditované oblasti.

Prezident Nejvyššího kontrolního úřadu Ing. Miloslav Kala převzal a podepsal dne 9. 2. 2023 *Roční zprávu o výsledcích interního auditu za rok 2022*. Tato zpráva obsahuje následující prohlášení o vnitřní kontrole: „Na základě výsledku auditních šetření lze poskytnout ujištění, že v auditovaném období ve vybraných dílčích oblastech vnitřního provozního a finančního řízení je nastavení řídicích a kontrolních mechanismů přiměřené a účinné s výjimkou nedostatků střední a nízké významnosti. Tyto zjištěné nedostatky však nebyly takového charakteru, aby zásadním způsobem ovlivnily ochranu veřejných prostředků, výkon finančního řízení a funkčnost nastaveného vnitřního kontrolního systému. Jsou však podporou pro zvýšení kvality kontrolního prostředí, aktualizaci a dodržování vnitřních předpisů, vzdělávání zaměstnanců, ochranu práv a oprávněných zájmů Úřadu.“

V roce 2022 odbor interního auditu nezjistil nedostatky s významným rizikem pro hospodaření s veřejnými prostředky.

Při výkonu interních auditů nebyla identifikována žádná závažná zjištění ve smyslu ustanovení § 22 odst. 5 zákona o finanční kontrole. Nebylo oznámeno ani detekováno korupční jednání či riziko, které by ukazovalo na nepravosti nebo zneužití postavení v rozhodovacím a řídicím procesu či na selhání jednotlivých zaměstnanců NKÚ. Zároveň nebylo oznámeno ani detekováno porušení *Etického kodexu NKÚ*.

Externí hodnocení kvality interního auditu v roce 2022 neproběhlo.

7. ODBOR BEZPEČNOSTNÍ

Odbor bezpečnostní plní úkoly vyplývající z předpisů v oblastech personální, administrativní, fyzické a kybernetické bezpečnosti. Dále zajišťuje požární bezpečnost a ochranu zdraví při práci. Do jeho působnosti patří plnění úkolů k přípravě obrany státu a úkolů, které souvisejí s řízením krizových situací.

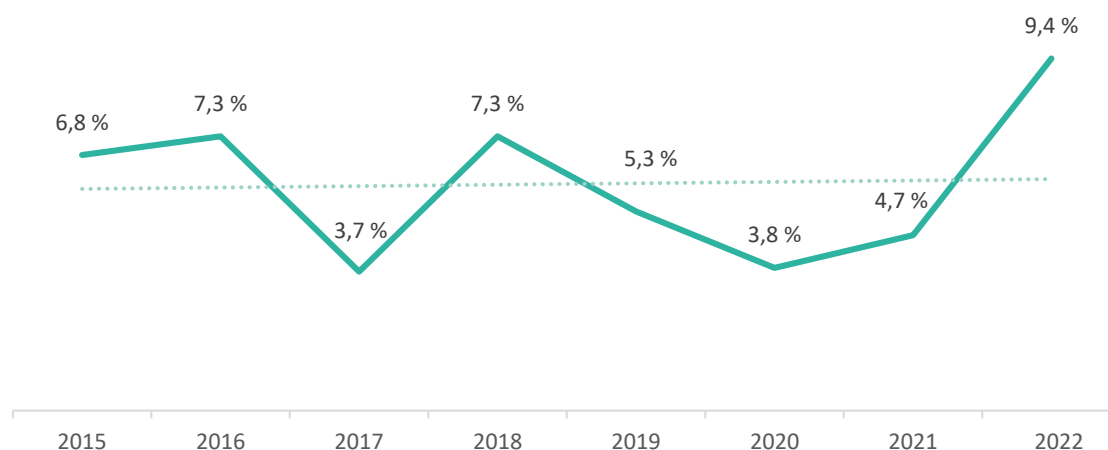
Odbor bezpečnostní se aktivně podílí na výstavbě nového sídla NKÚ, a to především řešením bezpečnostního zajištění objektu a koordinací požadavků Policie ČR, NBÚ apod.

V oblasti ochrany utajovaných informací byly v roce 2022 NKÚ doručeny utajované dokumenty různých stupňů utajení, a to jak dokumenty národní, tak i dokumenty NATO. V loňském roce zároveň probíhala kontrolní akce č. 21/19, při které se nakládalo s utajovanými informacemi.

8. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ ČINNOSTI NKÚ

V roce 2022 pracovalo na NKÚ 459 zaměstnanců¹⁶⁰, z toho 303 zaměstnanců v kontrolní sekci, tj. 66,01 % z celkového průměrného evidenčního počtu zaměstnanců NKÚ v roce 2022. V průběhu roku 2022 bylo nově přijato 30 zaměstnanců, dalších 7 nastoupilo do zaměstnání po ukončení rodičovské dovolené a 2 uvolnění zastupitelé nastoupili zpět do pracovního poměru po dlouhodobém uvolnění pro výkon funkce. Pracovní poměr ukončilo 55 zaměstnanců. Míra fluktuace v roce 2022 činila 9,37 %. Graf č. 30 ukazuje vývoj roční míry fluktuace zaměstnanců NKÚ od roku 2015 do roku 2022.

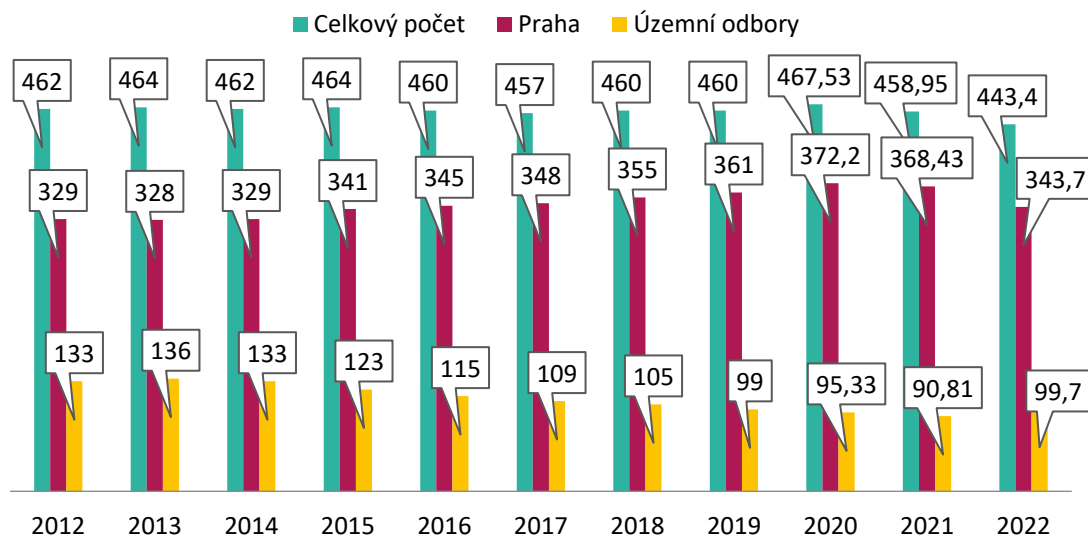
Graf č. 30: Vývoj roční míry fluktuace zaměstnanců NKÚ za období let 2015–2022

Průměrný přepočtený počet zaměstnanců NKÚ za rok 2022 byl 443,4 zaměstnanec, z toho průměrný přepočtený počet zaměstnanců v kontrolní sekci za rok 2022 byl 294,2 zaměstnanec. Graf č. 31 znázorňuje vývoj průměrného přepočteného počtu zaměstnanců NKÚ a zaměstnanců pražských a územních odborů za období let 2012 až 2022.

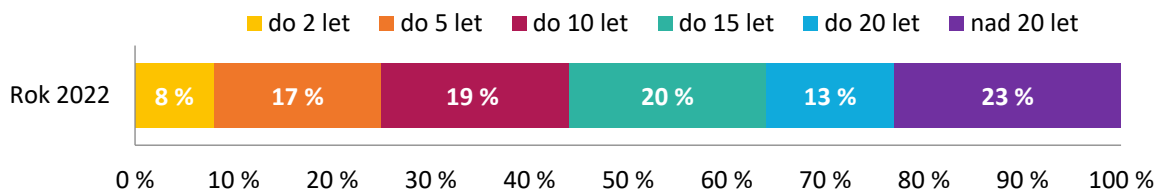
¹⁶⁰ Průměrný evidenční stav zaměstnanců za rok 2022.

Graf č. 31: Vývoj průměrného přepočteného počtu zaměstnanců NKÚ za období let 2012–2022

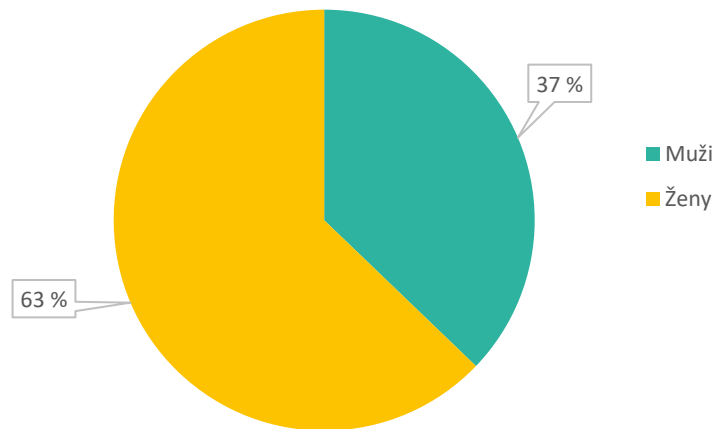
Graf č. 32 znázorňuje dobu trvání pracovního poměru zaměstnanců u NKÚ k 31. 12. 2022. K uvedenému datu bylo v pracovním poměru u NKÚ 7,76 % z celkového počtu zaměstnanců méně než dva roky. Hranici 20 let trvání pracovního poměru u NKÚ překročilo 22,84 % z celkového počtu zaměstnanců.

Graf č. 32: Přehled doby trvání pracovního poměru zaměstnanců u NKÚ k 31. 12. 2022 (v %)

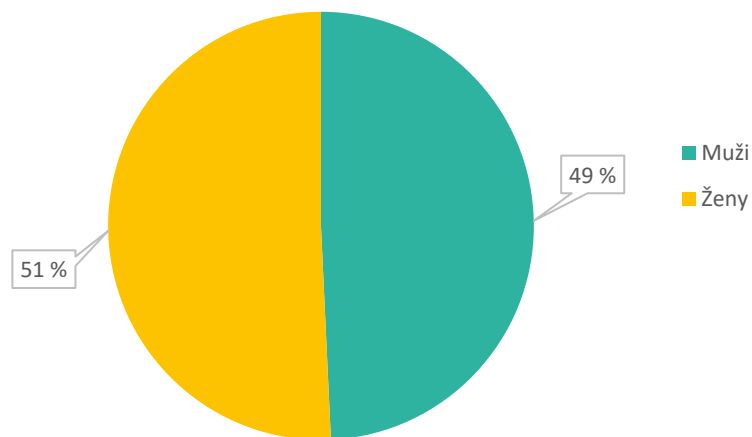
NKÚ svým zaměstnancům nabízí rovné pracovní podmínky a příležitosti. Graf č. 33 znázorňuje poměrné zastoupení mužů a žen zaměstnaných v NKÚ v roce 2022.

Graf č. 33: Poměrné zastoupení mužů a žen zaměstnaných v NKÚ v roce 2022 (v %)

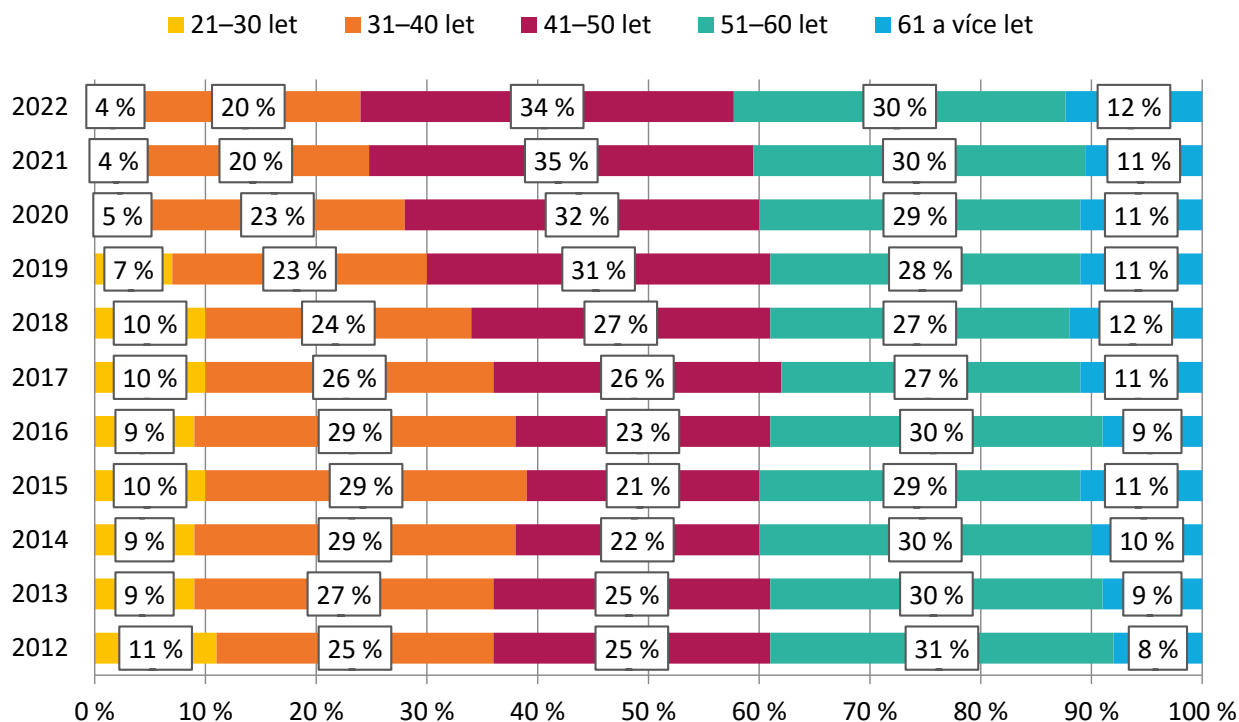
Graf č. 34 znázorňuje poměrné zastoupení mužů a žen ve vedoucích funkcích NKÚ ke dni 31. 12. 2022.

Graf č. 34: Zastoupení mužů a žen ve vedoucích funkcích NKÚ, stav k 31. 12. 2022 (v %)

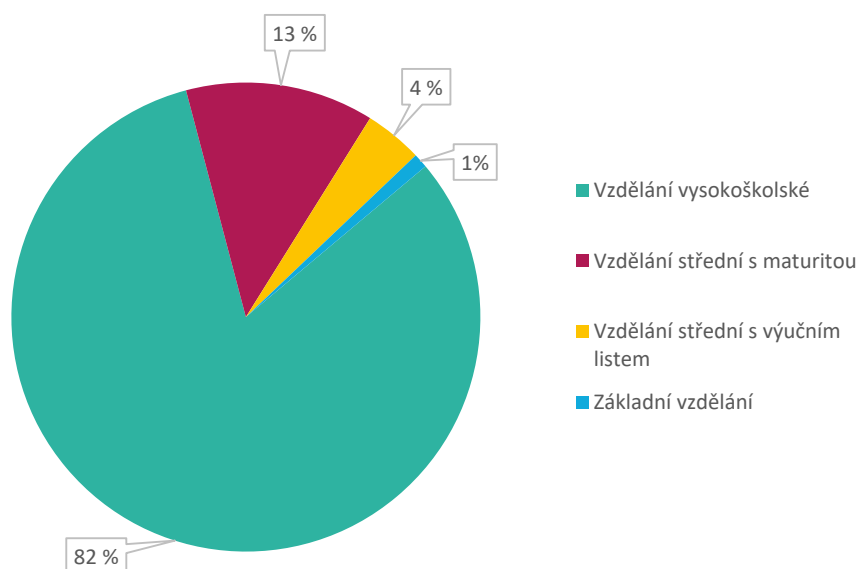
Průměrný věk zaměstnanců NKÚ v roce 2022 byl 49 let. Věkovou strukturu zaměstnanců NKÚ k 31. 12. 2022 a porovnání s lety 2012 až 2021 znázorňuje graf č. 35.

Graf č. 35: Přehled věkové struktury zaměstnanců NKÚ v období 2012–2022 (porovnání stavů k 31. 12. daných let)

K 31. 12. 2022 pracovalo na NKÚ 82,25 % vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců. Přehled vzdělanostní struktury zaměstnanců NKÚ k 31. 12. 2022 ukazuje graf č. 36.

Graf č. 36: Kvalifikační struktura zaměstnanců NKÚ podle dosaženého vzdělání (k 31. 12. 2022)

Pracovněprávní, mzdové i jiné nároky zaměstnanců NKÚ byly uspokojovány v souladu s platnou kolektivní smlouvou.

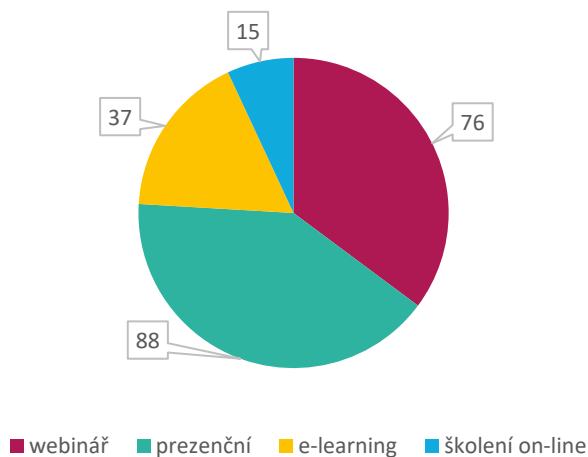
Vzdělávání a profesní rozvoj zaměstnanců

I v roce 2022 byly na základě identifikace rozvojových potřeb odborných útvarů zabezpečovány různorodé vzdělávací aktivity s cílem dlouhodobého prohlubování a rozšiřování profesních znalostí a dovedností zaměstnanců v rámci systematického vzdělávání jako důležitého nástroje pro rozvoj lidského kapitálu na NKÚ. Vzdělávací aktivity byly s ohledem na efektivní využití času účastníků realizovány prostřednictvím několika forem.

Formy školení:

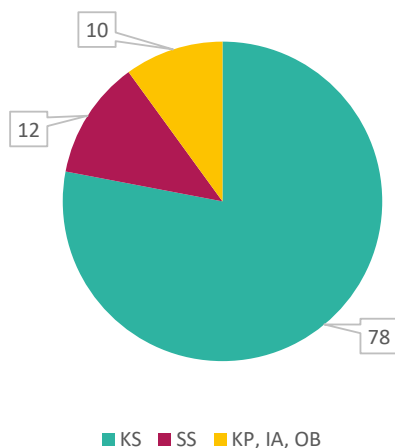
- webinář (76),
- prezenční školení (88),
- e-learning (37),
- on-line školení (15).

Grafické vyjádření využití forem školení 2022

Účast zaměstnanců na vzdělávacích akcích po sekcích (v %):

- kontrolní sekce (78 %),
- správní sekce (12 %),
- kancelář prezidenta, interní audit, odbor bezpečnostní (10 %).

Účast zaměstnanců na vzdělávacích akcích po sekcích:

Pozn.: KS = kontrolní sekce; SS = správní sekce; KP = kancelář prezidenta; IA = interní audit; OB = odbor bezpečnostní.

V oblasti vzdělávání kontrolní sekce došlo v roce 2022 k významnému vývoji v rámci dlouhodobého horizontu. Systém odborného vzdělávání byl zahájen již vstupním vzděláváním nových zaměstnanců v průběhu adaptačního procesu a pokračoval vzdělávacím programem *Kontrolor II*. Nově byl spuštěn program *Kontrolor III*, který je zaměřen na ty kontrolory, kteří si již osvojili znalosti z kontrolní činnosti a pro výkon vedoucí funkce v kontrole potřebují rozvíjet kompetence v klíčových oblastech kontroly. Odborným programem *Kontrolor III* byl pro tuto chvíli završen odborný vzdělávací program pro kontrolory NKÚ. Všechny zmíněné odborné programy jsou zajišťovány převážně interními lektory.

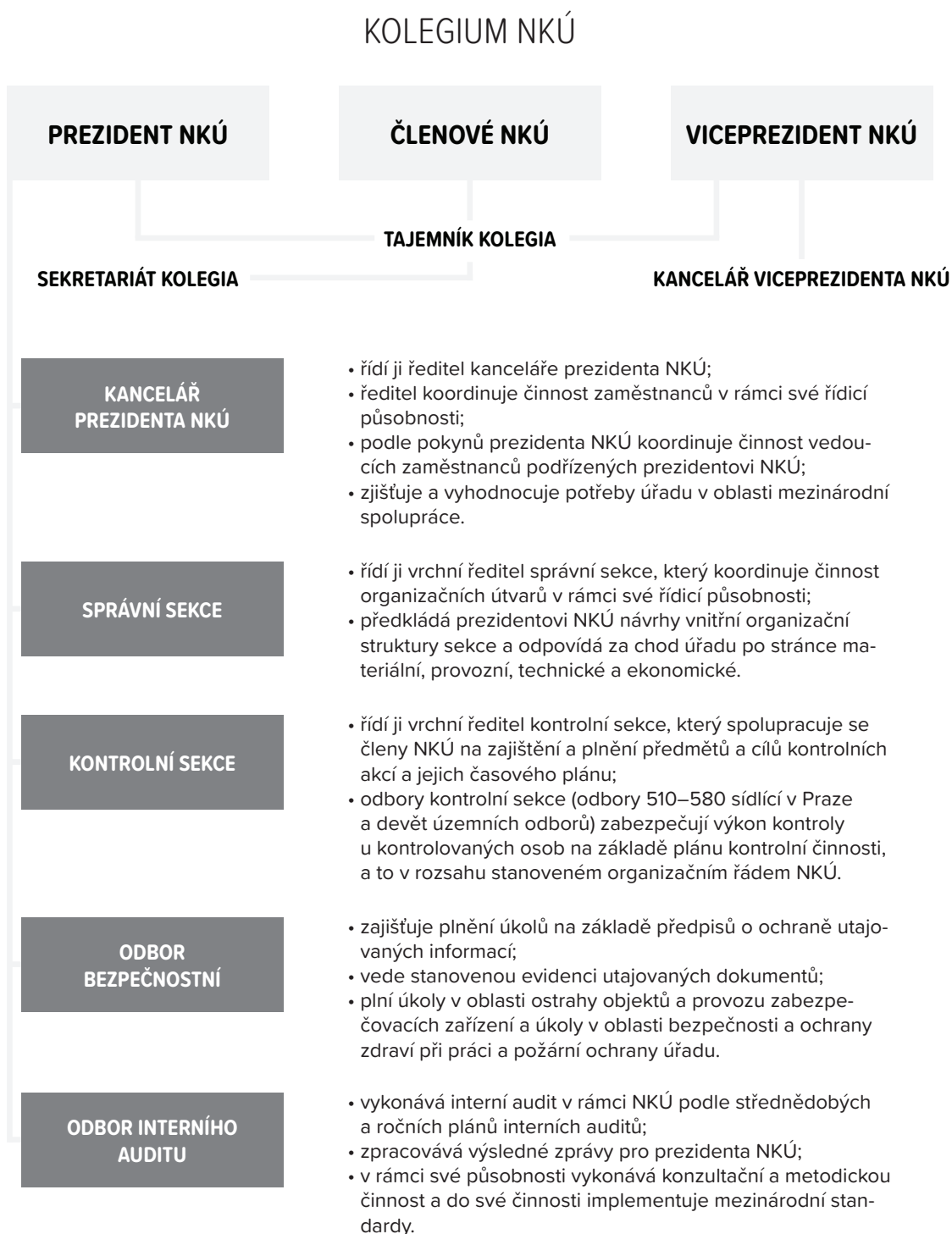
Na profesní rozvoj zaměstnanců se v roce 2022 zaměřovaly nejen vzdělávací aktivity v kontrolní sekci, ale také v sekci správní a ostatních útvech NKÚ. Určující byly stávající specializace, ty byly dále prohlubovány. Např. byl spuštěn aktualizovaný vzdělávací program *Audit výkonnosti*, který je plně lektorsky zabezpečen interními lektory. Výukové materiály pro tento program byly tvořeny ve formě e-learningových kurzů.

Využívání vzdělávacích aktivit v on-line prostoru se stalo běžnou výukovou formou, a proto bylo zařazeno mezi standardní formy vzdělávání.

Typy školení 2022:

- *Kontrolor II, Kontrolor III*,
- *Audit výkonnosti* – vícemodulární program,
- zákonná školení,
- profesní školení,
- měkké dovednosti,
- ICT.

9. ORGANIZAČNÍ SCHÉMA NKÚ

10. NOVÉ SÍDLO

NKÚ zahájil stavbu sídla v roce 2020. Staví moderní kancelářskou budovu s nejnižšími náklady životního cyklu odpovídajícími běžným moderním administrativním budovám. Nové sídlo NKÚ tvoří dva objekty, které nabízejí přibližně 5 000 m² kancelářských ploch. Propojeny jsou podzemními garážemi a krytou lávkou ve dvou nadzemních podlažích.

Ke stavbě nového sídla přistoupil Nejvyšší kontrolní úřad po posouzení řady variant. Od roku 2006 sídlí NKÚ v budově TOKOVO v Praze-Holešovicích, kde platí nájem soukromé společnosti. Dříve usiloval o to, aby získal do své správy budovu v majetku státu, kterou by mohl využívat jako své sídlo. Žádnou vhodnou budovu se ale nepodařilo najít. NKÚ se také zabýval možností pořídit energeticky úspornou budovu kategorie A. Ze získaného přehledu vyplynulo, že prodejní ceny kapacitně odpovídajících budov byly po započtení nezbytných stavebních úprav vyšší než náklady na výstavbu sídla na vlastním pozemku. Potvrdil to i posudek vypracovaný týmem renomovaných odborníků z Katedry ekonomiky a řízení ve stavebnictví Fakulty stavební Českého vysokého učení technického v Praze. Stavba vlastního sídla se tak ukázala jako nejehospodárnější a nejefektivnější řešení.

Financování výstavby má počátek v roce 2015, kdy byl rozpočtovým výborem Poslanecké sněmovny schválen celkový rozpočet na výstavbu. Zároveň s tím rozpočtový výbor požádal prezidenta NKÚ o vyčlenění prostor v budoucím sídle pro parlamentní knihovnu a archiv Poslanecké sněmovny, čemuž prezident NKÚ vyhověl. V nové budově má tak Kancelář poslanecké sněmovny vyhrazeno zhruba 2 500 m².

S ohledem na časové rozpětí mezi prvním schválením výdajů na výstavbu sídla v roce 2015 a zahájením vlastní stavby v roce 2020 se velká část prostředků promítla do nároků z nespotebovaných profilujících výdajů. Schválený rozpočet na výstavbu sídla pro rok 2022 činil 144 200 000 Kč, dalších 376 085 643 Kč pak tvořily právě tyto nároky. Na kolaudovatelnou stavbu tak bylo v roce 2022 k dispozici celkem 520 285 643 Kč.

Na výstavbu nového sídla NKÚ bylo čerpáno celkem 410 609 623,37 Kč. Zhruba 97 % z této částky činily výdaje pro vlastní výstavbu, kterou uskutečňuje generální zhotovitel stavby firma PORR, a. s. Za činnost správce stavby bylo z uvedené částky vynaloženo 1,45 %, generálnímu projektantovi za autorský dozor 0,66 %, PREDistribuci, a. s., za připojení do distribuční soustavy elektrické energie 0,14 %, za koordinaci BOZP na staveništi 0,11 % a za právní a technickou pomoc při zprovoznování objektu 0,01 %. Celkové čerpání výdajů na stavbu za celou dobu výstavby činí 78,92 %.

Kolaudační souhlas stavební úřad městské části Praha 7 vydal 14. prosince 2022. Kolaudační souhlas je dokladem o povoleném účelu užívání stavby. Pro přestěhování zaměstnanců do nového sídla je třeba dokončit vybavení nového sídla. Tam, kde je to možné, využije NKÚ vybavení i nábytek ze svého dosavadního sídla. Na výrobě nábytku nového se pak podílí Vězeňská služba ČR.

Stěhování zaměstnanců do nového sídla by se mělo uskutečnit v průběhu 1. pololetí roku 2023. Přesun na novou adresu vyvrcholí stěhováním prezidenta NKÚ a podatelny NKÚ, tato závěrečná fáze je naplánována na červen roku 2023.

Příloha č. 1: Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti na rok 2022

Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti na rok 2022						
Číslo KA	Předmět kontroly	Zahájení KA (měsíc/rok)	Předložení KZ ke schválení (měsíc/rok)	Správce kapitoly	KZ vypracovává člen NKÚ	KZ schvaluje
22/01	Peněžní prostředky vynakládané na systém časového zpoplatnění dle zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích	1/2022	2/2023	MD	Ing. Procházka	Kolegium NKÚ
22/02	Peněžní prostředky státu a Evropské unie určené na podporu digitálního vzdělávání	1/2022	11/2022	MŠMT	Ing. Beznoska	Kolegium NKÚ
22/03	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušný hospodařit Český telekomunikační úřad	1/2022	10/2022	ČTÚ	Ing. Hrnčíř	Kolegium NKÚ
22/04	Peněžní prostředky <i>Integrovaného regionálního operačního programu</i> určené na podporu infrastruktury regionální zdravotní péče	2/2022	12/2022	MMR	Ing. Kinšt	Kolegium NKÚ
22/05	Peněžní prostředky státního rozpočtu poskytované státním příspěvkovým organizacím	2/2022	2/2023	MF, MPO, MŽP, MZe	RNDr. Koniček	Kolegium NKÚ
22/06	Peněžní prostředky vynakládané na projekty a aktivity k zajištění modernizace veřejné správy	10/2022	8/2023	MV	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ
22/07	Peněžní prostředky státu určené na kompenzační bonus v souvislosti s opatřeními ke zmírnění důsledků pandemie onemocnění covid-19	3/2022	3/2023	MF	JUDr. Ing. Kalivoda	Kolegium NKÚ
22/08	Peněžní prostředky státu a Evropské unie určené na výstavbu dálnice D35	4/2022	4/2023	MD	Ing. Málek	Kolegium NKÚ
22/09	Peněžní prostředky státu a Evropské unie určené na podporu opatření na ochranu a péči o přírodu a krajinu	4/2022	3/2023	MŽP	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ
22/10	Peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie určené na realizaci a implementaci genderových auditů	4/2022	2/2023	MPSV	Ing. Koucký	Kolegium NKÚ
22/11	Peněžní prostředky státu určené na automobilní techniku Armády České republiky	5/2022	3/2023	MO	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ

Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti na rok 2022						
Číslo KA	Předmět kontroly	Zahájení KA (měsíc/rok)	Předložení KZ ke schválení (měsíc/rok)	Správce kapitoly	KZ vypracovává člen NKÚ	KZ schvaluje
22/12	Peněžní prostředky státu určené na přípravu a zajištění systému ochrany obyvatelstva	5/2022	2/2023	MV, MZd	Ing. Šmucr	Kolegium NKÚ
22/13	Majetek a peněžní prostředky státu, s nimiž hospodaří vybrané fakultní nemocnice	5/2022	4/2023	MZd	Ing. Stárek	Kolegium NKÚ
22/14	Peněžní prostředky státu určené na zvýšení připravenosti k řešení a řízení rizik a katastrof	6/2022	3/2023	MMR, MV	Ing. Procházka	Kolegium NKÚ
22/15	Peněžní prostředky státu a Evropské unie určené na podporu rybníkářství v České republice z operačního programu <i>Rybníkářství 2014–2020</i>	7/2022	4/2023	MZe	JUDr. Ing. Kalivoda	Kolegium NKÚ
22/16	Účetní závěrka Městského soudu v Praze za rok 2022 a údaje předkládané Městským soudem v Praze pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2022	8/2022	7/2023	MSp	Ing. Steidlová	Kolegium NKÚ
22/17	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Ministerstvo zemědělství</i> za rok 2022, účetní závěrka Ministerstva zemědělství za rok 2022 a údaje předkládané Ministerstvem zemědělství pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2022	8/2022	6/2023	MZe	Ing. Reiesiegel, MPA	Kolegium NKÚ
22/18	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Ministerstvo životního prostředí</i> za rok 2022, účetní závěrka Ministerstva životního prostředí za rok 2022 a údaje předkládané Ministerstvem životního prostředí pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2022	8/2022	7/2023	MŽP	Ing. Steidlová	Kolegium NKÚ
22/19	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Státní úřad pro jadernou bezpečnost</i> za rok 2022, účetní závěrka Státního úřadu pro jadernou bezpečnost za rok 2022 a údaje předkládané Státním úřadem pro jadernou bezpečnost pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2022	8/2022	6/2023	SÚJB	Ing. Reiesiegel, MPA	Kolegium NKÚ
22/20	Peněžní prostředky vynakládané na realizaci vybraných cílů <i>Národní strategie elektronického zdravotnictví</i>	10/2022	7/2023	MZd	Ing. Koucký	Kolegium NKÚ

Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti na rok 2022						
Číslo KA	Předmět kontroly	Zahájení KA (měsíc/rok)	Předložení KZ ke schválení (měsíc/rok)	Správce kapitoly	KZ vypracovává člen NKÚ	KZ schvaluje
22/21	Peněžní prostředky státního rozpočtu poskytované Ministerstvem průmyslu a obchodu na institucionální podporu výzkumných organizací	9/2022	5/2023	MPO	Ing. Beznoska	Kolegium NKÚ
22/22	Peněžní prostředky státu poskytované na záchranu a obnovu kulturních památek prostřednictvím rozpočtové kapitoly <i>Ministerstvo kultury</i>	9/2022	6/2023	MK	Ing. Hrnčíř	Kolegium NKÚ
22/23	Správa DPH se zaměřením na oblast nadměrných odpočtů	9/2022	6/2023	MF	Ing. Kubiček	Kolegium NKÚ
22/24	Peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie určené na výstavbu kanalizačních stok	10/2022	8/2023	MZe, MŽP	RNDr. Koniček	Kolegium NKÚ
22/25	Peněžní prostředky státu vynaložené v souvislosti s přípravou a realizací projektu <i>Sčítání lidu, domů a bytů 2021</i>	Kontrolní akce byla vyřazena z plánu kontrolní činnosti				
22/26	Peněžní prostředky vynakládané na zvýšení bezpečnosti silničního provozu	11/2022	9/2023	MD	Ing. Kinšt	Kolegium NKÚ
22/27	Peněžní prostředky státu určené na podporu bydlení	11/2022	8/2023	MMR	JUDr. Ing. Kalivoda	Kolegium NKÚ
22/28	Peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie určené na podporu zaměstnanosti	11/2022	9/2023	MPSV	Ing. Stárek	Kolegium NKÚ
22/29	Peněžní prostředky státu určené na přípravu, výstavbu a provozování dálnice D4 formou partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP)	11/2022	8/2023	MD	Ing. Málek	Kolegium NKÚ
22/30	Peněžní prostředky vynakládané v souvislosti s paliativní péčí	11/2022	9/2023	MZd	Ing. Šmucr	Kolegium NKÚ
22/31	Peněžní prostředky státu související s působností orgánů státní správy v oblasti hazardních her a správy daně z hazardních her	2/2022	3/2023	MF	Mgr. Sklenák	Kolegium NKÚ
22/32	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými jsou příslušné hospodařit Kancelář prezidenta republiky a příspěvkové organizace Správa Pražského hradu a Lesní správa Lány	2/2022	12/2022	KPR	Ing. Beznoska	Kolegium NKÚ

Příloha č. 2: Přehled kontrolních akcí se schváleným kontrolním závěrem v průběhu roku 2022

Přehled kontrolních akcí se schváleným kontrolním závěrem v průběhu roku 2022						
Číslo KA	Předmět kontroly	Správce kapitoly	KZ vypracoval člen NKÚ	KZ schválil	Datum schválení KZ	Zveřejnění ve Věstníku NKÚ částka/rok
20/24	Prostředky vybírané na základě zákona ve prospěch Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky	–	Ing. Stárek	Kolegium NKÚ	7. 3. 2022	3/2022
21/03	Peněžní prostředky státu a Evropské unie určené na podporu rekreační plavby	MD	Ing. Málek	Kolegium NKÚ	14. 2. 2022	1/2022
21/05	Peněžní prostředky státu vynakládané na <i>Integrovaný informační systém Státní pokladny</i>	MF	RNDr. Koniček	Kolegium NKÚ	14. 2. 2022	1/2022
21/06	Peněžní prostředky státu a Evropské unie určené na realizaci opatření v oblasti nakládání s odpady	MŽP	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ	11. 4. 2022	3/2022
21/07	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými jsou příslušné hospodařit vybrané organizace v resortu Ministerstva pro místní rozvoj	MMR	Ing. Kubiček	Kolegium NKÚ	30. 5. 2022	4/2022
21/08	Peněžní prostředky vynakládané na podporu sociálního bydlení z <i>Integrovaného regionálního operačního programu</i>	MMR	JUDr. Ing. Kalivoda	Kolegium NKÚ	17. 1. 2022	1/2022
21/09	Peněžní prostředky vynakládané na projekty návštěvnické infrastruktury související s ochranou přírody	MŽP	Ing. Šmucr	Kolegium NKÚ	21. 3. 2022	3/2022
21/10	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými jsou příslušné hospodařit vybrané příspěvkové organizace Ministerstva kultury	MK	Ing. Procházka	Kolegium NKÚ	30. 5. 2022	4/2022
21/12	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušné hospodařit Ministerstvo financí	MF	RNDr. Koniček	Kolegium NKÚ	30. 5. 2022	4/2022
21/14	Peněžní prostředky <i>Integrovaného regionálního operačního programu</i> určené na podporu prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví	MMR	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ	7. 3. 2022	3/2022
21/15	Peněžní prostředky státu a Evropské unie vynakládané na propagaci zemědělských produktů a potravin	MZe	Ing. Kubiček	Kolegium NKÚ	9. 5. 2022	3/2022
21/16	Peněžní prostředky státu vynakládané na účelovou podporu výzkumu a vývoje v kapitole Ministerstva kultury	MK	Ing. Procházka	Kolegium NKÚ	14. 2. 2022	1/2022

Přehled kontrolních akcí se schváleným kontrolním závěrem v průběhu roku 2022

Číslo KA	Předmět kontroly	Správce kapitoly	KZ vypracoval člen NKÚ	KZ schválil	Datum schválení KZ	Zveřejnění ve Věstníku NKÚ částka/rok
21/17	Peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie určené na humanizaci psychiatrické péče	MMR, MZd	Ing. Beznoska	Kolegium NKÚ	9. 5. 2022	3/2022
21/18	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Ministerstvo zahraničních věcí</i> za rok 2020, účetnictví Ministerstva zahraničních věcí za rok 2020 a údaje předkládané Ministerstvem zahraničních věcí pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2020	MZV	Ing. Reiesiegel, MPA	Kolegium NKÚ	7. 3. 2022	3/2022
21/19	Peněžní prostředky státu vynakládané Ministerstvem obrany na pořizování, skladování a vyřazování střeliva a munice	MO	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ	11. 4. 2022	KZ nebyl publikován v souladu s § 30 odst. 3 zákona o NKÚ
21/20	Peněžní prostředky státu a Evropské unie vynakládané na informační systém ESF 2014+	MPSV	Ing. Beznoska	Kolegium NKÚ	11. 4. 2022	3/2022
21/21	Peněžní prostředky státu vynakládané na systém ochrany měkkých cílů	MK, MV, MZd	Ing. Stárek	Kolegium NKÚ	30. 5. 2022	4/2022
21/22	Peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie poskytované na podporu sociálních podniků	MMR, MPSV	Ing. Kinšt	Kolegium NKÚ	30. 5. 2022	4/2022
21/23	Správa majetku zajištěného, zastaveného, zabraného, propadlého a prodaného v trestním a daňovém řízení	MF, MV, MSp	Ing. Kubíček	Kolegium NKÚ	12. 12. 2022	1/2023
21/24	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Ministerstvo zdravotnictví</i> za rok 2021, účetní závěrka Ministerstva zdravotnictví za rok 2021 a údaje předkládané Ministerstvem zdravotnictví pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021	MZd	Ing. Steidlová	Kolegium NKÚ	27. 6. 2022	4/2022
21/25	Účetní závěrka České rozvojové agentury za rok 2020 a údaje předkládané Českou rozvojovou agenturou pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2020	MZV	Ing. Reiesiegel, MPA	Kolegium NKÚ	9. 5. 2022	3/2022
21/27	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Ministerstvo vnitra</i> za rok 2021, účetnictví Ministerstva vnitra za rok 2021 a údaje předkládané Ministerstvem vnitra pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021	MV	Ing. Steidlová	Kolegium NKÚ	15. 8. 2022	4/2022

Přehled kontrolních akcí se schváleným kontrolním závěrem v průběhu roku 2022

Číslo KA	Předmět kontroly	Správce kapitoly	KZ vypracoval člen NKÚ	KZ schválil	Datum schválení KZ	Zveřejnění ve Věstníku NKÚ částka/rok
21/28	Elektronizace v resortu Ministerstva spravedlnosti	MSp	Ing. Procházka	Kolegium NKÚ	17. 10. 2022	6/2022
21/29	Peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie určené na podporu rodinné politiky	MPSV	Ing. Stárek	Kolegium NKÚ	17. 10. 2022	6/2022
21/30	Peněžní prostředky státního rozpočtu určené na účelovou podporu průmyslového výzkumu, vývoje a inovací v rámci národních programů v gesci Ministerstva průmyslu a obchodu	MPO	Ing. Kinšt	Kolegium NKÚ	29. 8. 2022	6/2022
21/33	Peněžní prostředky státu a Evropské unie vynakládané v resortu Ministerstva zemědělství na podporu zpracování zemědělských produktů	MZe	Ing. Hrnčář	Kolegium NKÚ	21. 11. 2022	1/2023
21/34	Peněžní prostředky státu z daně silniční a správa této daně	MD, MF	Ing. Kubiček	Kolegium NKÚ	31. 1. 2022	1/2022
21/35	Peněžní prostředky na informační podporu protiepidemických činností	MZd	Ing. Koucký	Kolegium NKÚ	31. 1. 2022	3/2022
21/36	Peněžní prostředky státu a Evropské unie určené na rekonstrukci vybraných mimokoridorových železničních tratí	MD	Ing. Málek	Kolegium NKÚ	30. 5. 2022	4/2022
21/38	Peněžní prostředky státu vynakládané na odškodňování	MSp	Ing. Koucký	Kolegium NKÚ	15. 8. 2022	6/2022
22/02	Peněžní prostředky státu a Evropské unie určené na podporu digitálního vzdělávání	MŠMT	Ing. Beznoska	Kolegium NKÚ	21. 11. 2022	1/2023
22/03	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušný hospodařit Český telekomunikační úřad	ČTÚ	Ing. Hrnčář	Kolegium NKÚ	21. 11. 2022	6/2022
22/04	Peněžní prostředky <i>Integrovaného regionálního operačního programu</i> určené na podporu infrastruktury regionální zdravotní péče	MMR	Ing. Kinšt	Kolegium NKÚ	12. 12. 2022	1/2023

Příloha č. 3: Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2022 projednán kontrolním výborem PS PČR

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2022 projednán kontrolním výborem PS PČR						
Usnesení KV	Datum jednání	Schůze č.	KZ	Materiál vlády (číslo jednací)	Usnesení vlády (číslo/rok)	Shrnutí usnesení výboru
66	8. 12. 2022	14	19/03	187/20 67/21	182/20	KV bere na vědomí: a) KZ 19/03, b) stanovisko MK a opatření k odstranění zjištěných nedostatků a zamezení jejich opakování obsažené v části IV materiálu vlády čj. 187/20, c) usnesení vlády č. 182/20, d) informaci MK o stavu plnění opatření přijatých k odstranění nedostatků uvedených v KZ obsaženou v části II materiálu vlády čj. 67/21.
65	8. 12. 2022	14	20/21	110/22 987/22	172/22	KV bere na vědomí: a) KZ 20/21, b) stanovisko MF obsažené v části III materiálu vlády čj. 110/22, c) usnesení vlády č. 172/22, d) informaci MF o stavu plnění opatření přijatých k odstranění nedostatků uvedených v KZ obsaženou v části II materiálu vlády čj. 987/22.
64	8. 12. 2022	14	19/20	398/21 1215/21 1523/21	458/21	KV I. bere na vědomí: a) KZ 19/20, b) stanovisko MV a MO obsažené v části III materiálu vlády čj. 398/21, c) usnesení vlády č. 458/21, d) informaci MV o stavu plnění opatření přijatých k odstranění nedostatků uvedených v KZ obsaženou v části II materiálu vlády čj. 1215/21, e) vyhodnocení opatření MO ke KZ obsažené v části II materiálu vlády čj. 1523/21; II. doporučuje vládě ČR důsledně pokračovat v realizaci nápravných opatření přijatých na základě KZ.
63	8. 12. 2022	14	19/14	1152/20 648/21 1083/21 414/22	87/21	KV bere na vědomí: a) KZ 19/14, b) stanovisko MV obsažené v části III materiálu vlády čj. 1152/20, c) usnesení vlády č. 87/21, d) materiály MV obsažené v částech II materiálů vlády čj. 414/22, čj. 1083/21 a čj. 648/21.
62	8. 12. 2022	14	19/23	1610/20 1041/21	258/21	KV bere na vědomí: a) KZ 19/23, b) stanovisko MPSV obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1610/20, c) usnesení vlády č. 258/21, d) zprávu o plnění opatření ke zjištěním z KA obsaženou v části II materiálu vlády čj. 1041/21.

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2022 projednán kontrolním výborem PS PČR

Usnesení KV	Datum jednání	Schůze č.	KZ	Materiál vlády (číslo jednací)	Usnesení vlády (číslo/rok)	Shrnutí usnesení výboru
59	3. 11. 2022	13	19/15	1003/20 236/21	912/20	KV bere na vědomí: a) KZ 19/15, b) stanovisko MPO obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1003/20, c) usnesení vlády č. 912/20, d) informaci MPO o plnění přijatých opatření ke KZ obsaženou v části II materiálu vlády čj. 236/21.
56	20. 10. 2022	12	20/23	920/22	778/22	KV I. bere na vědomí: a) KZ 20/23, b) stanovisko MZe a MPSV obsažené v části III materiálu vlády čj. 920/22, c) usnesení vlády č. 778/22; II. žádá ministra zemědělství, aby do 31. 3. 2023 předložil KV informaci o průběžných výsledcích naplňování nápravných opatření; III. žádá ministra práce a sociálních věcí, aby do 31. 3. 2023 předložil KV informaci o průběžných výsledcích naplňování nápravných opatření.
55	20. 10. 2022	12	19/02	373/20 1612/20	689/20	KV bere na vědomí: a) KZ 19/02, b) stanovisko MF obsažené v části III materiálu vlády čj. 373/20, c) usnesení vlády č. 689/20, d) informaci MF o stavu plnění opatření přijatých k odstranění nedostatků uvedených v KZ obsaženou v části II materiálu vlády čj. 1612/20.
54	20. 10. 2022	12	19/30	1330/21 780/22	174/22	KV I. bere na vědomí: a) KZ 19/30, b) stanovisko MZd obsažené v části III materiálu vlády čj. 1330/21, c) usnesení vlády č. 174/22, d) informaci MZd o plnění nápravných opatření obsaženou v části II materiálu vlády čj. 780/22; II. doporučuje ministru zdravotnictví v rámci rozpočtové kapitoly posílit finanční prostředky na činnost zdravotních ústavů a krajských hygienických stanic s důrazem na plnění jejich úkolů v následujícím období.

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2022 projednán kontrolním výborem PS PČR

Usnesení KV	Datum jednání	Schůze č.	KZ	Materiál vlády (číslo jednací)	Usnesení vlády (číslo/rok)	Shrnutí usnesení výboru
53	20. 10. 2022	12	19/10	1474/20 1031/21	256/21	KV I. bere na vědomí: a) KZ 19/10, b) stanovisko MD obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1474/20, c) usnesení vlády č. 256/21, d) informaci MD o plnění opatření k opravě obsaženou v části II materiálu vlády čj. 1031/21; II. žádá ministra dopravy, aby: a) předložil KV do 31. 12. 2022 zprávu o aktuálním systému oprav a údržby silničních mostů, b) vydal příslušný prováděcí předpis k <i>Centrální evidenci pozemních komunikací</i> , který má MD povinnost vydat již od roku 2007.
52	20. 10. 2022	12	20/11	1224/22	966/22	KV bere na vědomí: a) KZ 20/11, b) stanovisko MD, SFDI a MMR obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1224/22.
51	20. 10. 2022	12	19/25	230/21 1298/21	459/21	KV I. bere na vědomí: a) KZ 19/25, b) stanovisko MPO obsažené v části IV materiálu vlády čj. 230/21, c) usnesení vlády č. 459/21, d) informaci MPO o plnění přijatých opatření ke KZ obsaženou v části II materiálu vlády čj. 1298/21; II. žádá ministra průmyslu a obchodu, aby: a) zejména s ohledem na dokumenty uvedené v bodu I., na aktuální energetickou koncepci ČR, koncepci nakládání s radioaktivními odpady a schválenou taxonomii EU připravil novelu atomového zákona (č. 263/2016 Sb.) s cílem zvýšit poplatky plynoucí na jaderný účet zohledňující aktuální provozní výdaje SÚRAO, náklady a harmonogram přípravy a výstavby hlubinného úložiště radioaktivních odpadů, b) posoudil aktuální použitelnost připravovaného zákona o řízeních souvisejících s hlubinným úložištěm radioaktivních odpadů a připravil legislativní nástroje pro urychlení výstavby hlubinného úložiště, které musí být v návaznosti na taxonomii EU v provozu nejpozději již v roce 2050, c) s ohledem na efektivní vynakládání výdajů ze státního rozpočtu a hospodaření s majetkem státu do 8. 12. 2022 předložil KV stanovisko k závěrům obsaženým v bodech II. a) a II. b); III. žádá ředitele Správy úložišť radioaktivních odpadů, aby urychlil výběr jedné ze čtyř lokalit vytipovaných pro umístění hlubinného úložiště a pokračoval v intenzivní přípravě výstavby hlubinného úložiště.

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2022 projednán kontrolním výborem PS PČR

Usnesení KV	Datum jednání	Schůze č.	KZ	Materiál vlády (číslo jednací)	Usnesení vlády (číslo/rok)	Shrnutí usnesení výboru
48	15. 9. 2022	10	20/06	860/21	931/21	KV I. bere na vědomí: a) KZ 20/06, b) stanovisko MŠMT obsažené v části IV materiálu vlády čj. 860/21, c) usnesení vlády č. 931/21; II. konstatuje, že: a) kvalita českých veřejných vysokých škol se nezlepšuje. Naopak klesá, což dokládá mezinárodní měření kvality, b) navzdory tvrzení MŠMT o nedostatku finančních prostředků mají veřejné vysoké školy finančních prostředků dostatek, o čemž svědčí množství finančních prostředků na fondech veřejných vysokých škol, c) způsob financování veřejných vysokých škol ze státního rozpočtu je neefektivní a neekonomický – nemotivuje veřejné vysoké školy ke zvyšování kvality jejich činnosti, d) tímto způsobem financování veřejných vysokých škol se nepodařilo zajistit tzv. vzdělanostní ekonomiku; III. žádá ministra školství, mládeže a tělovýchovy, aby do 1. 11. 2023 předložil KV zprávu o splnění přijatých nápravných opatření uvedených ve stanovisku MŠMT obsaženém v části IV materiálu vlády čj. 860/21.
47	15. 9. 2022	10	19/29	1402/20 810/21	93/21	KV bere na vědomí: a) KZ 19/29, b) stanovisko ČSSZ obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1402/20, c) usnesení vlády č. 93/21, d) informaci MPSV o plnění opatření uvedených ve stanovisku ČSSZ ke KZ obsaženou v části II materiálu vlády čj. 810/21.
46	15. 9. 2022	10	21/01	392/22	456/22	KV I. bere na vědomí: a) KZ 21/01, b) stanovisko MZV obsažené v části III materiálu vlády čj. 392/22, c) usnesení vlády č. 456/22; II. žádá ministra zahraničních věcí, aby v souladu s usnesením vlády č. 456/22 informoval do 1. 12. 2022 KV o tom, jak byla realizována opatření obsažená v bodě I/2 usnesení vlády č. 456/22.
40	23. 6. 2022	8	19/22	1445/20 893/21	89/21	KV bere na vědomí: a) KZ 19/22, b) stanovisko MMR obsažené v části III materiálu vlády čj. 1445/20, c) usnesení vlády č. 89/21, d) informaci o plnění opatření uvedených ve stanovisku MMR ke KZ obsaženou v části II materiálu vlády čj. 893/21.

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2022 projednán kontrolním výborem PS PČR

Usnesení KV	Datum jednání	Schůze č.	KZ	Materiál vlády (číslo jednací)	Usnesení vlády (číslo/rok)	Shrnutí usnesení výboru
33	18. 5. 2022	7	19/16	1193/20	88/21	KV I. bere na vědomí: a) KZ 19/16, b) stanovisko MD a SŽ obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1193/20, c) usnesení vlády č. 88/21; II. konstatuje, že se nepodařilo vyčerpat finanční prostředky určené k rekonstrukci a revitalizaci nádraží (čerpáno o 36 % méně); III. žádá ministra dopravy, aby přijal opatření, kterým by se stanovily parametry pro hodnocení rekonstrukcí a revitalizací nádraží; IV. žádá ministra dopravy a generálního ředitele SŽ o přehodnocení výběru železničních nádražních budov určených k revitalizaci, respektive k likvidaci, na základě požadavků poslaneckých klubů Parlamentu ČR, SMO ČR a AKČR. KV zařadí tuto problematiku na své jednání dle dohody s MD, SŽ, SMO ČR a AKČR.
32	18. 5. 2022	7	19/18	1588/20 944/21	253/21	KV I. bere na vědomí: a) KZ 19/18, b) stanovisko MZe obsažené v části III materiálu vlády čj. 1588/20, c) usnesení vlády č. 253/21, d) informaci MZe o stavu plnění opatření přijatých k odstranění nedostatků uvedených v KZ obsaženou v části II materiálu vlády čj. 944/21; II. žádá ministra zemědělství o změnu metodiky udělování finančních podpor. A to tak, aby nevyčerpané finanční prostředky (např. z důvodu nedočerpání podpory) nebyly vráceny do státního rozpočtu, ale aby byly přesunuty na žadatele „pod čarou“, u kterých byly žádosti zamítnuty z důvodu nedostatku finančních prostředků fondu.
31	18. 5. 2022	7	20/07	1235/21	170/22	KV bere na vědomí: a) KZ 20/07, b) stanovisko MZe obsažené v části III materiálu vlády čj. 1235/21, c) usnesení vlády č. 170/22.
29	14. 4. 2022	6	19/17	999/20 824/21	915/20	KV bere na vědomí: a) KZ 19/17, b) stanovisko MZd obsažené v části III materiálu vlády čj. 999/20, c) usnesení vlády č. 915/20, d) informaci MZd o plnění nápravných opatření vyplývajících ze stanoviska MZd ke KZ obsaženou v části II materiálu vlády čj. 824/21.

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2022 projednán kontrolním výborem PS PČR

Usnesení KV	Datum jednání	Schůze č.	KZ	Materiál vlády (číslo jednací)	Usnesení vlády (číslo/rok)	Shrnutí usnesení výboru
28	14. 4. 2022	6	19/05	1013/20 176/21	916/20	KV I. bere na vědomí: a) KZ 19/05, b) stanovisko MZV obsažené v části III materiálu vlády čj. 1013/20 a stanovisko MŠMT obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1013/20, c) usnesení vlády č. 916/20, d) informaci MZV o plnění nápravných opatření obsaženou v části II materiálu vlády čj. 176/21, e) informaci MŠMT o plnění nápravných opatření obsaženou v části III materiálu vlády čj. 176/21; II. konstatuje, že nebyly naplněny záměry vlády ČR; III. doporučuje ministři zahraničních věcí, ministři školství, mládeže a tělovýchovy a ministři financí provést detailní audit přínosnosti financování jednotlivých mezinárodních organizací.
27	14. 4. 2022	6	19/06	689/20 690/21	721/20	KV I. bere na vědomí: a) KZ 19/06, b) stanovisko MZd a MŠMT obsažené v části III materiálu vlády čj. 689/20, c) usnesení vlády č. 721/20, d) informaci MZd o plnění nápravných opatření obsaženou v části III materiálu vlády čj. 690/21; II. žádá ministra zdravotnictví, aby do 30. 9. 2022 předložil KV průběžné výsledky naplňování nápravných opatření a seznámil výbor se změnami v postgraduálním vzdělávání lékařů s cílem řešit špatnou personální situaci v některých oborech; III. žádá ministra školství, mládeže a tělovýchovy, aby do 30. 6. 2022 předložil KV průběžné výsledky naplňování nápravných opatření.
26	14. 4. 2022	6	19/34	1086/20 701/21	85/21	KV I. bere na vědomí: a) KZ 19/34, b) stanovisko MF obsažené v části III materiálu vlády čj. 1086/20, c) usnesení vlády č. 85/21, d) informaci MF o stavu plnění nápravných opatření obsaženou v části II materiálu vlády čj. 701/21; II. konstatuje, že s pohledávkami nebylo nakládáno s péčí řádného hospodáře; III. žádá ministra financí, aby se problematikou zahraničních pohledávek intenzivně zabýval a MF přijalo náležitá opatření směřující k vymožení pohledávek.
25	14. 4. 2022	6	18/32	1153/20 759/21	86/21	KV bere na vědomí: a) KZ 18/32, b) stanovisko MF a MPSV obsažené v části III materiálu vlády čj. 1153/20, c) usnesení vlády č. 86/21, d) informaci MF a MPSV o stavu plnění opatření přijatých k odstranění nedostatků uvedených v KZ obsaženou v části II materiálu vlády čj. 759/21.

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2022 projednán kontrolním výborem PS PČR

Usnesení KV	Datum jednání	Schůze č.	KZ	Materiál vlády (číslo jednací)	Usnesení vlády (číslo/rok)	Shrnutí usnesení výboru
22	9. 3. 2022	5	19/07	716/20 65/21	722/20	KV bere na vědomí: a) KZ 19/07, b) stanovisko MSp obsažené v části IV materiálu vlády čj. 716/20, c) usnesení vlády č. 722/20, d) informaci MSp o realizaci a plnění nápravných opatření obsaženou v části II materiálu vlády čj. 65/21.
21	9. 3. 2022	5	19/08	798/20	913/20	KV bere na vědomí: a) KZ 19/08, b) stanovisko MD obsažené v části IV materiálu vlády čj. 798/20, c) usnesení vlády č. 913/20.
20	9. 3. 2022	5	19/13	1180/20 983/21	90/21	KV I. bere na vědomí: a) KZ 19/13, b) stanovisko MO obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1180/20, c) usnesení vlády č. 90/21, d) vyhodnocení opatření MO ke KZ 19/13 obsažené v části II materiálu vlády čj. 983/21; II. doporučuje ministryni obrany, aby na základě jednotlivých kontrolních zjištění důsledně realizovala jednotlivá opatření do všech oblastí plánování akvizičního procesu s cílem zajištění maximální provozuschopnosti obrněné techniky AČR.
18	24. 2. 2022	4	20/04	1488/21	171/22	KV bere na vědomí: a) KZ 20/04, b) stanoviska MZe, MZD a MŽP obsažená v části III materiálu vlády čj. 1488/21.
15	24. 2. 2022	4	20/05	829/21	929/21	KV bere na vědomí: a) KZ 20/05, b) stanovisko MF, MPO, MŽP a SFŽP obsažené v části III materiálu vlády čj. 829/21, c) usnesení vlády č. 929/21.
13	24. 2. 2022	4	20/18	95/22	168/22	KV I. bere na vědomí: a) KZ 20/18, b) stanovisko MMR a Úřadu vlády ČR obsažené v části III materiálu vlády čj. 95/22; II. žádá ministra pro místní rozvoj, aby do 30. 6. 2022 předložil KV informaci o navržených nápravných opatřeních.

Příloha č. 4: Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2022 projednán vládou ČR

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2022 projednán vládou ČR					
Usnesení vlády č.	Datum jednání	Materiál vlády čj.	Číslo KA	Vládou uložená opatření	Termín opatření
971	23. 11. 2022	1227/22	21/10	Vláda ukládá ministru kultury zajistit realizaci opatření obsažených ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 1227/22 a informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	23. 5. 2023 (do šesti měsíců)
970	23. 11. 2022	1302/22	21/06	Vláda ukládá místopředsedovi vlády a ministru práce a sociálních věcí a ministru životního prostředí informovat vládu o plnění přijatých opatření do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	23. 5. 2023 (do šesti měsíců)
969	23. 11. 2022	1196/22	21/20	Vláda ukládá místopředsedovi vlády a ministru práce a sociálních věcí realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 1196/22 a informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	23. 5. 2023 (do šesti měsíců)
968	23. 11. 2022	1180/22	21/15	Vláda ukládá ministru zemědělství: 1) realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části III materiálu čj. 1180/22 do 31. 12. 2022; 2) informovat vládu o plnění nápravných opatření do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	1) 31. 12. 2022 2) 23. 5. 2023 (do šesti měsíců)
967	23. 11. 2022	1148/22	21/14	Vláda ukládá místopředsedovi vlády pro digitalizaci a ministru pro místní rozvoj realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 1148/22 a informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	23. 5. 2023 (do šesti měsíců)
966	23. 11. 2022	1224/22	20/11	Vláda ukládá ministru dopravy realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 1224/22 a informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	23. 5. 2023 (do šesti měsíců)
965	23. 11. 2022	1122/22	20/14	Vláda ukládá ministru dopravy realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 1122/22 a informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	23. 5. 2023 (do šesti měsíců)
964	23. 11. 2022	1276/22	21/17	Vláda ukládá místopředsedovi vlády a ministru zdravotnictví a místopředsedovi vlády pro digitalizaci a ministru pro místní rozvoj zajistit realizaci opatření obsažených ve stanovisku uvedeném v částech IV a V materiálu čj. 1276/22 a informovat vládu o plnění přijatých opatření do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	23. 5. 2023 (do šesti měsíců)
963	23. 11. 2022	1095/22	20/24	Neuloženo.	–
779	14. 9. 2022	1069/22	21/35	Vláda ukládá místopředsedovi vlády a ministru zdravotnictví do 28. 2. 2023 předložit vládě informaci o plnění opatření vyplývajících ze zprávy uvedené v části III materiálu čj. 1069/22.	28. 2. 2023
778	14. 9. 2022	920/22	20/23	Vláda ukládá ministru zemědělství a místopředsedovi vlády a ministru práce a sociálních věcí: 1) realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části III materiálu čj. 920/22, 2) informovat vládu o plnění nápravných opatření do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	14. 3. 2023 (do šesti měsíců)

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2022 projednán vládou ČR					
Usnesení vlády č.	Datum jednání	Materiál vlády čj.	Číslo KA	Vládou uložená opatření	Termín opatření
777	14. 9. 2022	814/22	21/34	Vláda ukládá ministru financí realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části III materiálu čj. 814/22 a informovat vládu do šesti měsíců od přijetí usnesení vlády o jejich plnění.	14. 3. 2023 (do šesti měsíců)
776	14. 9. 2022	813/22	21/05	Vláda ukládá ministru financí realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části III materiálu čj. 813/22 a informovat vládu do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení o jejich plnění.	14. 3. 2023 (do šesti měsíců)
775	14. 9. 2022	1037/22	21/25	Vláda ukládá ministru zahraničních věcí zajistit realizaci opatření obsažených ve stanovisku uvedeném v části III materiálu čj. 1037/22 a informovat o jejich realizaci vládu do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	14. 3. 2023 (do šesti měsíců)
774	14. 9. 2022	776/22	21/18	Vláda ukládá ministru zahraničních věcí zajistit realizaci opatření obsažených ve stanovisku uvedeném v části III materiálu čj. 776/22 a informovat o jejich realizaci vládu do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	14. 3. 2023 (do šesti měsíců)
773	14. 9. 2022	782/22	21/04	Vláda ukládá předsedovi Správy státních hmotných rezerv: 1) zajistit realizaci opatření obsažených ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 782/22, 2) informovat vládu do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení o plnění těchto opatření.	14. 3. 2023 (do šesti měsíců)
772	14. 9. 2022	758/22	21/13	Vláda ukládá ministru průmyslu a obchodu: 1) realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 758/22, 2) informovat vládu do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení o postupu plnění těchto opatření.	14. 3. 2023 (do šesti měsíců)
771	14. 9. 2022	750/22	21/08	Vláda ukládá místopředsedovi vlády pro digitalizaci a ministru pro místní rozvoj realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 750/22 a informovat vládu o plnění přijatých opatření do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	14. 3. 2023 (do šesti měsíců)
465	1. 6. 2022	1527/21	20/33	Vláda ukládá předsedovi GA ČR realizovat a vyhodnotit opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 1527/21 a informovat vládu o plnění přijatých opatření do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	1. 12. 2022 (do šesti měsíců)
458	1. 6. 2022	543/22	21/02	Vláda ukládá ministryni obrany realizovat a vyhodnotit plnění opatření obsažených ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 543/22 a o výsledku tohoto vyhodnocení informovat vládu do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	1. 12. 2022 (do šesti měsíců)
457	1. 6. 2022	528/22	21/16	Vláda ukládá ministru kultury: 1) zajistit realizaci opatření obsažených ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 528/22, 2) informovat vládu do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení o jejich plnění.	1. 12. 2022 (do šesti měsíců)
456	1. 6. 2022	392/22	21/01	Vláda ukládá ministru zahraničních věcí zajistit realizaci opatření obsažených ve stanovisku uvedeném v části III materiálu čj. 392/22 a informovat o jejich realizaci vládu do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	1. 12. 2022 (do šesti měsíců)
455	1. 6. 2022	1361/21	20/27	Vláda ukládá řediteli Generální inspekce bezpečnostních sborů realizovat a vyhodnotit opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 1361/21 a o výsledku informovat vládu do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	1. 12. 2022 (do šesti měsíců)

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2022 projednán vládou ČR					
Usnesení vlády č.	Datum jednání	Materiál vlády čj.	Číslo KA	Vládou uložená opatření	Termín opatření
454	1. 6. 2022	1519/21	20/22	Vláda ukládá místopředsedovi vlády a ministru práce a sociálních věcí zajistit realizaci opatření obsažených ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 1519/21 a informovat vládu o jejich plnění v termínu do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	1. 12. 2022 (do šesti měsíců)
453	1. 6. 2022	1221/21	20/01	Vláda ukládá místopředsedovi vlády a ministru práce a sociálních věcí zajistit realizaci opatření obsažených ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 1221/21 a informovat vládu o jejich plnění v termínu do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	1. 12. 2022 (do šesti měsíců)
175	9. 3. 2022	1204/21	20/16	Vláda ukládá: 1) zajistit realizaci opatření obsažených ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 1204/21, 2) informovat vládu o plnění těchto opatření do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	9. 9. 2022 (do šesti měsíců)
174	9. 3. 2022	1330/21	19/30	Vláda ukládá místopředsedovi vlády a ministru zdravotnictví zajistit realizaci opatření obsažených ve stanovisku uvedeném v části III materiálu čj. 1330/21 a předložit vládě informaci o plnění nápravných opatření do 30. 6. 2022.	30. 6. 2022
173	9. 3. 2022	163/22	20/25	Vláda ukládá ministru spravedlnosti realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 163/22 a informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	9. 9. 2022 (do šesti měsíců)
172	9. 3. 2022	110/22	20/21	Vláda ukládá ministru financí realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části III materiálu čj. 110/22 a informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	9. 9. 2022 (do šesti měsíců)
171	9. 3. 2022	1488/21	20/04	Vláda ukládá: 1) realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části III materiálu čj. 1488/21 do 31. 12. 2025, 2) informovat vládu o plnění nápravných opatření do šesti měsíců od schválení tohoto usnesení.	1) 31. 12. 2025 2) 9. 9. 2022 (do šesti měsíců)
170	9. 3. 2022	1235/21	20/07	Vláda ukládá: 1) realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části III materiálu čj. 1235/21 do 31. 12. 2027, 2) informovat vládu o plnění nápravných opatření vždy k 31. lednu roku 2024, 2026 a 2028.	31. 12. 2027
169	9. 3. 2022	105/22	20/19	Vláda ukládá: 1) místopředsedovi vlády pro digitalizaci a ministru pro místní rozvoj realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 105/22 a informovat vládu o plnění přijatých opatření do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení, 2) ministryni životního prostředí realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části V materiálu čj. 105/22 a informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	9. 9. 2022 (do šesti měsíců)
168	9. 3. 2022	95/22	20/18	Vláda ukládá: 1) vedoucí Úřadu vlády realizovat příslušná opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části III materiálu čj. 95/22, 2) místopředsedovi vlády pro digitalizaci a ministru pro místní rozvoj realizovat příslušná opatření a informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	9. 9. 2022 (do šesti měsíců)

Příloha č. 5: Zdroje informací pro všechny listy obsahující infografiku**Veřejné finance**

Makroekonomické údaje; zdroj: Eurostat, *Integrovaný informační systém Státní pokladny*.

Příjmy státu

Meziroční srovnání inkasa daňových příjmů SR za roky 2021 a 2022 (v mld. Kč); zdroj: *Integrovaný informační systém Státní pokladny*.

Ukazatel nákladovosti daní – výdaje na 100 Kč příjmů; zdroj: KZ č. [21/34](#).

Digitalizace

Celkový index digitální ekonomiky a společnosti (DESI) za rok 2022; zdroj: *The Digital Economy and Society Index (DESI)* [online]. European Commission, 2022 [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi>.

Digitální veřejné služby (DESI); zdroj: *Digital Public Services in the Digital Economy and Society Index* [online]. European Commission, 2022 [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi-digital-public-services>.

Využívání digitálních technologií soudy a státními zastupitelstvími (*EU Justice Scoreboard 2022*); zdroj: *EU Justice Scoreboard 2022: ten years of monitoring the effectiveness of justice systems* [online]. European Commission, 2022 [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_3146.

Doprava

Původně plánované a aktuální náklady na 59 prioritních projektů; zdroj: KZ č. [21/36](#).

Počet malých plavidel a osobních lodí evidovaných v rejstřících vedených Státní plavební správou; zdroj: KZ č. [21/03](#).

Obrana a bezpečnost

Vývoj klíčových aktivit MV v oblasti ochrany měkkých cílů v letech 2010–2022; zdroj: KZ č. [21/21](#).

Čerpání peněžních prostředků státního rozpočtu na neinvestiční programy ochrany měkkých cílů; zdroj: KZ č. [21/21](#).

Sociální politika

Výdaje na projekty OPZ zaměřené na podporu rodinné politiky v ČR; zdroj: KZ č. [21/29](#).

Souhrnný výsledek hodnocení posuzovaných 16 projektů; zdroj: KZ č. [21/22](#).

Zdravotnictví

Dotace poskytnuté z *Evropského fondu pro regionální rozvoj* a státního rozpočtu v letech 2016–2020 na podporu 24 projektů; zdroj: KZ č. [21/17](#).

Schválené dotace ze zdrojů EFRR před navýšením alokace pro návaznou zdravotní péči a v náhradních projektech po navýšení alokace v březnu 2019; zdroj: KZ č. [22/04](#).

Školství

Přehled vybavenosti škol ICT (zahrnutý MŠ, ZŠ, SŠ, VOŠ a konzervatoře); zdroj: KZ č. [22/02](#).

Zlepšení digitálních dovedností u pedagogů před pandemií a po ní; zdroj: KZ č. [22/02](#).

Vyjádření ředitelů škol k doplňkové finanční podpoře od MŠMT na pořízení ICT; zdroj: KZ č. [20/02](#).

Životní prostředí

Hierarchie způsobu nakládání s odpady dle zákona o odpadech; zdroj: KZ č. [21/06](#).

Nakládání s komunálními odpady v České republice v roce 2020; zdroj: KZ č. [21/06](#).

Změna počtu návštěvníků a celkových nákladů na provoz vybraných návštěvnických středisek; zdroj: KZ č. [21/09](#).

Kultura

Peněžní prostředky na revitalizaci souboru vybraných památek z IROP; zdroj: KZ č. [21/14](#).

Dotazníkové šetření NKÚ mezi příjemci dotací; zdroj: KZ č. [21/14](#).

Výzkum a vývoj

European innovation scoreboard 2022; zdroj: *European innovation scoreboard* [online]. European Commission, 2022 [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/statistics/performance-indicators/european-innovation-scoreboard_en.

Porovnání předpokládaných a skutečně dosažených ekonomických přínosů z projektu TRIO; zdroj: KZ č. [21/30](#).

Výsledek hodnocení 19 vybraných projektů z programu TRIO; zdroj: KZ č. [21/30](#).

Zemědělství

Vyplacená podpora na propagaci zemědělských produktů a potravin; zdroj: KZ č. [21/15](#).

Přehled projektů a na ně vyplacených dotací v rámci operace *Podpora vývoje nových produktů* z PVR 2014–2020; zdroj: KZ č. [21/33](#).

Finanční audit

Ministerstvo zahraničních věcí; zdroj: KZ č. [21/18](#).

Česká rozvojová agentura; zdroj: KZ č. [21/25](#).

Ministerstvo zdravotnictví; zdroj: KZ č. [21/24](#).

Ministerstvo vnitra; zdroj: KZ č. [21/27](#).

SEZNAM ZKRATEK

AČR	Armáda České republiky
AK	Agrární komora ČR
AKČR	Asociace krajů České republiky
BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
BÚ ZP	bankovní účty zdravotních pojišťoven
CRR	Centrum pro regionální rozvoj České republiky
ČR	Česká republika
ČRA	Česká rozvojová agentura
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	Český statistický úřad
ČŠI	Česká školní inspekce
ČTÚ	Český telekomunikační úřad
DIA	Digitální informační agentura
DoP	<i>Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020</i>
DPH	daň z přidané hodnoty
DV	digitální vzdělávání
EDA	Evropská obranná agentura
EDS/SMVS	<i>Evidenční dotační systém, Správa majetku ve vlastnictví státu – dva základní moduly Rozpočtového informačního systému programového financování</i>
EFRR	<i>Evropský fond pro regionální rozvoj</i>
ESF 2014+	<i>Evropský sociální fond pro období let 2014–2020</i>
ESI fondy	evropské strukturální a investiční fondy
EU	Evropská unie
EÚD	Evropský účetní dvůr
EUROCONTROL	Evropská organizace pro bezpečnost leteckého provozu
EUROSAI	Evropská organizace nejvyšších kontrolních institucí
FA	finanční audit
FN	fakultní nemocnice
FS ČR	Finanční správa České republiky
FÚ	finanční úřad
FV	finanční výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu
GA ČR	Grantová agentura České republiky
GIBS	Generální inspekce bezpečnostních sborů
GŘC	Generální ředitelství cel
HDP	hrubý domácí produkt
HS	Horská služba ČR
ICT	informační a komunikační technologie
IDI	rozvojová iniciativa INTOSAI
IISSP	<i>Integrovaný informační systém Státní pokladny</i>
index DESI	mezinárodní srovnání úrovně digitalizace ekonomiky a společnosti
INTOSAI WGEA	pracovní skupina INTOSAI pro kontrolu v oblasti životního prostředí
INTOSAI	Mezinárodní organizace nejvyšších kontrolních institucí
IROP	<i>Integrovaný regionální operační program</i>
IS	informační systém
ISIN	<i>Informační systém infekčních nemocí</i>
IT	informační technologie
KA	kontrolní akce
KHS	krajská hygienická stanice
KO	kontrolovaná osoba
KPR	Kancelář prezidenta republiky
KtV	Kontaktní výbor nejvyšších kontrolních institucí Evropské unie

KV	kontrolní výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky
KZ	kontrolní závěr
MD	Ministerstvo dopravy
MF	Ministerstvo financí
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MO	Ministerstvo obrany
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSp	Ministerstvo spravedlnosti
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZd	Ministerstvo zdravotnictví
MZe	Ministerstvo zemědělství
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NAKIT	Národní agentura pro komunikační a informační technologie
NAP	národní akční plán
NATO	Severoatlantická aliance
NBÚ	Národní bezpečnostní úřad
NDT	národní dotační titul
NERV	Národní ekonomická rada vlády
NG	Národní galerie v Praze
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NKÚ SK	Nejvyšší kontrolní úřad Slovenské republiky
NNO	nestátní neziskové organizace
NPI	Národní pedagogický institut
NPÚ	Národní památkový ústav
NS	návštěvnické středisko
OČTŘ	orgány činné v trestním řízení
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (z angl. Organisation for Economic Co-operation and Development)
OHA	Odbor hlavního architekta Ministerstva vnitra
OLAF	Evropský úřad pro boj proti podvodům
OMC	ochrana měkkých cílů
OP LZZ	operační program <i>Lidské zdroje a zaměstnanost</i>
OP VVV	operační program <i>Výzkum, vývoj a vzdělávání</i>
OP	operační program
OPD	operační program <i>Doprava</i>
OPTP	operační program <i>Technická pomoc</i>
OPZ	operační program <i>Zaměstnanost</i>
OPŽP 2014–2020	operační program <i>Životní prostředí 2014–2020</i>
OSN	Organizace spojených národů
OSS	organizační složka státu
P	účetní výkaz „příloha účetní závěrky“
p. b.	procentní bod
PK	Potravinářská komora ČR
PMS	Probační a mediační služba
PO	příspěvková organizace
POR	přípravek na ochranu rostlin
PPDF	propojený datový fond
program CFF	program výzkumu, vývoje a inovací <i>The Country for the Future</i>
PRV	<i>Program rozvoje venkova</i>

PS PČR	Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky
R	účetní výkaz „rozhaha“
ŘVC	Ředitelství vodních cest ČR
SAI	nejvyšší kontrolní instituce (z <i>angl. Supreme Audit Institution</i>)
SC	specifický cíl
SDV	<i>Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020</i>
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SMART	metoda nastavení cílů – cíle musí být: konkrétní, měřitelné, dosažitelné, realistické a časově vymezené (zkratka SMART pochází z <i>angl. Specific, Measurable, Achievable, Realistic, Time-bound</i>)
SMO ČR	Svaz měst a obcí České republiky
SPZ	státní politika zaměstnanosti
SPŽP 2030	<i>Státní politika životního prostředí 2030</i>
SR	státní rozpočet
SŠ	střední škola
Strategie eJustice	<i>Resortní strategie pro rozvoj eJustice 2016–2020</i>
SÚJB	Státní úřad pro jadernou bezpečnost
SÚRAO	Správa úložišť radioaktivních odpadů
SZ	sociální zabezpečení
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZÚ	státní závěrečný účet
SŽ	Správa železnic, státní organizace
TA ČR	Technologická agentura České republiky
TEN-T	transevropská dopravní síť
UNOB	Univerzita obrany Brno
UPM	Uměleckoprůmyslové museum v Praze
ÚZ	účetní závěrka
ÚZIS	Ústav zdravotnických informací a statistik ČR
ÚZSVM	Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
v. z. p.	veřejné zdravotní pojištění
V4	Visegrádská skupina (Česká republika, Maďarsko, Polsko, Slovensko)
VaVal	věda, výzkum a inovace
VOŠ	vyšší odborná škola
VVŠ	veřejné vysoké školy
VZP ČR	Všeobecná zdravotní pojišťovna
VZZ	účetní výkaz „výkaz zisku a ztráty“
WGIT	pracovní skupina EUROSAI pro informační technologie
ZCHÚ	zvláště chráněné území
ZŠ	základní škola
ZÚ	závěrečný účet
ŽP	životní prostředí

